Bernard Knight

Seria Mistere medievale

Cadavrul meșterului făurar

BERNARD KNIGHT

CADAVRUL MEŞTERULUI FĂURAR

O enigmă medievală

virtual-project.eu

Traducere din limba engleză
GABRIEL STOIAN

mai 2008

Nota autorului

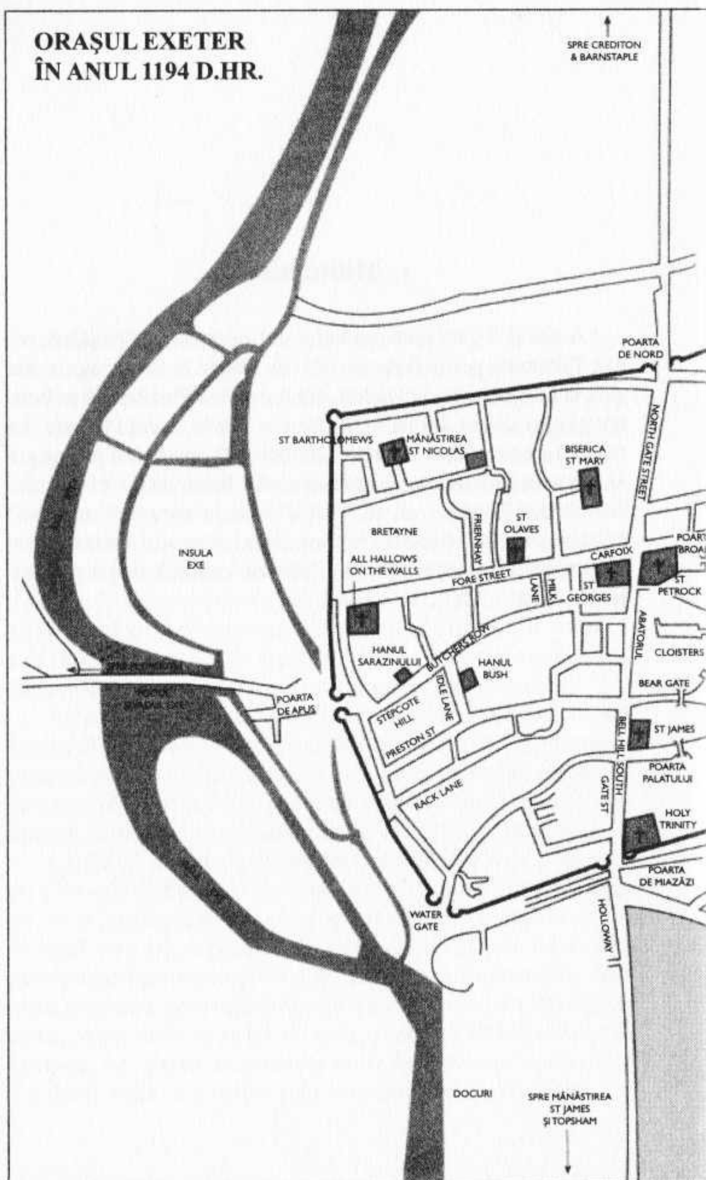
După lână, cositorul a constituit unul dintre cele mai valoroase produse de export ale Angliei la începutul Evului Mediu. Cu toate că a fost produs în Devon și în Cornwall încă din timpuri preistorice, în secolul al Xll-lea – când se petrece acțiunea acestui roman – zona Dartmoor din Devon a produs mai mult cositor decât Cornwallul, iar minerii cositorari au devenit o forță redutabilă în țară. Li s-a permis să aibă propriul parlament (sfat) al cositorarilor, legi și privilegii, datorită valorii pe care o avea cositorul pentru Coroană. Întrucât erau multe în joc, lucrurile s-au încins în acest „stat în stat“ și, la fel ca în cazul goanei după aur din regiunea Yukon din vremuri mai recente, în disputele legate de drepturile asupra resurselor minerale a apărut o nouă rasă de oameni, mai nemiloasă.

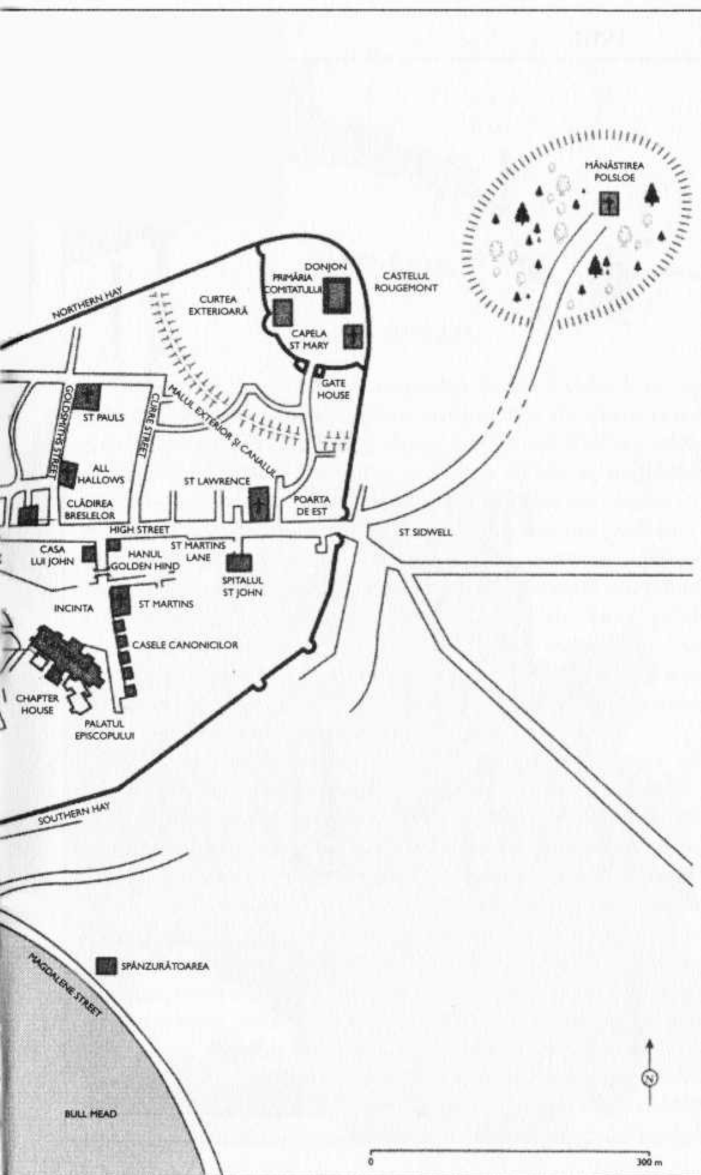
Până în perioada în care a trăit Crowner John, practic tot cositorul se extrăgea din aluviunile din păraie și râuri, printr-un proces aproape similar celui de extragere a aurului, respectiv cernerea și spălarea. Mult mai târziu, după ce aceste resurse s-au epuizat, a început adevăratul minerit al filoanelor de cositor.

La fel ca în cazul povestirilor precedente care l-au avut pe Crowner John drept personaj principal, trebuie să declar că orice încercare de a da dialogurilor un iz de vechiu' ar fi, în egală măsură imprecisă și inutilă. În locul și la data când este plasată prezenta povestire, majoritatea oamenilor vorbeau engleza medievală timpurie, pe care noi n-am înțelege-o deloc. Alții vorbeau velșa de apus, care mai târziu s-a numit comică, iar clasele dominante vorbeau franceza normandă. Limba folosită în biserică și în scrierile oficiale era latina.

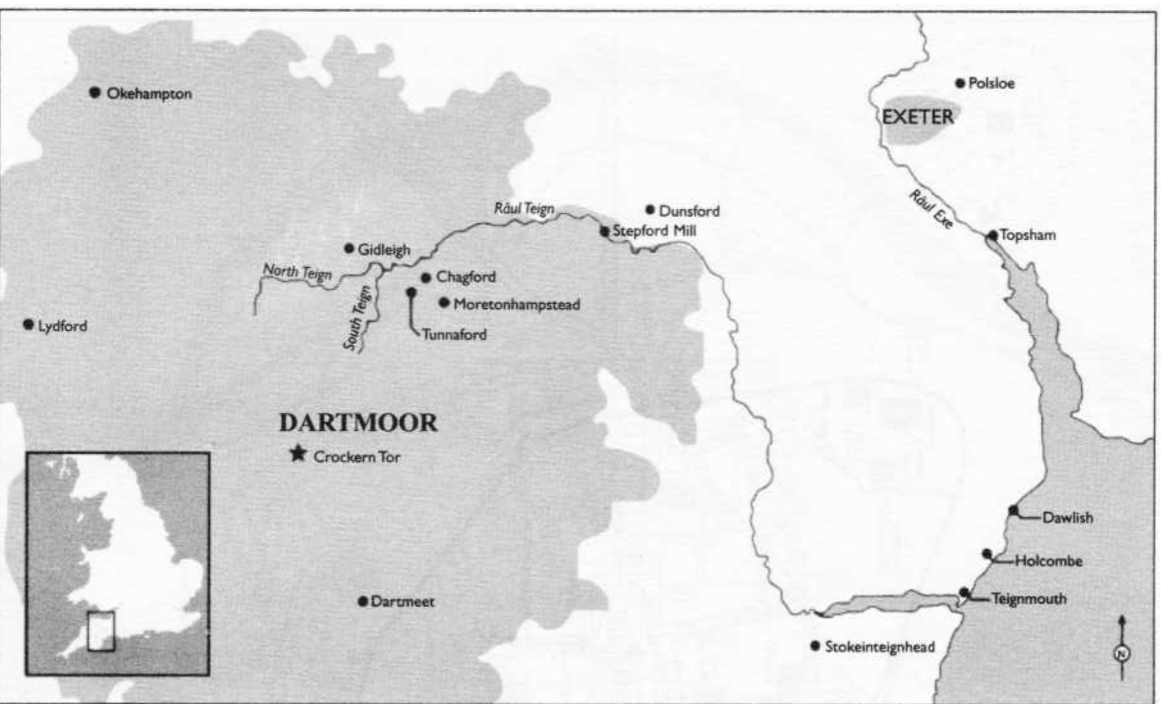
Mulțumiri

Autorul îi este profund îndatorat doctorului Tom Greeves din Tavistock pentru recomandările făcute în ceea ce privește istoria cositoritului în Devon, precum și lui Phil Newman pentru ghidul său în domeniu, *Industria cositorului în Devon.* La fel ca în cazul altor romane din această serie, am primit un ajutor neprețuit din partea personalului Bibliotecii Comitatului Devon din Exeter – și, ca întotdeauna, le adresez mulțumiri editorului meu Gilliam Holmes și redactorului Hazel Orme pentru ajutorul neprecupețit și pentru încurajările pe care mi le-au oferit.

ORAŞUL EXETER
ÎN ANUL 1194 D.HR.
SPRE CREDITON
& BARNSTAPLE
POARTA
DE NORD
ST BARTHOLOMEWS
MÂNĂSTIREA
ST NICOLAS
BISERICA
ST MARY
NORTH GATE STREET
BRETAYNE
FRIERNHAY
ST
OLAVES
INSULA
EXE
ALL HALLOWS
ON THE WALLS
FORE STREET
LANE
MILK
ST
GEORGES
CARFOIX
POART
BROA
ST
PETROCK
ABATORUL
CLOISTERS
HANUL
SARAZINULUI
BUTCHERS ROW
HANUL
BUSH
IDLE LANE
BEAR GATE
POARTA
DE APUS
STEPCOTE
HILL
PRESTON ST
ST JAMES
BELL HILL SOUTH
GATE ST
POARTA
PALATULUI
RACK LANE
HOLY
TRINITY
POARTA
DE MIAZĂZI
WATER
GATE
HOLLOWAY
DOCURI
SPRE MÂNĂSTIREA
ST JAMES
ŞI TOPSHAM

MĂNĂSTIREA POLSLOE
DONJON
PRIMĂRIA COMITATULUI
CASTELUL ROUGEMONT
NORTHERN HAY
CURTEA EXTERIOARĂ
CAPELA ST MARY
GATE HOUSE
GOLDSMITHS STREET
ST PAULS
CURRE STREET
MALUL EXTERIOR ȘI CANALUL
ALL HALLOWS
ST LAWRENCE
CLĂDIREA BRESLELOR
POARTA DE EST
HIGH STREET
ST SIDWELL
CASA LUI JOHN
HANUL GOLDEN HIND
ST MARTINS LANE
SPITALUL ST JOHN
INCINTA
ST MARTINS
CASELE CANONICILOR
CHAPTER HOUSE
PALATUL EPISCOPULUI
SOUTHERN HAY
SPÂNZURĂTOAREA
MAGDALENE STREET
BULL MEAD
N
0
300 m

Okehampton
Polsloe
EXETER
Râul Exe
Topsham
Râul Teign
Dunsford
Stepford Mill
Gidleigh
North Teign
South Teign
Chagford
Moretonhampstead
Tunnaford
Lydford
DARTMOOR
Crockern Tor
Dartmeet
Dawlish
Holcombe
Teignmouth
Stokeinteignhead
N

PROLOG
Aprilie 1195 d.H.

În acea zi de primăvară timpurie, după ce înserarea s-a aşternut binişor, lucrătorii şi-au pus uneltele deoparte şi au pornit fiecare spre casa lui. Munceau într-un loc aflat în partea de răsărit a ţinutului Dartmoor, astfel că, în loc să înnopteze în colibele primitive presărate peste tot pe dealurile sterpe, în mai puţin de o oră puteau ajunge la căsuţele lor din jurul orăşelului Chagford. Osteniţi, doar unsprezece dintre cei doisprezece au coborât valea micuţă, dornici să-şi revadă nevestele şi să li se aştearnă dinainte o cină caldă. Ca de obicei, şeful lor de echipă a rămas pe loc, pentru a râcâi şi ultimele resturi preţioase de minereu de cositor din jgheaburile de lemn şi a le adăuga apoi la mormanul deja strâns. A doua zi, acesta avea să fie dus la cuptor pentru prima topire.

Ceilalţi s-au îndepărtat în josul văioagei presărate de pietre, urmând râul care bolborosea printre bolovani mari, acoperiţi de muşchi, şerpuind pe sub copaci pipernicţi, cu ramurile contorsionate, care stăteau plecaţi, parcă ferindu-se din calea vânturilor ce şuierau de-a lungul şi de-a latul landei pustii. Deşi erau căliţi, căutătorii de minereu obosiseră după îndelungata zi de trudă şi nu mai aveau chef să sporovăiască în drum spre casă. Înalte până la mijlocul pulpei şi date cu grăsime, cizmele lor din piele netăbăcită de vită nu erau totuşi impermeabile, astfel că, după ce stătuseră în apa râului mai toată ziua, oamenii îşi simţeau umede şi reci labele picioarelor. Mormăiseră, rând pe rând, câte un rămas-bun către şeful de echipă pe care îl lăsau pe şantier, apoi, după câteva minute, dispăruseră după cotul îngustului făgaş pe care râul South Teign cobora în goană pentru a se alătura perechii lui de la miazănoapte la podul Leigh. După câteva unduiri, pe măsură ce râul lăsa Thornworthy Down în urmă şi panta se mai îndulcea, valea se lărgea, oferind în depărtare priveliştea câmpurilor şi a pădurilor în mijlocul cărora stătea cuibărit orăşelul Chagford.

Rămas singur, cu un aer mulţumit, Henry din Tunnaford a măsurat din ochi porţiunea de râu răscolită peste zi şi, fără să se zorească, s-a apucat să facă ordine, pregătind lucrurile pentru săpăturile din ziua următoare. A scos scândura scurtă ce slujea ca stăvilar în partea de sus a jgheabului principal, îngăduind apei

curate din canal să se scurgă în cursul nopții prin întregul sistem încropit de lucrători. Henry era un bărbat prea musculos, nici înalt, nici scund și lat în umeri, dar rezistent și puternic, la fel ca majoritatea minerilor cositorari. A luat de jos o cazma și un târnăcop și le-a dus în magazia improvizată, ridicată pe malul înalt și abrupt dintr-o latură a șantierului de lucru. Era o structură dizgrațioasă, construită din pietre și cu acoperiș improvizat din crăci de copaci și bucăți de pământ înierbat. Coliba slujea atât ca depozit, cât și ca adăpost pentru lucrători, unde aceștia își puteau mânca prânzul sărăcăcios – asta, când ploua ori ningea mai abundent decât de obicei.

Acum, Henry stătea în pragul intrării cu mâinile în șolduri și se uita la adânciturile săpate de apă, ce se întindeau pe mai bine de o sută de metri, care scobiseră binișor malurile văii în ultimul an, de când lucrau pe acea porțiune a râului. Vremea se arătase destul de uscată în ultimele zile, însă la capătul dinspre amonte al lucrărilor exista încă destulă apă, care se rostogolea peste o ieșitură și cădea într-o cascadă. O parte din apă era îndepărtată printr-o rigolă, un canal format din scânduri ce ducea spre jgheabul lung care se întindea în imediata apropiere, de-a lungul râului gâlgâitor.

Malul opus fusese hăcuit fără milă de membrii echipei, iar stâncile mai mari și alte resturi fuseseră azvârlite formând grămezi în formă de V, în vreme ce pietrișul mai mărunt se depusese în jgheab. Curgerea neîncetată a apei spăla și îndepărta resturile mai ușoare, lăsând în urmă granulele mai grele de minereu de cositor.

Mândru de meseria lui și chiar fălindu-se cu rangul de șef de echipă, Henry a mai zăbovit câteva minute, simțind parcă o ușoară părere de rău că trebuia să părăsească șantierul, care era și opera lui. Manifesta chiar o afecțiune de proprietar, deși, asemenea celorlalți, era un lucrător oarecare, primind simbrie pentru truda lui. Acea porțiune de râu și șantierul erau doar una dintre numeroasele proprietăți ale lui Walter Knapman din Chagford.

În cele din urmă, și-a scos mantia zdrențuită dintr-un cui bătut în colibă și și-a aruncat-o peste umeri, pregătit să pornească spre casa lui din Tunnaford, aflată la mai puțin de doi kilometri, la răsărit de valea râului. Însă, în timp ce se pregătea să plece, nu a rezistat ispitei de a urca până în partea de sus a șantierului ca să

îndrepte un suport strâmb de sub jgheabul principal, care fusese dislocat de curgerea necontenită a apei. Acest suport se afla imediat sub stânca nu prea înaltă a pragului peste care se arunca apa și, când s-a aplecat să tragă piciorul masiv din lemn pentru a-l așeza la loc, a auzit de deasupra scrâșnetul făcut de călcătura cuiva pe pietriș. Surprins, a ridicat capul și expresia de pe fața lui s-a schimbat, devenind una de groază nemăsurată. O clipă mai apoi, Henry dinTunnaford era deja mort.

CAPITOLUL UNU

În care Crowner John este hărțuit de nevastă

Ultimul lucru de care Sir John de Wolfe ducea lipsă în acea dimineață era o sfadă cu nevasta. Sosise la casa lui din Martin's Lane pe la ceasul al zecelea, în timp ce clopotul catedralei din apropiere bătea pentru slujba de terță, sextă și nonă. Și-a lăsat armăsarul masiv, pe nume Odin, la potcovarul de peste drum, apoi a traversat cu pași greoi și apăsați strada îngustă ca să intre pe ușa din față. Când s-a lăsat moale pe băncuța din vestibul ca să-și tragă încălțările prăfuite de călărie, dinspre holul din stânga lui a răzbătut un glas strident:

— John, John, tu ești?

Înfrânându-și dorința de a răspunde că era Arhanghelul Gabriel, venit ca s-o ducă în rai, de Wolfe a răcnit drept răspuns că el era și că se simțea îndeajuns de hămesit ca să înghită pe nemestecate și un căluț, cu potcoave cu tot. Înainte de a-și face curaj să intre ca s-o salute pe Matilda, un ogar mare a apărut în fugă din pasajul acoperit ce ducea dinspre curtea din spate către vestibul și, afectuos, și-a așezat botul umed pe genunchii lui. În timp ce mângâia pe urechi ogarul, pe nume Brutus, dinăuntru a apărut Mary servitoarea, care, privind prevenitor spre ușa ce dădea în camera mare, l-a sărutat grăbită pe obraz.

— E cam plină de hachițe astăzi, Sir *Crowner,* i-a șoptit ea.

Mary era o tânără atrăgătoare, cu părul negru, în jur de douăzeci și cinci de ani, iar John avea senzația că nu putea supraviețui fără ea: Mary îi dădea de mâncare și se îngrijea să aibă straie curate, în vreme ce soața părea să fi uitat de nevoile lui cele mai simple. Ea își petrecea mai tot timpul la biserică.

— Dar când nu are Matilda hachițe? a mârâit el, iar servitoarea i-a întins o pereche de încălțări moi de stat în casă.

— Azi-dimineață a trecut pe aici fratele ei, a murmurat ea. Mi-a făcut impresia că au clocit ceva împreună, dar nu am putut auzi ce și-au spus.

Mary a aruncat mantia cenușie din blană de lup peste un braț și a pornit spre pasajul acoperit, întorcându-se în domeniul ei din curtea interioară.

— O să bat haina asta de praf. Vrei să mănânci ceva de îndată?

Coronerul a clătinat din cap.

— Doar o cană mare cu bere. Am mâncat de dimineață la

Crediton, imediat după crăpatul zorilor.

În ziua dinainte, plecase călare până la Rockenford, un sat așezat aproape de Exmoor, ca să facă o cercetare în cazul unui tânăr care murise strivit de un zid ce se prăbușise. Plecase într-acolo prea târziu ca să se mai poată întoarce la Exeter înainte de închiderea porților, astfel că-și petrecuse noaptea în sala mare a unui conac din apropiere de Crediton.

Înainte să dispară în pasaj, Mary a întors capul de după colțul peretelui și a adăugat:

— Din câte am prins eu, e nemulțumită că ești mai mereu plecat de acasă.

Înțepenit de atâta stat în șa, de Wolfe a gemut când s-a ridicat de pe băncuță. Matilda era ca un câine care își păzea cu străşnicie ciolanul, văicărindu-se aproape tot timpul de frecventele lui absențe de acasă, cu toate că ea fusese cea care, în septembrie trecut, îl tocase la cap să primească slujba de coroner al ținutului Devon. John a ridicat ivărul greu de fier de la ușa interioară și a trecut printre paravanele contra curentului, ajungând în sala mare. Casa lui era o clădire înaltă și îngustă, cu o latură spre Martin's Lane, care lega strada mare din Exeter de incinta catedralei. Peste drum, se găseau forja și grajdul potcovarului, așezate între peretele din lemn de pin al unei berării de pe strada principală și biserica St. Martin.

Sala cufundată în semiobscuritate în care tocmai pătrunsese ocupa mai toată casa, înălțându-se către grinzile acoperișului înnegrite de fum. Două ferestre oblonite dădeau în stradă, având pe dinăuntru paravane din pânză impregnată cu grăsime, care îngăduiau cât de cât pătrunderea luminii. Deși mai toată casa era din lemn, peretele din spate era din piatră. De Wolfe pusese să se ridice acel perete în urmă cu câțiva ani, ca să permită construirea unei vetre mari, cu un coș de formă conică, invenție recentă, care să alunge fumul din încăpere. Înainte de asta, fumul înecăcios provenit de la vatra așezată în mijlocul încăperii trebuia să-și croiască singur drum spre exterior, printre bârne. Pe ceilalți pereți atârnau tapiserii în culori întunecate, pentru a acoperi scândurile negeluite, iar în spatele paravanelor, cămașa lungă de zale și coiful rotund stăteau agățate în cârlige de fier, alături de scutul ciobit, având pe el o emblemă ce înfățișa un cap negru de lup rânjindu-și colții, pe un câmp alb.

De Wolfe a închis ușa în urma sa și a pășit iară tragere de inimă

spre foc, trecând pe lângă masa de stejar, flancată de bănci din lemn. Tălpile încălțărilor au plescăit pe dalele mari de piatră, o inovație impusă de nevasta lui, care socotea că doar țăranii mai acceptau în casele lor paiele mărunțite ori stuful tocat, așezate direct pe pământul bătucit. Brutus se strecurase cu pricepere pe lângă el și acum se îndrepta spre vatră. S-a întins pe jos, lăsându-și botul pe labe dinaintea unui morman de bușteni înroșiți. Avea capul foarte aproape de o pereche de ghete brodate, al căror posesor ședea pe o banchetă așezată ceva mai departe de foc.

— Iar ai lipsit toată noaptea, Sir! Mă-ntreb ce muiere de două parale a trebuit să-ți îndure favorurile de data asta!

Glasul Matildei era vibrant, aproape aspru, șuierat printre buzele subțiri care păreau o tăietură zgârcită pe fața ei pătrățoasă. S-a ridicat aprig în picioare, fulgerându-l pe John cu privirea pe deasupra pleoapelor de jos, sub care pielea atârna moale și umflată. Părul blond, deja rărit, îi fusese chinuit să ia forma unor bucle mărunte cu ajutorul unor droturi mânuite de menajera ei de origine franceză, Luciile, fiind apoi vârât cu forța sub o bonetă dintr-un material argintiu, semănând cu o plasă cu ochiuri destul de mari, trasă peste cap. Purta o rochie lungă din lână, de culoare albastră, ce nu reușea să-i ascundă silueta mătăhăloasă, iar peste ea avea un vindiac de aceeași culoare, cu guler din blană de iepure ca s-o ferească de răcoarea începutului de aprilie.

De Wolfe i-a ignorat provocarea până când s-a așezat pe un scaun capitonat, plasat de cealaltă parte a vetrei.

— Matilda, de fapt mi-am petrecut noaptea învelit cu mantia, întins pe podeaua sălii conacului lui de Warren din Crediton. Cât despre tovarăși de pat, i-am avut lângă mine pe Gwyn, pe Thomas și pe vreo șase dintre servitorii lui de Warren. Bine măcar că focul a fost strașnic și ni s-a dat o masă cumsecade înainte de plecare!

Cum răspunsul lui cumpănit nu a reușit să-i tempereze arțagul, Matilda și-a continuat atacul:

— Ai fost plecat din casa asta și din patul meu trei nopți numai săptămâna asta, John. Iar luna trecută, ai fost dus zile în șir, căutând distracții prin partea de miazănoapte a comitatului, pretinzând că urmăreai pirați.

— Dar cu acea ocazie a fost alături de mine și fratele tău, plus douăzeci de soldați de-ai lui, așa că nu am prea avut prilej de distracții.

Ea nu i-a luat vorbele în seamă și a continuat să răstească spre

el un potop de ocări:

— Mai bine rămâneam fată mare decât să mă leg la cap măritându-mă cu tine. După ce ne-am căsătorit, în primii treisprezece ani, abia dacă ai dat pe acasă.

Oftatul lui resemnat a fost întrerupt de Mary, care a intrat în pas vioi, aducând o carafă mare, din piatră, plină cu bere și o cană mai mică, pe care le-a așezat pe marginea vetrei. Cât a stat cu spatele spre stăpâna ei, Mary i-a făcut un semn cu ochiul lui John, a dat din cap, după care s-a grăbit să iasă din încăpere.

— Nevastă, am mai auzit toate astea de multe ori, i-a răspuns de Wolfe pe un ton calm, timp în care și-a turnat bere.

— Și o să le mai auzi, până când o să-ți vină mintea la cap, nu s-a lăsat Matilda. Am vorbit cu Richard și ne-am înțeles că trebuie făcut ceva.

De Wolfe a luat o gură sănătoasă din berea acră și s-a șters la gură cu dosul palmei.

— Doar tu ai vrut să fiu coroner – și de-atunci încoace te plângi întruna.

Soața lui a strâns din fălci, închizându-le ca pe o menghină, și, din cealaltă parte a vetrei, l-a privit sfredelitor.

— Da, am vrut să devii *unul* dintre coroneri, nu *singurul* coroner! a șuierat ea. Bunul tău prieten, justițiarul suprem, a stabilit că în fiecare comitat trebuiau numiți câte trei cavaleri – nu doar unul!

De Wolfe a ridicat din umeri.

— Nu s-au găsit trei cavaleri în Devon. Știi la fel de bine ca mine că fusese numit și Robert Fitzrogo, dar, la nici două săptămâni după aceea, nefericitul a căzut de pe cal și a murit. De atunci încoace, am rămas doar eu să fac toată treaba, cu excepția perioadei cât am zăcut la pat din cauza piciorului rupt.

— Și asta a arătat că nu ești indispensabil, s-a repezit ea cu un aer triumfător. Vreme de șase săptămâni, comitatul s-a descurcat foarte bine și fără tine. Te slujești de toate preumblările tale prin ținut ca să-ți găsești o scuză pentru a merge dintr-o berărie într-alta și de la o casă de toleranță la alta. Eu și Richard am hotărât ce e de făcut.

Acum venise rândul lui de Wolfe să se ridice ca un arc în picioare – asta din pură indignare.

— Cum adică, tu și ticălosul de frate-tău ați hotărât? Cred că v-aș cere prea mult dacă aș întreba ce mi-ați pregătit tu și scumpul

nostru *sheriff*.

Matilda s-a aplecat în față, iar falca de jos, și așa destul de proeminentă, a părut că-l împunge cu intenții războinice.

— Am găsit un alt candidat pentru slujba de coroner – asta nu înseamnă că veți fi trei, dar tot e mai bine decât unul, și acela mereu pe drumuri. Asta o să te mai țină pe acasă în unele nopți.

De Wolfe s-a uitat lung la ea peste buza cănii de bere.

— Ați găsit un altul care să fie coroner? Eu știam că asta e treaba judecătorilor regelui – nu a unui *sheriff* oarecare și a surorii lui!

Matilda, care își vârâse bine în cap acea idee, nu a perceput sarcasmul din glasul lui.

— Și nu vrei să afli pe cine am găsit?

John și-a dres glasul și a rămas cu privirea ațintită bănuitor la ea.

— Theobald Fitz-Ivo! a exclamat cu glas triumfător.

El a făcut ochii mari de uimire și a zis disprețuitor:

— Ha-ha! Doar n-o fi vorba despre bășinosul ăla bătrân și bețiv din Frithelstock?! Păi ăsta n-ar fi în stare să găsească nici un penny scăpat într-o privată!

Soața lui s-a burzuluit auzind un asemenea răspuns încărcat de dispreț:

— Calul de dar nu se caută la dinți – ai nevoie de ajutor, iar el locuiește exact în locul potrivit, aproape de Torrington. S-ar putea ocupa de partea de miazănoapte a comitatului, lăsându-ți ție restul. Dumnezeu mi-e martor, și așa e prea mult pentru un singur om, tot ținutul Dartmoor, și partea de miazăzi, și cea de răsărit.

De Wolfe a sărit de pe scaun și a început să pășească nervos de colo-colo prin fața vetrei, gesticulând cu cana de bere.

— Omul e trecut bine de cincizeci de ani, e gras și neînvățat cu alergătura. Nu e bun de nimic, fiindcă bea ca un pește. Iar conacul lui, deși e mic, depinde în totalitate de bailivul lui.

— Dar cred că o duce foarte bine – un coroner trebuie să aibă un venit de cel puțin douăzeci de lire pe an ca să poată fi ales, și sigur i-a dovedit asta lui Richard. Iar el trebuie să știe mai bine – doar el adună dările.

Dacă de Wolfe n-ar fi fost atât de înfierbântat de ideea că Fitz-Ivo avea să devină coroner, ar fi profitat de acel prilej ca să sublinieze că nu toate dările strânse de *sheriff* ajungeau în

trezoreria regală de la Winchester.

— Theobald e un nătărău leneș, care nu se pricepe la nimic, și e prea gras ca să meargă pe cal, ca să nu mai vorbim să străbată comitatul, așa cum fac eu. Și de unde o să-și găsească el un copist în stare să scrie și să citească îndeajuns de bine ca să țină în bună ordine pergamentele coronerului, ia spune?!

Matilda a ridicat din umerii ei rotunzi.

— Poți să-l întrebi pe Richard. Are să vină la masă, ca să vorbim despre asta.

Lui de Wolfe i-a scăpat încă un geamăt. După ce fusese pe drumuri o zi și-și petrecuse noaptea chinuindu-se să doarmă pe podea și după ce făcuse cel puțin cincisprezece kilometri călare, iar asta încă din zori, compania nesuferitului său cumnat la masă era ultimul lucru pe care și l-ar fi dorit. S-a așezat la loc pe bancă și a sorbit în tăcere din bere, gândindu-se ce dezastru declanșase Simon, regretatul lui tată, când stăruise ca el să ia în căsătorie o femeie din neamul de Revelle. Poate că asta l-a ajutat să urce o treaptă pe scara aristocrației provinciale din Devon, pătrunzând într-o familie mai înstărită decât a sa, dar cu ce preț?

Asta se petrecuse în urmă cu șaisprezece ani, deși John reușise să stea departe de casă mai tot timpul, participând la războaiele din Franța și apoi Irlanda, iar mai târziu la cea de-a Treia Cruciadă. Însă, în urmă cu doi ani, de când se întorsese la vatră, la scurtă vreme după ce regele Richard Inimă-de-Leu fusese prins în Austria, nu mai găsise nici o scuză ca să o șteargă la război. Cu regret, se așezase ca să-și joace rolul de gentleman înstărit, deoarece veniturile îi erau asigurate de investițiile făcute în exportul de lână, împreună cu Hugh de Relaga, unul dintre cetățenii cei mai de vază din Exeter, și de o parte din profiturile conacelor familiei sale, aflate în partea de miazăzi a comitatului.

În toamna precedentă, când ambițioasa Matilda îi sugerase fratelui său ca soțul ei să fie numit drept unul dintre coroneri, de Wolfe nu se arătase din cale-afară de încântat de idee, însă Hubert Walter, arhiepiscop de Canterbury și justițiar suprem al Angliei, salutase numirea lui din toată inima – la fel ca și Inimă-de-Leu, când vestea a ajuns la el, tocmai în Normandia. De Wolfe fusese unul dintre membrii neclintiți ai gărzii de corp a regelui în Țara Sfântă, unde Hubert Walter rămăsese să se ocupe de partea militară după ce Richard plecase pe mare în dezastruoasa călătorie spre casă. John se aflase în preajma regelui și își găsise

mereu vină pentru că nu reușise să împiedice capturarea monarhului său în apropiere de Viena – o nenorocire ce azvârlise Anglia în ani și ani de datorii după ce se reușise strângerea sumei de 150 000 de mărci răscumpărare.

Depănând aceste întâmplări în minte, de Wolfe a rămas întunecat, privind concentrat flăcările din vatră, în timp ce, neclintită, nevasta l-a măsurat cu ochi reci. Și ea regreta căsătoria, dorindu-și din ce în ce mai mult să se fi călugărit în loc să facă o asemenea greșeală. Cum dezamăgirile ei se înmulțeau cu fiecare an care se scurgea, își găsise alinarea venerându-l pe Dumnezeu. Încă de la începutul căsătoriei descoperise că îi displăcea aproape orice amănunt care ținea de îndatoririle de soție, începând cu mersul la cumpărături și terminând cu anticipata umilință din pat. Cu toate acestea, o anima încă dorința parvenirii sociale, care îi fusese transmită de mama ei, care, de una singură, plănuise cele mai bune partide pentru cei trei copii ai săi. Reușise să-l căsătorească pe fiul ei Richard cu Lady Eleanor de Clavelle, care era o rubedenie îndepărtată a dinastiei Mortimer, și se mulțumise, de asemenea, cu înțelegerea pe care o reușise cu Simon de Wolfe, în urma căreia fiul lui se căsătorise cu Matilda, cu toate că John era cu șase ani mai tânăr decât ea.

Familia de Wolfe avea două conace în apropierea coastei, la Stoke-în-Teignhead și Holcombe, și atât Matilda, cât și mama ei, acum moartă, speraseră că războinicul John putea urca scara socială în slujba regelui. Ambiția lor s-a năruit după prizonieratul lui Richard Inimă-de-Leu și întoarcerea acasă a lui John, obosit și deziluzionat. La patruzeci de ani, nu era ușor să găsească vreun alt război în care să plece, astfel că îl convinseseră să accepte slujba de coroner – îndeosebi pentru că iubitul lui rege și Hubert Walter ținuseră ca el să primească acea onoare.

Acum, Matilda se uita lung la acel bărbat înalt și negricios care stătea mohorât în apropierea focului – și se întreba dacă apucase să-l cunoască bine. Neobișnuit de deșirat și de slab, era ușor adus de spate, dându-le multora impresia că plutea deasupra lor, dominându-i. Părul lui lung și negru, care se ondula pe umeri, îi încadra fața oarecum mohorâtă, taciturnă, cu sprâncene stufoase și negre ca tăciunele și nas mare, încovoiat. Nu purta nici barbă, nici mustață, dar, între operațiunile săptămânale de bărbierit, avea pe față o miriște negricioasă. Se îmbrăca doar în haine

cernite ori cenușii, ceea ce, împreună cu părul negru și capul mare, ca de corb, îi aduseseră în rândul soldățimii porecla de John cel Negru.

Acum, rămăsese aplecat deasupra focului, cu mintea undeva pe câmpurile de luptă din Palestina sau din Irlanda; iar Matildei îi venea greu să creadă că îl iubise vreo clipă. Pesemne că afecțiunea trecătoare pe care o simțise față de el în urmă cu șaisprezece ani se datorase autoamăgirii nebunești ce venise ca urmare a limbii ascuțite și convingătoare a mamei ei. După mai puțin de o lună, el plecase în prima dintre campaniile din Franța, iar în următorii treisprezece ani el stătuse acasă, însumat, mai puțin de douăsprezece luni. Viața lor amoroasă se dovedise un dezastru și, din fericire, cel puțin din punctul ei de vedere, rarele și jenantele lor împreunări nu se încheiaseră cu vreo sarcină. Cu toate acestea, era un bărbat pătimaș, lucru sugerat de buzele lui pline, iar Matilda era conștientă de apetitul lui sexual, domolit cu ajutorul unei suite de amante, între care ultima pe listă părea a fi acea târfă de origine galeză care era proprietara Hanului Bush.

Ca și cum i-ar fi citit gândurile, soțul ei s-a ridicat pe neașteptate.

— Trebuie să mă duc la biroul meu din castel, a zis el cu glas gros și răgușit. S-ar putea să mai fi apărut vreun deces de ieri, când am plecat din oraș.

Simțea o dorință copleșitoare de a ieși din nou la aer, ca să ajungă cât mai departe de prezența ei iritantă.

— Ești convins că te duci la Rougemont? s-a zbârlit ea la el. Nu mergi iarăși la berăria aia din Idle Lane?

Faptul că-i ghicise intenția l-a înfuriat în asemenea măsură, încât și-a schimbat planurile doar ca s-o zăpăcească.

— Am spus la castel, și acolo mă poți găsi dacă ții neapărat. O să-i fac chiar o vizită fratelui tău, care se ține de uneltiri, și o să vin împreună cu el la timp pentru a lua masa.

Cu toate că se privase de o vizită la amanta sa Nesta, s-a simțit foarte demn și a ieșit din sala mare, luându-și o mantie scurtă și ghete de stradă din vestibul înainte de a păși afară. O clipă mai târziu, ajuns în drum, a bătut în obloanele ferestrei, ca un semn de sfidare, vrând să se vadă că dădea colțul la stânga spre strada mare și nu o apucase în dreapta, către Hanul Bush.

Într-adevăr, când de Wolfe a ajuns la castel, existau deja vești despre o moarte recentă ce trebuia cercetată. Încăperea amărâtă

ce-i slujea de birou se găsea la etajul turnului de intrare în castelul din Exeter, numit Rougemont datorită rocilor de culoare roșiatică folosite de William Bastardul pentru construcția ce se realizase la scurt timp după cucerirea normandă. Castelul se găsea pe terenul ceva mai înălțat din colțul de miazănoapte al orașului, într-un anumit unghi față de zidurile construite inițial de către romani. John a gâfâit ceva urcând treptele în spirală ce porneau de la poarta fortificată și a trecut de pânza de sac atârnată drept modest paravan contra curentului în dreptul intrândului de la etaj. S-a trezit față în față cu un bărbat uriaș care flutura o bucată mare de cașcaval într-o mână și o stacană de cidru în cealaltă.

— *Crowner,* a mai apărut un cadavru pe care trebuie să-l cercetăm, l-a anunțat el pe de Wolfe. Unde mai pui că arată și ciudat!

John s-a lăsat alene pe o băncuță de la o masă din lemn, practic singurul articol de mobilier din încăperea sărăcăcioasă, în afara celor două scăunele cu trei picioare, din acelea folosite la muls. A ridicat privirea spre secundul lui, un bărbat uriaș cu părul roșcat vâlvoi și cu o mustață mare, ce-i cădea peste colțurile gurii, la fel de roșcovană. Printre firele de barbă ce-i năpădiseră fața, se vedeau pielea aspră și roșie, nasul mare și borcănat și falca masivă, proeminenta. Mâinile în care ținea bucata de cașcaval și stacana de bere erau de mărimea unor șunci respectabile, însă aspectul lui înspăimântător era îndulcit de ochii albaștri, sclipitori.

— Un meșter cositorar – descăpățânat chiar în șantierul din albia râului unde lucra.

De Wolfe a ridicat sprâncenele negre a mirare, iar acestea aproape că s-au unit cu firele de păr ce-i atârnau peste frunte.

— Un miner cositorar? Ăsta e lucru de mirare. Cei din tagma lor își văd de obicei de propriile treburi.

— Justin Green. Bailivul din Chagford a venit dis-de-dimineață, călare, a zis Gwyn, trântindu-și stacana de bere pe masă. Acum e prin donjon, ca să mănânce, dacă vrei cumva să-l cauți și să stai de vorbă cu el.

— Întâi dă-mi și mie din cidrul acela. M-am sfădit cu nevasta, și mă roade setea.

Uriașul om din Cornwall s-a dus legănându-se până la un mic intrând aflat în zidul gros, a scos de acolo o altă cană din lut și a

șters praful de pe ea cu o cârpă nu tocmai curată. Apoi a turnat cidrul aspru, gros și tulbure în ea, până când a curs pe de lături. În aceeași adâncitură din zid, se mai aflau o pâine și o bucată de cașcaval uscată ca piatra, înfășurată într-o pânză ceva mai puțin murdară. Gwyn și-a scos pumnalul de la centură, a tăiat două coltuce de pâine și a împărțit cașcavalul în trei, oferindu-i o bucată și stăpânului.

— Aș face bine să păstrez ceva și pentru amărâtul ăla mic, dacă vine, a mormăit el, referindu-se la copist, cel de-al treilea membru al echipei coronerului.

— Chiar, unde e? De obicei, la vremea asta îl găseam aici.

— S-a dus până în scriptoriul catedralei, ca să șterpelească niște cerneală. S-a văicărit că e prea scumpă ca să dea banii pe ea, având în vedere câte lucruri are de scris.

De Wolfe și-a întins picioarele lungi pe sub masă, simțind un fior de frig din cauza aerului rece din încăperea mobilată spartan, iar Gwyn s-a așezat comod pe pervazul ferestrei. Două ferestre de tragere, fără obloane, dădeau spre oraș, îngăduind pătrunderea luminii, dar și a frigului în încăpere. Mai de voie, mai de nevoie, *sheriff*-ul îi pusese la dispoziție cumnatului său cea mai proastă încăpere, asta ca să-și exprime cât mai convingător dezaprobarea față de funcția nou înființată de coroner.

— Ia povestește-mi despre treaba asta de la Chagford, i-a spus el lui Gwyn pe un ton poruncitor și luând o îmbucătură din pâinea tare ca piatra.

— Ieri-dimineață, când au sosit la muncă, lucrătorii și-au găsit șeful de echipă mort. Leșul lui zăcea sub jgheabul de spălare a minereului, dar nu mai avea cap.

— Și capul era pe aproape?

— Nici urmă de el, cel puțin nu în preajma șantierului.

De Wolfe s-a strâmbat – lucru pe care îl făcea deseori, de parcă era de ajutor pentru a gândi mai limpede. Au fost siguri că era șeful lor, cu toate că nu mai avea chip.

Gwyn s-a tras de capetele mustății roșcate, care îi atârna până la clavicule.

— Nu au avut nici un moment de îndoială. Oamenii i-au recunoscut straiele, plus că avea un deget lipsă, așa zice bailivul. Nu se întorsese acasă la nevastă în seara dinainte și nici nu mai fusese văzut de atunci.

Coronerul a rămas o clipă pe gânduri.

— Și cui îi aparține terenul acela unde căutau ei cositor?

— Lui Walter Knapman din Chagford. Are pe puțin o duzină de șantiere din astea în partea de răsărit a landei.

— Și i-au lăsat leșul pe loc?

— Am înțeles că oamenii lui l-au luat din jgheab. Dar au avut bunul-simț să-l lase pe șantier, într-o colibă.

John a înghițit în grabă pâinea și cașcavalul și a dat peste cap cidrul, după care s-a ridicat iute.

— Trebuie să ajungem acolo chiar azi. Înainte de asta, îl aștept pe *sheriff* să vină la prânz acasă la mine, dar o să plecăm după-amiază, destul de devreme. S-a dus spre ușă și și-a plecat capul pe sub ușorul ei. Găsește-l pe acel bailiv – și pe pricăjitul acela de scrib al nostru – și să fiți cu toții la Poarta de Apus înainte să bată clopotul ce anunță vecernia. O să ne aflăm din nou departe de casă la noapte, ceea ce o să-i ofere nevestei mele încă un prilej de văicăreală.

Ajuns la poalele scării spiralate, a ieșit din turnul de intrare prin camera gărzilor, salutat respectuos de doi soldați aflați de pază. Sir John de Wolfe era apreciat de soldați, care auziseră de ispràvile lui în cursul numeroaselor campanii de peste mări și de felul cum își slujise regele în Țara Sfântă în timpul celei de-a Treia Cruciade.

A pătruns în curtea interioară și a traversat-o, îndreptându-se către donjon, o construcție rectangulară cu etaj, din apropierea zidului de miazănoapte. În timp ce mergea cu greu prin glodul uscat, presărat de gunoaie și resturi de tot felul, având clădirea simplă, ce arăta ca o cutie de piatră, în stânga și micuța capelă St Mary, aparținând garnizoanei, în dreapta, nu a remarcat nici unul dintre aceste amănunte, pentru că se gândea insistent la perspectiva de a-l avea pe Theobald, în calitate de coroner, drept coleg – și la scandalul pe care urma să-l facă Matilda aflând că după-amiază avea să plece iarăși într-o nouă călătorie, ca de obicei.

În vreme ce el, aproape total absent față de ceea ce se petrecea în jur, pășea prin curtea interioară ca o arătare întunecată, lumea se ferea din calea lui, fie din respect, fie din precauție, și dacă îl știau, și dacă nu. Curtea interioară era extrem de animată, însuflețită de soldații care ieșeau sau intrau în colibele lor înșirate de-a lungul zidului, precum și de copiii și de femeile din

garnizoană, care ocupau spațiul ce nu era deja luat în stăpânire de cai, de căruțe trase de boi ori de hamali care împingeau cărucioare încărcate cu vârf cu tot felul de lucruri. De cealaltă parte a împrejmuirii, vreo doisprezece bărbați purtând cămăși de zale și coifuri rotunde făceau instrucție sub comanda sergentului Gabriel, o activitate marcată de multe zbierete, sudălmi și zăngăniturі de scuturi.

De Wolfe ajunse la treptele de lemn ce duceau spre ușa donjonului, așezat sus, deasupra beciului boltit, din motive de securitate. Mai tot etajul era ocupat de sala mare, un alt loc în care, cu mare febrilitate, scribii, copiștii, funcționarii, servitorii, burgherii, negutătorii și soldații umblau de colo-colo, alergau, bârfeau, plănuiau, lucrau, mâncau și chiar dormeau. Unii se aflau acolo pentru a depune vreo petiție către *sheriff,* însă erau ținuți la respect de gărzile din fața încăperii lui, aflată în partea din spate a sălii mari. Coronerul John s-a dus drept într-acolo, a făcut un semn scurt din cap către gardă, a deschis ușa și a pătruns în birou.

Iritat, Sir Richard de Revelle, reprezentantul regelui în comitatul Devon, a ridicat ochii de pe pergamentele din fața lui, iar iritarea nu a dispărut când l-a văzut pe soțul surorii sale.

— John, sunt ocupat, chiar foarte ocupat.

De Wolfe s-a aplecat peste masa înțesată de documente și l-a fulgerat pe *sheriff* cu privirea.

— Prea ocupat ca să vii la noi la masă, așa sper.

De Revelle s-a lovit peste frunte cu mâna lui cu degetele pline de inele, apoi a avut bună-cuviința să pară a-și cere scuze.

— John, uitasem de invitația Matildei. Sigur, trebuie să vin – dar mai întâi trebuie să termin ceea ce am de rezolvat aici.

Copistul lui s-a ivit în apropiere, aducând un maldăr de pergamente acoperite cu coloane de cifre.

— Data predării dărilor se apropie și trebuie să plec la Winchester săptămâna viitoare cu ce am strâns de la fermele din comitat. Și, ca de obicei, blestemății ăștia de perceptori nu au adus încasările.

„Dările pentru ferme“ reprezentau suma totală a dărilor pe care trezoreria regală socotea că trebuia să o primească din partea fiecărui comitat. *Sheriff*-ul se îngrijea ca aceasta să fie predată în bani peșin la fiecare șase luni. Dacă reușea să stoarcă de la locuitorii din Devon mai mult decât i se cerea, avea îngăduința de

a păstra diferența. Iar acesta era un țel ce îl ungea la inimă pe de Revelle.

— Richard, până îți termini treaba, mă duc să schimb câteva cuvinte cu bailivul din Chagford. După aceea, mergem până la mine acasă, pentru ca tu și surioara ta scumpă să încercați a mă convinge în timp ce mâncăm ceva bun gătit de Mary.

Înăcrit și percepând tonul sarcastic din glasul cumnatului, de Revelle a ridicat ochii, dar nu a făcut nici un comentariu. *Sheriff*-ul era un bărbat cu un trup bine proporțional, deși puțin efeminat, de statură medie în comparație cu John. Avea părul castaniu-deschis, ușor ondulat, barba ascuțită, o mustață mică deasupra buzelor rozalii și subțiri și fața destul de îngustă. Era tot timpul în pas cu moda, preferând culorile verde-sclipitor și auriu pentru tunicile pe care le purta, precum și încălțări cu vârful ridicol de ascuțit – aceasta fiind ultima modă venită de la Paris.

L-a urmărit pe coroner traversând încăperea și a scos un oftat de ușurare când acesta a trântit ușa în urmă. După ce fusese făcut de rușine din pricina amestecului său, în urmă cu câteva luni, într-o rebeliune menită să-l aducă pe tron pe fratele regelui, de Revelle nu mai îndrăznea să-l sfideze pe cumnatul lui chiar pe față, însă îl ura mai mult ca oricând. Propria nesăbuință îi oferise lui de Wolfe un motiv de șantaj.

John a bolborosit ceva către garda din fața ușii, iar aceasta a făcut semn către sala mare și aglomerată, mai precis spre un bărbat care stătea singur la o masă și mânca ghiveci dintr-un castron, și bucăți de pâine pe care le rupea dintr-o jimblă mică. Coronerul s-a dus drept la el și s-a așezat greoi pe bancă, alături de el.

— Tu ești Justin Green, bailivul din Chagford?

Bărbatul a dat să se ridice în picioare, dar de Wolfe i-a făcut semn să rămână locului.

— Termină de mâncat. Cred că ai plecat de acasă foarte devreme astăzi, adevărat?

— De cum s-a crăpat de ziua, Sir – cu toate că, dacă ai un cal bunișor, poți face drumul până aici în mai puțin de trei ore. Și-a dat seama că de Wolfe era o persoană cu autoritate și a îndrăznit să întrebe, pentru a-și verifica bănuiala: Sir, ești coronerul regelui, omul pe care îl căutam?

— Întocmai, așa că te rog să-mi povestești despre această moarte. Peste câteva ceasuri, va trebui să mergem până în orașul

tău ca să facem o anchetă.

Bailivul era mărunt de statură, brunet, cu fața plină de cicatrice lăsate de vărsatul de vânt. A înghițit precipitat ultimele linguri de mâncare, după care i-a răspuns lui John:

— Urâtă treabă, Sir. Îl cunosc pe Henry din Tunnaford încă din copilărie – suntem cam de aceeași vârstă. Am rămas trăsnit văzându-l mort și fără cap, vă jur.

Amintirea acestui amănunt nu părea să-i fi stricat pofta de mâncare, pentru că a îndesat în gură până și ultima fărâmă de pâine.

— Avea capul tăiat cu precizie? Ai mai văzut și alte răni? l-a întrebat de Wolfe.

— Nu, carnea era zdrențuită rău, gâtul arăta ca sfârtecat. Dar alte răni nu avea – era suficientă aia de la gât!

— Când a fost văzut ultima oară?

— Cu o seară înainte. Ceilalți din echipă l-au lăsat la șantier ca să facă ordine, ca de obicei. Era un supraveghetor de treabă, iar oamenii țineau la el. Atâta vreme cât își făceau treaba cum se cuvenea, se purta frumos cu ei, nu ca alți nenorociți.

John l-a cântărit din ochi pe cel din fața lui: părea un om serios, cu capul pe umeri. Bailivul era o persoană cu oarecare autoritate în cadrul unei comunități: era unul dintre servitorii principali ai unui senior manorial, lucrând sub supravegherea administratorului, care ocupa funcția cea mai de vază în personalul seniorului. El se afla deasupra *reeve*-ilor, supraveghetorii fiecărui sat, iar deseori ținea judecata manorială atunci când lipsea seniorul. Nimeni nu știa mai bine decât bailivul ce se petrecea la un conac, în sat sau la oraș.

— Și cine crezi că a făptuit asta? l-a întrebat de Wolfe fără înconjur.

Bailivul a clătinat cu amărăciune din cap.

— N-aș putea spune pe dată. Știu mai toate ranchiunele și pizmuirile care există în Chagford, dar în cazul de față nu am cum să fiu sigur. Henry locuia în afara orașului, într-o casă din Tunnaford, la vreo doi kilometri depărtare. Avea o soață de treabă și un fiu mare, care este fierar la Gidleigh. Nu avea nimeni vreun motiv să-i vină de hac bietului om. Toată lumea din oraș s-a cutremurat auzind de moartea lui.

— Și capul îi lipsește cu desăvârșire?

— A dispărut de parcă nici n-ar fi existat. Dacă Henry n-ar fi

fost un om cinstit, cu frica lui Dumnezeu, aș fi ispitit să cred că aici e vorba despre vrăjitorie.

Au mai stat de vorbă câteva minute, însă era limpede că bailivul nu avea știință de motivul omorului ori de identitatea făptașului acelei crime înfiorătoare. De Wolfe l-a lăsat pe om să mai ia niște bere de la administratorul castelului și i-a poruncit să fie la Poarta de Apus înainte de vecernia din acea după-amiază. Se făcuse prea târziu pentru a mai da o fugă până la Hanul Bush, astfel că s-a întors în camera lui din turn așteptând să se facă ora când trebuia să-l ia pe *sheriff.* În vreme ce urca treptele în spirală, a auzit răcnete de sus, glasul de bas al lui Gwyn urlând, însoțit, ca un contrapunct, de țipetele speriate ale altei persoane. Când a trecut de pânza din sac ce slujea drept ușă, de Wolfe l-a văzut pe uriașul din Cornwall vânturându-l prin aer pe copistul pipernicit ca pe o păpușă de cârpă și ținându-l doar de glezne.

— Măiculiță Doamne, ce se petrece aici? a urlat de Wolfe. Lasă-l jos!

Gwyn a încetat să-l mai scuture pe copist și a rânjit mânzește spre coroner.

— Amărâtul ăsta mic mi-a răsturnat stacana cu bere – și a vărsat-o pe toată! a spus el drept explicație.

Brusc, John i-a făcut un semn cu mâna, iar ofițerul lui, cu oarecare părere de rău, și-a depus victima pe podea. Micuțul om s-a adunat de pe jos cu un aer indignat și s-a apucat să-și curețe cu mâna tunica uzată, un strai lung, de culoare neagră ce amintea vag de un veșmânt preoțesc.

— A fost un accident. Nu trebuia să lași stacana pe pervaz! a protestat el cu glas tremurător și pițigăiat.

Exasperat, de Wolfe a ridicat ambele brațe în aer.

— Faceți totul uitat și tăceți odată! Voi doi ar trebui să fiți saltimbanci la vreo curte, să purtați tichii cu clopoței, nu să vi se încredințeze apărarea legii.

Cei doi asistenți ai coronerului se ciondăneau mereu – asta mai mult din pricina lui Gwyn, pentru că uriașul nu rezista tentației de a-l sâcâi pe sfrijitul copist care, fără excepție, nu se lăsa mai prejos. Thomas de Peyne era un preot răspopit, fiind angajat de John de Wolfe după ce fusese alungat din slujba pe care o avusese la Winchester, după acuzația că ar fi molestat-o pe una dintre fetele pe care le educa la școala catedralei. Era un

năpârstoc de om, olog de un picior și cu o cocoașă micuță, asta deoarece suferise de ftizie în copilărie. Fața lui trasă, aproape fără bărbie, era pământie și înzestrată cu un nas lung și ascuțit. Părul castaniu și drept era în continuare ras aproape de tot în creștetul capului, cu toate că omului i se luaseră însemnele preoțești cu mai bine de doi ani în urmă. Thomas tânjea cu disperare să se întoarcă la viața pe care o dusese ca preot și făcea tot ce-i stătea în putință să pară că aparținea încă tagmei preoțești. La fel ca stăpânul său, purta straie de culoare neagră sau cenușie și chiar locuia în casa unui canonic din incinta catedralei, unde reușise să-și așeze o saltea într-un colț din încăperea destinată servitorilor.

În ciuda trecutului său dubios și a înfățișării deloc atrăgătoare, Thomas era un tânăr extrem de inteligent și de instruit, având știință de carte și priceperea de a scrie și de a citi. În afara îndemânării lui de a pune pe pergament toate evidențele privind activitatea coronerului, se dovedise de neînlocuit ca iscoadă. Curiozitatea lui nestinsă îl făcea un excelent colecționar de bârfe, îndeosebi cele care circulau în rândul numeroasei populații ecleziastice din Exeter, în vreme ce Gwyn afla mai toate zvonurile ce se vânturau prin hanurile și berăriile din oraș.

Având o stacană cu cidru în mână, Gwyn s-a așezat din nou pe pervaz, locul lui preferat, iar Thomas, socotind că își recăpătase demnitatea jignită mai devreme, a scotocit prin geanta rufoasă din pânză pe care o purta mereu atârnată de umăr. A scos din ea trei rulouri și le-a așezat pe masă, în fața lui John de Wolfe.

— Acestea sunt transcrierile după ultimele trei anchete, *Crowner.* Mai am două de încheiat – mi se terminase cerneala, dar între timp am făcut rost, așa că o să le scriu astăzi, ceva mai târziu.

De Wolfe a întins mâna după pergamente.

— Thomas, o să plecăm din nou călare în după-amiaza asta, așa că pregătește-te să-ți sui fundul pe spinarea acelei mârțoage căreia tu îi spui cal.

Închipuindu-și chinul ce îl aștepta, copistul a scos un geamăt. Nu-i plăcea să călărească, de aceea stătea de-a curmezișul, ca o femeie, pe șaua bătrânului său ponei, ceea ce stârnea batjocura uriașului Gwyn.

— De data asta, cât de departe trebuie să mergem, *Crowner?* Sper că nu vom ajunge iarăși pe coasta de miazănoapte.

În luna precedentă făcuseră mai multe călătorii până în partea cea mai îndepărtată a comitatului, iar Thomas încă suferea după ce petrecuse atâtea zile în șa.

— Doar câteva ceasuri, fătălăule, a intervenit Gwyn pe un ton sarcastic. De data asta, mergem doar până la Chagford.

Copistul era din Hamshire, și încă nu se familiarizase cu numele așezărilor din Devon.

— Unde-i asta? a întrebat el cu un aer bănuitor.

— E unul dintre cele trei orașe unde se prelucrează cositorul, din partea aceasta a ținutului Dartmoor, i-a explicat de Wolfe. Tot cositorul extras din acea regiune a landei ajunge acolo pentru a fi bătute monede.

— Dar noi mergem acolo să vedem un cadavru fără cap, Thomas, a adăugat Gwyn cu o plăcere sadică. Știa că, în ciuda celor șase luni de experiență, fostul preot era încă tulburat la vederea scenelor macabre.

Când a auzit dangătul îndepărtat venind dinspre catedrală, coronerul a lăsat deoparte rulourile lui Thomas și a pornit spre scară.

— Mă duc să iau masa cu *sheriff*-ul, așa că, indiferent ce ar găti Mary astăzi, tot gust de iască are să aibă, a zis el. Să fiți la Poarta de Apus înainte să bată clopotele de vecernie. Să vă puneți și câte o pătură dinapoia șeii. Am îndoieli că ne vom întoarce în seara asta.

Cei trei au mâncat așezați la un capăt al mesei lungi din sala mare și sumbră a casei lui de Wolfe. El stătea în capul mesei, avându-i pe soția sa și pe fratele acesteia de o parte și de alta. Bătrânul Simon, servitorul care se ocupa de curte, ințețise focul cu bușteni, iar Mary alerga încoace și încolo cu farfurii și pocale. Brutus stătea lungit sub masă, la picioarele lui John, așteptând plin de speranță orice fărâmă de mâncare pe care stăpânul era dispus să i-o arunce.

După câteva încercări stângace și ezitante de a conversa, s-au apucat de o treabă mai serioasă, aceea de a mânca, astfel că vreme de un sfert de ceas nu s-au mai auzit alte sunete în afara clefăitului mâncării și a sorbitului de vin. Matilda, cu pofta ei remarcabilă de mâncare, și cei doi bărbați au cinstit cum se cuvine ghiveciul din carne de iepure și puiul fiert, gătite de Mary cu ceapă și cu varză. În loc să folosească feliile groase de pâine

neagră drept funduri, mâncarea a fost servită pe farfurii făcute din aliaj de cositor, o altă idee snoabă de-a Matildei. Nu scăpa nici o ocazie să maimuțărească purtările de la curtea regală. De Wolfe, care nu se sinchisea nici dacă trebuia să mănânce călare, a umplut din nou cupele de lut cu vin roșu de Poiteau, pe care îl ținea într-un vas de piatră. Aveau câteva pahare de vin păstrate cu grijă într-un cufăr,

Însă el interzisese folosirea lor în acea zi, fiindcă nu voia să riște să fie ciobite la o masă de prânz cu cumnatul lui.

După aceea, Mary a adus un platou mare cu pâine, tăiată în bucăți mici, și o bucată mare de cașcaval tare; în acea perioadă a anului, nu existau fructe, căci merele rămase din recolta precedentă se stafidiseră. Politicos, Richard de Revelle s-a slujit de propriul pumnal ca să taie câteva felii de cașcaval pentru sora lui, pe care ea le-a mâncat direct de pe tăblia de lemn a mesei, făcând totul să alunece mai bine pe gâtlej cu ajutorul unei cupe pline de vin.

— Trebuie să plec foarte curând într-o călătorie, a mormăit de Wolfe, așa că ar fi bine să discutăm ce-ți puseseși în gând, Richard.

Sheriff-ul a sorbit cu delicatețe din vin, după care a răspuns:

— E foarte simplu, John. Am doi coroneri mai puțin decât cerea porunca regală.

De Wolfe l-a întrerupt fără menajamente:

— Cum adică ai doi coroneri lipsă? Asta nu te privește în nici un fel pe tine. Ei au fost orânduiți de Consiliul Regelui – având parțial rolul de a supraveghea și activitatea șerifilor! Fiindcă unii dintre voi trebuie să fiți urmăriți cu atenție, ascultă-mă pe mine!

De Revelle a roșit, resimțind încă usturimea perioadei de încercare ce urmase după ce fusese făcut de râs.

— Mda, păi, dacă trebuie să despici firul în patru, John, treacă de la mine – cu toate că nu înțeleg nicidecum la ce slujesc acești coroneri. Până anul trecut, ne-am descurcat foarte bine și fără dânșii, și încă vreme de secole. Richard nu scăpa nici un prilej de a-l înțepa pe de Wolfe în legătură cu disprețul lui față de funcțiile legale nou introduse. De la moartea lui Fitzrogo, a trebuit să te ocupi de întregul comitat – deși în cele două luni cât ai stat la pat cu piciorul rupt, Devonshire s-a descurcat frumușel chiar și fără nici un coroner.

— Treci la subiect, Richard, l-a repezit John, care se săturase

de permanenta batjocorire de care avea parte de la el în legătură cu acea slujbă. Vrei ca netrebnicul ăla de Theobald Fitz-Ivo să fie numit coroner, nu?

De Revelle și-a plimbat degetele până în vârful bărbuței ascuțite, gest care pentru el reprezenta un soi de tic, așa cum Thomas se crucea neîncetat ori Gwyn se scărpina cu îndârjire în regiunea inghinală în momentele de încordare.

— Aș vrea să îl pun coroner pentru partea de miazănoapte a comitatului.

De Wolfe s-a burzuluit din nou, deși era conștient că Richard îl provoca în mod deliberat.

— Nu poți să-l pui nimic. Aici vorbim despre o numire regală, care necesită încuviințarea regelui.

— Asta în teorie, John, doar în teorie. Am îndoieli că Richard al nostru, foarte ocupat în Franța cu turniruri și campanii războinice, are timp să se mai gândească la ceva atât de neînsemnat ca numirea unui coroner. Cu toate astea, cred că, prin mine, Curtea Comitatului va putea recomanda numirea asta către justițiarul suprem săptămâna viitoare, când o să mă aflu la Winchester. Fără îndoială că el va aproba propunerea mea.

— Nu și dacă îi spun eu lui Hubert că am obiecții, a protestat de Wolfe. Acest Fitz-Ivo este un netot și un bețiv, și va fi o pacoste pentru o asemenea slujbă.

Disprețul lui John față de Fitz-lvo, stăpânul unui conac mic din apropiere de Torrington, un sat din nord-vestul comitatului, izvora dintr-o scurtă ciocnire cu el în timpul campaniei irlandeze din 1182. În cursul nesfârșitelor bătălii și încăierărilor de mai mică importanță dintre invadatorii normanzi și triburile irlandeze, mulți cavaleri încercaseră să pună gheara pe pământuri și să jefuiască pe cont propriu, printre aceștia numărându-se și de Wolfe și Fitz-lvo. Acesta din urmă, mai ales din cauza faptului că mânca și bea ca un spart, se dovedise un luptător prost, fiind uneori prea beat ca să se poată ține în șa, astfel că a plecat acasă după câteva luni de la sosirea în Wexford. Moștenise conacul din Frithelstock de la tatăl său și, cu ajutorul unui administrator capabil, reușise să supraviețuiască, dacă nu cumva chiar să prospere. Văduv și fără urmași direcți, nevoile lui erau reduse, însă, la fel ca Matilda, Theobald simțea un îndemn lipsit de logică de a se număra printre notabilitățile comitatului. Primirea funcției de coroner reprezenta o cale de ascensiune socială, și îl rugase pe

de Revelle să îi obțină numirea imediat ce aflase de posturile neocupate. De Wolfe bănuia că Fitz-Ivo socotea slujba o treabă foarte ușoară, ceea ce ar fi fost probabil adevărat, dacă nu ar fi fost îndeplinită cu dăruirea și cu îndârjirea de care dădea dovadă John de Wolfe în tot ce făcea pentru regele care îl numise.

Sheriff-ul l-a măsurat pe cumnatul lui cu o expresie proteguitoare, aproape miloasă.

— Te-a cuprins gelozia profesională, John? Crezi că ești singurul care poate merge călare prin comitat ca să rostească două vorbe, acolo, la o anchetă ce se face în jurul vreunui cadavru?

— Slujba asta înseamnă mai mult de atât, Richard, a început de Wolfe, pregătit să îi țină o predică *sheriff*-ului pe tema numeroaselor îndatoriri pe care trebuia să le ducă la bun sfârșit.

Însă Matilda, care stătuse mută până în acea clipă, a profitat de o ezitare a lui și a intervenit. Uitându-se cu severitate la el, ea l-a repezit:

— E de ajuns, John. Realitatea este că acest comitat, unul dintre cele mai mari din Anglia, ar trebui să aibă trei coroneri. Are însă doar unul, care nu mai poate să se ocupe singur de o asemenea întindere uriașă. Știi bine că piciorul nu te mai slujește chiar atât de bine de când ți l-ai rupt, de întinerit, nu întinerești, iar eu m-am săturat să te văd tot timpul departe, apoi întorcându-te și tratând căminul nostru ca pe un han oarecare.

Apoi, cu o expresie extrem de hotărâtă, a azvârlit o coajă de cașcaval pe masă și s-a rezemat de spătar, continuând să-l fixeze cu privirea pe soț.

De Wolfe și-a dat seama că fusese înfrânt – și, dacă trebuia spus un adevăr, acesta era că, în sinea lui, era de acord că distanțele mari de-a lungul și de-a latul comitatului Devonshire i se păreau tot mai anevoios de străbătut. În luna precedentă, deplasările către partea de miazănoapte, cu călărit în condiții grele, îi răpiseră zile întregi, în vreme ce alte cazuri, petrecute din jurul orașului Exeter, fuseseră neglijate.

— Bine, bine, dar, când lucrurile or să meargă rău, să nu uiți spusele mele. Sunt de acord că mai trebuie măcar un coroner, dar Fitz-Ivo, pentru numele lui Dumnezeu! Omul acela nu se pricepe la nimic, și, în plus, e și bețiv!

În cele din urmă, în timp ce au terminat vinul rămas, de Wolfe a acceptat, împotriva voinței lui, ca numele lui Fitz-Ivo să fie

propus la Winchester pentru funcția de coroner. Dacă Hubert Walter nu avea nici o obiecție, atunci John urma să îi acorde încrederea sa mărginită lui Fitz-lvo, îngăduindu-i să se ocupe de cazurile din partea de miazănoapte a Devonului.

— Dar, dacă încurcă treburile pe acolo, o să mă duc chiar eu până la Winchester sau Londra ca să mă îngrijesc de îndepărtarea lui, l-a avertizat John pe de Revelle. Deși departe de a fi arogant, de Wolfe detesta ideea ca o treabă să fie făcută mai prost decât ar fi făcut-o el. Și unde-și va găsi un ofițer și un copist ca să alcătuiască juriile și să scrie rapoarte pe pergamente? s-a răstit el, drept ultimă obiecție, păstrată în mânecă, atunci când l-a văzut pe de Revelle învârtindu-și prin aer mantia elegantă de culoare verde ca să și-o pună pe umeri, pregătindu-se să iasă din casa de pe Martin's Lane.

-A zis că-l vor ajuta administratorul și bailivul lui, i-a răspuns *sheriff*-ul. Administratorul știe a citi și a scrie, asta e sigur.

— Vrea să spună că aceia vor face toată treaba, după cum înțeleg eu, a bombănit coronerul. Și cine o să se mai ocupe de conac? Anul viitor pe vremea asta, oamenii din Frithelstock vor pieri de foame, fiindcă am îndoieli că Fitz-lvo se va deranja cumva să organizeze ceva. Ia aminte la vorbele mele, asta e o mare greșeală!

După ce ușa s-a închis în urma *sheriff*-ului, de Wolfe s-a întors încet în sala mare și s-a așezat lângă foc cu o cană de bere ca să pună capac vinului.

A așteptat din partea nevestei inevitabila trâmbițare a succesului, și nu s-a înșelat, căci ea, după ce s-a așezat ca o plăcintă de cealaltă parte a vetrei, a zis:

— Mă bucur c-ai avut înțelepciunea necesară, John. Noi am socotit că așa e cel mai bine pentru tine, mai ales că nu te poți mișca prea în voie din cauza piciorului betegit.

— Nici vorbă despre așa ceva, femeie! s-a rățoit el, arătându-și sensibilitatea în legătură cu presupusele lui suferințe. Mai simt câte-o săgetare în picior din când în când, dar e de așteptat. N-au trecut decât vreo două luni de când mi s-a înzdrăvenit osul. După cum dai tu din gură, oricine ar crede că sunt cel puțin olog de ambele picioare.

Matilda nu i-a luat în seamă protestele. În acele momente, încă savura succesul de a-i înfrânge cerbicia față de planurile pe care ea le urzise.

— Acum o să-ți petreci mai mult timp pe lângă casă. O să putem primi oaspeți și să ne întâlnim cu oameni influenți, ca să luăm cu ei masa când și când.

S-a încruntat amintindu-și ultima încercare de a da un ospăț. În ajunul slujbei de Crăciun, asta cu doar câteva luni în urmă, John al ei se văzuse târât, nu tocmai împotriva voinței lui, din toiul petrecerii pentru a examina cadavrul unui canonic care fusese spânzurat în propria privată.

Având în față perspectiva îngrozitoare de a rămâne prizonier între patru pereți cu Matilda, de Wolfe a dat dușcă ce mai rămăsese din bere și s-a ridicat în picioare.

— Nevastă, jumătatea de miazăzi a Devonului este totuși destul de mare, așa că nu aștepta prea multe din partea mea! Acum plec spre Chagford, din landă, și te anunț că n-o să mă întorc la noapte. În timp ce pășea apăsat spre vestibul, a mormăit mai mult pentru sine:

— Și nici mâine-seară, dacă-mi găsesc o scuză pe măsură.

CAPITOLUL DOI
În care Crowner John călărește spre Chagford

Cum drumurile se uscaseră și aerul devenise primăvăratic, era o plăcere să călărească din Exeter spre zona dealurilor domoale, care se văzuseră în depărtare aproape din clipa când ieșiseră pe Poarta de Apus. Copacii înfrunziseră deja, iar iarba înverzise după trecerea iernii, lucru remarcat și de cei patru călăreți care înaintau pe drumul întortocheat ce mergea spre apus de oraș. De Wolfe călărea în fruntea lor, stând, ca un corb mare și întunecat, în spinarea lui Odin, calul lui de luptă, uriaș și cu picioarele păroase. Purtând obișnuitul surtuc din piele peste pantalonii din lână, Gwyn mergea călare pe iapa lui cafenie și masivă, alături de murgul castrat al bailivului, iar Thomas de Peyne venea în urma lor pe poneiul lui, cuiul șeii pe care mergea într-o rână ieșindu-i oarecum obscen printre picioare.

Drumul șerpuia prin văile adânci și împădurite, tipice pentru acea zonă din Devon, întrerupte la anumite intervale de sate unde fâșiile de pământ arabil și terenurile comune fuseseră smulse cu multă trudă pădurilor. Cu toate că până la Chagford erau doar aproximativ douăzeci și cinci de kilometri, John a propus o pauză pe la jumătatea distanței, după ce au ajuns pe culmea unui deal ce se ridica din valea râului Teign.

— Să lăsăm caii să pască iarbă proaspătă și să-și mai tragă sufletul câteva minute, a poruncit el, coborând cu ușurință de pe spinarea lui Odin și petrecând hățurile pe după un puiandru de fag pe crengile căruia apăruseră muguri. În timp ce animalele au păscut iarba nouă, Gwyn, care era veșnic flămând, a scos din sacul legat de șa o jumătate de pâine și o ploscă din piele plină cu cidru.

Călătorii s-au așezat în șir pe trunchiul unui copac prăbușit și, pe când rupea fiecare câte o bucată de pâine și își treceau plosca de la unul la altul, John a profitat de ocazie ca să afle ceva mai multe despre destinația lor.

— Bailivule, n-am mai călcat în Chagford de ani de zile. Din câte cred, a rămas un loc pașnic, așa e?

Justin Green a rămas puțin pe gânduri, apoi a dat din cap.

— Avem puține necazuri, asta e destul de adevărat. Câțiva bețivi la presele de bătut monedă, dar nimic serios. Chagford rămâne unul dintre cele trei orașe ale cositorului, și asta contează,

așa zic eu, iar jurații care ne reprezintă la Marele Sfat sunt foarte hotărâți să respecte legea cositorarilor.

Gwyn a dat aprobator din cap.

— La fel a fost și în Cornwall. Căutătorii de cositor îi pedepsesc aspru pe aceia dintre ei care nu respectă legea. Eu știu asta mai bine decât mulți alții – și tatăl meu a lucrat în mine de cositor, după care s-a făcut pescar, când s-a mutat la Polruan.

Acest lucru a stârnit interesul lui Thomas, care manifesta curiozitate față de aproape orice. Deși cunoscător al multor aspecte ce țineau de biserică, politică ori istorie, știa prea puține despre cei dinspre apus, care se ocupau de extragerea cositorului.

— Vreți să spuneți că acești oameni își au propriile legi? a întrebat el.

Bailivul s-a uitat neîncrezător la el.

— Sigur că da, au chiar și propria închisoare, una nouă, ridicată la Lydford. Au și un sfat al lor, Marele Sfat, care se ține pe un deal înalt, la Crockern Tor. Dacă nu mă înșel, se întrunește săptămâna asta.

Cu cotul lui masiv, Gwyn l-a împuns în coaste pe Thomas, cât pe ce să-l doboare de pe trunchiul de copac.

— Și noi avem același lucru în Cornwall, prăpădit și ignorant ce ești, dar tribunalul nostru se adună la Truro – deși, în vechime, meșterii din Devon și din Cornwall obișnuiau să se întâlnească pe dealul Hingston Down, peste valea Tamar.

— Dar oricum trebuie să respecte legile țării, ca toată lumea, nu? a insistat Thomas.

— Legile cositorarilor se referă la aproape tot, mai puțin la crimele împotriva vieții și daunele aduse proprietății, a mârâit de Wolfe. În cazuri de violență, legea regelui are întâietate absolută. Minerii și meșterii făurari nu sunt imuni în fața coronerului, așa că nu care cumva să tragi speranțe că vei scăpa de întocmirea raportului meu!

O vreme, s-a lăsat tăcerea și toți au continuat să mănânce sau să bea, după care curiozitatea lui Thomas a răzbătut din nou la suprafață:

— Și ce este cu Marele Sfat, despre care vorbeai mai devreme, bailivule?

— De câteva ori pe an, reprezentanții minerilor și ai meșterilor făurari se adună pe Crockern Tor, în mijlocul ținutului Dartmoor, ca să discute tot felul de treburi legate de meseria lor. În acest

scop, comitatul este împărțit în trei districte, având orașele Ashburton, Tavistock și Chagford drept centre Stannary, unde cositorului îi este verificată puritatea, iar apoi este ștanțat pentru a fi supus dărilor. Fiecare district trimite câte douăzeci și patru de jurați la Marele Sfat, unde se discută și se soluționează toate neînțelegerile și se întocmesc regulile legate de pretențiile la filoanele ce se descoperă, de mutarea albiilor de râuri, aruncarea gunoaielor, ștanțarea lingourilor și plata dărilor. Și tot acolo se ocupă și de cei care încalcă legile acestea – temnița din Lydford nu duce niciodată lipsă de osândiți.

— Și de ce se bucură meșterii cositorari de acest tratament ieșit din comun? Fermierii și alți meșteșugari nu au asemenea legi, a obiectat copistul.

— Pentru că negoțul cu acest metal aduce venituri uriașe Coroanei, l-a pus la punct de Wolfe. Alături de lână, cositorul reprezintă principalul bun de export al Angliei. Regele Richard tocmai a trimis 250 000 de măsuri de la Plymouth către La Rochelle ca să-și plătească ostașii din Franța.

— Ca să înlocuiască argintul din monede, scăzându-le valoarea, a spus Gwyn cu o satisfacție greu de reprimat.

De Wolfe s-a uitat urât la el. Nici măcar acel afront neînsemnat împotriva iubitului său monarh nu era bine-venit.

— Haideți, a zis el, doar n-o să stăm pe noadă toată ziua. Avem treburi de făcut. Să ajungem mai repede la Chagford! Iar atunci, Thomas, o să afli mai multe despre meșterii cositorari.

Mai rămăseseră câteva ore de lumină din acea zi în momentul în care trecură de ultimul deal, pătrunzând în Chagford. Așezarea era îndeajuns de mare ca să poată fi numită oraș, având o mică piață deschisă care slujea și ca loc pentru ceremonia ștanțării blocurilor de cositor. Drumurile plecau dinspre oraș în patru direcții, majoritatea spre vale, întrucât centrul orașului se găsea pe o ridicătură.

În timp ce călăreau încet, venind dinspre răsărit, John de Wolfe s-a uitat înjur, străduindu-se să-și aducă aminte locurile pe care le văzuse în cursul unei vizite pe când era copil. Acum așezarea i se părea mai măruntă decât o păstrase în memorie, cu toate că, fără îndoială, ea prosperase și se extinsese în anii ce se scurseseră de atunci. De când se întorsese în Devon, remarcase acest fenomen în câteva rânduri, dar îl pusese pe seama contactului

avut cu mari orașe precum Parisul, Marsilia și Londra.

Două hanuri și un număr de berării se găseau printre prăvăliile de pe strada mare, care traversa capătul pieței. Restul orașului era reprezentat de adunătura obișnuită de case din lemn, de diferite mărimi, majoritatea fiind acoperite cu paie, însă altele având acoperișuri din șindrilă sau chiar piatră cioplită. Existau și câteva case ridicate din piatră, precum și biserica St Michael, situată la câteva sute de pași de piață, care fusese construită din blocuri de granit. La câțiva pași de clădirile mai masive, apăreau și căsuțe mărunte și colibe care porneau spre marginea orășelului, unele dintre ele având pereți din dulapi de lemn, altele din lut și din paie prinse între cadre de lemn.

Grupul condus de coroner s-a oprit la marginea pieței, unde câțiva bătrâni stăteau cu spinările cocârjate în soarele slab și se uitau la nou-veniți de parcă ar fi căzut de pe cine știe ce stea îndepărtată. O mână de gospodine aruncau un ochi la tablalele câtorva negustori ambulanți, dar și-au tras copiii mai aproape la vederea acelor necunoscuți cu înfățișări atât de diverse și de fioroase. Apoi, descoperindu-l printre ei pe propriul lor bailiv, s-au mai liniștit, astfel că temerile lor s-au transformat curând în curiozitate.

— Ce facem mai întâi, *Crowner?* a întrebat Gwyn cu glas ca de tunet.

— Aranjăm să ne petrecem noaptea undeva, apoi mergem să examinăm cadavrul.

S-a uitat cu un aer întrebător spre Justin Green, care s-a răsucit în șa și a arătat către drumul ce ducea spre miazăzi.

— Conacul manorial al seniorului meu se află acolo, deasupra văii, *Crowner.* În drumul nostru către locul crimei, o să trecem pe lângă el. Înainte de plecare, mi-a zis că va avea pregătite mâncare, foc și câte un pat curat pentru dormit, în caz că doriți să înnoptați la el.

Cu un mormăit, de Wolfe s-a declarat de acord.

— O să-i transmit mulțumirile noastre când îl vom întâlni. Până atunci însă, haideți să ajungem la cadavru cât mai zăbovește lumina zilei!

Bailivul a dat pinteni calului său, care a pornit într-un trap ușor, și au trecut cu toții prin centrul orășelului, apoi au ieșit pe drumul ce ducea spre sud-vest. Terenul înverzit urca brusc, prezentând zone împădurite ce alternau cu porțiuni defrișate,

unde se practica agricultura, toate acestea întinzându-se de jur împrejurul orășelului. În stânga lor, caracteristica principală era o ridicătură masivă cu culmea rotunjită, despre care Justin a spus că se numea Dealul Meldon, însă ceva mai departe au putut vedea marginea povârnișului ce ducea până sus, pe culmea uriașului platou al Dartmoorului.

— Cât mai avem de mers? a întrebat pe un ton plângăreț Thomas, din coada șirului, în timp ce mergeau legănat de-a lungul drumului îngust care, pe măsură ce se apropiau de zona deluroasă, urca tot mai abrupt.

— Casa seniorului meu se găsește tocmai acolo, a spus Justin, arătând cu degetul spre o fermă întinsă, aflată în dreapta. Iar casa aceea de om liber de acolo este a lui Thorne, așa că mai avem de mers cam cinci kilometri, a adăugat el, făcând semn către un grup de hambare împrăștiate în jurul unei clădiri din lemn care se vedea în fața lor. Șantierul de pe râu, cel la care trebuie să ajungem, este ceva mai jos de Thornworthy Down.

— Ce-mi poți spune despre acest Walter Knapman? l-a întrebat coronerul. Ar voi cineva să-i îngreuneze negoțul său atacându-i unul dintre lucrători?

Bailivul a rămas tăcut câteva momente.

— Nu văd de ce ar face cineva asta. Adevărat, victima era șef de echipă. El se ocupa de tot șantierul și era prețios datorită experienței. Dar Knapman are o duzină de asemenea echipe, care muncesc în tot districtul. Uciderea unui singur om nu ar afecta restul șantierelor, doar să nu fi fost cumva primul dintr-un șir de masacre, a adăugat el pe un ton pesimist.

— Dar ar scoate cineva vreun folos dacă afacerile lui Knapman ar avea de suferit? a insistat de Wolfe.

— Toți ceilalți meșteri mineri, așa cred, deși nu există concurență între ei. Ei vând tot ce reușesc să scoată din pământ, atât în țară, cât și peste mare. Multă marfa de-a lor pleacă în Germania și în Flandra.

Apoi a avut o clipă de șovăială, iar de Wolfe a simțit că bailivului tocmai îi trecuse un nou gând prin minte. S-a uitat fix la bărbat pe sub sprâncenele negre și groase.

— Ei bine, ar mai fi ceva de spus?

— S-au auzit niște zvonuri prin berării – doar vorbe goale, te rog să ții minte asta – că există un maistru cositorar care încearcă de multă vreme să cumpere unele dintre șantierele lui Knapman.

Numai că el nu vrea să vândă nimic. De fapt, vrea să mai cumpere și altele.

— Și cine este cel interesat?

— Stephen Acland, un alt negustător din Chagford. Nu este la fel de cunoscut ca Walter pentru mineritul de cositor, dar are și el patru sau cinci șantiere pe râuri, precum și multe oi.

— Dar el nu ar face moarte de om, pentru că nu-l poate cumpăra pe Knapman, adevărat?

Bailivul a făcut o strâmbătură.

— *Crowner,* acești meșteri cositorari sunt o tagmă ciudată. Trăiesc într-o lume doar a lor, iar unii se socotesc deasupra oamenilor de rând. Între ei pot apărea patimi nemăsurate, după cum vei vedea cu ochii tăi, dacă vei veni săptămâna viitoare la Crockern Tor.

Au redevenit tăcuți, văzându-și de drumul ce cobora într-o vale mică, apoi urca din nou deasupra strungii mai adânci a râului South Teign. Când au ajuns pe creasta înălțimii, coronerul a făcut semn cu mâna înmănușată în jos, către o clădire scundă aflată dedesubtul lor, în dreapta. Era construită din blocuri de granit necizelate, având un acoperiș din lespezi subțiri de piatră din care se ițea un coș de fum strâmb.

— Ce este acolo? a întrebat el. Am mai văzut câteva asemenea lucruri astăzi.

— Aceea este o topitorie, *Crowner,* i-a explicat Justin Green, unde minereul adus de pe șantiere este topit prima oară, pentru a se face lingourile brute, care se ștanțează apoi la Chagford.

Au coborât, ajungând în apropierea apei, unde poteca traversa un podeț făcut din lespezi mari de piatră stratificată care se rezemau pe bolovani ce ieșeau din albia râului.

De Wolfe a tras de hățuri, făcându-l pe Odin să se oprească, și a privit apa ce curgea iute la vale, lovindu-se de fundul stâncos și aruncând stropi în aer, apoi și-a mutat ochii spre pietrișul ce tivea albia.

— Apa asta e tare tulbure. M-aș fi așteptat să fie cât se poate de cristalină aici sus, departe de orice așezare, a remarcat el.

— E deseori cafenie din cauza resturilor de turbă ce se aruncă sus pe deal. Dar tulbureala asta este de la lucrările cositorarilor din susul râului. Ei tulbură tot timpul nisipul și pietrișul și lasă apa să ia resturile de la spălarea minereului. Oamenii din aval, tocmai până la Kingsteignton, se plâng din pricina apei murdare.

Ei trebuie să o bea așa, să gătească și să spele în apa înnoroită de mineri.

În glasul lui a răzbătut nemulțumirea, fără îndoială pentru că și el avea de suferit.

Cu un aer gânditor, Gwyn a scuipat în apa râului.

— Poate că ieri nu era tulbure, ci căpătase o culoare roșiatică, dacă sângele acelui om s-a scurs în râu! a zis el și a rânjit cu șiretenie spre Thomas, a cărui față palidă se albise și mai și la un asemenea gând.

Cu vârful cizmelor, coronerul l-a împuns ușor în coaste pe Odin, iar calul a pornit-o înainte, traversând apa până pe malul celălalt și continuând drumul de-a lungul râului, a cărui vale se îngusta pe măsură ce se apropia de o trecătoare îngustă prin care se pătrundea mai adânc între dealuri. În acea zonă, nu se putea practica agricultura, astfel că mai tot terenul era acoperit de copaci, deși, pe măsură ce urcau pe coastele sărăcăcioase, mai expuse, trunchiurile lor erau răsucite și pipernicite, fiind mai viguroase doar spre fundul văii, unde găseau ceva mai mult adăpost în fața vânturilor.

— Aproape c-am ajuns, *Crowner,* mai avem un cot de râu, i-a spus bailivul ca să îl liniștească.

Thomas a scos un geamăt de ușurare: pe măsură ce se îndepărtaseră de civilizație, drumul devenise tot mai accidentat.

Câteva momente mai apoi, valea îngustă a devenit dreaptă cale de aproape o sută de metri, iar de Wolfe a putut vedea pe ce distanță se întindeau lucrările minerilor. Aceștia săpaseră o scobitură adâncă de-a lungul râului, astfel că acum apa se rostogolea peste o terasă aflată la capătul superior și gonea spre ei printre mormane mari de roci și pământ dislocat.

Pe povârnișul malului din stânga, se afla o colibă mică, iar pe malul opus al râului se zărea un dispozitiv din scânduri lung și cam șubred, care dirija o parte din apa ce venea dinspre cascada de sus printr-un sistem de jgheaburi nu prea înalte. Vreo șase oameni săpau de zor în partea de sus a malului, în vreme ce alți câțiva trăgeau pământul proaspăt dislocat și îl azvârleau în jgheaburi.

— Ei își văd de lucru, cu toate că șeful lor de echipă zace fără cap în magazie? a întrebat de Wolfe. Putea rămâne el netulburat în multe situații, dar într-un asemenea caz socotea că s-ar fi cuvenit ca oamenii să oprească munca până când cadavrul avea

să fie dus de pe șantier.

— Dacă nu muncesc, ei și familiile lor nu au ce mânca, i-a răspuns Green pe un ton ce nu admitea replică. Walter Knapman este cunoscut ca un stăpân drept, dar nu va plăti niciodată simbria pe zi cuiva care stă acasă și face surcele.

Cărarea a dispărut curând sub mormanele de pământ și de piatră, astfel că au parcurs ultimii câțiva metri de-a lungul albiei, ajungând la o aruncătură de băț de micuța colibă, în apropiere, stăteau patru ponei de munte, având în spinare coșuri împletite din nuiele, acum goale.

Câțiva dintre lucrători s-au întors să-i urmărească, în vreme ce alții, după ce le-au aruncat o privire în treacăt, au continuat să sape și să azvârle molozul în jgheaburi. Un bărbat care stătea la capătul dinspre vale al jgheabului s-a apropiat de ei să-i întâmpine. Bailivul i l-a prezentat lui de Wolfe:

— El este Robert Yeo, *Crowner.* A preluat echipa de muncitori în această dimineață.

Noul șef era un bărbat masiv și blond, cu ceva strămoși de origine saxonă. Avea o mustață stufoasă, tot blondă, dar nu purta barbă și era îmbrăcat cu o tunică din serj de culoare cafenie, iar o curea lată din piele îi ținea cămașa mult deasupra genunchilor. Pe umeri, avea o capă scurtă din piele, a cărei glugă îi atârna pe spate. Cizmele date cu unsoare îi ajungeau până la genunchi, însă de Wolfe a auzit apa clefăind înăuntrul lor când omul s-a apropiat de el.

Yeo și-a dus o mână la smocul de păr ce-i cădea pe frunte, apoi s-a uitat aproape sfidător la coroner.

— Walter Knapman mi-a spus că trebuie să conduc echipa de mineri în locul lui Henry, a zis el fără altă introducere.

— Ai fost aici alaltăieri, când Henry din Tunnaford a fost văzut ultima oară?

Yeo a confirmat printr-o mișcare din cap.

— Ca de obicei. Henry a rămas după plecarea noastră – întotdeauna proceda așa, cu toate că nu prea era nevoie. Era un om mai altfel, simțea că trebuia să se ocupe de toate. A tăcut o clipă, ca și cum, brusc, în minte i-ar fi răsărit un anume gând. Așa cum o să fac și eu de-acum, probabil. Knapman nu e dispus să țină cu simbrie oameni proști și leneși.

De Wolfe a aruncat un ochi asupra întregii scene, ascultând zgomotul târnăcoapelor ce loveau în stâncă și hârșâitul cazmalelor

pe măsură ce săpăturile înaintau și resturile erau de-a dreptul azvârlite în jgheaburi.

— Să vedem cadavrul, atunci. E în baraca asta, nu?

S-au întors către colibă și Yeo a tras deoparte câteva scânduri ce acopereau intrarea fără ușă.

— Acolo este, Dumnezeu să-l odihnească!

Victima avea picioarele aproape de intrare și, când de Wolfe s-a aplecat ca să pătrundă în cămăruță, a văzut că partea superioară a cadavrului fusese acoperită cu o capă uzată, la fel ca a noului șef de echipă. Aceasta era așezată de-a curmezișul peste pieptul mortului, însă partea de sus părea înfiorător de aproape de solul pietros. De Wolfe i-a făcut un semn cu degetul lui Gwyn, iar acesta, învățat deja cu tipicul, a trecut pe lângă el și a ridicat capa.

Aflat în spatele coronerului, Thomas de Peyne a scos un țipăt de groază și a început să-și facă semnul crucii, după care s-a retras spre ieşire, simțind nevoia de aer proaspăt. Cu toate că, în numeroșii ani petrecuți în campanii războinice, văzuse moartea sub toate formele ei, până și de Wolfe s-a văzut silit să recunoască în sinea lui că scena aceea nu era câtuși de puțin plăcută. A pătruns mai adânc în colibă și, în timp ce bailivul și supraveghetorul se uitau din dreptul intrării, s-a ghemuit față în față cu Gwyn în apropierea locului unde ar fi trebuit să se afle capul mortului. Capul nu mai era acolo, ci doar ciotul ciopârțit al gâtului, pe care rămăseseră, în partea de sus, smocuri cărunte de păr. Sângele se închegase, căpătând o culoare întunecată peste mușchii sfârtecați ce înconjurau miezul alb al coloanei vertebrale, care fusese sfărâmată.

Uriașul din Cornwall a strâns din buze pe sub mustața uriașă, semn de revoltă.

— Cam urâtă treabă. Cu ce i-o fi tăiat capul? Cu o cazma?

De Wolfe a întins mâna și a tras de marginea îndoită a pielii gâtului pe care o prinsese între arătător și degetul mare.

— A fost ceva mai ascuțit decât o cazma, Gwyn. Vezi adânciturile alea multe și mici? S-a folosit o armă cu tăiș pentru a se hăcui osul așa neregulat, în vreme ce pielea s-a retras și a făcut cute. Coronerul și-a șters degetele însângerate de o parte a tunicii din pânză de sac a mortului și a continuat: Dar ai dreptate. Indiferent de armă, ea n-a fost nici pe departe tăioasă. Marginile pielii sunt sfâșiate și zdrențuite, nu tăiate drept și curat, cum ar fi

fost în cazul folosirii unui cuțit ori a unei spade bine ascuțite. Spunând acestea, s-a ridicat în picioare, ținându-și capul plecat ca să nu se lovească de crengile pline de cioturi care susțineau acoperișul improvizat. Să vedem dacă are și alte vătămări.

I-au desfăcut cureaua și i-au tras tunica până la nivelul pieptului. Victima purta ciorapi lungi de lână cu nenumărate cârpeli făcute cu material ce semăna cu originalul și, așa cum se obișnuia, nu avea lenjerie intimă. Pe tors, nu se vedeau semne, nici pe față, nici pe spate, dar, când i-au examinat membrele, Gwyn a descoperit câteva vânătăi recente pe genunchi și pe dosul antebrațelor.

— Astea sunt de când a căzut la pământ, fără îndoială, după ce a fost mai întâi lovit peste gât, a dat el verdictul.

— Ori peste cap, l-a corectat coronerul. S-ar putea ca țeasta să-i fi fost zdrobită chiar în creștet. S-a retras cu spatele din colibă și i-a făcut semn șefului de echipă să intre. Acum poți să-l mai aranjezi puțin, ca să-l scoatem de aici.

— Îl ducem acasă, la văduva lui din Tunnaford?

— Unde vine asta?

— La vreo doi kilometri, aproape de drumul care duce la Chagford. Când ne-am îndreptat încoace, am trecut pe lângă sătucul lui, i-a răspuns bailivul.

De Wolfe și-a încrucișat mâinile la piept și a rămas pe gânduri, ca un stârc negru și mare pe malul unui râu.

— Mâine-dimineață, trebuie sa întrunesc un juriu. Asta o să se întâmple în oraș – pentru că avem nevoie de o comisie mai numeroasă decât cea pe care-o putem alcătui cu oamenii de aici. Cadavrul trebuie să ajungă la Chagford.

Justin Green a făcut o mutră nefericită, însă nu prea avea de ales.

— Știu că există o capelă micuță în cimitir – e doar cât coliba asta de aici, unde se lasă morții înainte de îngropăciune. Ar putea rămâne acolo.

Lucrătorii se opriseră deja din treabă și stăteau rezemați în cazmale sau în lopeți, urmărind tăcuți ceea ce se petrecea. De Wolfe a ridicat glasul, ca să fie auzit de toți cei din valea râului:

— Oameni buni, mâine-dimineață nu va lucra nimeni. Veți veni cu toții la anchetă, pentru că voi sunteți ultimii care l-au văzut în viață pe defunct.

Acest lucru a stârnit un murmur de nemulțumire, deoarece

asta însemna pierderea simbriei pe jumătate de zi.

— Înmormântarea se poate aranja imediat după aceea, ca să vă arătați respectul față de șeful de echipă, care v-a fost, în același timp, și prieten bun, a strigat bailivul, încercând să-i mai îmbuneze pe muncitori. *Crowner,* unde are să se țină ancheta?

— În cazul în care cadavrul se depune la cimitir, e bine și acolo. După aceea, poate fi îngropat fără întârziere dacă aranjați cu vreun preot care să țină slujba. Puteți trimite vorbă familiei despre toate astea mai pe seară, când vă duceți la casele voastre.

John s-a întors și a pornit în susul râului, către jgheaburile de spălare a minereului, unde se aflau ceilalți lucrători.

— Cine a găsit cadavrul și unde era exact? a întrebat el cu glas gros, parcă venind din altă lume.

Un flăcău, care nu avea mai mult de cincisprezece ani, a făcut un pas înainte, ținând în mâini o greblă cu coadă lungă.

— Eu l-am găsit, Sir. Am urcat până aici cu toții împreună, ca de obicei, dar am văzut că apa era roșiatică, de aceea am fugit înainte, socotind că, din întâmplare, căzuse vreo căprioară de pe pragul acela abrupt în apă și murise la capătul jgheabului.

— Și ce-ai găsit?

— Henry zăcea sub partea de sus a jgheabului, acolo unde apa pătrunde în el dinspre cascadă. Era cu fața în jos. La început, nu i-am văzut decât picioarele, dar, când m-am uitat sub scânduri, am văzut că sângele i se scursese în pământ. Băiatul s-a cutremurat. Abia după aceea am văzut că nu mai avea cap.

Coronerul l-a luat de un cot, nu tocmai cu blândețe, și l-a împins spre locul cu pricina.

— Băiete, arată-mi unde zăcea!

Avându-i pe ceilalți în spate, cei doi au pornit de-a lungul jgheabului lung și plat. De Wolfe simți cum apa rece i se strecoară în cizme imediat ce făcuse câțiva pași pe prundișul acoperit cu un strat de apă de câțiva centimetri, acolo unde râul se răspândea pe pământul răvășit.

Jgheabul era confecționat din scânduri, fiind lat de aproape un metru și având laturile înalte de vreo treizeci de centimetri. Acesta se îngusta spre capătul de jos, unde un uluc îngăduia apei dinăuntru să cadă într-o ladă mare de lemn, numită șaitroc, din care excesul de apă se scurgea pe pământ și-și găsea drumul înapoi în râu.

— Cum funcționează toată însăilătura asta? a întrebat el.

Șeful de echipă i-a explicat, arătând spre diferitele componente ale echipamentului primitiv.

— Minereul de cositor se găsește sub forma unor grăunțe sau bulgări micuți, amestecat cu pământ, cu pietricele și cu rocă spartă. Se spune că a fost cărat în vremurile de odinioară de râu dinspre filoanele aflate adâncurile dealurilor de aici.

— În Cornwall, sunt unii care sapă în pământ filoanele astea de minereu, pentru că acela din albia râurilor s-a terminat, a intervenit Gwyn, dornic să-și demonstreze cunoștințele căpătate de la înaintașii săi, care se ocupaseră de minerit.

— Noi săpăm malurile râului și aruncăm pământul și pietrele, făcând grămezile acelea de resturi, a continuat Yeo. Apoi fragmentele mărunte se pun în partea de sus a jgheabului, către care aducem un șuvoi de apă captat din râu, imediat de sub cascada aceea. A făcut semn către un zăgaz nu foarte lat și către un alt jgheab lung, în formă de U, alcătuit din scânduri înguste, din care apa limpede și cristalină se vărsa în partea de sus a jgheabului. Uite aici, *Crowner.* Vezi șipcile acelea fixate la fund?

De Wolfe a privit apa învârtejindu-se plină de noroi și a constatat că, la intervale regulate, șipcile puse curmeziș și prinse în cuie de baza jgheabului formau o serie de zăgazuri joase care împiedicau scurgerea prea iute a apei.

— Granulele de cositor sunt mult mai grele decât ganga – adică pietrișul și nisipul obișnuit. Multe granule din acestea cad la fundul jgheabului și sunt prinse îndărătul acelor șipci. Ceea ce trece de șipci se duce în șaitroc.

— Ce este de fapt șaitrocul? a întrebat Thomas, curios ca întotdeauna.

— Lădoiul acela de jos. De multe ori, nu mai aruncăm nimic în jgheab pentru spălare și curățăm minereul de cositor din tot jgheabul și din șaitroc. Flăcăii mai tineri aleg apoi orice gunoaie care mai rămân împreună cu minereul și încarcă totul în coșuri pe care poneii le duc în spinare până la topitorie.

Ajunseseră la partea de sus a șantierului, și băiatul a făcut semn către capătul superior al jgheabului, sprijinit la câțiva centimetri deasupra solului de câteva proptele micuțe din lemn bătute direct în albia râului.

— Henry zăcea acolo, Sir. Cu capul sub jgheab – ori așa ar fi trebuit să fie, dacă ar mai fi avut cap. Apa se înroșise în jurul lui, a adăugat el, cu nepăsarea morbidă a celor tineri.

De Wolfe a ridicat capul și a urmărit cu privirea canalul. Capătul lui superior era fixat în latura micii cascade ce țâșnea peste malul de aproape doi metri și jumătate reprezentând capătul de sus al săpăturilor.

— Acolo sus există ceva?

Yeo a clătinat din cap.

— Doar râul curat și valea ce duce spre dealuri. Pe măsură ce săpăm, ne retragem. La fiecare câteva săptămâni, trebuie să desfacem tot ansamblul și să-l mutăm ceva mai sus, căci, întrucât noi săpăm marginile, frontul de abataj se surpă. Coronerul a întors capul brusc spre Gwyn, iar masivul bărbat a început să urce malul abrupt, stârnind o avalanșă de pietre și pământ. Slujindu-se de canalul din lemn ca să se țină, a ajuns pe culme, și curând a dispărut din privirile celor de jos.

Acum toți oamenii urmăreau cu atenție ce se petrecea, uitând cu totul de muncă, deși în acest fel pierdeau din simbrie, care depindea în mare parte de cantitatea de minereu scos și trimis la topitorie.

— Am pus ieri trei oameni să caute acolo sus capul sărmanului om, a spus șeful de echipă cu amărăciune. N-au găsit nimic, cu toate că au urmat cursul râului tocmai până la Fenworthy Circle, unde se află vechile stânci păgâne.

— Și n-au văzut ceva care să fi fost folosit ca armă în omorul acesta?

— Nimic n-au găsit, *Crowner.*

— Nu e posibil să fi folosit vreuna dintre uneltele voastre? Apa râului putea spăla sângele de pe ea.

Șeful de echipă a făcut o grimasă.

— Nu avem nimic suficient de ascuțit pentru așa ceva. Târnăcop nu a fost, iar lopețile noastre sunt din lemn, având doar o bandă din fier bătută în cuie pe buza lor.

John a pornit spre partea de jos a săpăturilor, simțindu-și deja picioarele reci și ude înăuntrul încălțărilor. Perspectiva de a sta în preajma focului și de a căpăta ceva de mâncare la conacul Waye Barton devenea din ce în ce mai ispititoare.

— Ai cumva idee cine ar fi putut făptui așa ceva? s-a răstit el la Yeo, pe neașteptate.

— Cu nici un chip, Sir! Depășește puterea de înțelegere a minții mele – până acum, nu am mai avut parte pe aici de necazuri de acest fel.

— Nu există vrăjmășii între diferitele echipe de căutători de cositor?

Într-un gest de disperare, omul și-a înălțat spre cer palmele bătucite de muncă.

— Nicidecum, *Crowner. Î*n primul rând, mai toate echipele de aici, de pe Teignul de Sus, îi aparțin lui Walter Knapman. Nu ar avea rost ca membrii unei asemenea echipe să se sfădească. Poate există rivalități între proprietari, să zicem între Knapman și Stephen Acland, dar astea n-au de-a face cu noi, cei care săpăm și cernem pământul în albia râului.

Când au ajuns din nou în dreptul colibei, de Wolfe s-a răsucit, exact la țanc pentru a-l vedea pe Gwyn alunecând pe panta frontului de abataj; apoi acesta s-a apropiat de ei călcând nepăsător prin apa râului, cu capa zdrențăroasă ridicată în spatele lui de boarea de vânt ce cobora dinspre înălțimi.

— Nimic de văzut acolo, în afara câtorva oi, a mârâit el.

De Wolfe a scos un suspin de resemnare. Acesta avea să rămână încă un omor cu autor nedescoperit, asta dacă nu reușea să facă pe careva să vorbească la ancheta de a doua zi dimineață.

— Să mergem dară! Avem de făcut o mulțime de lucruri în oraș. Au pornit apoi spre cai, care așteptau ceva mai jos și ale căror hamuri erau ținute de cel mai tânăr dintre ucenicii cositorari.

— Tu rămâi aici și ocupă-te de aducerea mortului la biserică! Găsesc eu și singur drumul până la conac.

Apoi, în gând, a adăugat: „Și sper că stăpânul de la Chagford se va arăta mai primitor decât mulți alții care se trezesc pe cap cu coronerul care vrea să le țină tovărășie".

CAPITOLUL TREI
În care *Crowner* John ține o predică în cimitir

În timp ce cadavrul descăpățânat era transportat de la marginea zonei deluroase pe o năsălie improvizată din crengi de copac, Walter Knapman lua masa de seară acasă, în Chagford. Knapman locuia în cea mai mare casă din oraș, depășită ca dimensiuni doar de conacul lui Hugh din Chagford, din neamul Wibbery, seniorul local.

Reședința lui Knapman era foarte nouă, iar pentru ridicarea ei se folosise gresie roșie în locul granitului cenușiu, mai obișnuit pentru lucrări de zidărie. Se înălța pe drumul ce intra în oraș dinspre Great Weeke și era așezată în spatele unei grădini, fiind la jumătatea dealului ce ducea spre biserică. În locul sălii mari, care ocupa de obicei partea cea mai mare a unei case, aceasta avea două încăperi, câte una de fiecare parte a ușii de intrare. O scară de lemn ducea spre o încăpere spațioasă la mansardă, împărțită într-un dormitor și un solariu. Acesta din urmă avea o fereastră cu rama din lemn de pin care – minune a minunilor – avea șase foi de geam din sticlă. Așa ceva era lucru nemaiîntâlnit în Devon. Nici măcar catedrala din Exeter nu avea vreun geam de sticlă. Walter importase recent acele foi de geam din Germania, unde se trimitea o mare parte a cositorului produs de el. Deși susținea că acele foi de sticlă aveau rolul de a face mai confortabil solariul proaspetei lui soții, toată lumea din Chagford socotea că el făcuse un asemenea efort ca să-și reliefeze importanța și să-și arate bogăția. Bineînțeles că Walter Knapman ținea la Joan, o femeie cu cincisprezece ani mai tânără decât el: era a doua soție a lui, văduva unui tăbăcar din Ashburton care murise de fierbințeală.

Acum mâncau de seară, stând unul lângă celălalt la o masă pătrată din stejar, având-o în fața lor pe Lucy, mama lui Joan, alături de care se afla preotul parohiei, Paul Smithson, care fusese invitat la masă. Lor li se alăturase Lucy, o altă văduvă care locuia cu ei – acesta fiind prețul plătit, cu unele rezerve, de Walter pentru a o convinge pe Joan, în urmă cu cinci luni, să se mărite cu el.

Bineînțeles că discuția avea ca subiect moartea lui Henry din Tunnaford, iar ea se purta în principal între Knapman și preot, deși femeia mai în vârstă, după ce asculta cu aviditate orice cuvânt rostit, se băga în vorbă, voind probabil să fie luată în

seamă. Poate cu excepţia lui Thomas, copistul coronerului, ea era, probabil, cea mai curioasă persoană din Devon.

Joan, al cărei păr negru ieşea de sub boneta albă din pânză, încadrându-i chipul oval şi făcându-l să semene cu acela al Fecioarei, vorbise puţin până atunci şi îşi văzuse de masă, îmbucând fâşiile de carne de pui pe care soţul ei le aşeza mereu pe platoul improvizat din pâine neagră ce se afla între ei. În timp ce vorbea, el se apleca uşor şi, slujindu-se de pumnal, tăia feliile din puiul aşezat pe un platou de lemn chiar în mijlocul mesei. Terminaseră deja de mâncat un peşte destul de mare, şi în alte vase de pe masă aveau ceapă coaptă, varză şi napi. În faţa fiecărui mesean se aflau carafe din ceramică pline cu bere şi cupe din cositor umplute cu vin. Administratorul casei, un saxon pe nume Harold, se agita pe lângă ei, turnându-le în cupe şi hărţuindu-le până la istovire pe servitoarele care aduceau tot timpul alte şi alte farfurii tocmai din bucătăria aflată în curtea din spate.

— Ce părere are Hugh Wibbery despre toată această tărăşenie? a întrebat preotul, cu glas hârâit, mestecând dintr-un ciocănel de pui. Omul era grăsuţ bine, cu faţa palidă şi ochii mici şi negri, ce priveau sfredelitor peste pometţii umflaţi. Cu toate că nu era călugăr, avea tunsoarea potrivită unuia, însă în stilului celtic: îşi răsese o porţiune destul de lată pornind din frunte, mergând peste creştetul capului şi ajungând până la ceafă.

— El pare să nu arate nici un interes faţă de toată treaba, i-a răspuns Walter. Henry a fost un om liber şi, cum el locuia la Tunnaford, pământul pe care avea casa îi aparţinea lui de Prouz din Gidleigh, aşa că nu avea nici o obligaţie faţă de cineva din Chagford. Eu îi plăteam simbria de cositorar, aşa că, din câte văd eu, Hugh a scăpat de orice necazuri.

Dregându-şi glasul, preotul şi-a înfipt puţinii dinţi, stricaţi şi îngălbeniţi, în ciocănelul de pui, în vreme ce Lucy Tanner a preluat conducerea în cadrul conversaţiei. Avea în jur de cincizeci de ani, însă părea mult mai în vârstă, fiindcă adusese pe lume doisprezece copii, dintre care şapte muriseră la scurt timp după naştere. Trupul ei subţiratic era înveşmântat într-o rochie prea mare pentru ea, în vreme ce părul uscat, lipsit de viaţă îi ieşea de sub boneta din pânză, foarte bine strânsă pe cap. În ciuda trupului zbârcit şi a încheieturilor umflate şi dureroase, inteligenţa ei rămăsese foarte vie, chiar dacă se arăta foarte acidă

în unele situații.

— Gazda noastră nu poate îngădui o asemenea crimă, a spus ea pe un ton șuierător. Aici este conacul lui, și el răspunde de siguranța orașului, indiferent dacă omul i-a fost oaspete ori nu. Dacă avem prin comitat un nebun, am putea să murim cu toții în paturile noastre.

— E prea puțin probabil să se întâmple așa ceva, mamă, a spus Knapman cu glas baritonal. Asta s-a petrecut undeva pe la marginea landei, nu chiar în Chagford. Avem un bailiv, un om al legii și gărzile din casa lui Hugh care să ne poarte de grijă.

Lucy a continuat să mormăie în barbă, tăind și alegând îmbucăturile cu un cuțitaș ținut cu oarece greutate între degetele cu încheieturi umflate de reumatism. Politicos, preotul ținea platoul lor comun mereu plin cu mâncare, deoarece, în ciuda infirmității, femeia avea o poftă de mâncare ieșită din comun.

De când se așezaseră la masă, Joan abia dacă rostise câteva vorbe. Își ținuse ochii cu gene lungi îndreptați spre masă, ca și cum mintea i s-ar fi aflat foarte departe de ceea ce se petrecea înjur. Soțul ei încercase în câteva rânduri să o atragă în discuție, însă ea îi răspunsese monosilabic. Din acest motiv, el și-a îndreptat atenția înapoi spre Smithson, beneficiarul funcției de preot la Arhanghelul Sf. Mihail, o biserică înzestrată în mare măsură chiar de Knapman.

— Hugh a procedat bine trimițând după coroner, a spus el. Justin, bailivul lui, a plecat la Exeter odată cu primii zori și am auzit că Sir John de Wolfe s-a dus în seara asta la șantierul de pe râu. Fără îndoială că va sosi aici foarte curând.

Vicarul Paul a dat drumul osului de pui golit de carne sub masă, ca hrană pentru câini, apoi s-a slujit de unghia unui deget murdar ca să se scobească între dinți.

— E prima oară că un coroner vine la Chagford, a spus el. Încă nu mi-e limpede ce înseamnă funcția asta. Știam că voi, meșterii făurari, faceți și dreptatea aici cu legile voastre.

Walter Knapman era un jurat de frunte la Marele Sfat al Cositorarilor.

— Paul, nu avem dreptul să judecăm actele împotriva vieții ori vătămările trupești grave, i-a răspuns el. Tocmai acesta e rolul coronerului, să găsească făptuitorii.

Preotul l-a privit lung.

— În ce mod? a întrebat el.

— Vreme de ani și ani, tribunalele comitatului, manoriale ori ale starostilor, au soluționat mai toate fărădelegile, însă acum, îndeosebi după reformele introduse de fostul rege Henric, judecătorii regali vor să judece toate fărădelegile grave. Anul trecut, în septembrie, justițiarul suprem a numit acești coroneri, în parte și pentru a strânge cât mai multe procese în tribunalele regelui. Toate acestea aduc venituri Coroanei, iar regele Richard nu scapă nici un prilej de a mai stoarce niște bănuți de la poporul său.

Smithson a ignorat vorbele acelea, care cam miroseau a nesupunere față de suveran, însă a continuat să rămână nedumerit.

— Și ce legătură are asta cu coronerul?

La fel ca majoritatea populației, el nu prea avea habar care era treaba lui John de Wolfe și a omologilor lui din alte comitate.

— Din câte îmi dau eu seama – iar asta am dedus din bârfele ce se vântură printre oamenii din Marele Sfat –, el trebuie să țină evidența fiecărui eveniment legal și să prezinte toate cazurile în fața judecătorilor, atunci când organizează Curtea de Judecată Itinerantă. Omorurile, violurile, agresiunile grave, incendiile, spargerile – chiar și epavele și capturile de pești regali. El trebuie să asiste la fiecare execuție, mutilare, cerere de sanctuar, abjurare și judecată prin ordalie ori prin luptă pe viață și pe moarte în cazul în care există bani ori bunuri ce se pot confisca în numele regelui.

— Înseamnă că este un om din cale-afară de ocupat, mai ales într-un comitat de mărimea Devonului, a mormăit preotul, rupând din pui încă o bucată de carne, pentru a o așeza pe partea dinspre văduvă a platoului.

Soacra și-a întors ochii ageri spre Knapman.

— Cum arată acest nou coroner? Am auzit că a fost războinic și că ar fi participat la cruciade.

După ce a mai aruncat o privire oarecum îngrijorată către soața lui foarte tăcută, Knapman a luat o înghițitură de vin, apoi a răspuns:

— Nu l-am întâlnit până acum, dar se spune că e un om cinstit și corect, nu ca ticălosul acela de *sheriff,* în care nu am încredere nici cât să-i las în grijă o potcoavă căzută în glod. Din câte am auzit, de Wolfe este un om care îl slujește cu credință pe rege. A făcut parte din garda lui Richard, atât în Țara Sfântă, cât și când a fost capturat și dus la Viena.

— Înseamnă că nu e chiar atât de bun ca paznic, a spus preotul cel gras, pe un ton batjocoritor.

Walter s-a încruntat.

— Ai face bine să nu rostești astfel de vorbe în prezența lui. Am auzit că nu prea are răbdare și nici simțul umorului.

După această critică delicată, au continuat să mănânce în tăcere, iar Knapman a început să-și urmărească soața pe ascuns. În ultima vreme, ea stătuse tot mai retrasă, iar aceste momente lungi de muțenie deveniseră prea dese ca să le accepte cu inima ușoară. Nu era deloc prost și știa prea bine că, atunci când un bărbat de 43 de ani se căsătorea cu o femeie mult mai tânără decât el și, mai ales, atât de frumoasă, risca destul de mult.

Knapman era bogat și îndeajuns de atrăgător, asta în felul său, pentru că era un bărbat masiv, cu o față pătrată, mereu bărbierită, și cu părul de un blond-închis, destul de greu de aranjat, în care încă nu apăruse nici un fir alb. Cu toate acestea, nu se putea nega faptul că diferența de vârstă dintre ei reprezenta o amenințare permanentă. Bătrânul taur era la fel de viril ca întotdeauna, însă trebuia să fie atent la tinerii care ar fi încercat să-i ia locul.

În ultima lună, descoperise că Joan se ferea să-i mai împărtășească din gândurile ei și, cu toate că ea susținuse că nu era nefericită și că nu o frământau alte probleme, el simțise că entuziasmul de început al acestei căsătorii se stinsese foarte repede. Când o curtase, făcând-o apoi mireasa lui, ea se arătase destul de caldă și de pătimașă, deși în public rămăsese rezervată și lipsită de inițiativă. Șoptindu-și una alteia, celelalte neveste spuneau despre ea că „apele tăcute sunt adânci", însă, în ultima săptămână, cu toate că i se supusese destul de lesne în patul din solariul cu geamuri de sticlă, ea se arătase destul de pasivă, fără să manifeste entuziasmul dinainte – deși el bănuia că până și acela se putea să fi fost mimat. Privind-o în acele momente și văzând-o cu privirea plecată, lui Knapman i-a scăpat un suspin. Nu putea face nimic pentru a-i stârni buna dispoziție ori pentru a alunga definitiv viermele îndoielii și al bănuielii care îl rodea din ce în ce mai insistent.

Pe măsură ce masa se apropia de sfârșit, lui Knapman i-au venit în minte posibilele cauze ale nemulțumirii tinerei lui soții. O răsfățase, era convins de asta, așa cum face orice soț mai în vârstă care are bani, dar nu și minte pe măsură. Ei nu-i lipsea nimic în

materie de haine, podoabe ori servitori; în plus, el își dăduse seama prea bine că o cucerise datorită bogăției și generozității, nu frumuseții ori sângelui nobil: pentru că ajunsese la acea stare pornind de la rangul de săpător, după ce-și începuse activitatea de cositorar. Singura explicație care îi venea în minte era că exista alt bărbat, și, pentru a suta oară, a trecut în revistă lista posibililor rivali.

Nu aveau cum să fie mulți, pentru că, deși orășelul Chagford fremăta de activitate, deoarece acolo veneau sute de cositorari pentru ștanțarea și marcarea mărfii lor, cărora li se adăugau numeroși negutători din Anglia și chiar din Europa, era mult mai probabil ca bărbatul care îi subjugase inima – și trupul – să locuiască undeva aproape. Lui Joan îi plăcea foarte mult să călărească și, împreună cu menajera și unul dintre îngrijitorii lor de cai, își petrecea mult timp plimbându-se, având astfel posibilitatea de a întâlni și de vizita mulți alți bărbați. Însoțitoarele ei puteau fi trase pe sfoară ori mituite, de aceea a hotărât să își ia îngrijitorii de cai la întrebări, ca să afle cu cine se întâlnise Joan în numeroasele ei preumblări. Cu toate că orășelul Chagford era mic, Exeterul se afla la mai puțin de trei ore depărtare, și uneori ea se ducea să stea acolo câteva zile la fratele lui geamăn, Matthew, care se ocupa de vânzarea și de exportul cositorului trimis de el.

Uneori, ea se întorcea în orașul natal, Ashburton, unde stătea cu o mătușă și niște verișoare. Deși aceste locuri îi ofereau posibilitatea de a-l înșela, o voce lăuntrică îi spunea că necazul era mai degrabă mai aproape de casă și, nechemat, numele lui Stephen Acland îi apărea mereu în minte.

— Chiar nu bănuiești pe cineva care ți-ar fi putut ucide omul?

Întrebarea formulată pe neașteptate de preot l-a readus brutal la realitate pe Walter, dar, înainte de a apuca să-și adune gândurile pentru a da un răspuns, soacra lui, întinzându-și capul în față ca o gâscă furioasă, a spus:

— Saxonul acela nebun, el a fost! L-am văzut o dată, aici, în piața orașului, la ultima ștanțare, răcnind și făcând scandal. Nu merită să fie lăsat liber, e o primejdie pentru oamenii de treabă.

— N-a mai rămas liber după acea întâmplare, mamă. Am pus de l-au închis în temnița din Lydford vreme de câteva luni, asta după ce a răsturnat cântarele și a încercat să-l doboare de pe

scaun pe funcționarul care evalua cositorul.

— Ar fi îndeajuns de nebun pentru a ucide? a întrebat preotul.

— Cine știe? Purtarea unui maniac precum Aethelfrith este greu de anticipat. Îi urăște pe toți cei care au sânge normand în vine, adică pe mulți dintre noi, chiar după mai bine de un secol. Și îi urăște îndeosebi pe cositorarii normanzi – dar, în afara acelei întâmplări de la ștanțare, nu s-a mai arătat violent.

În acel moment, în încăpere a intrat Harold și, cu o expresie de tulburare pe față, s-a dus să spună câteva cuvinte la urechea stăpânului său:

— A venit un străin la ușa bucătăriei, un bărbat uriaș cu o înfățișare înspăimântătoare, cu păr roșcat, care arată de parcă tocmai s-a sculat din fân. Spune că are un mesaj din partea coronerului.

— Vrea să stea de vorbă cu mine?

— Sir, a zis că nu voiește să te deranjeze de la masă, dar ține să anunțe că, mâine-dimineață, Sir John de Wolfe va ține o anchetă pentru Henry din Tunnaford. Ar voi să participi și tu, pentru că ai fost angajatorul mortului.

Knapman a încuviințat din cap.

— Spune-i că știam de asta, pentru că stau la masă cu preotul parohiei. Asigură-l pe coroner că voi fi acolo în mod negreșit.

După ce administratorul casei a părăsit încăperea, Walter s-a gândit cu un zâmbet strâmb că acea anchetă avea sa-i abată măcar pentru câteva ceasuri gândurile de la soață.

Precizarea orei exacte într-un loc unde nu exista o casă a Domnului cerea experiență în citirea mișcărilor soarelui, ale lunii și ale stelelor, lucru ce nu era întotdeauna posibil din cauza vremii. Animalele păreau să simtă mai bine scurgerea timpului, iar aici ne putem referi la cântatul cocoșilor, la starea de agitație a vacilor în vremea mulsului și la retragerea păsărilor la culcare spre amurg. Catedralele și abațiile marcau nouă slujbe sfinte prin bătăi de clopote, începând cu miezul nopții și terminând pe înserat, însă o biserică parohială nu avea motive să bată clopotele atât de des. De cele mai multe ori, dar nici atunci nu putea fi cineva sigur, bătăile de clopot depindeau de conștiinciozitatea sau starea de trezie a preotului local.

Cu toate acestea, Paul Smithson din Chagford era un om serios. Nici n-ar fi rămas în acel post dacă ar fi fost altfel; atât

Walter Knapman, cât și Hugh Wibbery, care finanțau multe dintre acțiunile bisericești, erau prea hârșiiți ca să îngăduie să le fie trimis cine știe ce nepricopsit drept paroh de către episcopul Marshal din Exeter. Vechea biserică din lemn, datând de pe vremea saxonilor, se prăbușise parțial, în urmă cu cinci ani, după o furtună. În loc să o peticească încă o dată, Knapman și stăpânul conacului donaseră suficient argint ca să o refacă din piatră și îi convinseseră pe majoritatea cositorarilor să facă o contribuție bănească rezonabilă. Rezultatul era o clădire mai mare, deși destul de modestă, cu un turn crenelat deasupra locului unde nava se întâlnea cu galeria corului.

Cu toate că era doar un vicar simbriaș, angajat de un canonic pentru a vedea de cei vii în numele său, Smithson era conștiincios și se îngrijea ca paracliserul lui să bată clopotele de la turnul cel nou, construit de Knapman. Iar acesta se achita de obligație înainte de slujba de dimineață, care se desfășura după crăpatul zorilor, și de vecernie, care era la mijlocul după-amiezii. Duminica, se țineau mai multe slujbe și se băteau clopotele de mai multe ori, însă, în zilele de lucru, oamenii din oraș trebuiau să se orienteze care cum putea pentru restul zilei. Cel mai apropiat ceas adevărat se găsea în Germania, iar singurele mijloace de măsurare a timpului din Anglia erau lumânările gradate și clepsidrele aflate în biserică.

În acea joi dimineață, la vreun ceas după ce paracliserul trăsese clopotul, cei care merseseră la slujbă au ieșit din biserică și s-au alăturat mulțimii care se strânsese în cimitir, un loc întins, plasat într-un colț, de-a lungul străzii principale ce pornea din piață. De cealaltă parte a străzii, vizavi de biserică, se găseau două berării și un han, iar lăcașul Domnului se înălța în curbura unuia dintre drumurile ce coborau spre Moretonhampstead. De-a lungul străzii, se întindeau câteva tarabe, iar neguțătorii aflați acolo îl binecuvântau pe noul coroner pentru că le adusese în preajmă mușterii neașteptați, fiindcă jurații, martorii și privitorii curioși nu rezistaseră ispitei și cumpăraseră pâine proaspătă, paste și mere pe jumătate stafidite, ca să aibă ce ronțăi cât aveau să urmărească distracția.

Chagford nu era un oraș ca oricare altul, întrucât prosperitatea lui depindea mai mult de mineralele scoase la lumină din dealuri și râuri decât de agricultura primitivă, care constituia ocupația

principală în cele mai multe sate și cătune. Dintre metalele extrase, cel mai important era cositorul, dar se mai descoperea și argint sau plumb. Majoritatea populației de acolo era alcătuită din oameni liberi și, chiar dacă obișnuitele parcele defrișate se aflau în jurul orașului ori dădeau înconjur oricărui sat din împrejurimi, multe familii nu aveau obligația de a face servicii către diverșii seniori din zonă. Erau însă angajați și plătiți de meșterii cositorari ori înaintau vreo cerere particulară de concesiune.

Așa se face că, în acea dimineață, mulți bărbați, ba chiar și unele dintre soțiile lor, însoțite de copii, au putut asista la anchetă mai lesne decât dacă ar fi fost șerbi. În loc să alcătuiască un consiliu de judecată, jurații au fost în primul rând martori, astfel că, în teorie, orice persoană de sex masculin având peste doisprezece ani, provenind din cele patru sate apropiate, avea dreptul să facă parte din juriu, acest lucru având scopul de a spori șansele de a descoperi pe cineva care să aibă cunoștință de cele petrecute. S-a constatat curând că această lege era foarte greu de pus în practică: convocarea nu se putea face îndeajuns de iute, ar fi golit câmpurile de lucrători și ar fi făcut ca animalele să rămână nesupravegheate. S-a ajuns curând la un compromis, astfel că douăzeci de persoane dintr-un sat constituiau o majoritate acceptabilă.

Acest număr de oameni, dar și mulți alții în afară de ei, au pătruns în acele momente prin spațiul gol din zidul de piatră ce împrejmuia cimitirul și au alcătuit un cerc larg, având în mijloc vechiul altar saxon care se înălța, năpădit de iarbă, la câțiva metri spre miazănoapte de biserică. Această masă antică din piatră fusese scoasă din biserică atunci când aceasta se reconstruise, deoarece meșterii cositorari donaseră o alta, cu tăblia din marmură. Mulțimea stătea răsfirată printre numeroasele movilițe înierbate care marcau locul unor morminte, unele dintre ele având mici cruci din lemn, de obicei lipsite de orice inscripție. Acesta era fundalul pentru prima anchetă ce se ținuse vreodată în Chagford, iar numărul oamenilor strânși acolo stătea mai curând drept dovadă a curiozității oamenilor decât a dorinței arzătoare de a ajuta la înfăptuirea dreptății.

Unii dintre bărbații mai în vârstă care supraviețuiseră războaielor purtate în Franța ori în Irlanda și chiar câțiva care merseseră în cruciade îi știau reputația lui Sir John de Wolfe; în ultimii douăzeci de ani, existaseră puține campanii la care să nu fi

participat și el. În vreme ce se foiau de pe un picior pe celălalt ori băteau pământul ca să se mai încălzească, unii dintre ei își delectau vecinii cu povești despre bărbăția lui John cel Negru, mai toți insistând asupra faptului că era un om în care se putea avea încredere, însă în nici un caz nu trebuia stârnit – pentru că el era, în primul rând, omul regelui Richard, pe care îl slujea cu credință neștirbită, și la bine, și la rău.

Curând, dinspre colțul îndepărtat al bisericii, unde se afla o colibă ce slujea drept capelă, a apărut o mică procesiune. În fruntea acesteia se afla Gwyn din Polruan, care, cu statura lui uriașă și neîngrijită, pășea binedispus în fața coronerului, care călca apăsat imediat în urma lui și al cărui chip, amintind de capul unui șoim, era impenetrabil, ca de obicei. De Wolfe era urmat de paracliser și de un gropar care țineau de capete năsălia pe care se găsea o siluetă înfricoșător de scundă, acoperită cu un giulgiu. În urma cadavrului, veneau ceea ce, la prima vedere, păreau a fi doi preoți: alături de rotofeiul Smithson, se afla o siluetă mai firavă, îmbrăcată într-o tunică neagră asemănătoare, având aspect preoțesc. Thomas de Peyne își ducea breviarul în mâinile împreunate, iar fața lui cu trăsături ascuțite avea o expresie foarte întristată, care se potrivea perfect situației. Pentru cei care nu-l cunoșteau, arăta la fel ca orice alt preot, deoarece și el se străduia să lase această impresie. Principala diferență între el și Smithson era că Thomas ducea pe umăr un săculeț prăpădit, în care își ținea toate materialele de scris. Imediat ce năsălia a fost așezată pe vechiul altar, el s-a furișat deoparte, așezându-se pe un mormânt din apropiere, și și-a scos pergamentul, penele de scris și cerneala.

Masivul adjunct al lui de Wolfe s-a așezat de-a lungul cadavrului, având o mână lăsată pe năsălie, și a inaugurat procedura strigând chemarea coronerului din adâncul rărunchilor:

— Toți cei care au ceva de spus coronerului numit de rege peste comitatul Devon să se tragă mai aproape și să ofere tot ajutorul trebuincios!

Lui Gwyn îi făcea întotdeauna mare plăcere să îndeplinească această obligație, deoarece, ca orice patriot convins din Cornwall, se bucura de fiecare dată când le putea cere normanzilor și saxonilor să-i respecte poruncile, chiar dacă acest lucru ar fi ținut

doar o clipă. Apoi a făcut un pas în faţă şi, împungând aerul în direcţia lor cu degetul arătător, i-a aliniat pe cei aproape douăzeci şi cinci de bărbaţi şi de băieţi într-un şir aproape drept.

— *Crowner,* aceştia de aici sunt juraţii, a spus el cu glasul bubuitor şi adânc. Toţi ceilalţi au venit aici cu un anume interes ori doar ca să privească, a adăugat el, fără putinţă de a fi contrazis.

Persoanele care aveau un interes, şi pe care Gwyn le indicase printr-un semn făcut cu degetul, alcătuiau un grup de oameni bine îmbrăcaţi, având aerul unor starosti ori neguţători, iar John a bănuit, fără să se înşele defel, că aceia erau meşteri cositorari. În seara precedentă, după ce sosise la locul de înnoptat din conac şi îi adresase mulţumirile sale seniorului orăşelului Chagford, îşi dăduse seama că era prea târziu ca să-i facă o vizită lui Knapman, patronul celui care murise.

De Wolfe a rămas la celălalt capăt al vechiului altar, pregătindu-se să înceapă procedura.

— După cum ştiţi cu toţii, aceasta este o anchetă privind cauzele morţii lui Henry din Tunnaford. În primul rând, se pune problema de a identifica victima. În ciuda lipsei capului, care nu a fost găsit deocamdată, mă voi mulţumi cu identificarea îmbrăcămintei şi cu afirmaţiile tovarăşilor lui de muncă, aceştia declarând că acest cadavru aparţine cu adevărat lui Henry. Există cineva care să susţină altceva?

Spunând acestea, coronerul s-a uitat aprig la juriu, ca şi cum ar fi fost gata să se încaiere cu oricine ar fi avut îndrăzneala să-l contrazică.

Toţi cei de faţă s-au grăbit să încuviinţeze din cap, între aceştia numărându-se şi oamenii din echipa regretatului Henry.

— În al doilea rând, avem nevoie să dovedim originea englezească a mortului, a rostit tare coronerul, mişcându-şi capul ca să treacă în revistă şirul de juraţi, iar părul negru i-a căzut peste ochi ca o perdea. Ştim cu toţii că Henry era din neam de normanzi, de aceea socotesc că nimeni dintre cei de faţă nu are să susţină altceva.

Apoi i-a fulgerat din nou cu privirea pe oamenii din mulţime, lăsând impresia că va trăsni cu mâna lui pe oricine s-ar fi încumetat să-i pună părerea la îndoială.

De astă dată, tăcerea şi mai mohorâtă a mulţimii a arătat că nimeni nu avea de gând să ridice vreo obiecţie, însă neplăcerea cu

care confirmau acest lucru aproape că se putea simţi plutind în aerul cimitirului. Toţi se temeau că acest lucru avea să-i coste cu vârf şi îndesat: neputinţa de a „dovedi originea englezească“ îi expunea la o amendă pentru omor, stabilită de cuceritorii normanzi cu un secol în urmă, când cele câteva mii de invadatori trebuiseră să ţină milioane de saxoni sub jugul lor. Nenumăratele revolte şi asasinate duseseră la introducerea unei legi prin care se presupunea că orice moarte violentă avea ca victimă un normand, cu excepţia situaţiei în care comunitatea putea face dovada că mortul fusese saxon ori celt. Dacă nu se îndeplinea această condiţie, satul, oraşul ori Suta erau pedepsite să plătească amenda pentru omor, care se impunea întregii comunităţi. Deşi, în primii ani de după cucerirea normandă, această amendă se dovedise un mijloc eficient de descurajare a crimelor, în prezent ea devenise un mijloc cinic de a stoarce o dare suplimentară, deoarece graniţele rasiale începuseră să se şteargă din cauza căsătoriilor între normanzi şi populaţia de alte origini.

Cu toate că John de Wolfe era obligat de lege să desfăşoare acea procedură de dovedire a originii englezeşti, el a decis să interpreteze aplicarea amenzii într-o manieră mai blândă:

— Prin urmare, îl declar pe decedat ca fiind normand, şi Suta se amendează cu suma de douăzeci de mărci. Cu toate acestea, hotărârea de faţă rămâne suspendată până la data când chestiunea este prezentată în faţa Curţii Itinerante de Judecată. Dacă până la acea dată se descoperă făptaşul, cred că amenda nu se va mai aplica defel.

Toţi cei aflaţi în cimitir au scos un oftat de uşurare, iar păsările ascunse printre ramurile încă întunecate ale tiselor din jur au părut a-şi relua cântul. De Wolfe i-a făcut lui Gwyn un semn cu arătătorul, iar acesta s-a dat un pas în faţă şi l-a scuturat de haină pe un tânăr aflat în şirul alcătuit de juraţi.

— Tu eşti Primul Găsitor, băiete?

Se răstise la tânărul care îi arătase lui de Wolfe locul de sub suportul jgheabului unde găsise cadavrul zăcând. Impresionat până aproape de spaimă de acea procedură şi rămas cu ochii aţintiţi la forma nemişcată de sub giulgiu, tânărul a povestit din nou cum găsise cadavrul. Parcă recunoscător că scăpase, după ce el s-a retras în şirul juraţilor, Yeo, supraveghetorul lucrătorilor, a relatat puţinele lucruri ştiute de el despre omor.

De Wolfe se simţea oarecum derutat, pentru că acel caz nu se

potrivea cu tipicul obişnuit în cazul unei morţi suspecte. Legea prevedea că, la descoperirea unui cadavru, Primul Găsitor era obligat să organizeze urmărirea, mobilizând oamenii din patru gospodării apropiate de acel loc, şi să încerce prinderea făptaşului. Majoritatea omorurilor erau acte comise sub impulsul momentului, rezultând din încăierări, deseori între persoane în stare de ebrietate, situaţie în care, în comunităţi săteşti sau orăşeneşti aproape închise, existau întotdeauna martori. În acel caz însă, cadavrul fusese descoperit abia a doua zi, într-un loc destul de izolat, la depărtare de cel puţin un kilometru şi jumătate de cea mai apropiată aşezare. Teoretic, el avea dreptul să mai amendeze Suta pentru că nu respectase legea în litera ei, însă ar fi fost ridicol să se aştepte ca oamenii aceia să fi alergat ca bezmeticii pe deal a doua zi în căutarea ucigaşului.

— Sir *Crowner,* am trimis de îndată după bailiv. El a venit şi s-a uitat la mort, după care s-a dus să-i dea de ştire lui Walter Knapman, patronul nostru. Abia după aceea a pornit călare spre Exeter, ca să ducă anunţul către *sheriff* şi către Domnia Ta.

De Wolfe trebuia să admită că se procedase cu multă luare-aminte, şi, după ce a auzit confirmarea privind descoperirea cadavrului din gura altor doi lucrători, care nu au putut aduce însă amănunte suplimentare, s-a întors către cele câteva persoane de vază din oraş, care stăteau într-un grup ceva mai retras, la oarecare distanţă de oamenii de rând aflaţi în cimitir.

În afara celor câţiva bărbaţi, printre care se număra şi preotul parohiei, mai erau şi două femei, una tânără şi frumoasă, iar cealaltă suficient de vârstnică pentru a-i fi mamă. Unul dintre bărbaţi era Hugh Wibbery, lord de Chagford, la care trăsese peste noapte, însă ceilalţi îi erau necunoscuţi lui John.

— Walter Knapman? a îndrăznit el, bănuind că bărbatul înalt şi blond care stătea alături de sirena cu ochi de căprioară era patronul lui Yeo.

Knapman a făcut un pas în faţă şi l-a salutat plecându-şi uşor capul. Cu toate că nu avea pinteni de cavaler asemenea coronerului, probabil că poseda o avere de zece ori mai mare decât acesta, astfel că nu se simţea deloc impresionat de nobleţea lui de Wolfe.

— Da, sărmanul a fost unul dintre oamenii mei, Sir John, a zis el, înainte ca de Wolfe să apuce a deschide gura. A muncit cu credinţă pentru mine mai bine de doisprezece ani. Văduva lui nu

va duce lipsă de nimic, te asigur.

Din spatele șirului de jurați, s-au auzit suspine înfundate, acolo aflându-se și soția defunctului, care era consolată de surorile și de fiul ei. De Wolfe s-a uitat pătrunzător la Knapman. Fără un motiv anume, omul îi displăcuse din prima clipă.

— Ai vreun motiv să crezi că ar fi voit cineva să-ți omoare omul?

Bărbatul masiv cu chip netulburat l-a privit cu calm.

— Nicidecum. Acest om a fost un lucrător de mare încredere. Mi se pare greu de crezut că ar fi avut dușmani.

— Atunci, acesta putea fi un atac împotriva lucrărilor tale miniere, ca să-ți strice afacerile?

În ciuda calmului pe care îl etala, pe fața lui a apărut o expresie ceva mai sumbră.

— Te cred și eu că a reușit asta – din această pricină, am pierdut o producție ce valorează mulți bani.

— Și cine ar putea scoate un folos din asta? a insistat de Wolfe.

— Cei care mă gelozesc pentru reușita mea pesemne.

Amabilitatea lui Knapman se topise precum zăpada sub strălucirea soarelui, iar de Wolfe a observat că omul arunca o privire plină de răutate către cineva aflat în alt grup. Urmărind privirea acestuia, coronerul a văzut un bărbat ceva mai tânăr, care s-a uitat la fel de sfidător.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nimic. Am vorbit fără să cuget.

— O asemenea explicație nu mă mulțumește. Aici, facem o anchetă în numele regelui și va trebui să-mi răspunzi la întrebări, îndeosebi dacă răspunsurile au vreo legătură cu moartea acestui om, s-a răstit coronerul la Knapman.

Pe neașteptate, bărbatul din cealaltă parte a juriului și-a croit drum și a ieșit în față. Era la fel de masiv ca Knapman, având mai puțin de treizeci de ani, atrăgător, dar cam mătăhălos. Pe fața bronzată, cu trăsături puternice se vedea un firicel de barbă ce mergea de-a lungul fălcii, unindu-se cu părul bogat, castaniu-închis. Purta o tunică verde, din stofă de calitate, trasă pe deasupra pantalonilor din serj cafeniu, la care se adăuga o capă nouă din piele, aruncată peste umeri.

— Să-ți spun eu ce vrea să sugereze, *Crowner,* a strigat el cu glas adânc. Ticălosul insinuează că eu i-am ucis omul ca să-i stric lucrările de minerit de pe Teign. Dar asta-i o minciună sfruntată,

și el știe prea bine că așa stau lucrurile!

Cu fața împurpurându-i-se, Walter Knapman a făcut un pas înainte, iar tânărul a înaintat și el, înfruntându-l, astfel că arătau ca doi cocoși care voiau să se înfrunte în poiata păsărilor. Gwyn a făcut doi pași în față și a pus câte o mână pe pieptul fiecăruia, împingându-i deoparte.

— Cine ești? Și ce se petrece aici? a întrebat de Wolfe cu glas poruncitor.

— Să-ți spun eu despre cine este vorba! a strigat Knapman. Stephen Acland, cel mai mare scandalagiu din partea asta a dealurilor. Parvenitul ăsta, căruia abia i-a mijit barba, își închipuie că mă poate da la o parte ca să nu mai fiu cel mai important cositorar.

Înroșindu-se și el la față, Acland s-a aplecat pe lângă trupul masiv al lui Gwyn, ca să nu-l scape din ochi pe rivalul său, în timp ce striga:

— Pot reuși asta și fără să-ți omor oamenii, Knapman. Ai făcut doar ce-ai vrut atâta vreme, dar eu o să te detronez prin mijloace cinstite. Să nu îndrăznești să mă acuzi pe mine pentru moartea șefului tău de echipă!

— Și cum explici daunele pricinuite luna trecută rigolelor și jgheaburilor mele de la Scorhill? a răcnit Knapman. Nici cu treaba de acolo n-ai avut vreo legătură, bănuiesc eu – mai ales că s-a petrecut la două zile după ce te-am azvârlit afară pentru neobrăzarea de a voi să cumperi jumătate din terenurile pe care le am în exploatare.

De Wolfe îngăduise continuarea acestui schimb de cuvinte încărcate de ură și de furie în speranța că va reuși să afle ceva folositor. Acum începuse să considere că auzise destule.

— Încetați, amândoi! Asta are vreo legătură cu ancheta pe care o fac asupra morții acelui om?

Stephen Acland s-a răsucit ca să îl privească pe coroner drept în ochi.

— Sigur că nu, Sir. Asta este o chestiune de afaceri, care va trebui lămurită la întrunirea de săptămâna aceasta a Marelui Sfat.

— Atunci, vă sfătuiesc să o rezolvați acolo în loc să răcniți unul la altul ca niște neveste de pescari, în fața a jumătate de oraș!

De Wolfe i-a fulgerat cu privirea pe ambii combatanți, care s-au potolit imediat amintindu-și de prezența lui, care impunea

respect. A observat că femeia atrăgătoare pe care o socotise drept doamna Knapman se uita fix la Acland, având buzele pline ușor întredeschise, fața palidă și ochii larg deschiși. Nu și-a putut da seama dacă expresia aceea trăda îngrijorare ori admirație, dar nu i-a scăpat nici faptul că soțul ei o urmărea cu mare atenție și a privit spre locul unde se uita și ea, adică spre bărbatul mai tânăr.

Înainte ca de Wolfe să mai spună ceva referitor la anchetă, Walter Knapman a prins-o de braț pe femeie și, aproape violent, a tras-o deoparte, ducând-o prin mulțime către poarta cimitirului.

Acland a rămas neclintit, cu ochii pironiți asupra femeii, iar de Wolfe nu a mai avut nici o șovăială în a socoti că antipatia lui Knapman față de tânăr nu era legată exclusiv de comerțul cu cositor.

— Acland, ai a-mi spune ceva despre problema asta? a strigat el, pentru a-l face pe tânăr să-și îndrepte din nou atenția la mersul anchetei.

Încet, Acland a întors capul spre de Wolfe și a împins bărbia înainte cu un gest de încăpățânare.

— Nimic de folos, *Crowner.* Îl cunoșteam destul de bine pe Herny din Tunnaford, deși nu lucra pentru mine. Era un om de treabă. Mai mult ca sigur că a fost omorât de un nebun.

— Care nebun? Ai cumva vreo sugestie?

Dinspre primele rânduri de oameni prezenți acolo, mai ales dinspre jurați, s-a auzit un val de șoapte, de parcă aceia ar fi voit ca Acland să nu se oprească la atât.

— Dacă e să căutăm un nebun, atunci primul care-mi vine în minte ar fi Aethelfrith, *Crowner.* Nu mi-ar fi greu să cred că el a stricat lucrările lui Knapman mai zilele trecute, dar mă îndoiesc că ar fi în stare să ucidă pe cineva. Cu toate că și ucigașii trebuie să înceapă de undeva.

— Spune-mi mai multe despre acest Aethelfrith – pentru că am mai auzit vorbindu-se despre el.

Acland și-a trecut palma peste barbă, ca și cum fi voit să amâne întru-câtva răspunsul.

— *Crowner,* știu pe alții mai capabili decât mine să-ți povestească despre el – în primul rând, bailivul și conetabilul. Eu îți pot spune ce știe mai toată lumea, adică doar că e un saxon bătrân, în vârstă de cel puțin șaizeci de ani, care urăște ca un nebun tot ce este normand.

În acea clipă, unul dintre jurați, cositorar, dar nu din echipa lui

Henry, a intervenit, spunând:

— Pe mine m-a atacat, Sir, cam cu un an în urmă. Eram undeva sus, dincolo de Gidleigh, și munceam să îndepărtez o prăbușitură de pământ aflată mai sus de locul lucrării noastre. Acel bătrân smintit a apărut pe negândite și m-a amenințat cu toiagul, răcnind că furam din drepturile moștenite prin naștere de saxoni. Atunci, l-am lovit cu lopata și a fugit.

Dinspre mulțime, s-au auzit câteva râsete înfundate de dispreț, ceea ce l-a făcut pe de Wolfe să arunce într-acolo o privire amenințătoare.

— Nu-i nimic de râs! Avem un om mort și trebuie să găsim ucigașul. S-a întors apoi către Stephen Acland. Unde poate fi găsit acest Aethelfrith?

Musculosul cositorar a ridicat din umeri.

— Apare și dispare ca negura, Sir. Am auzit că locuiește undeva sus, pe dealuri, dar n-aș putea spune cum de găsește hrană și adăpost pe acolo. Poate știe bailivul.

Spunând acestea, a întors capul încet către Justin Green, care se afla într-o margine a mulțimii.

— Îmi pare că rătăcește de colo-colo, *Crowner,* a zis Justin. Pe dealuri, trăiesc mulți nelegiuiți, și ei îi oferă adăpost, sunt convins. Câteodată, am găsit urme care ne fac să credem că s-a adăpostit în colibele rămase de la căutătorii de cositor. Până acum, a dat naștere mai mult unor scandaluri, dar nu s-a purtat primejdios. L-am ținut câteva luni într-o temniță a lucrătorilor cositorari, fiind condamnat de tribunal pentru că într-o noapte a adus pagube unei topitorii.

— Îl putem găsi ca să-l interoghez?

— Aethelfrith se strecoară ca vântul, oriunde ar merge. Dacă nu vrea să fie găsit, chiar și o mie de oameni ar putea scotoci toate dealurile fără nici un folos.

De Wolfe a renunțat cu totul la idee și s-a întors spre vechea lespede de altar. I-a făcut semn lui Gwyn să tragă giulgiul pentru a descoperi cadavrul cu totul. În clipa când acesta a devenit vizibil, cei prezenți au scos un țipăt aproape mut. Deși vătămările grave și decesele neașteptate nu constituiau un lucru neobișnuit, înfățișarea acelui mort era din cale-afară de înspăimântătoare. Din mulțime, s-a auzit un murmur de uimire, iar văduva lui Henry a început să plângă îndurerată, după care s-a întors ca să-și înece suspinele în șalul negru. Fiul și surorile ei s-au strâns înjur

pentru ca ea să nu mai vadă trupul mutilat al soțului. De Wolfe nu era nici sadic, nici lipsit de simțăminte, însă expunerea în public a decedaților făcea parte din ritualul legal al anchetei, iar el nu avusese de ales decât să dezvăluie circumstanțele oribile ale morții omului.

— Juriul să se apropie mai mult, s-a auzit glasul bubuitor al lui Gwyn, care cunoștea deja foarte bine modul de desfășurare a anchetei, l-a îmboldit pe cei vreo douăzeci de bărbați și de băieți în jurul năsăliei, astfel încât coronerul să poată efectua evaluarea oficială a cadavrului.

— Copist, notează! Coronerul regelui și juriul l-au examinat pe decedat, a spus de Wolfe cu glas hârâit, timp în care s-a deplasat până în capătul lespezii ce slujea drept piatră de altar, și s-a apucat să demonstreze, ca și cum ar fi ținut o prelegere la Școala de Medicină: După cum vedeți, gâtul i-a fost retezat complet. Există o porțiune de piele desprinsă de jur împrejur. A arătat cu degetele spre carnea zdrențuită, pe care sângele se uscase și se întărise, pentru că trecuseră totuși două zile de la deces. Apoi a continuat: Deși marginile rănii sunt neregulate, tăietura a fost foarte adâncă. A prins pielea între degetul mare și arătător și a întins-o, ca să evidențieze marginile neregulate, acum întărite și sfrijite de uscăciune, și a zis: Asta înseamnă că s-a folosit o armă ascuțită – dar nu foarte ascuțită, deoarece pe margini au apărut aceste tăieturi mai brutale și neregulate. Uitați-vă!

Membrii juriului nu țineau cu orice preț să vadă, dar au încuviințat din cap și au căscat gurile a mirare, ca să-i dea satisfacție coronerului regelui.

— Așadar, s-a folosit ceva destul de tăios, dar nu la fel de bun ca un pumnal. Cu toate acestea, arma a fost mai ascuțită decât tăișul unei lopeți. Cred că ar fi fost suficient și un târnăcop bine întreținut.

John de Wolfe se mândrea cu priceperea lui privind actele de violență și cauzatoare de moarte. După mai bine de două decenii petrecute pe numeroase câmpuri de luptă, văzuse toate felurile imaginabile de mutilări și de decese. I-a făcut semn lui Gwyn, care, priceput, a tras pânza înapoi peste rămășițele umane dintr-o singură mișcare.

— Deocamdată, nu se poate face mai mult, a spus de Wolfe. Voi amâna procedurile de față, dar, dacă vor apărea și alte știri despre

această moarte, ele vor continua. În acest moment, verdictul meu este că decedatul se numește Henry, cositorar din Tunnaford, care avea în vene sânge normand. A murit ca urmare a unui act de violență pe data de patru aprilie din al șaselea an al domniei binecuvântatului nostru rege Richard, iar moartea lui a fost provocată de una sau mai multe persoane, despre care nu se știe încă nimic.

S-a uitat cu ochi sfredelitori la șirurile de spectatori muți, apoi și-a îndreptat privirea înspre primul rând de jurați.

— Dacă există vreo persoană care să știe acum – ori va ajunge să afle – ceva în plus despre acest omor, ea va trebui să îl înștiințeze pe administrator, pe bailiv ori pe mine, știind că o așteaptă cea mai severă pedeapsă dacă nu va face acest lucru.

Strângându-și mantia cenușie în jurul trupului costeliv, de Wolfe a pornit cu pași mari spre poartă, lăsând cadavrul mutilat în grija familiei și a vicarului bisericii Sf. Arhanghel Mihail.

CAPITOLUL PATRU
În care *Crowner* John este asaltat de necazuri

Pe la amiază, aruncând stropi în mersul cailor, trioul alcătuit din coroner și cei doi oameni ai săi traversa râul Exe prin vad, exact în fața Porții de Apus a orașului Exeter. Podul de piatră, încă neterminat, se afla în stânga lor, iar în dreapta se găsea puntea nesigură din lemn, ambele trecând pe deasupra porțiunii mlăștinoase a insulei Exe, care era crestată în fel și chip de șanțuri pline de noroi.

John de Wolfe și Gwyn din Polruan călăreau alături și, în timp ce bidiviii lor urcau malul abrupt ce ducea spre oraș, coronerul a rupt tăcerea:

— Ce-a pățit Thomas astăzi? Arată de parcă ar merge la spânzurătoare, nu să ia cina.

Gwyn a întors capul să se uite la micuțul scrib, care ședea cu un aer nenorocit pe bătrânul lui ponei.

— Faptul că azi-dimineață a mers alături de preotul acela gras l-a făcut să sufere, a bombănit omul din Cornwall, în vreme ce se apropiau de poarta orașului.

— Să sufere mai rău decât ce anume? a întrebat John, care nu se putea lăuda că sensibilitatea era una dintre virtuțile lui.

— Sărmanul Thomas suferă cumplit că nu-și poate împlini chemarea de a fi preot. Este disperat să devină iarăși slujitor al lui Dumnezeu – cu toate că nu pricep cu nici un chip de ce ar voi cineva să-și risipească viața într-un asemenea fel.

În cursul anilor pe care îi petrecuse în compania lui Gwyn, John constatase în mod repetat că acesta manifesta o antipatie pronunțată față de biserică.

— Amărâtul ar trebui să fie recunoscător că se mai află în viață după treaba cu violul ăla de la Winchester, a mormăit de Wolfe, prea puțin înțelegător față de suferința copistului său. Dacă, în locul supraveghetorilor de la catedrală, ar fi fost înhățat de *sheriff*-ul nostru, mai mult ca sigur, ar fi sfârșit în ștreang.

— Zilele trecute, Thomas mi-a spus că-i pare rău că nu a fost spânzurat, i-a răspuns Gwyn. Cred că viața din casa canonicului, în incinta catedralei, îi aduce mereu aminte de ceea ce a pierdut.

— Ei bine, nu cumva să-l lași să-și taie singur beregata, ai înțeles? Chiar amărât, așa cum e, calitățile lui de copist îmi sunt de neprețuit. Iar asta m-a făcut să-mi aduc aminte de ceva, a

adăugat el cu un aer misterios.

Gwyn s-a uitat întrebător la stăpânul lui.

— Ce anume îți amintește?

— De copist pentru un coroner. În după-amiaza asta, trebuie să mă întâlnesc cu blestematul de Theobald Fitz-Ivo Ia Rougemont. *Sheriff*-ul vrea ca el să fie ales mâine de Curtea Comitatului, Dumnezeu să ne ajute!

După aceste cuvinte, coronerul a devenit la fel de tăcut și de încruntat ca bietul Thomas. Au urcat pe Fore Street, spre răspântia principală a orașului, cea de la Carfoix, iar când au mers pe strada mare, către locul unde Martin’s Lane cotea la dreapta, lui John îi revenise buna dispoziție, așa că-i aminti lui Gwyn că avea nevoie de el la castel pe la vremea vecerniei, adică în jurul celui de-al treilea ceas al după-amiezii.

Gwyn și-a văzut de drum spre coliba familiei din St. Sidwell’s, imediat în afara Porții de Răsărit, în vreme ce de Wolfe a intrat pe strada lui, urmat fiind de copistul pe chipul căruia se citea suferința. A descălecat la câțiva metri mai departe, iar potcovarul Andrew a ieșit în fugă din grajdul lui ca să se ocupe de Odin.

— Îngrijește-te să copiezi ancheta pe un rulou proaspăt, pentru judecători, i-a poruncit de Wolfe lui Thomas, care și-a continuat apoi drumul călare pe ponei. Copistul a reușit să dea din cap în semn că a înțeles – o atitudine ciudat de diferită față de purtarea plină de entuziasm, chiar slugarnică, pe care o arăta de obicei față de stăpânul său.

De Wolfe a rămas o clipă în strada îngustă, uitându-se oarecum nedumerit după calul ce se îndepărta, însă acel moment de uitare de sine a ținut foarte puțin. Timpanul i-a fost curând zgâriat de un glas hârâit și foarte familiar:

— John, n-ai ceva mai bun de făcut decât să te holbezi după destrăbălatul acela șui?

În spatele lui, apăruse Matilda, înveșmântată cu o mantie cenușie cu glugă, fața fiindu-i umbrită de bonetă și de vălul obișnuit. Semăna atât de mult cu o călugăriță, încât de Wolfe s-a întrebat preț de o clipă dacă nu cumva era animată de aceeași fervoare religioasă ce-l lovise și pe copistul său. Apoi și-a dat seama că ea tocmai se întorcea de la rugăciunea obișnuită, de la biserica St Olave din Fore Street.

— Ai trecut pe lângă noi, pe strada mare, fără să ne adresezi o vorbă, s-a lamentat ea, făcând un semn către nesuferita de

Luciile, care, din pricina urechilor mari și a dinților proeminenți, îi amintea mereu lui de Wolfe de un iepure costeliv.

— În buluceala aceea de lume, doar nu te așteptai să te recunosc din spate, mai ales că ești înfofolită cu mantia asta mare, a spus John pe un ton nemulțumit.

Matilda a pășit legănându-se pe lângă el și a ajuns la ușă.

— Pe alte muieruște le-ai recunoaște una-două, îmbrăcate ori nu, i-a aruncat ea peste umăr.

Spre ușurarea lui John, ambele femei au dispărut în pasajul lateral, îndreptându-se către curtea din spate, pe unde puteau urca în solariul Matildei. Și-a făcut socoteala că mai avea parte de o jumătate de ceas de liniște, ca să stea lângă vatră și să bea o cană de bere cât Luciile se foia pe lângă nevasta lui să o dichisească și să-i aranjeze părul.

Mângâindu-l pe cap pe bătrânul Brutus și așteptând ca Mary să-i aducă de băut, ideea că avea să bea bere l-a făcut să aibă un sentiment de vinovăție pentru faptul că nu mai călcase de multă vreme pe la Hanul Bush. În ultimele cinci zile, nu o văzuse pe Nesta decât o dată și spera ca țiitoarea lui să nu se simtă din cale-afară de neglijată după numeroasele și îndelungatele lui călătorii în afara orașului din ultima lună. Poate că numirea lui Fitz-Ivo putea deveni suportabilă, a socotit el, dacă îi oferea prilejul să-și petreacă mai mult timp la Hanul Bush. Și poate că așa își va găsi timp să mai ajungă și la familia sa din Stoke-în-Teignhead. Simțind o nouă mustrare de conștiință, în minte i s-a înfiripat gândul că pe drumul spre Stoke se afla și Dawlish, satul în care locuia încântătoarea Hilda.

Când de Wolfe a intrat în camera *sheriff*-ului, candidatul la postul de coroner pentru partea de miazănoapte a comitatului se afla deja acolo. John l-a văzut imediat pe obezul cavaler care, după cum se lăsase greu pe spătarul de piele al scaunului pliant, era în primejdie să-l destrame.

Lucru de așteptat, Theobald Fitz-lvo era ușor cherchelit după ce stropise cina cu prea multe cupe de vin. Fața lui rotundă, încadrată de un firicel de barbă blondă care ținea companie părului tuns foarte scurt, era ușor aprinsă, având o culoare rozalie. Cavalerul l-a salutat pe de Wolfe cu o familiaritate mieroasă.

— A, John! Ți-am sărit în ajutor. Richard tocmai îmi povestea

cât de ocupat ai fost în ultima vreme.

Până și *sheriff*-ul, care îl susținea pe Fitz-Ivo, s-a strâmbat ușor văzând vioiciunea falsă și împleticită a omului.

— Dar știi ce înseamnă asta, nu? a mormăit de Wolfe, rezemându-se de căminul din piatră, unde ardeau slab câțiva bușteni. Slujba asta nu este o sinecură. Trebuie să alergi în toate locurile, să cercetezi o mulțime de lucruri.

Fitz-Ivo a făcut un semn larg din mână, care nu semnifica nimic precis.

— O să învăț repede, John. Bailivul meu William se pricepe să scrie și să citească – eu, unul, nu mi-am găsit niciodată vreme pentru asta.

Coronerul a suspinat.

— Ar fi bine să fie foarte priceput, fiindcă totul trebuie trecut pe pergament pentru a se prezenta judecătorilor regelui la Curtea de Judecată Itinerantă și la Curtea de Judecată Generală, dacă aceasta va sosi și în Exeter cât vom mai avea de trăit.

Cavalerul plinuț din Frithelstock s-a uitat la John fără să înțeleagă mare lucru. John spera ca Fitz-Ivo să priceapă cât de cât complexitatea atribuțiilor unui coroner, dar avea mari îndoieli.

— Sper că înțelegi ce îndatoriri ai, nu?

— A, trebuie mai mereu să te uiți la morți și să faci dovada originii englezești, nu-i așa?

De Wolfe a scos un geamăt mut. I-ar fi fost mult mai ușor să facă singur toate treburile decât să-l învețe pe acel neisprăvit – și, fără îndoială, să repare greșelile pe care acesta avea să le comită în mod inevitabil. S-a apropiat de masa masivă a *sheriff*-ului, s-a lăsat pe un colț al acesteia și l-a privit de sus pe rubicondul Theobald. Socotea că nătărăului trebuia să i se spună câteva adevăruri esențiale.

— Să o luăm cu începutul! Prima îndatorire este păstrarea judecăților Coroanei.

S-a ales cu o privire sticloasă a ochilor albaștri spălăciți, îngropați în fața plină și împurpurată, dar ceea ce i-a atras atenția lui John a fost nasul borcănat, și mai roșu, pe care se vedeau vinișoarele fine și viorii ale vaselor de sânge.

— Ce înseamnă asta, mai precis?

Încruntarea de pe fața și așa întunecată a lui de Wolfe s-a accentuat.

— Pentru numele Domnului, de aici vine și denumirea funcției!

s-a răstit el, aproape exasperat. De ce crezi că ni se spune coroneri? Asta vine de la *custos placitorum coronas,* adică păstrător al judecăților Coroanei! Dar noi le păstrăm, nu le ținem. Noi nu suntem judecători!

Theobald a făcut un efort ca să priceapă.

— Da, John, și ce presupune păstrarea asta?

— Înseamnă că trebuie să îndrumi judecarea tuturor fărădelegilor grave și a acțiunilor legale către curțile de judecată regale, nu să le lași să fie judecate de curțile orășenești, de Curtea *Sheriff*-ului ori de cele manoriale.

— Mare neghiobie! a intervenit *sheriff-ul,* care nu a mai putut să se abțină. Curțile noastre de judecată au fost îndeajuns de bune vreme de veacuri.

Richard de Revelle se găsea într-o situație delicată: pe de o parte, prin numirea lui Fitz-Ivo, dorea să-l mai domolească pe John, limitându-i din puterile pe care le avea asupra întregului comitat, însă, pe de altă parte, dezaproba din toată inima noua funcție de coroner, care îi îngrădea lui libertatea de a acționa în mod autocratic și corupt.

De Wolfe s-a întors încet către cumnatul său.

— Poate vrei să-ți exprimi părerea asta și față de justițiarul suprem săptămâna viitoare, când o să duci dările din Devon la Winchester. Hubert Walter va fi chiar încântat să-i transmită nemulțumirea ta regelui cu prima ocazie când va merge în Normandia – mai ales că noul sistem a fost introdus pentru a se spori veniturile regale necesare achitării răscumpărării regelui și sprijinirii campaniei împotriva franțujilor.

De frustrare, de Revelle a scrâșnit din dinți, însă, având în vedere faptul că asupra lui plana umbra neîncrederii regale, nu avea, în nici un caz, îndrăzneala să îl sfideze pe John în mod prea vădit.

De Wolfe s-a întors către Theobald, care acum se foia destul de neliniștit, întrebându-se în sinea lui dacă ținea cu adevărat să capete acea slujbă. Era îmbrăcat țipător, cu o tunică din lână având o broderie complicată și cu o surcotă din brocart stacojiu, haine care, deși la origini fuseseră de o calitate deosebită, acum arătau destul de roase și de murdare de atâta purtare. Centura lată din piele îi atârna sub burdihanul umflat, iar pantalonii roșii și-i ținea vârâți în cizme de piele de un cafeniu-deschis, cu vârfurile foarte ascuțite. Cel care l-ar fi privit pe slăbănogul și

asceticul de Wolfe, îmbrăcat doar în cenuşiu şi negru, cu greu ar fi putut găsi un contrast mai pregnant.

John a continuat să pună sare pe rană, ţinând să-i prezinte lui Fitz-lvo o întreagă listă de îndatoriri ale coronerului.

— Trebuie să mergi şi să examinezi fiece moarte nefirească şi neaşteptată, fiece siluire, fiece vătămare şi furt ce ţi se anunţă de către bailivi şi de către cei însărcinaţi cu ordinea în oraş. Trebuie să mergi la fiecare incendiu de casă sau hambar, fie că acesta a provocat moartea cuiva, fie că nu... Trebuie să participi la fiecare spânzurare, mutilare şi judecată prin luptă ori ordalie, la fiecare captură de peşti regali, de sturion ori balenă, la fiecare comoară găsită. Tot tu primeşti confesiunea celor care caută sanctuar şi te ocupi de organizarea abjurării regatului, tu audiezi spusele unor răufăcători care vor să-şi salveze pielea depunând mărturie împotriva celor cu care au comis fărădelegi şi asculţi reclamaţiile celor care doresc să li se judece cazurile la curţile regale. Şi mai trebuie să strângi un juriu care să aprecieze valoarea tuturor deodandelor şi să stabilească cine va fi beneficiarul.

— Ce-i acela un deodand? a întrebat Theobald, complet nedumerit.

Reuşind cu greu să-şi ţină răbdarea în frâu, de Wolfe i-a explicat:

— Orice obiect care provoacă moartea cuiva – fie el cuţit, căruţă, chiar şi o roată de moară.

Faţa îmbujorată a lui Fitz-lvo pălise considerabil, însă John nu terminase cu explicaţiile. Cu o bucurie aproape sadică, a continuat:

— Eşti ofiţer al judecătorilor regelui, iar îndatorirea ta de căpetenie este să ţii evidenţa oricărui eveniment ce aduce atingere legii în ţinutul în care ai jurisdicţie şi să prezinţi totul judecătorilor, atunci când aceştia sosesc în comitat. Trebuie să amendezi orice om care calcă legea ori pe aceia care nu respectă procedurile legale şi, cu toate că nu strângi personal acei bani, felul în care ai stabilit amenzile trebuie prezentat judecătorilor, altfel plăteşti darea din propriul buzunar.

Auzind că risca să piardă bani, buzele umede şi căzute ale lui Fitz-lvo au început să tremure.

— Dar cum sunt plătit pentru toate chinurile astea?

De Wolfe l-a măsurat cu asprime.

— Dar îmi închipui că ţi s-a spus că nu ţi-e îngăduit să primeşti

nici o recompensă. Trebuie că ai dovedit deja că deții un venit de cel puțin douăzeci de lire pe an, ca să nu fii deloc ispitit să obții vreun profit personal din această numire. Ajungând în acest punct cu explicațiile, a făcut o pauză, ca să se uite cu subînțeles la cumnatul său, a cărui reputație privind obținerea de foloase necuvenite nu-și găsea egal în ținuturile de la apus de Bristol.

— Dar cheltuielile mele? Sigur trebuie să îmi înapoieze cineva banii cheltuiți ca să fac atâtea lucruri, nu?

De Wolfe a dat aprobator din cap.

— Ai dreptul să-i plătești copistului tău o sumă rezonabilă pentru osteneala lui, dar nu mai mult de câțiva penny pe zi, iar tu poți recupera cheltuielile făcute când înnoptezi la hanuri și plătești hrana calului, dar numai când ești departe de casă. Acești bani pot fi extrași din vânzarea deodandelor, dar trebuie să ții o evidență foarte exactă a conturilor, pe care o prezinți judecătorilor, altfel te trezești aruncat în temnița de sub picioarele noastre.

Era atât de încântat de răutatea cu care își speriase presupusul coleg, încât *sheriff*-ul s-a simțit obligat să îl mai liniștească pe Fitz-lvo.

— John face să pară totul mai negru decât s-ar cuveni, Theobald. Îmi pare rău, dar uneori are un simț cam ciudat al umorului. Sunt convins că slujba asta ți se va părea minunată. Să convenim asupra unei perioade de încercare – de șase luni, să zicem -, ca să vedem cum te descurci.

În ciuda dezaprobării ce se citea în privirea fioroasă a lui de Wolfe, au aranjat, în cele din urmă, ca Fitz-lvo să se ocupe de cazurile din ținutul numit Sute, situat în partea de miazănoapte a comitatului, dincolo de linia ce mergea de la răsărit la apus, între Tiverton și Okehampton. În plus, cei doi se obligau să se ocupe de teritoriul celuilalt dacă vreunul din ei lipsea sau se îmbolnăvea, cu toate că de Wolfe a jurat în sinea lui că n-avea să-i îngăduie cu nici un chip lui Fitz-lvo să pătrundă în zona lui atâta vreme cât mai avea o urmă de suflare în el.

În mod oficial, coronerul putea fi numit doar de Curtea Comitatului, hotărâre întărită de justițiarul suprem sau de cancelar, astfel că Richard de Revelle a promis că Fitz-lvo urma să fie instalat după întrunirea curții, care se petrecea o dată la două săptămâni, următoarea fiind stabilită chiar pentru a doua zi dimineață, la castelul Rougemont.

Când coronerul s-a tras spre ușă, cu gând să plece acasă,

sheriff-ul a abordat o altă chestiune.

— Poimâine va trebui să fiu prezent la Marele Sfat al Cositorarilor de la Crockern Tor. Nu am de ales, întrucât, ca *sheriff,* sunt și lord guvernator al cositorarilor.

De Wolfe l-a privit cu nedumerire.

— Ce e cu asta, Richard? Crezi că prin prezența ta autoritară o să vâri groaza în ucigașul care încă bântuie liber pe dealurile de acolo?

Cu toate că de Wolfe rostise aceste vorbe pe un ton sarcastic, pesemne că în ele exista un grăunte de adevăr, însă *sheriff*-ul a respins afirmația cu un gest nepăsător.

— Acolo vor fi mai bine de o sută de oameni. Nu am motive să mă tem de vreun atac, mai ales că îi voi avea alături de mine pe sergentul Gabriel și vreo șase gărzi înarmate. Nu, voiam să știu dacă o să vii și tu. Se vor discuta mai toate problemele cu care se confruntă cositorarii și pesemne că ar putea apărea vreun lucru folositor legat de acest omor.

Vreme de câteva clipe, de Wolfe a analizat situația.

— Ar putea crea un avantaj, așa cred. Dar de când vrei tu să rezolvi problemele coronerului?

De Revelle a adoptat un glas ce îi trăda falsitatea:

— Ca lord guvernator și *sheriff* al acestui comitat, am o oarecare răspundere în ce privește prinderea răufăcătorului. Orice acțiune care tulbură producția de cositor reduce veniturile ce se obțin din ștanțarea și marcarea cositorului. Iar săptămâna viitoare, când mă duc la Winchester, cancelarul și vistiernicul se vor supăra pe mine dacă vor bănui că lucrările de minerit ar putea avea de suferit din cauza acestor tulburări. A făcut o pauză și s-a uitat cu șiretenie la cumnatul său, după care a continuat cu un rânjet: Mai ales că regele trimite cositorul în Normandia ca să fie aliat cu argintul, pentru a-și plăti soldățimea.

De Wolfe s-a făcut că nu bagă în seamă împunsătura la adresa monarhului său și l-a lăsat pe *sheriff* ca, după spusele lui devastatoare, să îi redea lui Fitz-Ivo, cu ajutorul câtorva cupe de vin și cu vorbe meșteșugite, încrederea privind simplitatea îndatoririlor pe care le va avea în calitate de coroner. Când a ieșit din cameră, s-a întrebat cu amărăciune câtă vreme va rezista cavalerul cel gras – deși avea convingerea că el se va afla sub papucul lui de Revelle: *sheriff*-ul va voi să se asigure că el nu îi va stânjeni în nici un fel mașinațiunile nu tocmai curate.

De Wolfe a ieșit din turn și a traversat curtea interioară a castelului, căutând să se ferească din calea harabalelor trase de boi, a rațelor și a gâștelor, a bătrânilor și a țâncilor, ca să ajungă la turnul de pază, unde a urcat treptele de piatră ce duceau spre încăperea care îi fusese dată ca birou. Trebuia să se vadă cu Gwyn și cu amărâtul de copist, ca să verifice dacă scriptele erau ținute la zi.

După vreun ceas, din depărtare, au auzit clopotul catedralei bătând. John s-a ridicat de pe bancă și și-a luat mantia din cuierul bătut în zidul de piatră al încăperii.

— E vremea vecerniei, a mormăit el, făcându-i cu ochiul șmecherește lui Gwyn, care i-a surâs, pentru că înțelesese că îndatoririle stăpânului său erau mai curând sociale decât religioase.

De Wolfe a ales să meargă pe străzile lăturalnice din Exeter ca să ajungă la Hanul Bush, evitând High Street, pentru ca nu cumva să dea nas în nas cu soția lui, care bătea mai toată ziua drumul între casă și biserica St Olave. A ocolit de asemenea, și zgomotoasa curte exterioară a castelului Rougemont, unde locuiau mai toate gărzile împreună cu familiile și animalele lor, apoi a traversat Curre Street și Goldsmith Street, pentru a ajunge la latura interioară a Porții de Miazănoapte.

De acolo, a trecut cu fereală prin pasajele urâte din Bretayne, zona cea mai săracă a orașului, numită astfel după britonii originali care fuseseră îngrămădiți în acel cartier când, cu secole în urmă, saxonii îi alungaseră pe celți. Croindu-și drum printre ologi, cerșetori, copii urduroși, porci și capre care-și făceau veacul pe străduțele murdare ce se aflau între colibele dărăpănate, construite din lut amestecat cu paie și acoperite cu stuf, a cotit pe Friernhay. La capătul acestei străduțe, a traversat Fore Street, către un pasaj ce dădea în Stepcote, dealul cu pantă abruptă ce cobora către zidul orașului.

Exact în față se găsea Idle Lane, numită astfel după lotul de pământ sterp pe care se ridica Hanul Bush. Pereții lui de piatră abia dacă erau înalți de un stat de om, însă acoperișul înalt, din stuf oferea un spațiu foarte generos pentru pod sub bârnele de susținere, unde Nesta avea o cameră doar a ei, restul spațiului fiind folosit pentru a găzdui călători.

Câțiva cai erau legați de o bară de lemn așezată lângă un

perete, prin dreptul căreia a pășit ca să ajungă la ușa principală. Aplecându-se ca să poată trece pe sub pragul de sus al ușii, a intrat în singura încăpere ce ocupa tot parterul, plină cu mese pentru mușterii. Bucătăria și distileria se găseau în curtea din spatele clădirii principale. Era semiîntuneric, iar fumul ce ieșea din vatra deschisă, aflată în partea stângă, l-a făcut să simtă înțepături în ochi. Cu toate că abia trecuse de amiază, aici poposiseră deja câțiva bărbați care beau și discutau afaceri, înainte de a porni spre casele lor pentru masa de seară. Murmurul discuțiilor era punctat din când în când de hohotele stridente de râs venind dintr-un colț al încăperii, unde un grup de trei cocote încerca să le intre în grații câtorva negustori de lână aflați în trecere prin oraș.

Locul preferat de John, o masă așezată în apropierea focului, era liber. Banca de acolo avea în spate o îngrăditură din nuiele care oferea o oarecare protecție împotriva frigului ce pătrundea printre șipci și prin cele patru deschizături ce serveau drept ferestre. A mers până la acea masă călcând pe paiele de pe podeaua de pământ bătucit și și-a scos mantia din blană de lup. Imediat ce a lăsat-o să cadă pe bancă, un bătrân cocârjat s-a apropiat șchiopătând, ducându-și o mână spre smocul de păr de pe frunte.

— Ce mai faci, căpitane? Ce bei azi, bere ori cidru? Apoi i-a surâs lui de Wolfe, rânjindu-și gura știrbă.

Bătrânul servitor își pierduse o parte dintr-un picior și un ochi în războaiele irlandeze, iar resturile ochiului vătămat ce se rostogoleau incontrolabil în găvan arătau înfiorător. Cu celălalt ochi – în care se vedea o strălucire de viclenie – îl privea pe coroner.

— Stăpâna e în spate, Sir. Cu omul cel nou.

John s-a uitat cu asprime la bătrân. Ajunsese să recunoască orice nuanță din glasul lui, și și-a dat seama că Edwin, căci acesta îi era numele, făcea aluzie la ceva:

— Om nou? Ce om nou?

Rânjetul s-a lăbărțat și mai larg pe fața paharnicului.

— Păi, vorbeam despre Alan din Lyme, căpitane. N-ai auzit de tânărul acesta? a întrebat el cu o nevinovăție mimată.

De Wolfe a scos un gâlgâit din gâtlej, sunetul obișnuit de apărare când refuza să răspundă la vreo întrebare.

— Adu-mi un sfert de bere, omule, a cerut el pe neașteptate.

Edwin s-a îndepărtat șchiopătând și a revenit cu o stacană de piatră umplută cu bere din butoiul aflat în spatele încăperii.

— Ce caută Alan ăsta pe aici? a mormăit coronerul, lăsându-se, până la urmă, pradă curiozității și unei ușoare îngrijorări.

— Păi, doamna l-a angajat, bineînțeles. Asta, fiindcă e prea multă treabă pentru ea de când afacerile au început să meargă mai bine.

De Wolfe a gâlgâit din nou, apoi i-a făcut semn lui Edwin să-și vadă de ale lui. Însă bătrânul jigărit și-a făcut de lucru prin apropierea coronerului exact când acesta a dus stacana la buze. S-a uitat pe furiș peste umăr și a șuierat într-un mod conspirativ către de Wolfe:

— *Crowner,* poate nu se cuvine să vorbesc așa, dar, în locul tău, aș avea grijă cum aș călca prin preajma ei. În ultimele zile, s-a purtat cam ciudat. Cred că ți-a pregătit ceva.

Înfricoșătorul lui ochi orb s-a rostogolit din nou, după care omul s-a bătut ușor cu un deget murdar peste nas și s-a îndepărtat, lăsându-l pe de Wolfe mai nelămurit decât până atunci.

A rămas cu cana între degete și cu privirea pierdută la buștenii cuprinși de flăcările vioaie, simțind că hohotele ascuțite de râs ale uneia dintre cocotele din colț îl zgârie la urechi. Afumat binișor, unul dintre neguțătorii de lână își strecurase o mână în corsajul femeii. Cu toate că o văzuse foarte rar pe Nesta în ultimele săptămâni, mai trecuse pe acolo în duminica precedentă, dar stătuse foarte puțin. Cedase insistențelor Matildei de a face împreună cu ea una dintre rarele lui vizite la biserică, iar asta îl împiedicase să urce cu ea în camera din pod. Nesta nu-i spusese atunci că voia să angajeze pe cineva, dar el își amintea că ea se arătase ceva mai puțin vorbăreață decât de obicei.

Afirmația făcută de Edwin cum că afacerile mergeau mai bine era destul de îndoielnică: Hanul Bush era, bineînțeles, cel mai apreciat din oraș, dar se bucura de acea faimă de luni bune, de aceea nu putea el înțelege de ce Nesta ar avea brusc nevoie de un alt ajutor în afara paharnicului, a bucătăresei și a celor două fete care serveau la mese. Până în urmă cu câțiva ani, soțul ei se ocupase de tavernă. Arcaș de origine galeză, acesta fusese bun prieten cu John, participând împreună la câteva campanii războinice. Când încetase să mai plece la război, se învățase să meargă la Hanul Bush, însă, la mai puțin de un an, omul murise,

iar John o ajutase pe Nesta cu bani ca să poată ține tractirul în continuare.

Curând, interesele lor de afaceri se transformaseră într-o atracție reciprocă, apoi în patimă și, deși de Wolfe nu era în stare să reziste tentației pe care o reprezentau femeile, Nesta rămăsese preferata lui, ajungând ca pentru ea să uite de toate celelalte. Ea îl iubea și, chiar dacă era flușturatic de la natură, John trebuia să recunoască, nu tocmai cu inima ușoară, că ținea foarte mult la ea.

Așadar, ce *căuta* acel bărbat mai tânăr la han? S-a uitat pe furiș peste umăr, către partea din spate a încăperii, unde Edwin își ținea butoaiele înșirate pe o scândură groasă, dedesubtul căreia se găseau găleți din piele pentru colectarea băuturii ce mai picura din butoaie. Lângă acestea, se afla ușa ce dădea în curtea din spate, deasupra căreia era și scara largă ce ducea în pod. Privind prin aerul încețoșat de fum, a văzut-o pe Nesta intrând, fiind însă oprită de paharnicul olog, care i-a șoptit ceva la ureche și a făcut un semn cu mâna spre vatră. Stăpâna lui a întors capul, iar ochii ei i-au întâlnit pe cei ai lui John, aflat tocmai în partea cealaltă a încăperii. I s-a părut că, în locul obișnuitului surâs, a remarcat o ușoară încordare a buzelor, de aceea a simțit o undă de îngrijorare și a înghițit în sec. Pe vremea când fusese nevoit să înfrunte vreo hoardă de sarazini ori văzuse o lance ațintită asupra lui pe terenul de turnir, John de Wolfe rămăsese neclintit, însă perspectiva de a da ochii cu o femeie furioasă ori răzbunătoare îl făcea să se transforme într-un mielușel.

Nesta a traversat camera ocolind scaune și mese, cu chipul lipsit de expresie. S-a lăsat greu pe bancă alături de John, însă, în loc să se înghesuie în el cu șoldul și cu umărul, a păstrat între ei un oarecare spațiu, mic, dar semnificativ.

— Așadar, ți-ai adus aminte de mine și ai trecut să mă vezi?

Nechemate, în minte i-au răsunat cuvintele de avertisment ale unui camarad de arme din trecut: „Când amanta începe să-ți vorbească la fel ca nevasta, înseamnă că a sosit vremea să pleci".

— Dar ce Dumnezeu, femeie, am fost atât de copleșit de îndatoriri în ultimele săptămâni, de n-am avut vreme nici măcar să-mi trag sufletul! Apoi, cu afecțiune, și-a trecut un braț pe după umerii ei și a continuat pe un ton mai blând: Dar, de acum înainte, lucrurile or să fie mai ușoare pentru mine. A fost numit un nou coroner pentru partea de nord a comitatului. E un prostovan cât cuprinde, dar asta mă va scuti de o parte din

treburi.

Nesta a continuat să stea bățoasă, însă expresia de pe chip i s-a mai îmbunat, reușind chiar să schițeze un zâmbet.

— Credeam că m-ai părăsit, împielițatule! în trei săptămâni, te-am văzut de două ori – și niciodată nu am putut merge în odaia de sus.

— Nesta, doar știi, câtă vreme am stat tocmai în Barnstaple, și Lynmouth, și Dumnezeu mai știe unde. Iar acum trebuie să mă ocup de un omor din Dartmoor, care m-a ținut departe toată noaptea trecută – și la Crediton, în noaptea dinainte.

Ea a dat din cap cu un aer absent.

— Vrei să mănânci ceva? Și văd că ai cana goală. Ridicându-se de pe bancă, Nesta s-a uitat în jos către el. Am niște carne fiartă de porc, tare bună. O să-ți aduc o porție și, cât aștepți, o să trimit pe cineva cu berea.

S-a îndepărtat legănându-și șoldurile, lăsându-l pe de Wolfe nedumerit și îngrijorat. Nu o mai văzuse niciodată într-o asemenea dispoziție, și, chiar dacă își aducea singur vină că o neglijase în ultimele săptămâni, a simțit că purtarea ei era nefirească, având în vedere că nu fusese alegerea lui să stea atâtea zile departe de Exeter.

A fost smuls din această meditație îmbufnată când cineva i-a trântit în față o cană proaspătă de bere, iar câțiva stropi au sărit pe tăblia mesei. A ridicat privirea, gata să se răstească la bătrânul Edwin pentru acea lipsă de bună-creștere, dar, văzând fața altcuiva, a rămas uimit. Un smoc de păr blond, cu o buclă ondulată natural, ce atârna peste o față atrăgătoare, și niște ochi albaștri și limpezi. Tânărul bărbat avea o umbră de mustață de aceeași culoare ca buclele și părea să fi trecut de douăzeci de ani. Era înalt și cu umeri lăți și părea extrem de dezinvolt și plin de vitalitate.

— Nesta mi-a zis că mai voiai bere. Mâncarea are să vină imediat.

Vorbele erau nevinovate și rostite destul de politicos, însă familiaritatea arătată de acel necunoscut mai că l-a făcut pe de Wolfe să-i azvârle conținutul cănii în față. S-a stăpânit și, în schimb, a scos una dintre mormăielile lui ciudate, măsurându-l cu severitate pe tânăr.

— Sper că ești coronerul despre care mi-a vorbit stăpâna, a continuat nou-sositul, părând să nu bage de seamă cu nici un

chip că-și făcea un dușman neîmpăcat.

— Întocmai, Sir John de Wolfe, coronerul regelui! Și tu cine mama naibii ești? Noul paharnic? a scrâșnit John printre dinți.

— Nu sunt paharnic, *Crowner!* a zis bărbatul pe un ton ce-i trăda indignarea. Sunt Alan din Lyme, adică eu – și acum mă ocup de han împreună cu Nesta. Într-un loc ca acesta, are nevoie de un bărbat. E prea mult pentru o femeie, și văduvă pe deasupra.

Apoi s-a îndepărtat înainte ca de Wolfe să apuce să-și dezlege limba în fața unui asemenea afront strigător la cer. Tocmai se pregătea să se ridice în picioare ca să pornească după tânăr, cu gând să-l zgâlțâie puțin de părul aducând a cânepă, când Nesta a apărut pe ușa bucătăriei și a început să traverseze încăperea, aducând un fund de lemn pe care se lăfăiau niște felii de pâine cu carne de porc și ceapă deasupra. El s-a lăsat înapoi pe bancă și s-a uitat insistent la ea.

— Stai jos și explică-mi și mie câteva lucruri, a bombănit el după ce i-a așezat platoul în față.

Netulburată, s-a aplecat deasupra mesei, apoi s-a înclinat spre el.

— Văd că l-ai cunoscut deja pe Alan.

— Un ticălos neobrăzat! Mi-a vorbit de parcă i-aș fi fost tată, s-a răstit el. Ce caută aici? Până acum, te-ai descurcat foarte bine cu cei patru slujitori. Și de ce l-ai ales tocmai pe el, mă rog? După cum arată, ar putea mai curând să se ocupe de vreun lupanar din Bretayne, a adăugat el, fără să-i pese că era nedrept.

Nesta a ridicat ușor din umerii rotunzi.

— Edwin e tot mai dărâmat, și la minte, și la trup. Aveam nevoie de cineva mai tânăr și mai vioi.

— Ei, atunci fă bine și ai grijă ca omul acesta să nu devină prea vioi, altfel o să-l ucid! a mormăit de Wolfe.

Ca să-l mai potolească, Nesta s-a așezat alături de el pe bancă.

— Mai bine mănâncă și nu mai vorbi prostii! După ce termini, o să-mi spui ce noutăți mai ai.

Cu o repulsie prefăcută, pentru că-i era foame, iar mâncarea mirosea bine, de Wolfe s-a apucat să mestece. Nesta l-a urmărit cu un zâmbet enigmatic pe buze, ca o mamă care-și privește copilul botos. Printre înghițituri, i-a aruncat câteva ocheade, străduindu-se să ghicească dacă se îmbunase cu adevărat ori dacă dispoziția aceea mai ciudată continua.

Avea lângă el o femeie atrăgătoare, în vârstă de 28 de ani, cu o

frunte înaltă și lipsită de riduri, nasul scurt și fața ovală. Câteva șuvițe din părul roșcat și bogat se strecuraseră afară de sub boneta din pânză, a cărei culoare se asorta cu rochia de un verde-deschis foarte strânsă pe corp, care îi scotea în evidență talia îngustă și sânii plini, ademenitori. De Wolfe a simțit că-l cuprinde din nou un val de afecțiune, amestecată cu ranchiună la gândul că ea îl angajase la han pe acel tânăr arătos, care putea fi alături de ea toată ziua – și, posibil, chiar și noaptea. Asta l-a făcut să pună o întrebare prin care și-a trădat gelozia:

— Alan ăsta stă la han? Cu ceilalți patru servitori, nu mai ai loc în colibele din curte.

Cu un aer nepăsător, ea a clătinat din cap.

— I-am dat un colțișor sus – o saltea de paie, așezată la capătul podului.

Încăperea mare de sub acoperiș fusese împărțită în câteva cubiculumuri fără perete despărțitor spre pasajul de trecere, fiecare având o saltea de paie sau un morman proaspăt de fân pentru oaspeții care puteau plăti un penny și jumătate.

De Wolfe și-a dres glasul, fără a reuși să-și ascundă nemulțumirea.

— Vreau să cred că salteaua asta este cât mai departe de iatacul tău.

— Cum, ți-e teamă că ar putea să dea buzna pe ușa mea în miez de noapte?

— Mă gândesc că ne-ar putea auzi atunci când suntem împreună acolo, a spus el arțăgos. Asta, dacă mai sunt bine-venit.

Pe fața ei a apărut din nou acel surâs enigmatic.

— Ești bine-venit și-n seara asta, John.

El s-a simțit copleșit de necaz.

— Tare-aș vrea să pot, dar în seara asta trebuie să merg împreună cu Matilda ca să-și viziteze o vară, la naiba! I-am promis de mult asta, ca să scap de cicăleala ei.

— Atunci, mâine, John, a spus Nesta, cu un suspin îndurerat.

El a scos un geamăt.

— Mâine merg la Curtea de Judecată a Comitatului, iar după aceea, trebuie să plec la Ashburton ca să iau declarațiile a doi furi refugiați în biserica de acolo.

— Atunci, seara, când te întorci? l-a întrebat ea cu oarecare arțag, pentru că începuse deja să-și piardă răbdarea.

John aproape că a început să se zvârcolească pe bancă.

— Nesta, nu pot! De la Ashburton, trebuie să plec a doua zi în zori până în zona de dealuri, ca să particip la Marele Sfat al Cositorarilor.

Nesta a strâns înciudată din buzele pline.

— S-ar părea că e foarte greu să mai fiu primită în audiență, John, a zis ea, apoi s-a ridicat și a pornit spre ușa bucătăriei, strigându-l pe un ton poruncitor pe Alan.

În acea seară, în vreme ce de Wolfe se foia pe scaun, animat de o nerăbdare îmbufnată, stând în căsuța alcătuită din două camere a lui Amud, vara scăpătată a nevestei, copistul lui se așezase pe un taburet dintr-o colibă aflată în spatele casei unui canonic din incinta catedralei și stătea de vorbă pe un ton domol cu un prieten.

Thomas de Peyne se bucura de cazare gratis în acea casă – ori, mai curând, de o saltea umplută cu paie, în apropierea vetrei din coliba ce slujea de bucătărie, aflată în curtea din spate. Era cald și nu trebuia să plătească nimic – și, pe de altă parte, se bucura de avantajul că era în preajma fețelor bisericești din Exeter, care exista ca un adevărat oraș în interiorul altui oraș. În incinta catedralei, legile *sheriff*-ului și ale starostilor orașului nu erau nicidecum luate în seamă decât dacă se urmau căile principale de acces. Acolo episcopul era autoritatea supremă, iar Thomas se simțea mai în siguranță printre preoți decât în orașul în permanentă agitație.

Atunci când reușise să-și convingă unchiul, pe John de Alençon, arhiepiscop de Exeter, să se arate milos față de soarta lui după ce fusese scos din rândurile preoțimii în Winchester, acesta reușise să îl convingă pe un canonic, Gilbert de Basset, să îi îngăduie sărmanului Thomas să doarmă în locul rezervat slujitorilor lui. La început, Thomas căpătase câte ceva de mâncare de la bucătar și mai scosese câțiva penny pe lună scriind scrisori pentru negustori analfabeți, însă, după ce unchiul său îl convinsese pe John de Wolfe să îl ia drept copist al coronerului, cei doi penny pe care îi căpăta zilnic îi îngăduiau să-și cumpere câte ceva de-ale gurii – cu toate că bucătarul lui de Basset își făcea deseori pomană cu el și îi dădea din mâncarea destinată servitorilor. Acum, deși nevoile trupești îi fuseseră satisfăcute, simțea o tot mai intensă foame sufletească.

În acea seară, stătea în bucătărie, rezemat de tăblia unei mese

grosolane, avându-l în față pe un preot suplinitor, un tânăr pe nume Arthur. Preotul sorbea alene dintr-o cană de bere tare, în vreme ce Thomas ținea în mână o cupă de cidru. Nu-i plăcea nicicum berea – ceea ce constituia un handicap într-o lume în care aceasta era băutura de bază. Vinul era destinat celor bogați, iar apa avea un gust respingător și era periculoasă, fiind folosită doar pentru fierbere, gătit și, ocazional, pentru spălarea corpului.

— Ai încercat măcar să faci efortul de a fi repus în drepturi ca preot? l-a întrebat Arthur, privindu-l atent peste masă.

Cu un aer nefericit, Thomas a scuturat din cap.

— Ce șanse aș avea? Arhidiaconul din Winchester, cel care m-a răspopit, a spus că ar trebui să mă arăt recunoscător că nu am fost spânzurat ori mutilat pentru că am făcut de rușine haina preoțească.

— Dar asta s-a întâmplat acum aproape trei ani, și la cel puțin o sută cincizeci de kilometri depărtare. Știu că arhidiaconul acela a murit între timp, Dumnezeu să-l odihnească! Oamenii au uitat deja de necazul pe care l-ai avut.

— Dar de unde să încep? a întrebat Thomas cu tristețe în glas. Imediat ce voi face vreun pas, se va găsi cineva care să aducă vorba despre trecutul meu, ca să mă îngenuncheze.

Celălalt și-a umplut iarăși cana, turnând dintr-un urcior.

— Din câte înțeleg, unchiul tău are autoritatea necesară. John de Alençon este foarte respectat pentru cinstea și milostenia lui. A făcut mereu multe pentru tine, iar tu ți-ai dovedit valoarea slujindu-l pe coroner. Nu am a mă îndoi că amândoi te-ar sprijini dacă ai încerca din nou să devii preot.

Copistul s-a uitat la preot cu multă îndoială în suflet, dar în ochi i-a licărit o scânteie de speranță.

— Chiar crezi că merită să fac o încercare?

Tovarășul lui de discuție era un tânăr, încă animat de entuziasm față de chemarea lui și crezând că lumea era plină de oameni cinstiți. Un preot suplinitor ocupa nivelul cel mai de jos al rangului preoțesc, având vârsta sub douăzeci și patru de ani și fiind, de obicei, vreun corist care dorea să facă din slujirea lui Hristos o carieră. Aceștia țineau locul vicarilor coriști, oameni mai în vârstă, care ajunseseră la rangul de preoți și care, la rândul lor, țineau locul canonicilor la slujbele din catedrală ce nu se mai isprăveau. Fiecare canonic avea o adevărată armată de asistenți, în funcție de avuția și de activitățile pe care le desfășură; vicarii și

suplinitorii ocupau treptele cele mai de jos și locuiau în casele canonicilor, care erau răspândite în jurul incintei catedralei. Canons's Row, aflat de-a lungul laturii de nord-est a incintei, reprezenta cea mai mare concentrare de asemenea locuințe, însă altele erau presărate în jurul acelei incinte. Nu existau suficiente locuri pentru cei de rang mărunt, dintre care mulți locuiau pe Priest Street[1], din apropiere de Watergate, nu departe de Hanul Bush.

Arthur locuia în casa canonicului de Basset, într-unul dintre cubiculumurile comune aflate de-a lungul pasajului ce ducea de la încăperea canonicului până spre curtea din spate. Se împrietenise cu Thomas și îi părea rău sincer pentru nenorocirea pe care i-o provocase pierderea rangului preoțesc – mai ales după ce aflase că Thomas se găsea în centrul vieții ecleziastice din Winchester, pentru că lucrase la arhive și predase la școala catedralei.

Au mai vorbit o vreme, cât Arthur și-a terminat cana de bere, iar Thomas a sorbit și ultimele picături de cidru. După aceea, suplinitorul s-a dus să tragă un pui de somn pe salteaua lui, pentru că la miezul nopții trebuia să se trezească și să participe la utrenie, prima slujbă a zilei. Thomas mergea la multe slujbe, apărând mai mereu în locul destinat corului: ritualurile de la catedrală se desfășurau pentru proslăvirea neîncetată a lui Dumnezeu de către clericii catedralei, nu de către laici, aceștia venerându-l pe Domnul la cele șaisprezece biserici parohiale din interiorul zidurilor orașului Exeter. În acea seară, după călătoria făcută călare ceva mai devreme, în cursul zilei, tocmai de la Chagford – și știind că a doua zi îl aștepta un drum până la Dartmoor tot călare -, Thomas nu mai voia decât să stea întins și netulburat pe salteaua lui.

După plecarea lui Arthur, el a rămas la masă și a privit pierdut la focul jucăuș din bucătărie, care, asemenea tuturor focurilor din incinta catedralei, era scutit de la regula stingerii de noapte. Clopotul ce bătea la al optulea ceas al zilei anunța *couvre-feu*[2], momentul când toate focurile din alte părți ale orașului trebuiau acoperite cu pământ ori stinse, de teama izbucnirii vreunui incendiu.

---

[1] în prezent, Preston Street (n.a.)

[2] Acoperirea focului, stingerea (în franceză, în original)

Thomas a căutat să identifice vreo formă în flăcările ce se ridicau din bușteni de parcă ar fi sperat să zărească în ele vreun semn privind viitorul lui. Să urmeze sfatul lui Arthur și să caute a obține ajutorul unchiului său pentru a fi repus în drepturi ca preot? Ar fi fost în stare să îndure un refuz? Lipsit de îmbrățișarea Bisericii, care fusese viața lui încă de la vârsta de șapte ani, când începuse să fie școlit la Winchester, starea lui de spirit devenise tot mai mohorâtă, ajungând până acolo încât nici nu-i mai păsa de trăia ori nu.

A mai oftat o dată, din rărunchi, apoi s-a dus în colțișorul lui, unde îl așteptau salteaua subțire și pătura jerpelită. Imediat ce s-a întins, a decis ca a doua zi să deschidă vorba despre acel subiect cu stăpânul lui.

CAPITOLUL CINCI
În care *Crowner* John merge la Marele Sfat al Cositorarilor

În seara următoare, trioul condus de coroner a intrat, obosit de atâta mers călare, în Dartmeet, o așezare aproape de inima ținutului Dartmoor. Erau doar doua ferme și câteva colibe de păstori, împrăștiate ici și colo, în locul unde cele două ramuri ale râului Dart se contopeau, formând o apă ce șerpuia spre marea aflată la aproape patruzeci de kilometri, în jurul lor se întindeau coline unduioase ce aduceau cu valurile unui ocean încremenit, unele dintre ele dominate de piscuri stranii – roci uriașe, pe care vântul le scobise dându-le forme fantastice.

Au coborât apoi în valea de la Yartor Down, spre vechiul pod din pietre, aflat la capătul unui drum lung și întortocheat, la o distanță de peste doisprezece kilometri de Ashburton, căutând adăpost pentru noaptea ce era deja anunțată de înserarea ce se-așternea grăbită. De Wolfe a tras de hățuri, făcându-și calul să meargă la pas aproape de pod.

— Gwyn, pe partea asta ori pe cealaltă?

Pe acel mal, se ridica o construcție lungă, tencuită cu argilă amestecată cu paie, cu un acoperiș de stuf, având în spatele ei două hambare. Pe celălalt mal al râului Dart, se vedea o clădire ceva mai mare, cu pereți din răchită împletită și lut, prinși în cadre de lemn, având însă doar un hambar și două adăposturi dărăpănate în apropiere.

Uriașul din Cornwall a ales adăpostul cel mai apropiat.

— Nu prea cred că vom găsi vreun loc lângă foc, mai ales că se strâng toți cositorarii ăștia pentru adunarea lor de mâine-dimineață, așa că ar fi mai bine să ne încercăm norocul într-un hambar, poate găsim o mână de fân pe acolo.

Într-adevăr, drumurile din ținut se dovediseră mai umblate decât de obicei, deoarece numeroase grupuri se îndreptau spre Crockern Tor, un loc situat la aproape șase kilometri depărtare. Fără îndoială că în acea noapte fiecare colibă sau ocol de vite era la mare preț pentru cineva dornic să apuce câteva ore de somn.

Și-au îndemnat caii înainte și, lăsându-l în urmă pe nefericitul Thomas, și-au croit drum spre clădirea fermei, care părea să se fi culcușit sub umbra dealului, ca o fiară pregătită să hiberneze pe toată durata iernii. Gwyn tocmai se pregătea să descalece ca să

bată la ușa înnegrită de vreme, când aceasta s-a deschis, iar dinăuntru a apărut un bărbat îmbrăcat într-o tunică din pânză de sac, prinsă între picioare cu ceva ce părea un fel de legătură pentru coapse, și având brâul încins cu o curea lată.

— În hambarul mai mic, oameni buni! Celălalt e deja plin, le-a spus omul făcând un semn vag în direcția anexelor gospodărești, după care a dispărut din nou înăuntru, de unde s-au auzit mugete de vite și guițat de porci, la întrecere cu plânsul unui copil.

Imediat ce ușa s-a trântit în urma omului, de Wolfe a chicotit sardonic:

— Cred că sărmanul om are multă lume pe cap de fiecare dată când cositorarii țin Marele Sfat. Pesemne că trebuie să se poarte foarte frumos cu ei, pentru că acești oameni sunt o forță de temut în ținutul acesta.

Șase cai stăteau legați în fața hambarului mai mic, care avea pereți din împletitură de nuiele și un acoperiș de stuf. Afară, trei bărbați ințețeau un foc mărunt, cuprins într-un cerc format din pietre; aceștia fierbeau doi iepuri de câmp într-un tuci înnegrit de fum. Ușile înalte, suficient de mari pentru a permite intrarea unei harabale pline, dădeau spre interiorul spațios, aproape gol. Cum era luna aprilie, proviziile de fân, paie și rădăcinoase pentru iarnă se împuținaseră considerabil.

Înăuntru erau opt bărbați, unii culcați, alții în picioare, și, în scurt răstimp, John și Gwyn s-au adâncit în conversație cu aceștia. Oamenii alcătuiau un grup agreabil și îi aminteau lui de Wolfe de zilele lui de război, când, după câte-un marș sau o luptă, își umplea ziua povestind și schimbând bârfe la o cană cu băutură și îmbucând câte ceva. Thomas a rămas retras, mohorât și tăcut, căutând să-și facă, în sfârșit, curaj să discute cu stăpânul lui despre repunerea sa în drepturi. A socotit însă că nu era momentul cel mai potrivit pentru o asemenea încercare. Coronerul și omul lui de încredere stăteau întinși pe fân, mâncau din pâinea, cașcavalul și carnea pe care le aveau cu ei și beau cidru aspru și bere stătută din recipientele de piele sau din urcioarele de lut ce erau trecute din mână în mână.

Era prima oară în acea zi când John de Wolfe se simțea în largul lui. Cu toate că, ori de câte ori i se ivea prilejul, nu se dădea înapoi să curteze vreo femeie, ținea foarte mult și la compania unor bărbați ca aceștia. Erau oameni tari, dintr-o bucată, care

spuneau ce gândeau, nu se făleau și nici nu se fereau de vorbe ca atâția nobili și neguțători. Acești cositorari semănau mult cu soldații alături de care petrecuse ani buni.

Gwyn, un războinic la fel de încercat de vreme, se simțea și el încântat în compania acelor oameni și, pe măsură ce în hambar se făcea tot mai întuneric, au povestit cu rândul istorii presărate de aventuri, primejdii ori fapte îndrăznețe, unii începând cu puhoaie ucigătoare ce năvăliseră pe șantierele de extracție a minereului de cositor și mergând până la atacuri ale proscrișilor refugiați în zona înaltă a ținutului, în timp ce alții au povestit despre măcelurile petrecute în fața cetății Acre ori despre urmărirea triburilor irlandeze dincolo de Wexford. În cele din urmă, singura lumină a rămas cea a focului, care ardea încă în fața ușilor. În hambar, nu se putea aduce nici o făclie, de teamă că fânul sau acoperișul de paie ar fi putut lua foc de la vreo scânteie. Așa cum stăteau pe întuneric, discuția a alunecat spre Marele Sfat de la Crockern Tor de a doua zi.

— Cât de des se țin asemenea adunări de judecată? a întrebat Gwyn, ștergându-și câteva picături din cidrul acru ce-i rămăseseră pe mustață.

— Ori de cât ori există probleme de hotărât, dar, oricum, mai mult decât de două ori pe an, i-a răspuns un bărbat mătăhălos din Tavistock. Mâine, sunt de discutat lucruri foarte serioase, și am mai avut asemenea adunări în iarna ce-a trecut.

— Și care e problema asta atât de serioasă, mă rog? a întrebat coronerul.

— Treaba cu lordul guvernator, a intervenit un alt bărbat. Vrem să fie cineva ales de noi, nu să ne fie vârât pe gât sheriff-*ul*. Îndeosebi când este vorba despre ticălosul de *sheriff* pe care-l avem acum.

Aceste vorbe au sunat ca o muzică plăcută la urechile lui John.

— Alesul nostru trebuie să se priceapă la minerit și la extragerea cositorului, nu doar să ne stoarcă mereu cu dări suplimentare. Suntem siguri că de Revelle ia caimacul din dările care ar trebui să ajungă în vistieria regelui, dar nu putem dovedi asta.

Bărbatul din Tavistock a scuipat înspre cărbunii încinși ai focului.

— De trei ani încoace, Walter Knapman tot cere ca lordul guvernator să fie ales, dar fără sorți de izbândă. La adunarea de

mâine, vom întocmi un plan pentru a obține, negreșit, o schimbare. O să facem o plângere la cancelar sau la justițiarul suprem, ori chiar la rege dacă va trebui.

— E rău că plătim dări atât de apăsătoare, dar asta nu ne-ar supăra atât de rău dacă am ști că banii ajung în vistieria regelui. Ce ne face să ne mâniem este că o parte din dări sunt jecmănite de funcționari de diferite ranguri, a zis un al treilea cositorar.

Toate acestea erau lucruri noi pentru John – știuse mereu că acești cositorari alcătuiau o tagmă aparte, dar nu avusese cunoștință că ei plăteau dări foarte mari și, evident, nedrepte.

— Și cum se calculează dările voastre? a întrebat el.

— Trebuie să ducem lingourile nepurificate la evaluare și ștanțare într-unul dintre cele trei orașe recunoscute pentru cositorit – asta numim noi „baterea monedelor". La prima ștanțare, se plătește o dare. Apoi, metalul brut trebuie să ajungă la Exeter, pentru a fi retopit, și atunci plătim o nouă dare.

— Treizeci de penny de argint la o măsură, asta e prima dare, a mormăit nemulțumit bărbatul din Tavistock.

— Și cât înseamnă o măsură din aceasta? a întrebat John.

— O greutate cam de o mie două sute de livre[1], i-a răspuns omul. După cea de-a doua topire de la Exeter, mai plătim o dare de o marcă pe aceeași cantitate!

— Așadar, de cinci ori mai mult? a întrebat Gwyn, scandalizat.

— Da, cu toate că metalul este mai pur atunci, și fiecare lingou costă mult mai mult.

Un bărbat cu fața cadaverică, aflat undeva în fundal, și care abia se vedea, a strigat:

— Guvernatorul stabilește taxa – și eu am o bănuială că a făcut o înțelegere cu unii dintre copiștii care țin evidențele în registre să măsluiască rezultatele cântăririi. Cine altul spune ce dare trebuie să dai, nu lordul guvernator? Iar acesta este *sheriff*-ul, care stă cu biciul în mână să supravegheze tot ce se-ntâmplă în comitat.

Pe măsură ce oamenii goleau ploștile cu cidru, discuția devenea tot mai vehementă. Ascultându-i, de Wolfe a ajuns la concluzia că acei oameni se socoteau exploatați de un lord guvernator care se sinchisea prea puțin de hărnicia lor, fiind dornic doar să-și umple punga, storcând cât mai mulți bani de la ei. Acest lucru nu făcea decât să întărească părerea pe care John o avea despre cumnatul

[1] 544 de kilograme

său, însă, până în acele momente, nu avusese știință de faptul că *sheriff*-ul găsise o modalitate de a deveni și mai corupt.

— Așadar, în toată treaba asta, Walter Knapman este cel care vă apără drepturile, adevărat? a întrebat el.

— El e cel mai important om din branșa noastră, *Crowner,* i-a răspuns bărbatul din Tavistock. Pe el îl vrem ca lord guvernator, numai de-am putea scăpa de acest de Revelle.

În sinea lui, de Wolfe și-a dat seama că oamenii aceia nu prea aveau sorți de izbândă: dacă era vorba despre bani, *sheriff*-ul avea să se agațe cu ghearele și cu dinții de acea funcție, asemenea unui câine asmuțit asupra unui taur. S-a gândit, în același timp, că Walter Knapman trebuia să fie foarte atent, mai ales dacă se încăpățâna în încercarea de a-l îndepărta pe de Revelle.

— Și despre ce altceva o să mai vorbiți mâine? a întrebat Gwyn.

— Uciderea sărmanului Henry din Tunnaford. În ultimele luni, s-au petrecut lucruri nefirești, dar nici unul în care să fie ucis careva, ca de data asta. Cu toate astea, cineva încearcă să ne stânjenească lucrările în albia râurilor. Ni s-au stricat jgheaburi, iar unei topitorii i s-a pus foc cu bună știință. Tare am vrea să aflăm cine se ascunde în spatele acestor rele!

Cum participa la Marele Tribunal al cositorarilor tocmai din acest motiv, de Wolfe a continuat să îi descoasă pe cei prezenți.

— Și saxonul acela, bătrânul Aethelfrith despre care se tot vorbește? Ar putea fi el făptașul?

O răbufnire bruscă a flăcărilor i-a surprins pe cositorari uitându-se unul la altul, fiecare căutând din ochi părerea celorlalți.

— S-ar putea. E un diavol bătrân, a spus unul dintre oameni, îi urăște pe toți normanzii – de fapt, am o bănuială că îi dușmănește pe toți oamenii de pe pământ, Dumnezeu să-l ierte! Dar nu cred că ar fi în stare de omor pentru asta.

— Dar ce a stârnit o asemenea furie în sufletul lui? a întrebat Gwyn.

— Primii cuceritori i-au ucis părinții, așa am auzit – asta trebuie să se fi întâmplat când? Pe vremea domniei regelui Stephen, când Aethelfrith era copil. Mai apoi, fiul lui a fost spânzurat. El spune sus și tare că Anglia încă aparține saxonilor, îndeosebi mineralele din dealurile pe care a copilărit. Dar până acum a făcut doar scandal, fără să primejduiască viața cuiva.

Conversația a alunecat spre alte subiecte, iar după o nouă

încercare de vioiciune, focul s-a potolit, jarul dând doar o licărire roșiatică, astfel că oamenii nu s-au mai putut vedea unii pe alții. Pe rând, s-au strâns cu toții în mantii și s-au ghemuit în maldărele de fân. Murmurul glasurilor a fost luat curând de sforăituri și accese de tuse, după care și acestea s-au liniștit.

Doar Thomas a rămas treaz, singur, chinuit de gânduri morbide.

În lumina mohorâtă a zorilor, mai bine de o sută de oameni se adunaseră pe culmea unui deal acoperit în parte cu ierburi culcate la pământ de vânt, întreruptă de rocile dezgolite, cu aspect amenințător. Crockern Tor se afla la nord de drumul ce trecea prin mijlocul landei întinse. Acesta fusese ales drept loc de sfat al cositorarilor deoarece se afla în mijlocul districtelor unde se exploata cositorul. Cu toate că, în mod oficial, din fiecare district puteau fi aleși doar douăzeci de jurați, mulți dintre oamenii pe care aceștia îi reprezentau renunțaseră la simbria pe o zi ca să poată participa la Marele Sfat de judecată. Disputa privind alegerea lordului guvernator devenise tot mai aprinsă, iar în sufletele oamenilor furia începuse să dea în clocot.

Acești cositorari se așezaseră într-un semicerc larg, cu fața spre peretele din rocă, ale cărui straturi zimțate ieșeau în afară printre smocurile sărăcăcioase de iarbă și pâlcurile de ferigi moarte. Acea alcătuire uriașă amintea de coloana vertebrală a unui monstru împietrit, alcătuind culmea dealului și sfârșindu-se cu un dâmb de pietre îngrămădite una peste alta, parcă puse în joacă de un uriaș. Majoritatea participanților se înfofoliseră cu mantiile din lână ori din piele ca să se păzească de vântul aspru și rece, în vreme ce aceia mai săraci se ghemuiseră sub saci goi, petrecuți peste umeri. Se așezaseră comod ori se ciuciseră pe pietrele mari, împrăștiate pe pământ, urmărind totul cu atenție. În fundal, ceva mai departe în josul pantei, se aflau legați de picioarele din față caii și măgarii pe care sosiseră acolo majoritatea oamenilor – deși cei mai neavuți bătuseră drumul pe jos, unii mergând chiar mai mult de o zi și jumătate.

În mijlocul zidului de rocă ieșind din coasta dealului, se alcătuise un fel de brâu din pietre mari ce se așezaseră peste o lespede, această construcție slujind drept tron. Pe acesta ședea, asemenea unei statui puse într-o nișă, Richard de Revelle. Sergentul Gabriel și mâna de gărzi înarmate care îl escortaseră pe

sheriff tocmai de la Exeter stăteau foarte semeţi în faţa tronului, ca să scoată în evidenţă autoritatea lordului guvernator al cositoriilor.

În apropierea *sheriff*-ului se afla un copist care, tremurând, stătea ghemuit pe o piatră plată şi se străduia să noteze desfăşurarea sfatului pe pergamentele răscolite de vântul care aducea din când în când şi fulgi de zăpadă. Ceilalţi doi bărbaţi, a căror îmbrăcăminte făcea dovada stării şi a poziţiei lor sociale, stăteau la câţiva metri, de o parte şi de alta a lordului guvernator, însă aceştia îi erau necunoscuţi lui de Wolfe. Tot în părţile laterale ale tronului, se mai găseau trei dintre funcţionarii care se ocupau de ştanţarea şi de marcarea cositorului, administratorul, controlorul şi perceptorul, care stăteau pe pietre la fel de mari, aşezate de-a lungul brâului în granit.

Coronerul şi cei doi asistenţi ai săi au ales să rămână mai în umbră, de aceea au stat împreună, către unul dintre capetele semicercului larg format de cositorari. Cei 72 de juraţi formau un cerc interior între spectatori şi figurile centrale aranjate în jurul lui de Revelle. In grupul de juraţi se evidenţiau Walter Knapman şi Stephen Acland, însă ei se aşezaseră foarte departe unul de celălalt, şi se putea deosebi câte un grup de juraţi strâns în jurul fiecăruia. Însă grupul cel mai numeros se adunase în jurul lui Knapman, iar între acesta şi cel al lui Acland, format cam dintr-o duzină de juraţi, se găseau restul juraţilor, care păreau să slujească drept scut între cei doi. John a presupus că aceia erau cositorarii independenţi, care nu se alăturaseră nici uneia din părţile implicate în exploatarea cositorului din landă.

În primele două ore, într-o atmosferă monotonă şi plicticoasă, sfatul a analizat pe rând o serie de treburi curente ale cositorarilor, astfel că de Wolfe a regretat că se sculase cu noaptea în cap pentru a face drumul de la hambarul din Dartmoor până acolo ca să prindă începutul desfăşurării Marelui Sfat. Imediat ce vreun diferend era soluţionat ori se propunea rezolvarea lui după ce se mai făceau anumite verificări, un alt jurat se ridica în picioare şi enunţa următoarea problemă, de obicei plângerea vreunui lucrător din comitatul pe care îl reprezenta. Când şi când, oamenilor le mai sărea ţandăra, mai ales când vreuna din părţi o acuza pe alta de ceva. Richard de Revelle nu contribuia practic cu nimic la discuţii, astfel că de Wolfe şi-a dat seama că acesta nu

avea mai deloc știință de necazurile cositorarilor – și nici vreun interes să le rezolve.

Knapman era cel care conducea mai toate arbitrajele și discuțiile pe chestiuni tehnice, uneori fiind ajutat, dar în mai dese rânduri împiedicat, de Acland. De fiecare dată când jurații se înfierbântau peste măsură și începeau să-și arunce unii altora vorbe grele, tot Knapman era cel care le potolea ieșirile printr-o atitudine în care se îmbinau fermitatea și spiritul de dreptate. Coronerul a înțeles pe deplin de ce mai toți cositorarii îl voiau ca administrator al sistemului în locul *sheriff*-ului nepăsător, a cărui preocupare esențială era suma de bani ce putea fi smulsă de la ei drept dări.

Majoritatea litigiilor porneau de la pretențiile exprimate privind noi locuri de exploatare. De Wolfe a aflat că acestea se numeau „îngrădiri", iar când un cositorar dorea să înceapă operațiunile la un anumit loc, el trebuia să marcheze limitele terenului prin așezarea unei bucăți înierbate de pământ și a șase pietre de-a lungul malurilor. Se părea că se apela la procedee necinstite, prin care rivalii mutau sau chiar îndepărtau aceste însemne atunci când diferiți reclamanți erau în concurență în căutarea de zone bogate în minereu de-a lungul numeroaselor pâraie și râuri care coborau din Dartmoor.

De Wolfe a mai înțeles foarte clar că, în districtul în care Chagford era orașul axat pe cositorit, existau stări conflictuale între jurații care lucrau pentru Walter Knapman și cei aflați sub conducerea lui Stephen Acland. Între cei doi bărbați, care stăteau la o depărtare de câțiva metri unul de celălalt, au avut loc schimburi de replici aprinse, presărate cu vorbe de ocară.

Se părea însă că pentru jurați, notabilități și oamenii din public asta nu era ceva nou; dezbaterile au continuat, toată lumea așteptând luarea în discuție a unor chestiuni mai importante.

După ce s-au scurs mai bine de două ore, *sheriff*-ul, în același timp și lord guvernator, a propus o pauză, pentru ca oamenii să poată lua masa de dimineață, astfel că toți cei prezenți s-au așezat ori s-a ghemuit la pământ să mănânce ceea ce-și aduseseră cu ei în desagi ori în sacii legați de oblâncul șeilor. După aceea, de Wolfe și Gwyn au umblat o vreme fără țintă, uitându-se plini de curiozitate la coloana de pietre de la capătul culmii. Sculptată de vânturi și de ploi, aceasta marca punctul cel mai înalt al locului, veghind ca o santinelă drumul ce traversa ținutul sterp.

La reluarea discuțiilor, prima problemă ridicată a fost prezentarea noii temnițe a cositorarilor din Lydford, făcută de Geoffrey Fitz-Peters, lordul manorial de acolo. El era unul dintre cei care stăteau pe zidul de piatră, alături de William de Wrotham, un alt lord manorial care, asemenea lui Fitz-Peters, avea în partea de apus a landei o serie de proprietăți de unde se extrăgea cositor. Un bărbat aflat în preajmă îi spusese lui de Wolfe numele lor. Fitz-Peters era un bărbat subțiratic, aproape scheletic, având un aspect ușor sinistru, în acord cu reputația de care se bucura închisoarea cositorarilor. Acesta a înaintat către centrul spațiului acoperit cu iarbă și, în câteva cuvinte, rostite cu zgârcenie, a descris pe scurt noua clădire.

— Acum este terminată și ocupată din februarie. Donjonul vechi din lemn, construit acum cincizeci de ani la capătul de sus al curții interioare a primului castel, a fost înlocuit cu un turn pătrat din piatră, unde se ajunge doar printr-o trapă din podea. La acel cat ținem adunarea cositorarilor, la fiecare două săptămâni. Apoi, amintind prin atitudine de un înger răzbunător, și-a plimbat privirea roată peste mulțimea de oameni și a urmat: Legea celor din Lydford este dreaptă, dar neiertătoare. Avem deja doisprezece întemnițați, condamnați pentru că au încălcat legea cositorarilor. Întoarceți-vă în districtele voastre și faceți cunoscut tuturor că, spre deosebire de multe închisori orășenești ori ale comitatului, de la Lydford nu există putință de scăpare! Zidurile au grosimea de trei metri, iar temnicerii nu se lasă corupți.

Aruncând o scurtă privire peste umăr, spre *sheriff,* de parcă ar fi vrut să evidențieze astfel diferența dintre temnița lui și cele din Exeter, Fitz-Peteres s-a răsucit și a pășit țanțoș spre locul său.

Walter Knapman a făcut apoi câțiva pași înainte și s-a întors cu fața spre jurați și spre mulțime.

— Acum trebuie să vă înfățișez ceva extrem de grav, a strigat el. Știm cu toții că Henry din Tunnaford, unul dintre cei mai prețuiți oameni ai mei, a fost căsăpit mișelește în urmă cu câteva zile. A fost ucis într-unul dintre șantierele mele, într-un chip foarte brutal. Nu avea dușmani personali și nu încape nici o îndoială că această fărădelege are legătură cu meseria noastră.

Prin mulțime, a răzbătut un murmur de îngrijorare, iar Knapman a ridicat ambele mâini în aer, cerând astfel să se facă liniște.

— Ofer o recompensă de douăzeci de mărci aceluia care poate

da informații de folos pentru prinderea ticălosului care a făptuit această crimă oribilă. Dacă știe cineva ceva – orice ne poate fi de ajutor –, să-mi spună mie sau coronerului, care se află printre noi astăzi.

— Primul căruia trebuie să i se spună sunt eu! s-a răstit de Revelle, ca reacție la afrontul adus de Knapman. Eu sunt atât lordul vostru guvernator, *cât și sheriff* al acestui comitat.

Fără ca măcar să se uite în urmă, Knapman a ignorat întreruperea și a continuat:

— Nu pot să cred decât că uciderea unuia dintre cei mai buni lucrători ai mei a voit să fie o amenințare directă la activitatea mea de extragere a cositorului – și, așadar, pot presupune doar că cineva se străduiește să-mi strice afacerea. Șantierele de extracție mi-au mai fost distruse în parte și cu alte ocazii, dar acum unul dintre cei mai buni oameni ai mei a fost descăpățânat.

La aceste vorbe, din mulțime a izbucnit un nou murmur de nemulțumire, pentru că mulți dintre cei prezenți îl cunoscuseră pe mort.

Însă în apropiere s-a stârnit și o altă reacție. Stephen Acland, cu fața vânătă de furie, și-a croit loc până a ajuns în preajma lui Knapman, cu toate că sprijinitorii acestuia din urmă încă alcătuiau un zid în jurul lui.

— Iarăși mă acuzi pe mine, lua-te-ar naiba! a răcnit el.

Walter l-a privit cu răceală pe bărbatul mai tânăr.

— Am acuzat eu pe cineva anume?

— Știm cu toții ce vrei să insinuezi! Așa ai procedat la cercetarea făcută de coroner, iar acum faci la fel.

— Dacă te simți cu musca pe căciulă, atunci ia-o ca atare, Acland! a bubuit Knapman, pe care furia îl făcuse să uite de măsura vorbelor.

Unul dintre jurații fideli lui Knapman a făcut un semn obscen către un sprijinitor al lui Acland, aflat în fața lui, și s-a ales cu un ghiont violent în piept. Imediat după aceasta, între jurații rivali s-a stârnit o încăierare, aceștia îmbrâncindu-se și schimbând pumni și palme. Spectatorii aflați în cercul exterior s-au repezit și ei, gata să se amestece și să participe la acea tăvăleală.

Gabriel a sărit jos de pe piatra pe care se afla, le-a făcut semn oamenilor săi să-l urmeze și s-a pus cu ciomagul pe spinările cositorarilor care se băteau. Gărzile lui Gabriel nu veniseră la Crockern Tor în straie de luptă, astfel că purtau doar pieptare din

piele, nu cămăși de zale. Cu toate că la brâu aveau atârnate spade, renunțaseră la sulițe în favoarea unor ciomege solide, și s-au slujit de ele ca să-i domolească și să-i despartă pe cei vreo doisprezece jurați care se încăieraseră. După câteva clipe, vacarmul s-a stins, Gabriel și oamenii lui reușind să-i despartă pe membrii celor două tabere belicoase, care acum căutau să-și oblojească vânătăile și bolboroseau sudălmi către rivali și către soldați.

Cât ținuse încăierarea, Richard de Revelle răcnise fără nici un folos, cerând să se facă ordine, iar acum, după ce totul se încheiase, îi boscorodea pe jurați pentru purtarea lor nedemnă. De Wolfe a avut senzația că oamenilor căliți de truda lor pe orice fel de vreme nu socoteau drept nefiresc un asemenea schimb de pumni în timpul desfășurării unei adunări, pentru că lucrurile se potoliseră la fel de repede precum se iscaseră – deși Knapman și Acland au continuat să se fulgere cu privirile peste capetele sprijinitorilor. Înainte ca sfatul să se reia, de Wolfe a profitat de momentele de pauză, s-a grăbit să pășească spre locul din care Knapman se adresase mulțimii și a strigat pe un ton poruncitor:

— Ați auzit că Walter Knapman oferă o recompensă pentru orice știre privind moartea omului său și că îl sfătuiește pe acela care știe ceva să stea de vorbă cu mine – sau cu *sheriff*-ul, a adăugat el, ca un gest de împăcare. Însă eu nu vă pot oferi nici o recompensă, ci doar să vă reamintesc că, spunând ceea ce știți, ajutați la păstrarea păcii suveranului nostru, regele Richard. Se zice că un suspect ar putea fi acel smintit de pe dealuri, omul de se numește Aethelfrith. Nu poate nimeni să-l găsească; de aceea, persoana care știe unde ar putea să se afle ar face bine să vorbească, acum ori mai târziu.

Brusc, în timp ce silueta înaltă și ușor cocârjată, înveșmântată în negru, i-a țintuit cu privirea cruntă pe cei prezenți la adunare, un bărbat scund a înaintat către el dinspre cercul exterior de oameni.

— *Crowner,* am la mine ceva care sigur te interesează.

Un bărbat vânos, sărăcăcios îmbrăcat, doar cu o tunică din pânză de sac și cu pantaloni grosolani, a ocolit grupul de jurați și a avansat către locul în care se găsea coronerul. Avea ceva într-o desagă mare, pe care o ținea pe umăr și pe care a așezat-o apoi la picioarele lui John.

— De ce aș voi să-mi fac de lucru cu tine, omule? s-a răstit de

Wolfe, iritat că fusese întrerupt din avântul lui oratoric. Cine ești tu? Știi ceva despre acest omor?

— Abia am ajuns aici, Sir. Sunt Simon și lucrez la una dintre topitoriile lui Walter Knapman, una din apropiere de Chagford. Cât privește moartea lui Henry, poate c-ar fi bine să vezi asta.

Și, spunând acestea, a luat sacul de colțurile de la fund și l-a răsturnat cu gura în jos.

Din sac, s-a rostogolit ceea ce John a crezut la început că era o minge mare – până când a văzut părul cărunt și mânjit de sânge și fața palidă, precum și gâtul ciopârțit.

Împotriva voinței lui, Thomas de Peyne primise poruncă să plece călare spre Chagford, cu sacul în care se afla capul lui Henry din Tunnaford legănându-se de cealaltă parte a șeii. Primise ordin de la coroner să predea capul vicarului bisericii St Michael și să îi spună groparului să-l împreuneze cu restul trupului în mormântul proaspăt săpat.

După ce s-au mai potolit exclamațiile de uimire și de revoltă ale oamenilor care au văzut capul lui Henry, Richard de Revelle a cerut o nouă pauză. Cei cărora nu li se întorsese stomacul pe dos – și erau destui cositorari trecuți prin multe – s-au apucat să mănânce și să bea, profitând de întrerupere ca să discute însuflețit despre cele întâmplate.

În acest timp, *sheriff*-ul, coronerul și cei doi lorzi manoriali s-au strâns în apropierea tronului de piatră, plin de crăpături. Soldații, funcționarii și omul de încredere al coronerului se aflau în preajma lor, iar jurații, încă împărțiți în cele două grupuri rivale, se foiau de colo-colo, la o distanță de la care nu puteau auzi ce discutau cei din jurul tronului.

Simon stătea dinaintea lor, ținut ferm de umăr de sergentul Gabriel.

— L-am găsit seara trecută, ascuns sub o lespede de gresie din spatele topitoriei, a explicat el, cu un aer speriat. Oricum veneam la Marele Sfat, de aceea m-am gândit că ar fi cel mai bine să-l aduc și să-l dau cuiva cu autoritate.

De Wolfe l-a măsurat cu atenție pe bărbatul care, deși era destul de musculos și avea în jur de treizeci de ani, părea totuși bolnav. Tușea lui sfâșietoare sugera că nu mai avea mult de trăit, asta probabil din cauza ftiziei, a socotit coronerul.

— Ai spus că Walter Knapman ți-e stăpân, așadar, despre care

topitorie vorbești? l-a întrebat de Revelle, cât mai autoritar cu putință.

Simon a scuturat din cap.

— Nu era de-a noastră, Sir. Am trecut pe la altă topitorie, ca să-l iau cu mine pe un prieten, care venea tot la Crockern Tor. Înainte de sosirea lui, m-am dus în spatele unei colibe să mă ușurez. Când m-am lăsat pe vine, am văzut urme de sânge pe niște buruieni aflate lângă o lespede de piatră. Atunci am dat-o deoparte și am găsit capul acela înfiorător.

— Dar a cui topitorie era aceea? a întrebat cu asprime Geoffrey Fitz-Peters.

— E una din apropiere de Shapley, pe drumul dinspre Chagford către poteca ce merge de-a lungul landei și ajunge aici. Este a lui Stephen Acland.

Toți participanții la acel sfat de taină s-au privit scurt unii pe alții, ca să-și vadă reacțiile. *Sheriff*-ul a reacționat primul.

— Acland! Vino încoace – și tu la fel, Walter Knapman!

— Nu te pripi, Richard, l-a avertizat John cu glas scăzut după ce i-a văzut pe cei doi apropiindu-se. Mereu te grăbești să tragi concluzii care să-ți convină doar ție.

Cumnatul nu i-a luat în seamă recomandarea și s-a uitat furios la Stephen Acland.

— Ce aveți de spus voi doi în privința asta?

Knapman părea zdruncinat, lucru deloc de mirare după ce chipul cuiva foarte bine cunoscut îi fusese expus în acel mod macabru.

— Nu simt decât dezgust față de o faptă atât de mizerabilă – și îl plâng pe acel om, a spus el. Îl știam pe Henry din Tunnaford de când lumea. A lucrat și pentru tata cu mulți ani în urmă, când aveam doar două șantiere pe râuri.

Cu un gest de superioritate, *sheriff*-ul s-a întors către celălalt șef al cositorarilor.

— Și tu? Acel cap a fost găsit pe proprietatea ta, așadar, ce ai de spus?

Stephen Acland s-a împurpurat de furie – o stare pe care John o remarcase în repetate rânduri la acel bărbat.

— Ce să zic? Omul acesta spune că l-a găsit în spatele unei topitorii de-ale mele, dar asta nu înseamnă nimic. Trebuia să apară undeva! Putea la fel de bine să fie ascuns după vreun staul ori după vreun fânar. S-a uitat cu ochi sfredelitori la Knapman,

care l-a măsurat cu o privire împietrită. Iarăși sunt nedreptățit, a răcnit Acland. Walter din Chagford socotește că stăpânește toată activitatea de cositorit. El ia orice provocare drept insultă personală.

Coronerul și-a mutat privirea de la unul la celălalt.

— Ce se petrece între voi doi? De ce vă dușmăniți tot timpul?

Acland a păstrat o muțenie îndărătnică, însă Walter Knapman s-a arătat foarte dornic să explice.

— Începătorul acesta este gelos pe rangul meu. Pentru că eu am de două ori mai multe șantiere pe albii de râu și mult mai mulți oameni care lucrează pentru mine, Acland, în avariția lui, voiește să-mi ia ceea ce familia mea a reușit să adune vreme de treizeci de ani.

Cu un aer gânditor, Richard de Revelle și-a mângâiat bărbița ascuțită.

— Și de ce ar stârni asta o asemenea vrăjmășie de moarte între voi?

— Pentru că vrea să mă înlocuiască în rangul de șef al tuturor cositorarilor, a spus Knapman pe un ton răstit. A cumpărat câteva dintre șantierele independente mai mici și a încercat să mă convingă și pe mine să-i vând unele de-ale mele. Fiindcă l-am refuzat, a început să se poarte dușmănos și violent.

Roșu la față, Acland a respins foarte vehement acele acuzații și a dat să se apropie de Knapman, însă a fost ținut în loc de sergentul Gabriel.

— Ce vedeți rău într-o ofertă pe care am făcut-o în mod cinstit? a întrebat el.

— Nimic – mai puțin felul în care mi-ai făcut acea ofertă? i-a azvârlit Walter, făcând un semn agresiv din cap către celălalt bărbat. Iar după ce am refuzat în trei rânduri, nici mai mult, nici mai puțin, te-ai gândit că ar fi bine să mă intimidezi sfărâmându-mi jgheaburile și ucigându-l pe unul dintre cei mai buni oameni ai mei!

Această replică a dat naștere unei noi confruntări verbale între cei doi, astfel că *sheriff*-ul le-a făcut semn soldaților să-i despartă și să-i conducă înapoi la cele două grupuri de jurați, unde ei au rămas înconjurați de sprijinitori.

— Ne pierdem vremea, a mormăit de Wolfe printre dinți. Dușmănia lor de doi bani nu ne privește nici cât negru sub unghie. Nu pot crede că Acland ar pune ca un om să fie decapitat

doar ca să aibă mai multe şanse de a cumpăra şantierele celuilalt.

William de Wrotham, un bărbat între două vârste, foarte corpolent, cu o tunsoare normandă clasică – părul scurt şi aranjat ca un breton de jur împrejur -, a rostit câteva cuvinte de avertisment:

— *Crowner,* să nu-i subestimezi pe aceşti cositorari! Patimile se aprind foarte repede între ei. Toţi sunt invidioşi unii pe alţii pentru independenţa şi rangul avute în comunităţile lor.

Geoffrey Fitz-Peters a dat din cap pentru a întări spusele celuilalt şi a adăugat:

— Concurenţa dintre ei este o chestiune de onoare, nu de bani. Dacă nu ar fi atât de bătăioşi şi de grăbiţi să renunţe la cumpătare, temniţa mea cea nouă din Lydford ar rămâne pustie.

De Wolfe nu era deocamdată convins că decapitarea unui om putea fi urmarea nemulţumirii cuiva pentru că nu-i reuşise o afacere. Nu avea nimic împotrivă să-l treacă pe Stephen Acland pe lista bănuiţilor, însă, în acele momente, acest lucru se aplica mai tuturor locuitorilor din Devon.

Copistul sfatului tocmai îi şoptea ceva la ureche lui de Revelle şi arăta cu degetul spre soare, care apărea când şi când prin spărturile din plafonul de nori grei şi cenuşii.

— A trecut de amiază şi trebuie să ne terminăm treburile, pentru că mai toţi oamenii vor, probabil, să pornească spre casele lor, a spus *sheriff*-ul şi i-a făcut pe ceilalţi să-şi reia locurile de-a lungul culmii stâncoase.

De Wolfe şi Gwyn s-au întors între cei de la margine, ca să asculte dezbaterea ultimelor probleme rămase. După o neînţelegere privind simbriile lucrătorilor, Walter Knapman s-a ridicat şi a păşit în centru, punând în discuţie cea mai controversată chestiune a zilei. Intr-un mod elocvent şi tot mai pătimaş, el a cerut să nu se mai sporească dările plătite pentru cositorul produs de ei şi, legat de acest lucru, a repetat dorinţa oamenilor de a-şi alege guvernatorul din rândul lor, nu de a accepta pe unul care era deja reprezentantul regelui în comitat, adică *sheriff*-ul. Fără să facă nici o încercare de a-l menaja în vreun fel pe Richard de Revelle, care stătea aşezat în spatele său, Knapman a ţinut să scoată în evidenţă chestiunea conflictului de interese:

— Cum putem obţine noi o menţinere sau chiar o reducere a dărilor pe cositor pe care le plătim Coroanei dacă însuşi căpetenia

acestei adunări este și omul care adună dările? a întrebat el pe un ton strident.

De Revelle s-a uitat fioros la ceafa lui Walter, însă meșterul cositorar era în plin avânt, vorbele lui fiind însoțite de strigăte de sprijin din partea oamenilor și de țipete de dispreț față de *sheriff*.

— Darea pe cositor crește în fiecare an, iar cheltuielile pentru a smulge metalul din albiile râurilor sporesc neîncetat – asta, în vreme ce profitul nostru scade! Avem nevoie de un șef puternic, de un om care să prezinte problemele noastre în fața Consiliului Regal, a miniștrilor și chiar a regelui. Nu se poate ca *sheriff*-ul să se afle în ambele tabere! Trebuie să se hotărască totuși de partea cui este. Iar noi avem nevoie de cineva care se pricepe la extragerea cositorului, care ne cunoaște necazurile și are știință cum să le rezolve.

Țipetele ce veneau dinspre rândurile din spate au devenit mai clare, iar curând unii oameni au început să scandeze: „Knapman, Knapman!“, dar imediat vorbele acestuia au fost puse la îndoială de intervenția cuiva.

— Iar acest nou conducător, acest Mesia al cositorarilor, vei fi tu, Knapman, nici nu am a mă îndoi!

Cel care vorbise era Stephen Acland; cei cinci sau șase bărbați aflați în jurul lui au început să-i scandeze numele. Acest lucru a stârnit furia susținătorilor lui Knapman, mult mai numeroși, astfel că țipetele și urletele au crescut în intensitate. De Wolfe a observat o încercare de tălăzuire a cositorarilor care, înfierbântați, se pregăteau să se azvârle din nou unii împotriva celorlalți.

În vreme ce Gabriel, soldat priceput și învățat cu de toate, le-a făcut semn oamenilor lui să se infiltreze din nou în mulțime, Richard de Revelle s-a ridicat de pe tronul de piatră și și-a azvârlit brațele în aer, cu pumnii strânși.

— Potoliți-vă cu toții! a răcnit el.

Strigătul puternic, venit pe neașteptate, s-a rostogolit cu ecou în josul pantei, iar cositorarii scandalagii s-au domolit la fel de repede precum se aprinseseră, lăsând deoparte sfada și voind să vadă cine le vorbise.

În momentele în care *sheriff*-ul i-a fulgerat cu privirea pe membrii acelei adunări, John a simțit, cu regret, admirație față de el, o senzație ce-i era străină, deoarece sentimentele lui față de *sheriff* erau de respingere, dispreț și dezgust. Acum însă, bărbatul cu bărbuță ascuțită și cu ochi glaciali își impusese voința asupra

celor peste o sută de oameni căliţi şi neîmblânziţi, care au amuţit pe dată şi i-au dat ascultare.

— Ai grijă cum vorbeşti, Knapman! a continuat *sheriff*-ul. Am fost numit lord guvernator asupra cositoriilor prin porunca regelui şi a consiliului său. Cererea ca eu să fiu îndepărtat din această dregătorie sună foarte mult a trădare.

Knapman nu s-a lăsat intimidat de acea ameninţare vădită.

— *Sheriff*-ule, de unde putem şti noi ce dare a fost stabilită de acel consiliu – asta, dacă a fost într-adevăr fixată? Tu plăteşti o sumă mare de bani la Winchester ca parte a impozitelor comitatului, dar cea mai mare parte din bani provine din dările impuse cositorarilor. De unde ştim noi cât de mari ar trebui de fapt să fie?

— Şi cât din aceste dări ajunge la Winchester? a răcnit cineva din mulţime, rostind aceste cuvinte ascuns fiind în spatele altuia.

— Sunt acuzat cumva de sfeterisirea banilor voştri, lua-v-ar naiba! a strigat furios de Revelle către mulţime.

S-au auzit câteva strigăte de „da, da", dar nici de această dată cei care vorbiseră nu au putut fi identificaţi, iar Gabriel nu s-a ostenit nici cum să-i prindă pe vinovaţi.

Scânteia de admiraţie simţită de coroner faţă de *sheriff* s-a stins imediat, iar pe chip i-a apărut un rânjet satisfăcut când cositorarii mai îndrăzneţi şi-au exprimat fără ocol părerea despre cinstea *sheriff*-ului.

Apoi glasul lui Acland s-a ridicat peste ţipetele zeflemitoare ale unora din mulţime:

— Să lăsăm gândul trădării! Noi, cositorarii, suntem egalii producătorilor de lână când e vorba despre veniturile pe care le aducem comitatului Devon şi trezoreriei regelui. Eu sunt de acord că avem nevoie de un guvernator care să vorbească în numele nostru, să lupte pentru noi. Asta însă nu înseamnă că trebuie să ne plecăm iarăşi în faţa lui Walter Knapman. Trebuie să avem alegeri neîngrădite, iar omul să fie alesul majorităţii lucrătorilor, prin juraţii lor.

Aceste gânduri au dat naştere altui val de ţipete, iar coronerul s-a lămurit foarte clar că, dacă se ajungea la vot, Knapman avea să câştige cu uşurinţă. Şi Richard de Revelle şi-a dat seama cine i-ar fi succedat în postul de lord guvernator dacă era alungat, motiv pentru care l-a perceput de îndată pe Knapman drept o stavilă serioasă faţă de orice încercare a lui de a vămui sumele rezultate

din dări ce erau destinate cuferelor trezoreriei din castelul Winchester. Începând din acel moment, adunarea cositorarilor s-a transformat într-o adevărată harababură și babilonie, fiecare strigând, răcnind și respingând cu vehemență orice argument care nu-i convenea, situație care s-a generalizat pe întregul platou stâncos.

Protestele *sheriff*-ului nu mai interesau și nu mai puteau convinge pe nimeni, de aceea, la un semn al lui, cu oarecare părere de rău, Gabriel și-a strâns oamenii și a pătruns cu ei în mulțime, lovind în dreapta și-n stânga cu bâtele pe care le aveau asupra lor. De Revelle a urmărit scena câteva momente, după care, cu un gest furios din umeri, s-a ridicat și a plecat. Fitz-Peters și Wrotham l-au însoțit până la caii pe care îi lăsaseră legați.

John l-a bătut pe Gwyn pe umăr, stricând astfel plăcerea uriașului, care se distra urmărind încăierarea.

— Hei, omule, hai să pornim spre casă! Distracția de aici s-a isprăvit.

În timp ce coborau fără grabă în josul dealului, către pădurea Wistman, unde îi lăsaseră pe Odin și pe iapa cafenie, Gwyn a început să chicotească pe sub minunata lui mustață:

— Acland îl urăște pe Knapman, Knapman îl urăște pe Acland, amândoi îl urăsc pe *sheriff,* iar *sheriff*-ul îl urăște pe Knapman. Asta mă face să mă întreb cum se va sfârși toată treaba.

CAPITOLUL ȘASE
În care *Crowner* John simte o împunsătură de gelozie

John de Wolfe a ales să folosească această zi de duminică pentru a le îmbuna pe femeile din viața lui. Această rară dovadă de altruism nu izvora nicidecum din sentimente pioase ocazionate de vreo sărbătoare, motivul fiind faptul că pur și simplu în acea zi nu avea nici o treabă grabnică.

Cu toate că nu a reacționat din cale-afară de călduros, Matilda s-a arătat încântată și surprinsă când el s-a oferit să o însoțească la slujba de la St Olave în acea dimineață. În anii dinainte, ea îl cicălise mereu în legătură cu atitudinea lui mai curând nepăsătoare față de religie și reușise să-l târâie cu de-a sila până la biserică cel mult o dată pe lună, astfel că oferta lui de a merge cu ea, venită pe nepusă-masă, ieșea oarecum din tipare. În realitate, prin mintea ei a trecut un gând necreștinesc, acela că John încerca să-și răscumpere în acest fel vreun păcat comis recent față de ea – ori pregătea vreo aventură păcătoasă și dorea să-și ușureze conștiința dinainte.

Atitudinea soțului ei față de Biserică semăna mai degrabă cu indiferența decât cu ostilitatea manifestată de Gwyn. La fel ca mulți alții, de Wolfe credea în Dumnezeu, spre deosebire de puținii eretici care nu credeau în El. Nu era ceva la care să se gândească prea mult, Domnul făcând parte din viață la fel ca mâncarea sau amorul. Însă el nu avea poftă să dea prea multă importanță preceptelor creștinismului sau ritualurilor complicate ale clericilor, pe care le socotea maimuțăreli fără rost. Accepta ideea că dincolo de moarte exista raiul ori iadul, deoarece aceste concepte erau vârâte în capul oamenilor încă din copilărie de către părinți, familie și preoțime. Cu toate acestea, îi era indiferent ce soartă îl aștepta după ce avea să moară. Pentru de Wolfe, plimbarea alături de Matilda pe strada mare, către biserica ei preferată, nu reprezenta un act de credință ori de venerație, ci o obligație pe care o ducea la bun sfârșit cu un suspin lăuntric. Perspectiva de a răbda un ceas într-o sală străbătută de curenți reci, în vreme ce preotul parohial avea să dondănească pe un ton unsuros în limba latină, era suportată din stoicism, nu din credință.

Matilda l-a ținut de braț cu un aer posesiv cât au traversat Carfoix, până la capăt de Fore Street, și cât au parcurs ultima

sută de metri ce-i despărțea de biserica St Olave, care, din motive obscure, primise numele purtat de primul rege creștin al Norvegiei. Ea îmbrăcase una dintre cele mai bune rochii, un strai din brocart verde ce îi acoperea formele pline din cap până în picioare, cu un cordon din mătase petrecut în jurul taliei groase. O mantie bună din lână groasă, de culoare cafenie, o apăra de vânticelul aspru de început de aprilie, iar sub glugă avea părul prins sub o bonetă din pânză apretată. Un guler gofrat din mătase albă era prins dinapoia fiecărei urechi, încadrându-i fața și fiind petrecut în jos peste gât și piept.

Ca să-i câștige pe deplin încrederea, John îmbrăcase cea mai bună tunică cenușie pe care o avea, trăgând-o peste pantalonii lungi, cu jartiere încrucișate la genunchi. Mantia neagră era un pătrat mare din lână pieptănată, prins de un colț de sus. ce era trecut printr-un inel mare din argint cusut pe umărul stâng. Își strânsese părul lung și negru sub un coif strâmt din pânză de culoare cenușie, peste care purta o pălărie de pelerin, cu borurile largi.

Când s-au apropiat de intrarea în bisericuță, Matilda a surâs cu superioritate către alți credincioși adunați lână ușă, salutând elegant din cap pe unii și întărind strânsoarea asupra brațului soțului, ca să scoată în evidență uniunea ei cu un om al legii atât de important. Când lumea a salutat-o, de Wolfe a dat discret din cap și, ca de obicei, a scos un sunet bubuitor din gâtlej care trecea drept salut.

În următoarea oră, a stat ca pe ghimpi pe dalele înghețate ale pardoselii din biserica St Olave, ținându-și pălăria în mână și foindu-se de pe un picior pe altul, până când s-a ales cu un cot în coaste din partea Matildei în momentul în care agitația lui a început să bată la ochi.

Apoi a avut un sentiment mai curând de ușurare decât de pioșenie când a sosit vremea să se alăture celor câteva zeci de credincioși și, târșâindu-și picioarele, să se apropie de altar pentru a primi cuminecătura sfințită. Corpolentul preot, pe care Matilda părea să-l respecte aproape la fel de mult ca pe papă, a încheiat slujba cu o tiradă bolborosită în latină, pe care n-a înțeles-o nimeni, și, în cele din urmă, John s-a arătat recunoscător să poată ieși afară, în vântul înghețat ce bătea dinspre râu.

Ajunși în fața bisericii, mulți enoriași au rămas locului pe noroiul uscat al drumului ca să mai schimbe bârfe, ocupație care,

din câte bănuia de Wolfe, avea rostul de a le îngădui să-și etaleze și să-și compare îmbrăcămintea de sărbătoare. Unii dintre bărbați purtau straie mai sclipitoare decât soțiile și fiicele lor, fiind îmbrăcați cu tunici, surcote și pantaloni în nuanțe țipătoare de roșu și verde. Câțiva dintre ei se puteau lăuda cu încălțăminte asemănătoare cu aceea pe care o prefera *sheriff*-ul, având vârful ascuțit și răsucit spre spate. De Wolfe părea nelalocul lui în acea adunare, deoarece era îmbrăcat în haine de culori sumbre, gri și negru, și de aceea a și rămas morocănos alături de Matilda, care a flecărit cu câteva femei. El le cunoștea din vedere, pentru că le mai văzuse în cursul unor pelerinaje mai vechi la biserică, dar a observat o femeie între două vârste, cu o statură masivă, care îi rămăsese necunoscută. A remarcat-o pe aceasta deoarece avea o pareză a gurii, iar un colț al buzelor îi atârna moale, făcând-o să piardă salivă, pe care și-o ștergea mereu cu o bucată de pânză. În rest, părea sănătoasă, iar suferința nu constituia o piedică în calea limbuției ei, lucru remarcat de John, care stătea cocârjat și bosumflat, abia așteptând să-și smulgă nevasta din mijlocul acelor femei gureșe.

Într-un târziu, grupul s-a destrămat, iar el, abia așteptând să se așeze la masă, a pornit viforos de acolo, silind-o pe Matilda să alerge aproape pe lângă el.

— De ce nu vorbești și tu cu lumea, John? l-a întrebat ea supărată, printre gâfâieli. Mulți dintre acești oameni au influență mare în cadrul breslelor și chiar în fața canonicilor. Nu vrei să mă ajuți defel în eforturile de a căpăta mai multă importanță în societatea comitatului.

— Las-o naibii de societate! a bombănit el cu glas gros. Văd destui oameni din înalta societate la curțile de judecată și pe la conacele lor.

Și-a dat seama că nevasta își revenea treptat din starea de apatie ce o caracterizase până nu demult, de când fratele ei căzuse în dizgrație, iar John o făcuse de rușine din cauza relațiilor cu alte femei. Acum, își recăpăta treptat vechea personalitate, cicălindu-l și îndemnându-l insistent să joace rolul de curtean. El a încercat să decidă ce ar fi preferat în acele momente: deprimarea ei, manifestată printr-o veșnică acreală și amărăciune, ori iritarea permanentă pe care i-o provoca insistența cu care îl îmboldea să facă lucruri ce nu-i stăteau în fire.

După ce au mai făcut câțiva pași, Matilda a spus:

— Spițerul acela ar trebui spânzurat!

De Wolfe s-a uitat la ea cu un aer nedumerit. Matilda avea uneori obiceiul de a arunca unele afirmații enigmatice, iar el nu avea deloc habar la ce se referea.

— Sărmana aceea cu gura strâmbă – nici după o lună nu s-a vindecat.

John a rămas tăcut, așteptând continuarea. Până la urmă, ea avea să spună ceva care să-l lumineze.

— Noul spițer, tânărul acela din Plymouth. Ar trebui alungat din oraș.

De Wolfe a oftat oarecum ușurat, pentru că ajunseseră deja în Martin's Lane.

— Dar ce-a mai făcut?

— I-a scos o măsea, de pe falca de jos din fundul gurii, iar mai apoi partea aceea a feței i-a amorțit. Un nepriceput!

Precedentul spițer, care avusese o prăvălie în apropiere de St Olave, fusese spânzurat pentru omor în urmă cu câteva luni, iar acesta îi era succesor. Din fericire, paraliziile faciale nu intrau în jurisdicția coronerului, de aceea era bucuros să lase răspunderea pentru astfel de lucruri în seama șefilor de bresle din oraș. Când i-a deschis ușa, făcându-i loc să intre, a întrebat într-o doară:

— N-am mai văzut-o până acum pe femeia aceea. Cine e?

— O cheamă Madge – Madge Knapman.

După tărăboiul la care asistase în ziua precedentă la Crockern Tor, de Wolfe a simțit un grăunte de interes auzind spusele Matildei. Numele acela nu era neobișnuit în comitat, însă în Exeter doar câteva persoane îl purtau. Când Luciile a apărut în pasaj pentru a lua mantia stăpânei, John a întrebat cu un aer nepăsător:

— Cu ce se ocupă soțul ei, dacă are așa ceva?

— Matthew Knapman? E negustător. Cred că face afaceri cu cositor. Are un frate geamăn care lucrează în aceeași branșă, în locul acela unde ți-ai făcut veacul săptămâna asta, la Chagford, a zis ea și a deschis ușa de la sala mare. Matthew o duce la fel de bine. Mantia aceea și rochia pe care le purta soția lui în dimineața asta au costat o mulțime de bani, din câte cred eu, a făcut ea și a pufnit din nas. Unor bărbați nu le vine peste mână să cheltuiască bani cu nevestele lor, nu ca alții, al căror nume l-aș putea rosti.

John s-a ferit să răspundă acelei provocări și pe moment a uitat de fratele geamăn al lui Walter Knapman.

După ce au luat masa de prânz, Matilda s-a retras în patul ei din solariu, iar de Wolfe s-a așezat în apropierea focului cu o cană plină de bere, așteptând ca nevasta să adoarmă tun. Apoi a fluierat, chemându-l pe Brutus, bătrânul lui ogar, și a ieșit în vestibul ca să-și ia mantia scurtă. Când a deschis ușa grea din stejar ca să iasă în stradă, Mary a apărut dinspre bucătărie, având fața rumenă după ce stătuse lângă foc, gătind mâncarea. Intr-o mână ținea de gât o gâscă proaspăt tăiată, iar în cealaltă, un satâr primejdios de bine ascuțit.

De Wolfe i-a zâmbit hoțește.

— Sper că arma aceea îți slujește să tai capul păsării, nu pe al meu! i-a zis el cu glas gutural, apoi și-a strecurat un braț pe după umerii ei. Slujitoarea s-a smuls din încercarea de îmbrățișare, dar nu s-a retras prea departe. Până în urmă cu câteva luni, de Wolfe se tăvălise cu Mary ocazional, în cămăruța ei din spatele casei, însă, după apariția curioasei Luciile, slujnica Matildei, tânăra se văzuse silită să nu-i mai acorde favorurile ei. Rămăseseră însă în relații amicale, nu doar ca stăpân și slujitoare, iar Mary se îngrijea de nevoile lui fizice mult mai bine decât o nevastă.

— Nu capul ar trebui să ți se taie, Sir *Crowner,* i-a răspuns ea pe un ton mușcător. Dacă stăpâna află că acum două săptămâni ai făcut o vizită la Dawlish, ar fi bine să porți cămașă de zale prin cele părți ale corpului.

John a strâns-o scurt în brațe și a sărutat-o pe buze.

— Dacă doamna cealaltă din Idle Lane ar avea știre de asta, aș avea nevoie și de un scut ferecat din fier.

Zâmbetul de pe fața lui s-a topit, iar Mary și-a dat seama că stăpânul ei era îngrijorat.

— Dar am a mă îndoi că în ultima vreme pe Nesta o mai supără escapadele mele.

Apoi, cu glas scăzut, ca nu cumva otrăvită slujitoare de origine franceză să audă ce vorbeau, de Wolfe i-a povestit lui Mary despre apariția cuiva nou la Hanul Bush.

Ea a oftat și s-a așezat pe banca de lângă ușă, punându-și gâscă în poală.

— Am auzit bârfele despre Hanul Bush, iar acum câteva săptămâni Nesta mi-a zis că în ultima vreme te-a văzut foarte rar, pentru că ai fost mereu ocupat, a spus Mary și a fluturat satârul spre el, pe față apărându-i o expresie de sinceră îngrijorare. Acordă-i mai multă atenție hangiței, altfel, cu siguranță, o vei

pierde, l-a admonestat ea pe un ton serios. De tine depinde, doar dacă nu vrei cumva să procedezi onorabil și să rămâi doar alături de nevastă.

Ținând minte acest sfat înțelept, de Wolfe a pornit cu pas hotărât să traverseze incinta catedralei, urmat îndeaproape de Brutus. Ogarul era mereu atras de mormanele de gunoaie și de resturi, precum și de mormintele deschise, care, din păcate, compromiteau grandoarea uriașei clădiri, a cărei construcție abia se încheiase, după ce bătrânul episcop Warelwast o începuse în urmă cu optzeci de ani. Cu blesteme și fluierături pe jumătate iritate, pe jumătate iubitoare, coronerul a reușit, în cele din urmă, să-și determine câinele să ajungă în Idle Lane, la distanță de câteva zvârlituri de băț.

S-a așezat pe bancă, însă nu a văzut-o nici de această dată pe stăpână în încăperea plină de fum. Edwin, bătrânul paharnic, i-a adus o cană de bere și a azvârlit un os de vită pe paiele de sub masă, pentru Brutus.

— Șefu', doamna e în spate, fiindcă se ocupă de gătit.

Spre deosebire de alte ocazii, bătrânul nu a făcut nici o sugestie privind starea de spirit a Nestei și nici referitoare la prezența lui Alan, care lipsea din berărie.

Cu un aer mohorât, coronerul a sorbit din bere, care i s-a părut mult mai proastă decât cea cu care se obișnuise la Bush. A rămas cu privirea ațintită la focul vioi, în care stăteau unul peste altul multe buturugi de fag, deoarece, deși săptămâna precedentă păruse a prevesti sosirea primăverii, vremea se răcise într-un mod foarte ciudat. S-a gândit la relațiile cu nevasta și cu Nesta și la vizita făcută nu cu mult timp în urmă la Dawlish, când o vizitase pe Hilda, soția lui Thorgils Barcagiul. Hilda era o iubită din tinerețea petrecută de John în Stoke-în-Teignhead, o frumusețe saxonă cu părul blond care se măritase cu alt bărbat cât John petrecuse ani și ani în războaie. Cu toate că velșa Nesta putea fi considerată iubirea vieții lui, senzuala și vesela Hilda îi era, de asemenea, foarte aproape de inimă.

Reveria i-a fost întreruptă de o mișcare pe care a perceput-o la picioare și, privind sub masă, John a văzut că Brutus uitase de os și se ridicase în picioare și se uita atent spre ușă, dând din coada stufoasă, semn de bucurie la vederea cuiva cunoscut. De Wolfe nu trebuia să privească în acea direcție pentru a ști că era Gwyn, care reușea să comunice extraordinar de bine cu animalele, îndeosebi

cu câinii. O hurducătură și un scârțâit scos de bancă l-au anunțat că masivul lui om de încredere se așezase.

— Să nu-mi spui că ai venit să-mi aduci vești despre vreo nouă treabă ce ne așteaptă, a gemut coronerul.

Uriașul din Cornwall a scuturat din cap, iar fața lui, îndeobște lugubră, radia doar bună dispoziție.

— Nu-ți fie teamă, *Crowner,* numai că simțeam nevoia să dau de dușcă o cană, două și să mă bucur de puțină liniște. Odraslele acelea ale mele sunt ca niște muște ținute într-o cutie, așa-s de agitate.

Gwyn locuia într-o colibă cu nevasta, soacra și cei doi băieți ai lui. Edwin le-a adus berea și, după prima înghițitură, Gwyn a făcut o mutră lungă. Ce dracu-i asta? Are-un gust ca pișatul de cămilă, nu seamănă nici pe departe cu berea pe care-o face Nesta de obicei. Și-a supt picăturile din lichidul respingător rămase pe firele mustății și a aruncat o privire în jur. Dar chiar, ea unde s-a ascuns?

— În bucătărioara din spate, așa zice Edwin, a bombănit de Wolfe. Tonul vocii l-a prevenit pe Gwyn să nu continue cu asta. Coronerul a amuțit pentru câteva clipe, dar, mai apoi, John a vorbit din nou. Am aflat astăzi de la nevastă-mea că Walter Knapman are un frate geamăn în oraș, care este negustor de cositor.

Gwyn și-a încruntat sprâncenele stufoase, semn că era cufundat în gânduri, jucându-se totodată cu urechile dulăului de sub masă.

— Knapman? Pe aici sunt puțini cu numele ăsta, dar știu numai unul care se ocupă de cositor. Deși nu seamănă deloc cu Walter, chiar dacă se spune că ar fi gemeni.

— Și totuși, dacă se ocupă de negoțul cu cositor, e posibil să fie înrudiți. Îl cheamă Matthew.

Gwyn a bălăbănit din cap, iar șuvițele de păr roșcat au biciuit aerul, de parcă ar fi fost cozile unor pisici înfuriate.

— Matthew, la el mă gândeam! Are locuința și o magazie imediat lângă Watergate, aproape de chei. Cred că partea cea mai mare a cositorului pleacă pe calea apei.

După aceea, au rămas într-o tăcere ce le pria amândurora, cu toate că John aștepta cu nerăbdare apariția Nestei, ca să vadă în ce ape se scălda ea. Încă nu se întrezărea nici un semn privind prezența ei, iar curând a simțit nevoia de a mai scăpa de o parte

din berea pe care o tot bea de la ora prânzului. S-a ridicat de pe bancă și și-a făcut drum printre celelalte mese ocupate, până la ușa ce dădea în curtea din spate, unde se afla o privată ascunsă de un paravan din nuiele împletite, alături de cocină, poiata păsărilor și de magazia ce slujea de spălătorie. Pe drumul de întoarcere, a aruncat o privire pe ușa bucătăriei din curte, căutând-o din ochi pe Nesta, numai că înăuntru se aflau doar cele două servitoare care-și povesteau ceva și chicoteau, în vreme ce una dintre ele amesteca într-un ceaun mare de fier așezat pe pirostrii, deasupra focului.

Vizavi, se găsea distileria, o magazie cu acoperiș din paie, de aceleași dimensiuni ca bucătăria. Ușa era închisă, însă printre scândurile roase de vreme a auzit glasul Nestei. Imediat ce a deschis ușa, a vârât capul înăuntru, vrând să înceapă discuția prin a se plânge de calitatea berii.

Evident, hangița se ocupa de băutură – pentru că stătea aplecată deasupra unui hârdău mare și ținea în mână un polonic cu coada lungă -, dar celălalt braț îl avea încolăcit pe după gâtul lui Alan, ale cărui mâini stăteau strânse în jurul taliei ei.

Când s-a auzit scârțâitul ușii, cei doi au întors capetele, iar Nesta s-a îmbujorat pe dată. Primul gând al lui de Wolfe a fost să intre în distilerie și să-l azvârle pe tânăr cu capul înainte, în hârdăul al cărui conținut fermenta. Apoi, brusc, în minte i-a apărut imaginea unui bătrân nătâng căruia i se pun coarne de către o tânără zvăpăiată, după care a văzut imaginea unei saxone blonde și frumoase. De aceea, a făcut un pas înapoi, a trântit ușa firavă atât de tare, încât una din țâțânile din piele s-a sfâșiat, după care, cătrănit, a revenit cu pași apăsați în sala mare a hanului.

CAPITOLUL ŞAPTE
În care *Crowner* John asistă la un incendiu

Vremea rece şi uscată s-a schimbat peste noapte, iar John de Wolfe a fost trezit în zori de bubuiturile tunetelor şi de răpăitul ploii torenţiale ce cădea pe ţiglele de piatră de pe acoperişul solariului. Rafalele vântului ce bătea dinspre apus azvârleau înăuntru picături de apă prin obloanele trase; pe când deschidea anevoie ochii, a simţit un strop atingându-i faţa.

Fără să ia câtuşi de puţin în seamă dezlănţuirea furtunii de afară, Matilda sforăia de cealaltă parte a saltelei de puf, care stătea pe o ramă de lemn, la vreo zece, cincisprezece centimetri de podea. În anul precedent, de Wolfe îi cumpărase Nestei un pat înalt, nou-nouţ, adus tocmai din Franţa. Dacă ar fi ştiut acest lucru, Matilda s-ar fi simţit mai jignită de faptul că fusese lipsită de acel simbol al unui statut social decât de dezmăţul la care se deda John cu hangiţa în acel pat.

După ce a dat deoparte păturile şi blănurile de oaie sub care stătuse până atunci, de Wolfe a coborât gol pe podeaua rece a încăperii mobilate doar cu două dulapuri din stejar în care-şi ţineau hainele, scaunul pliant al Matildei şi gherghefful pe care făcea broderii. Şi-a căutat pe pipăite cămaşa de corp şi tunica, acestea fiind aruncate peste unul dintre dulapuri, şi le-a îmbrăcat, după care şi-a tras pantalonii strâmţi din lână. După ce a luat în picioare o pereche de papuci uşori de casă, s-a dus până la fereastră şi a deschis un canat al obloanelor ca să arunce o privire afară. O rafală de vânt, însoţită de picături de ploaie, l-a făcut să închidă oblonul la loc, dar nu înainte ca un fulger să îi dezvăluie curtea interioară plină de noroi subţiat de apă. A mai văzut-o şi pe Mary, care tocmai fugea spre bucătărie cu un braţ de surcele luat din magazia de lemne.

A auzit dinspre nevastă un geamăt însoţit de un căscat sănătos, după care ea s-a răsucit greoi pe o parte şi l-a privit cu ochii lipiţi de somn.

— S-a şi făcut lumină, aşadar? Trebuie să mă scol ca să mă pregătesc pentru prima slujbă a zilei la catedrală.

— Femeia lui Dumnezeu, pe ploaia asta o să te îneci traversând incinta catedralei! Parcă ar fi venit un alt potop al lui Noe.

Ea s-a chinuit să se ridice în fund, rezemându-se cu spinarea de tapiseria decolorată de vreme ce atârna pe peretele de lemn

dinapoia patului. Matilda insista să poarte cămașă de noapte din pânză, ținută strâns în jurul gâtului cu un șnur. Părul îi era vârât sub o bonetă legată sub bărbie, iar pungile de sub ochi, ceva mai pronunțate pe fața buhăită de somn.

De Wolfe, fără a fi nici el un model de eleganță, cu părul lung încâlcit și miriștea bărbii de câteva zile pe față, s-a uitat la ea cu o expresie de disperare. În urmă cu șaisprezece ani, nu fusese nici pe departe o mireasă frumoasă, dar măcar nu manifestase această ambiție de a-i face viața amară zi de zi.

— Du-te de aici, John, te rog! Vreau să o chem pe Luciile ca să mă aranjeze. Când cobori, spune-i să urce!

Tocmai se pregătea să spună apăsat că nu avea nici o poftă să iasă pe ușă pe ploaia aceea torențială, când, ca și cum ar fi ținut să-l contrazică, ploaia s-a oprit la fel de brusc precum începuse. Nemaiavând nici o scuză, a deschis prevăzător ușa aflată în capătul unei scări abrupte din lemn, sub care camerista Matildei stătea într-o încăpere ce aducea mai mult cu o ladă mare.

— Hai, mișcă-te, John, l-a îndemnat Matilda. Și vezi dacă leneșa cealaltă s-a apucat să ne gătească micul dejun.

— Mary ar trebui să se socotească fericită dacă reușește să aprindă focul pe o asemenea vreme, a mormăit el, dar a început să coboare treptele alunecoase către pasajul ce trecea printre curte și vestibulul din partea din față a casei.

În timp ce înainta, a aruncat o privire spre norii de un cenușiu-închis care se învârtejeau pe deasupra capului, văzând și izbucnirea orbitoare a unui fulger, cu toate că furtuna părea să se îndepărteze de oraș. Ajuns în sala mare, l-a găsit pe Simon, omul care tăia lemne și făcea diverse treburi pe lângă casă, reaprinzând focul, în vreme ce Brutus a intrat agale, venind dinspre adăpostul lui din bucătărie, ademenit de perspectiva șederii lângă vatra caldă.

John s-a lăsat moale pe scaunul lui din apropierea focului, așteptând să-i aducă Mary ceva de mâncare. Matildei avea să-i ia destul timp până să scape din mâinile lui Luciile, care trebuia să-i aranjeze părul și să o dichisească suficient de bine pentru a putea să apară la slujba de la catedrală. John nu reușea nicicum să priceapă de ce se mai ostenea să bată drumul până acolo și să se alăture câtorva oameni, pe care-i puteai număra pe degete, adunați într-o zi de luni dimineață în încăperea mare și pustie ca o peșteră a bisericii, în vreme ce un grup de preoți cu nasul pe sus

își intonau mai mult pentru ei cântările și imnurile, tocmai dincolo de paravanul oferit de catapeteasmă, neluându-i în seamă pe bieții laici, aflați departe. Măcar în bisericile parohiale, precum St Olave, preoții locali îi băgau cât de cât în seamă pe enoriași.

Apoi de Wolfe s-a întrebat dacă atracția obsesivă pe care Matilda o manifesta față de religie nu însemna cumva dorința ei de a se călugări, și în acea clipă a simțit o rază palidă de speranță că va redeveni liber. Și-a pus în gând să îl întrebe cu circumspecție pe Thomas ori chiar pe arhidiacon dacă retragerea nevestei într-o mănăstire însemna încheierea unei căsătorii în mod legal.

Cum stătea așa, singur, a mai văzut câteva licăriri ale fulgerelor, iar ploaia a reînceput, însă bubuiturile tunetului s-au auzit la intervale tot mai lungi, semn că furtuna se îndepărta. Mary a apărut grăbită cu un vas plin cu păsat de ovăz, carne fiartă de porc și o felie groasă de pâine, cumpărată de la brutăria de după colțul străzii. Părul ei era ud și lipit de cap din cauza ploii, dar, ca de obicei, părea veselă și plină de viață.

— Arăți îngrozitor, Sir *Crowner,* i-a zis ea, păstrând un ton scăzut, ca să nu poată fi auzită prin deschizătură dintre solariu și sala mare, aflată sus, de o parte a hornului. Când te-ai bărbierit ultima dată?

De Wolfe și-a trecut palma cu degete lungi peste bărbie și a auzit hârșâitul făcut de firele de păr crescute.

— Nu m-am bărbierit sâmbătă, când am fost plecat la Crockern Tor, a recunoscut el.

O dată pe săptămână se spăla în curte și se rădea cu un cuțit ascuțit special, după care își schimba lenjeria și tunica.

— După masă, o să încălzesc niște apă la foc. Am și o bucată de săpun din seu de capră, dacă vrei.

Cu această amenințare maternă, l-a lăsat să mănânce și să se gândească la ceea ce îl aștepta peste zi. Ceva mai târziu în acea dimineață, trebuia să participe la o ședință specială a Curții Comitatului, unde aveau să fie dezbătute câteva declarații de proscriere și ascultate dezvăluirile unui complice care voia să depună mărturie împotriva tovarășilor lui și cererile unui petiționar.

După ce s-a îmbăiat cu apa dintr-o găleată de lemn din curte, s-a ras cu chinuri, slujindu-se de o bucată de bronz lustruit drept oglindă. Matilda se așezase temeinic să mănânce dejunul, astfel

că el s-a putut duce în solariu ca să-și ia straie curate din cufărul lui, aranjate acolo de harnica Mary. După ce s-a îmbrăcat, a vârât capul pe după paravanele aflate în spatele ușii sălii mari și, mai mult mormăind, și-a luat rămas-bun de la nevastă și a ieșit în stradă.

Cum a pășit afară, un fulger puternic, despicându-se pe deasupra bisericii St Martin de peste drum, a fost urmat imediat de o bubuitură asurzitoare. Cerul era practic negru, slobozind din nou o ploaie apăsată, de aceea s-a refugiat din nou în casă, pentru a-și lua mantia de piele și gluga dintr-un cui din vestibul. Deasupra capului, au mai explodat câteva fulgere, urmate de tunete năprasnice, semn că furtuna cea înșelătoare se întorsese mai avan asupra orașului.

Din grajdul potcovarului de peste drum, a auzit caii nechezând, speriați de tunete, de aceea a mai rămas câteva minute cu Andrew ca să-i calmeze pe Odin și pe alți cai, vorbindu-le cu blândețe și mângâindu-i pe gât. După ce armăsarii s-au mai potolit, a pornit spre Rougemont, ignorând cu stoicism vremea potrivnică, așa cum făcuse și în alte țări, de-a lungul a aproape douăzeci de ani. Vreme de ani, a filozofat el, își petrecuse mai tot timpul suportând fie umezeala, fie uscăciunea, fie frigul, fie fierbințeala – avusese parte de puține perioade în viață când clima să se dovedească plăcută.

Pe când străbătea partea de sus a străzii principale, către cotitura pe unde o lua spre castel, l-a văzut pe Gwyn venind pe Poarta de Răsărit, tocmai din St Sidwell. Pașii lui aminteau de mersul legănat al marinarilor, pentru că în copilărie lucrase ca pescar; acum călca prin băltoace și prin noroiul ce se făcuse pe drum. Gluga cu vârf ascuțit a capei lui zdrențuite din piele părea să țâșnească spre cer, ca protecție împotriva ploii torențiale. Văzându-l pe coroner apropiindu-se, l-a așteptat la poalele Colinei Castelului, dar, fix în momentul când John a ajuns lângă el, s-a ivit un fulger îngrozitor, însoțit aproape simultan de detunătura cumplită a tunetului. De Wolfe stătea cu spatele, însă Gwyn se afla cu fața în acea direcție, și a rămas vreme de câteva momente orbit de lumina albăstruie și zigzagată ce izbise pământul la doar câteva sute de pași depărtare.

— Isuse Hristoase, ce aproape a fost, a mormăit el cu glas gros și s-a frecat la ochi cu dosul mâinii făcute pumn.

De Wolfe s-a răsucit și a primit drept în față duhoarea călduță, parcă mirosind a pucioasă, adusă de o pală de vânt. Câteva

secunde mai târziu, pe partea de miazănoapte a străzii principale, deasupra unuia dintre acoperișurile caselor apropiate, a apărut un vălătuc de fum. Vânzătorii aflați la tarabe și coropcarii, alături de mușteriii lor, au privit spre incendiul abia iscat, după care toți au pornit în fugă pe drum să vadă cum avea să evolueze acel fenomen posibil dezastruos, produs în Curre Street[1].

Cu toate că vederea i-a revenit, în următoarele cinci minute Gwyn a trăit senzația că sub pleoape avea o flacără insuportabilă. După ce a căscat ochii la fumul ce se înălța din acoperișul acelei case, suflat și spre stradă de vântul ce bătea în rafale, de Wolfe l-a prins de braț pe Gwyn.

— Hai, a fost lovit acoperișul casei cuiva! Asta e treaba coronerului.

Alături de restul mulțimii, a dat fuga spre intersecția aflată aproape vizavi de Martin's Lane, însă pe partea mai îndepărtată a străzii. Intrarea îngustă spre Curre Street era blocată de orășeni curioși, însă Gwyn i-a împins în lături fără să se sinchisească de protestele lor, urlând la ei să-i facă loc coronerului regelui. La cincizeci de pași depărtare pe partea dreaptă a străzii, acoperișul uneia dintre casele înguste se aprinsese binișor, azvârlind un fum cenușiu spre cer, flăcările fiind întețite de vântul aspru, care mătura porțiunea aprinsă de fulger chiar în mijlocul acoperișului. Cu toate că suprafața acestuia era udă din cauza ploii, paiele de dedesubt, groase de mai bine de o jumătate de metru, rămăseseră uscate după vremea bună din ultimul timp. La parterul casei, se afla o dugheană, ale cărei obloane se deschideau orizontal, pentru a alcătui atât un soi de acoperiș protector, cât și o tarabă pentru încălțăminte și alte obiecte din piele pe care le vindea negustătorul, care se agita înnebunit pe drum, răcnind ca un apucat. Se întrevedea perspectiva ca din întreaga lui casă, dar și din negoțul lui să se aleagă scrumul în următoarele câteva minute.

John și-a croit drum prin mulțimea ceva mai rară în acea zonă, având-ul pe Gwyn imediat în spate.

— Mai e cineva înăuntru? a întrebat el, apucându-l pe pantofar de umăr ca să-l mai liniștească.

Bărbatul a făcut semn că nu și și-a dat ochii peste cap de disperare.

— Nu, slavă Domnului, sunt cu toții în stradă. Dar ce putem

[1] În prezent, Gandy Lane (nota autorului)

face, Sir?

Prezența unei autorități l-a mai liniștit puțin pe bărbat, însă de Wolfe nu-i putea oferi sfaturi salvatoare.

— Roagă-te să toarne cu găleata, că altceva nu poți face, a zis el, cu destulă delicatețe. Dacă ai lucruri de valoare ori marfa în camerele de jos, scoate-le imediat, înainte ca pălălaia să ajungă jos prin podea. Dar să ieși afară imediat ce fumul coboară de la etaj.

Neguțătorul a răcnit la câțiva tineri, calfe ori fii, iar aceștia s-au năpustit în partea din spate a dughenei ca să salveze ce se mai putea înainte ca incendiul să se extindă.

— O să le dau și eu o mână de ajutor amărâților ăstora, a spus Gwyn și i-a urmat înăuntru.

Imediat ce uriașul a pătruns în casă, de Wolfe a auzit vocea cuiva adresându-i-se din apropiere.

— E membru al ghildei mele, cea a pielarilor. Să ne rugăm lui Dumnezeu să nu sufere pierderi prea mari!

Cel care vorbise era Henry Rifford, bogat neguțător de piele și unul din cele două ajutoare de primari ai Exeterului, conducători ai consiliului orășenesc, aleși de starostii care le erau tovarăși. Era o persoană îngâmfată și lipsită de umor, astfel că de Wolfe nu prea îl înghițea. Au rămas alături și au urmărit flăcările și fumul sporind deasupra acoperișului, dar deocamdată nu văzuseră nici un semn că incendiul se propagase prin obloanele celor două deschideri de la etaj, unde se aflau ferestrele.

— Am insistat pe lângă starosti să interzică folosirea paielor pentru construcția acoperișurilor în interiorul orașului, dar nu puteam face mai nimic în ce privește aceste clădiri vechi, care au deja acoperișuri din paie ori din stuf, s-a plâns ajutorul de primar. Alte orașe nu îngăduie așa ceva – dar cine să plătească pentru țigla ce ar trebui pusă pe acoperișuri? Proprietarii ori deținătorii caselor fie nu vor, fie nu au bani pentru așa ceva.

Din cer a răzbătut încă o bubuitură, iar de Wolfe a zis:

— Dacă incendiile de felul ăsta se extind și prăpădesc tot orașul, cheltuielile ar fi mult mai mari. Și trebuie să ne gândim și la pierderile de vieți omenești. Aceste două lucruri fac incendiile să intre sub jurisdicția coronerului – deși eu nu prea am cum să-l chem în instanță pe Atotputernicul pentru că a trimis un fulger asupra unei case.

Pesemne cineva se rugase cu multă credință, pentru că, în acel

moment, norii au început să se descarce, iar din ceruri s-a slobozit o adevărată cascadă de apă. Vântul a scăzut în intensitate, iar furtuna a lăsat impresia că se concentrase fix deasupra lor, pentru că de sus cădea un adevărat zid de apă asupra orașului, izbind totul cu furie. Toată lumea s-a năpustit să caute adăpost, inclusiv de Wolfe și Rifford. Aceștia au fugit peste strada îngustă și s-au ghemuit sub arcada alcătuită de stâlpii de lemn care sprijineau etajul magazinului de peste drum. Ruperea de nori a continuat fără nici o pauză, iar curând, din acoperișul din paie incendiat a început să se ridice un nor de aburi.

— Așa va scăpa Martin Street, a strigat Rifford, când a văzut că flăcările din jurul bortei mari apărute în acoperiș au scăzut treptat, apoi s-au stins cu un sfârâit furios.

Au rămas cu ochii lipiți de acoperiș cât ploaia nemiloasă a creat o adevărată cascadă de apă negricioasă, care se prăvălea peste marginea lui, aducând în stradă paie înnegrite.

— Ceea ce se află la etaj va fi distrus de apă, nu de foc, a bombănit de Wolfe, dar oricum e mai bine decât ca oamenii să rămână fără nici un adăpost – plus că se puteau aprinde toate casele de pe stradă.

Dezlănțuirea norilor i-a silit să rămână țintuiți în adăpost o vreme și, în timp ce urmăreau cum incendiul era stins de o mână dumnezeiască, au început să discute despre alte lucruri. De Wolfe s-a simțit obligat să se intereseze de familia lui Rifford, aflând astfel că fiica ajutorului de primar, Christina, își revenise treptat după ce fusese victima unui viol în anul precedent și hotărâse să-și ducă la bun sfârșit planul de a se căsători cu găliganul de Edgar din Topsham. Rifford a continuat să vorbească despre campania lansată în rândul notabilităților orașului pentru a se alege un primar în Exeter, asta în locul a două ajutoare de primar.

— Asta, după mine, înseamnă să maimuțărim alte orașe. După aceea, vor dori și o comună, pe lângă primar – doar ca să se compare cu Londra.

Se înfuriase la gândul că-și va pierde dregătoria, iar de Wolfe s-a străduit să îl îndepărteze de acel subiect.

— Pentru că ai adus vorba despre comune, în ultima vreme am avut unele treburi de rezolvat cu cositorarii din Chagford. L-am cunoscut astfel pe Walter Knapman – se spune că ar avea un frate în aceeași branșă în Exeter.

— Da, Matthew, care-i este frate geamăn, cu toate că nu seamănă defel cu dânsul. Nu-l cunosc prea bine, deoarece cositorarii sunt încredințați că nu au nevoie de ghilde la fel ca noi, ceilalți, i-a răspuns Rifford, care și-a scuturat apa de ploaie de pe capa din piele de vidră.

— Are afaceri cu fratele lui?

Din experiențele din trecut, de Wolfe învățase că cele două ajutoare de primari erau adevărate izvoare de informații despre viața comercială a orașului.

— Am înțeles că Matthew se ocupă de vânzarea cositorului după ce trece de a doua topire. Mai tot metalul pleacă pe calea mării, fie direct de la chei, fie cu barje care se descarcă la Topsham. Are câțiva oameni care lucrează pentru el – unul este fiul vitreg al lui Walter, cred eu, un tânăr pe nume Peter Jordan.

Au continuat să stea de vorbă cât ploaia torențială a căzut neîntrerupt, vreme de încă un sfert de ceas. Acoperișul de peste drum devenise o masă de paie îmbibate de apă, scoțând aburi din belșug și începând să se destrame pe măsură ce grinzile subțiri de dedesubt, pe jumătate carbonizate, se frângeau sub greutatea paielor ude. Primejdia de a avea în oraș o furtună însoțită de incendii se risipise, iar când, după câteva minute, ploaia s-a transformat într-o burniță măruntă și supărătoare, pantofarul și familia lui, cu ajutorul vecinilor săritori, s-au apucat să salveze ce se mai putea de la etajul casei.

Gwyn a traversat strada din locul unde se adăpostise și s-a apucat să stea la taclale cu doi oșteni, așteptând să vadă dacă stăpânul lui era pregătit să urce până la Rougemont. Până să ajungă la castel, vremea perfidă se schimbase încă o dată și, cu toate că vântul se asprise din nou, norii se dăduseră la o parte, lăsând petice de albastru pe cer, dar rafalele violente de ploaie au continuat să cadă asupra pământului.

Au mers prin glodul lipicios din curtea interioară și au ajuns la Sala Curții de Judecată, o încăpere mare din piatră, aflată în stânga porții de intrare, amintind mai mult de un hambar decât de o curte de judecată. Această clădire avea acoperișul acoperit cu țiglă, deoarece acoperișurile de paie din interiorul castelelor deveneau întotdeauna ținte, în caz de asediu, pentru săgețile cu vârful aprins. Existau o singură deschidere fără ușă într-o latură și câteva fante sus, pe pereți, pentru a permite cât de cât pătrunderea luminii. Înăuntru, podeaua acoperită de pământ

bătătorit era goală, cu excepția unei platforme joase din lemn, plasată de-a lungul unui perete pe care stăteau două mese, o banchetă, un fotoliu din lemn și câteva taburete.

Câțiva dintre copiștii *sheriff*-ului își așezau materialele de scris pe una dintre mese, la capătul căreia Thomas de Peyne stătea deja cocoțat pe un taburet și, slujindu-se de un cuțit, tăia cu aer sumbru un nou vârf la o pană de gâscă. În interiorul sălii mari, câțiva soldați înarmați se preumblau printre cei câțiva oameni care alcătuiau publicul venit să asiste. Aceea era o ședință obișnuită și probabil că toți spectatorii erau rubedenii ori victime ale principalilor judecați.

De Wolfe s-a așezat pe banca din dreptul mesei centrale, iar Gwyn s-a dus pentru a flecări cu unul dintre oșteni cât așteptau începerea dezbaterilor. Câteva minute mai apoi, Richard de Revelle a traversat donjonul, escortat de sergentul Gabriel și de alți doi soldați înarmați. Arăta ferches, ca de obicei, fiind îmbrăcat cu o tunică scumpă în nuanța lui preferată de verde, cu guler și poale tivite cu broderie din fir auriu. Mantia, de un verde ceva mai închis, din serj greu, era drapată pe umeri, iar mustața și barba ascuțită îi fuseseră proaspăt aranjate. Copiștii s-au ridicat care mai de care în picioare, rămânând astfel până când *sheriff*-ul s-a așezat pe singurul scaun, pregătit să prezideze curtea de judecată.

Încă nu se vedea nici urmă de cei care constituiau subiectul acelei ședințe a curții, astfel că de Revelle a catadicsit să-i ofere cumnatului onoarea de a sta de vorbă cu el. Au discutat despre incendiul casei și despre fericita întâmplare ce ajutase la stingerea focului, după care de Wolfe a adus vorba despre adunarea de sâmbătă de la Crockern Tor.

— Cositorarii ăștia se vor tare independenți. Cred că veacuri întregi, regii le-au suflat în coarne datorită banilor din dări pe care îi aduc vistieriei, a remarcat el pe un ton provocator.

Sheriff-ul s-a înnegrit la față.

— Blestemată aroganță pe dânșii, altceva nu pot spune. Să vrea îndepărtarea mea din funcția de lord guvernator când eu sunt acolo de drept ca reprezentant al regelui.

Părea gata să plesnească de furie amintindu-și de marea adunare.

Având în vedere sprijinul dat de *sheriff* prințului John, de Wolfe s-a întrebat ce rege voia de Revelle să reprezinte.

— Walter Knapman a uneltit totul! a continuat *sheriff*-ul. Vrea

să fie împăratul cositorarilor din Devon și de aceea îi stârnește de luni de zile, așa mi-au spus iscoadele mele. Lord guvernator, ce mai vorbă! Și el e doar un săpător de minereu care și-a depășit starea în viața asta. Și, spunând acestea, *sheriff*-ul a făcut mâinile pumn pe masă, în fața lui, de parcă l-ar fi strâns pe Knapman de gât. Și treaba asta cu șeful de echipă descăpățânat – îl văd în stare pe Knapman s-o fi aranjat chiar el, doar ca să ațâțe și mai mult încordarea dintre cositorari, sperând să-și atingă scopul.

Un asemenea gând nu-i trecuse prin cap coronerului, dar l-a respins drept o născocire a imaginației înfierbântate a lui de Revelle. Cu oarecare mirare, și-a dat seama de profunzimea sentimentelor *sheriff*-ului provocate de contestarea autorității lui în domeniul cositoritului. Asta însemna că probabil obținea pentru sine mai multe foloase decât bănuise de Wolfe, și tocmai de aceea se arăta atât de revoltat de posibilitatea, chiar îndepărtată, de a pierde o dregătorie atât de bănoasă.

Apariția unui grup restrâns de oameni la intrarea în sala curții i-a împiedicat să continue a adânci necazurile legate de cositorari. Ralph Morin, mătăhălosul guvernator al castelului, a apărut în fruntea a doi bărbați cu aspect jalnic, murdari și cu părul vâlvoi, având lanțuri grele la picioare. Doi soldați îi împungeau din urmă, urmați de un bărbat care părea foarte înspăimântat, însoțit de cineva pe care de Wolfe l-a recunoscut ca fiind un bine-cunoscut avocat local. Ultimii doi s-au desprins de grup și au rămas în fața mulțimii de privitori, în vreme ce oștenii și prinșii au ajuns la poalele podiumului, unde au rămas cu fața la *sheriff.*

Grefierul curții, un bărbat rotofei și cu ifose, având capul chel și lucios, stătea în picioare la capătul mesei, ținând în mâini un pergament desfăcut.

După ce, dându-și mare importanță, a cerut să se facă liniște în sală și a anunțat că tribunalul era în ședință, a făcut o plecăciune slugarnică spre *sheriff,* care, încă prost dispus din cauza cositorarilor, l-a învrednicit cu un scurt salut din cap.

— Sir, prima pricină privește declararea a cinci oameni drept proscriși, cu excepția cazului în care ei vor răspunde astăzi când li se vor striga numele.

A citit apoi o listă de nume, împreună cu acuzațiile ce li se aduceau acelor oameni – furt, agresiune gravă și falsificare. A făcut o pauză și a măsurat din ochi sala, așteptând vreun

răspuns, dar cei prezenți au rămas tăcuți.

— Numele lor au fost strigate la ultimele trei întruniri ale acestei curți? s-a răstit *sheriff*-ul.

De astă dată, având un pergament rulat în mâini, micuțul Thomas de Peyne s-a ridicat de pe locul lui și a zis:

— Da, aceasta este a patra strigare, așa cum stă scris în pergamentul ținut de coroner.

Apoi John de Wolfe s-a ridicat în picioare, stând cocârjat deasupra mesei ca o pasăre de pradă, neagră și slăbănoagă.

— Drept urmare, îi declar pe toți proscriși și cer ca de acum înainte să fie trecuți în scriptele mele drept căutați de lege, mai puțin cazul în care există de față doi oameni care să garanteze prezența lor la următoarea adunare a Curții Comitatului cu suma de douăzeci de mărci pentru fiecare dintre ei. Dacă aceștia nu vor răspunde la această din urmă strigare, garanțiile se confiscă.

A aruncat scurt o privire prin sală, convins că era cu totul improbabil ca vreo persoană, fie ea și rubedenie, să fi riscat o sumă atât de mare în speranța foarte firavă că vinovății fugari vor apărea la următoarea înfățișare a curții. Oamenii aceia trăiau probabil prin pădurile din Dartmoor, asta dacă nu luaseră calea mării, spre Franța ori Țara Galilor.

După anunțul prin care se cerea prezentarea unei garanții, s-a lăsat o liniște cât se poate de adâncă, iar de Wolfe i-a făcut semn lui Thomas să noteze numele pe pergament, după care s-a așezat, așteptând să se treacă la următoarea parte a dezbaterilor.

Grefierul cel fudul s-a ridicat din nou, consultându-și documentele.

— Acum, Edmund de Wonford face plângere împotriva lui William Thatcher, susținând că numitul William Thatcher l-a ucis cu precugetare pe Alfred, fratele numitului Edmund.

Între oamenii din sală s-a creat agitație, iar un bărbat cu barba neîngrijită și cu părul ca o coamă de cal și-a croit drum cu coatele către omul cu chipul speriat pe care de Wolfe îl remarcase ceva mai devreme.

— E un mincinos sfruntat și un scandalagiu! a răcnit el, iar Edmund a bătut în retragere din fața lui.

Sergentul Gabriel i-a făcut semn unuia dintre oștenii săi, care s-a mișcat cu iuțeală înainte și l-a împins pe agresor câțiva pași înapoi.

— Ce înseamnă toate acestea? a întrebat *sheriff*-ul cu un glas

ce trăda plictisul celui care fusese nevoit să rabde multe până atunci.

Avocatul care îl însoțea pe Edmund, un bărbat subțiratic cu o mutră acră, îmbrăcat cu o tunică lungă de culoare neagră și având un ceaslov gros la subsuoară, ca să-și dea oricine seama de învățătura lui, s-a deplasat până la baza podiumului.

— *Sheriff*-ule, după cum bine știi, sunt Robert Courteman, avocat în acest oraș. Vorbesc în numele acestui Edmund, care susține că el și familia lui au suferit o mare nedreptate, dar și o considerabilă pierdere de venituri prin moartea fratelui Alfred, care a fost tăbăcar. El dorește să îl reclame pe William Thatcher, cerând fie o despăgubire în valoare de patruzeci de mărci, fie judecată prin luptă.

De Wolfe s-a uitat la sfiosul Edmund, un bărbat mărunt, în jur de patruzeci de ani, iar apoi la William, care avea o statură comparabilă cu aceea a lui Gwyn din Polruan.

— Judecată prin luptă? Vorbești serios? a scrâșnit el printre dinți.

Avocatul s-a grăbit să lămurească situația.

— A, neîndoielnic, nu va lupta chiar el, fiindcă nu o duce prea bine cu sănătatea, dar va folosi un campion care să-l reprezinte.

De Wolfe a pufnit dezgustat auzind o asemenea propunere. Socotea de foarte multă vreme că acea metodă de soluționare a litigiilor era de tot râsul și se bucura auzind zvonuri cum că Biserica de la Roma se pregătea să interzică acest lucru în viitor. Poate că nu ar fi fost chiar ridicol ca doi oameni să-și rezolve o chestiune serioasă prin luptă, dar, când unul sau chiar ambii împricinați alegeau reprezentanți care să se bată în locul lor, întregul sistem devenea absurd. Uitându-se în jos spre Edmund și spre avocatul lui, de Wolfe i-a fulgerat cu privirea.

— Și de ce nu se judecă pricina asta într-o curte cumsecade? A avut loc ancheta coronerului? Eu nu-mi amintesc de cazul acesta.

Avocatul, care părea sătul de întreaga tărășenie, i-a explicat fără prea multă tragere de inimă:

— Moartea s-a produs în urmă cu un an, Sir, când încă nu se crease funcția de coroner. Cazul s-a judecat la curtea manorială de la Wonford, dar administratorul ne-a respins cererile.

— Pe ce motiv?

— A zis că nu existau suficiente dovezi privind modul în care a murit clientul meu. Dar noi suntem convinși că a fost ucis de

William Thatcher în timpul unei încăierări la beție.

John a rămas pe gânduri câteva momente. Sistemul curților de judecată era complex, iar el manifesta oarecare milă față de oameni ca aceștia, pentru care procedurile legale păreau mai curând o piedică decât un ajutor.

— Ai martori oculari ori alte dovezi sigure, chiar dacă tocmai acesta a fost motivul pentru care nu ați avut câștig de cauză la curtea manorială? a întrebat el, cu o bruschețe ce părea să anuleze dorința lui sinceră de a se arăta săritor.

— Noi socotim că da, *Crowner,* i-a răspuns avocatul cu convingere, iar John a observat zbârcituri adânci de fiecare parte a gurii lui, semn că suferea de permanente dureri de stomac. Dar este dincolo de orice îndoială că prima nereușită va lucra mereu împotriva noastră dacă încercăm să obținem dreptatea în curțile de judecată. Tocmai de aceea voim să rezolvăm litigiul prin luptă.

Sheriff-ul a ascultat acest dialog, dar a dat semne că nu avea răbdare să audă atâtea argumente.

— Dacă asta doresc, să treacă la fapte, s-a răstit el.

Curtea lui avea să încaseze taxa pentru angajarea luptei, iar el, pe de altă parte, dorea să îl împiedice pe de Wolfe să amâne pricina pentru Curtea de Judecată Itinerantă, care aparținea regelui.

Însă coronerul exact asta dorea să facă, nu din vreo nevoie partizană de a mai aduce o contribuție la vistieria regală, ci ca să evite situația inutilă ca doi străini de cauză să se ucidă unul pe altul în numele justiției.

— Dacă socotești că ai dovezi de netăgăduit, atunci judecătorii regelui vă vor audia cazul. Aceștia trebuie să sosească în Devon în luna următoare ori ceva mai târziu.

Avocatul s-a răsucit și a șoptit ceva către Edmund. După o discuție destul de agitată, s-a întors din nou către de Wolfe.

— Poate vom vorbi din nou cu tine ceva mai târziu despre procedura în chestiunea aceasta, *Crowner.* Până atunci însă, clientul meu a hotărât să renunțe la plângerea lui.

William Thatcher, presupusul făptaș, a scos un hohot batjocoritor de râs și a scăpat câteva blesteme de soi, pentru care s-a ales din partea lui Gabriel cu o lovitură sănătoasă, pe care a primit-o fără să se supere. În timp ce Edmund s-a strecurat sfios afară din sală însoțit de avocatul său, din mulțime s-au mai retras câțiva oameni, dezamăgiți că li se răpise bucuria de a asista la o

judecată prin luptă.

Richard de Revelle s-a uitat aspru la cei doi bărbați în lanțuri, care rămăseseră exact în fața lui.

— Și aceștia doi sunt prinși? a întrebat el tare.

Aprodul s-a înălțat din nou în picioare.

— Întocmai, Sir Richard. James Peel și Robert Brieux doresc să depună mărturie împotriva celor împreună cu care au făptuit fărădelegea.

Denunțătorii erau oameni acuzați care așteptau să fie judecați sau erau deja condamnați care încercau să se salveze de la spânzurătoare oferind mărturii împotriva celor împreună cu care făptuiseră respectivele nelegiuiri. Pentru a realiza acest lucru, trebuia urmată o procedură foarte anevoioasă, care presupunea, printre altele, luarea mărturiilor de către coroner și identificarea celor despre care răufăcătorii deja prinși susțineau că le fuseseră complici.

În următoarea jumătate de oră, de Wolfe i-a interogat pe îndelete, în vreme ce Thomas a notat totul în pergamentele lui, ce urmau a fi prezentate Curții de Judecată Itinerante, atunci când aceasta avea să ajungă în Exeter. Acest lucru le fusese promis încă din anul precedent, dar judecătorii nu sosiseră încă. Sistemul devenise o adevărată batjocură, întrucât volumul de cazuri nejudecate făcea deja aproape imposibilă gestionarea numărului de oameni ținuți în temnițe care așteptau judecata. Povara ce cădea pe umerii conetabililor și a notabilităților orășenești, care trebuiau să plătească pentru paza și găzduirea deținuților, era atât de mare, încât multora li se îngăduia să evadeze și să devină proscriși, asta în dauna păcii și a siguranței drumurilor și a celor care trăiau la țară.

Într-un târziu, procedurile curții s-au încheiat, iar deținuții prinși în lanțuri au fost duși înapoi în celula mizeră și neîncăpătoare de sub donjonul castelului. După ce membrii curții s-au împrăștiat, *sheriff*-ul și de Wolfe au purtat o discuție destul de prețioasă, în care de Revelle s-a plâns din nou de tratamentul de care avusese parte la Marele Sfat de pe Crockern Tor. A dat încă o dată vina pe Walter Knapman pentru afrontul suferit acolo, lăsându-l pe John să considere că probabil cumnatul său nu era chiar atât de nesimțitor precum socotise el până atunci. În cele din urmă, după ce *sheriff*-ul s-a îndepărtat, măcinat încă de amintirea insultei îndurate, John i-a luat de acolo pe Gwyn și pe

morocănosul lui copist și s-a întors la așa-zisul lor birou din turnul porții.

În camera de gardă, dincolo de arcada intrării în castel, Gwyn a hotărât că avea nevoie de pâine, cașcaval și bere de care să-și potolească foamea și setea, chinuitoare amândouă, și a luat-o în jos, spre tarabele de pe movilă, ca să completeze proviziile pentru toți. Cât a urcat scara de piatră până la etaj, cu mare timiditate, Thomas l-a rugat pe stăpânul lui să îi acorde o audiență de câteva momente în legătură cu o chestiune personală.

După ce au ajuns în cămăruța deprimantă, de Wolfe s-a lăsat să cadă greu pe banca dinapoia mesei din lemn negeluit și i-a făcut semn copistului să se așeze pe un scaun alăturat.

— Thomas, cred că știu ce te frământă, dar spune-mi totuși.

Tulburat, micuțul tânăr s-a cocoțat pe scaun, trăgându-și mantia roasă până la urzeală peste umerii firavi, ca să se mai încălzească.

— *Crowner,* am suferit mai bine de doi ani de chinuri, de când m-au azvârlit de la sânul Bisericii din Winchester. Deseori mi-am dorit să mor de atunci încoace, ca să-mi aflu pacea și să scap și de sărăcie, și de rușine.

De Wolfe l-a privit cu luare-aminte, întrebându-se cum se putea ca un trup atât de pricăjit și de firav să adăpostească o minte atât de sclipitoare – și încă una ce manifesta o iubire atât de sinceră față de propria chemare.

— Ți-ai revenit destul de bine, Thomas, l-a mustrat el cu toată blândețea de care era în stare, în ciuda caracterului său aspru. Din câte spunea arhidiaconul, de la înfometare, ai ajuns ca acum să ai măcar un acoperiș deasupra capului și un pat în incinta catedralei. Iar eu îți dau suficienți bănuți ca să mănânci, adevărat?

Din dorința de a-și arăta recunoștința față de coroner, copistul aproape că s-a prăbușit de pe scaun, spunând:

— Sir, tu și unchiul meu ați fost bunătatea întruchipată. Fără voi, sigur aș fi pierit. Și totuși, uneori, îmi doresc să mi se fi îngăduit să mă sting, căci alungarea mea din sânul Bisericii, care a fost viața mea încă de când aveam șapte ani și am început să merg la școală, s-a dovedit de nesuportat. Ochii lui întunecați s-au umplut de lacrimi. Îndeosebi pentru că acuzațiile ce mi s-au adus au fost măsluite. Fata aceea, ea m-a ademenit și m-a făcut să greșesc. N-am făcut altceva decât să o sărut – iar, după aceea,

a început să răcnească: „Mă violează!" Sunt disperat, *Crowner!*

Neştiind cum să reacţioneze, de Wolfe s-a foit pe locul său. Netemător în bătălie, neiertător într-o înfruntare, se arăta cu totul neajutorat când se confrunta cu trăiri simple, dar intense, mai ales dacă erau manifestate de un alt bărbat. Şi-a dres glasul foarte zgomotos, iar cu mâinile şi-a făcut de lucru rânduind câteva pergamente împrăştiate pe masă.

— Această stare de lucruri durează pentru tine de multă vreme, Thomas. Ce schimbare a intervenit în ultima vreme?

— *Eu* m-am schimbat, Sir. Ai dreptate, nevoile cărnii, adică mâncarea, băutura şi somnul, îmi sunt asigurate mulţumitor, pentru că nici nu-mi doresc prea multe. Dar hrana sufletului meu este cu totul altceva. Fără legătura cu Biserica, simt că pier de nesaţ. A înghiţit în sec şi şi-a trecut degetele peste faţă ca să-şi şteargă lacrimile ce-i apăruseră în ochi. Faptul că trăiesc în incinta catedralei doar înrăutăţeşte lucrurile. Am socotit că şederea în apropierea preoţilor şi a ajutoarelor acestora, având mereu în preajmă clădirea sfântă, mi-ar putea fi de folos să mai uit cumva de ceea ce am pierdut. Însă toate acestea nu fac decât să-mi adâncească suferinţa. Sunt un şarlatan, fiindcă trăiesc într-un loc apărat de Domnul şi totuşi nu reprezint o părticică a lui nici cât şoarecii cu care împart aşternutul.

De Wolfe s-a uitat la slujitorul lui cu un sentiment greu de lămurit. Nu avusese nici un fiu, şi Doamne păzeşte să fi avut unul ca Thomas, amintind de un spiriduş cu un picior beteag, cu un ochi puţin cruciş şi cu spinarea strâmbă. Cu toate acestea, degetele mătăsoase ale instinctului patern l-au atins, deoarece tânărul, care depindea aproape în întregime de el, îi cerea ajutorul, văzând în el singura persoană care îl putea salva din situaţia disperată în care ajunsese.

— Şi ce-ai vrea să fac, Thomas?

— Vorbeşte cu unchiul meu, John de Alençon. Întreabă-l dacă există vreo cale prin care aş putea căuta mântuirea şi, în cele din urmă, reintegrarea în rândul preoţilor.

De Wolfe s-a uitat la el apăsat de îndoială.

— Hotărârea luată la Winchester a fost foarte clară, aşa am înţeles din ceea ce mi-a spus cândva arhidiaconul. Se părea că ai fost norocos că nu te-au spânzurat. Doar straiul preoţesc te-a salvat.

— Dar mărturiile au fost mincinoase! S-au bazat pe vorbele

acelei fete ticăloase, care m-a denunțat doar ca să se distreze, a spus Thornas suspinând de durere. De dragul câtorva momente de bucurie, ca să-și pigmenteze cât de cât viața cenușie, eu sunt condamnat la degradare până la moarte. Te rog să stai de vorbă cu unchiul meu, *Crowner,* te implor!

De Wolfe a mormăit câteva cuvinte de aprobare, mai degrabă pentru a pune capăt demonstrației nedorite de suferință, dar și din dorința sinceră de a-l ajuta.

— O să deschid discuția cu arhidiaconul, dar nu văd mari speranțe că vei izbuti ceva, Thornas. Fără alte dovezi ca să-ți speli numele, nu prea văd cum va dori Biserica să redeschidă această chestiune. Dar îți garantez că voi vorbi cu unchiul tău.

In acest fel, întreaga chestiune a trebuit să se încheie pentru moment. Thornas s-a arătat din cale-afară de recunoscător că fusese ascultat, iar de Wolfe s-a simțit într-o oarecare măsură recompensat prin faptul că fața copistului său a pierdut ceva din aspectul îndurerat de mai devreme, chiar dacă nu întrevedea prea multe șanse în privința unui rezultat favorabil.

La vreo douăzeci și cinci de kilometri depărtare, în cursul cinei, spre uimirea și îngrijorarea membrilor familiei, unul dintre scaune a rămas gol. Era spre mijlocul după-amiezii, la câteva ceasuri după ora obișnuită la care se lua masa principală a zilei în familia Knapman, dar Walter nu se întorsese acasă.

— Unde a plecat azi-dimineață? a întrebat fratele lui, Matthew, care abia sosise.

El venea acolo cam o dată pe lună, ca să stea de vorbă cu Walter despre modul de negușare a cositorului, despre aranjamentele ce țineau de transportul către Exeter și despre anunțarea vânzărilor atât peste hotare, cât și în țară.

Iritarea creată de ora târzie la care luau masa a făcut ca în glasul lui Joan Knapman să apară o cadență ceva mai aspră în momentul când a răspuns la întrebare.

— A plecat devreme, spunând că se duce la moara lui, din apropiere de Dunsford, dar că va ajunge înapoi la vreme pentru cină, a spus ea, trădându-și nervozitatea crescândă.

— Nu-i stă în fire lui Walter să întârzie la masă. Ține tare mult să mănânce, a adăugat mama ei, uitându-se plină de speranță către ușa ce dădea spre curte, unde se găsea clădirea bucătăriei.

Matthew s-a întins peste masă ca să umple din nou paharele

cu vin ale celor două doamne, după care a turnat și în al lui.

— Ciudat lucru. Dacă s-a dus la Dunsford... Eu am venit pe drumul acela acum o oră și ceva, dar nu am văzut nici urmă de el. Sunteți sigure că a plecat la Dunsford?

— Bineînțeles, i-a răspuns Joan cu arțag. Câte mori de grâu crezi că are? Doar se ocupă de minele de cositor, nu e de fapt morar. Nici nu înțeleg de ce s-a străduit să o cumpere pe aceea în toamna trecută, poate doar pentru că se dădea ieftin, după moartea bătrânului morar.

— Eu vreau să mănânc, s-a jeluit bătrâna doamnă. O să-l așteptăm la nesfârșit pe Walter? Matthew a călărit aproape trei ore și cred că e mort de foame.

Matthew era, într-adevăr, flămând, și nici măcar vinul acela foarte bun nu putea ține loc de mâncare. Se deosebea atât de mult de Walter în ceea ce privea înfățișarea, încât cu greu puteau fi considerați frați, ca să nu mai vorbim despre faptul că erau gemeni. Matthew era cu două șchioape mai scund și avea părul rar, de culoarea ghimbirului, pe când Walter avea părul blond și foarte des. Fața lui era ceva mai grasă, cu niște pete cafenii ce nu arătau prea bine pe pielea altfel rozalie și cu urmele unei vechi acnee ce nu se lecuise pe deplin. Se îmbrăca cu haine scumpe, dar nu elegante, nepriceperea sa dând naștere la contraste între tunica de culoare roșu-aprins și surcota albastră. Dispoziția lui evidenția un fel schimbător de bonomie, amabil și curtenitor doar la suprafață, dar lăsând impresia că se va apuca să bârfească persoana cu care tocmai discutase imediat ce îi va întoarce spatele.

Joan îl displăcea din adâncul inimii, cu toate că începuse deja să respingă mai tot ce era legat de clanul Knapman, mai puțin bogăția. I-a făcut semn administratorului lor, care se foia agitat în spate.

— Alfred, vom lua totuși masa. Doar Dumnezeu știe când se va întoarce stăpânul nostru.

Omul s-a grăbit să iasă, iar câteva clipe mai apoi s-a întors cu una dintre fetele din casă, aducând platouri din pâine, vase cu supă de ceapă și o gâscă grasă friptă.

În timp ce mâncau, Joan s-a întrebat cât de curând putea risca să plece pentru a se întâlni cu Stephen Acland. În cadrul unei comunități mici precum cea din Chagford, unei femei îi era greu să-și înșele soțul. Mama ei știa ce se petrecea și se simțea

înspăimântată că mariajul fiicei cu înstăritul cositorar era în primejdie dacă Walter descoperea că i se puneau coarne. Cu toate acestea, se străduia să o acopere pe Joan când aceasta trebuia să-și găsească vreo scuză pentru a ieși din casă și să o însoțească în preumblările în jurul orașului și pe la țară, precum și în cursul unor deplasări fictive la biserică.

Joan a rămas cu gândurile în altă parte cât a ținut masa, astfel că mama ei, foarte vorbăreață, a dus greul conversației cu Matthew, care, pe măsura trecerii timpului, a început să-și exprime îngrijorarea în legătură cu absența lui Walter.

— Avem multe de discutat, îndeosebi pentru că următoarea ștanțare și marcarea de cositor urmează să se desfășoare aici peste câteva zile. Asta înseamnă că trebuie să avem pregătite cantități tot mai mari de cositor pentru a fi transportate până la Exeter – iar eu am nevoie să știu despre ce cantitate este vorba și calitatea aproximativă a mărfii, pentru a putea discuta prețul.

A avut grijă să nu continue, declarând astfel că avea nevoie de acele informații pentru a calcula cât de mult putea scoate în plus față de comisionul pe care îl câștiga chiar el pentru aranjamentele ce țineau de vânzarea și exportul metalului.

Au tot mâncat până și-au umplut burțile, dar tot nu au aflat nici o știre de la Walter, astfel că Matthew a sugerat să fie pus un grăjdar să meargă până la moară pentru a vedea ce i se întâmplase. Administratorul Alfred a trimis pe cineva de la grajduri pe un cal iute, având poruncă să urmeze drumul prin Moretonhampstead, următorul sat mare, apoi prin Doccombe, spre Dunsford. Moara se găsea la Steps Ford, pe râul Teign, la aproape zece kilometri de casă, adică la mai puțin de o oră de mers cu un cal bun.

Cam peste trei ore, omul s-a întors, în momentul în care a pătruns în curte având un alt armăsar ținut de frâu în spatele lui. A alergat cât a putut de repede ca să-l găsească pe administrator, căruia, pe scările din spatele casei, i-a povestit pe nerăsuflate toată istoria.

— Aveam de călărit mai puțin de un kilometru până la moară, când am văzut calul stăpânului pășind spre casă fără să poarte pe nimeni în spinare. M-am dus până la moară, să văd dacă nu se prăbușise undeva pe drum, dar nu am descoperit nimic.

— Dar morarul l-a văzut pe stăpân? a întrebat administratorul, pregătit să ducă știrea celor din casă.

— Da, trecuse pe acolo, și-și terminase treburile de ceva vreme, după care plecase, ca de obicei, cu mult înainte de amiază. I-am adunat pe oamenii de la moară și am cercetat fiecare latură a drumului, până în pădure, la o distanță destul de mare în adâncul ei, de la moară până în locul unde găsisem armăsarul, dar nu am descoperit nimic. I-am lăsat să continue căutarea – dar pare de negăsit! Parcă s-a mistuit!

CAPITOLUL OPT
În care Nesta face o declarație

În vreme ce oamenii din Chagford se declaraseră consternați de dispariția unuia dintre cei mai de vază cetățeni ai orașului, coronerul regelui își ducea la bun sfârșit promisiunea făcută copistului. În șirul neîncetat de slujbe care reprezentau sângele viu al catedralelor, cea mai liniștită perioadă era aceea către sfârșitul după-amiezii, când se încheia ultima slujbă din zi și rămâneau puține ceasuri pentru mâncat și dormit înainte de slujba de la miezul nopții. Aceste slujbe nu însemnau mare lucru pentru de Wolfe, însă el s-a străduit să aleagă un moment în care erau mai multe șanse ca prietenul său John de Alençon să fie liber.

Existau patru arhidiaconi pentru diferitele domenii ale diocezei, iar John de Alençon răspundea de cea din Exeter, ca prim-asistent al episcopului Henry Marshal. La fel ca majoritatea celor douăzeci și patru de canonici, el locuia în apropierea catedralei și deținea ce-a doua casă de pe Canon's Row, drumul ce forma granița de miazănoapte a incintei, în jos de Martin's Lane, pe care locuia John de Wolfe.

Unii dintre colegii săi prebendari locuiau în condiții de lux, având mulți servitori, grajduri încăpătoare și spații de locuit bine mobilate, însă John de Alençon avea un caracter spartan și dorea să ducă o viață de ascet. Exeter era o instituție laică, nu mănăstirească, la fel ca alte catedrale, iar preoții săi nu erau în același timp și călugări. Cu toate acestea, deși standardele mai scăzuseră în anii din urmă, îngăduindu-le multor preoți să se dedulcească la o viață de lux, unii dintre canonici, îndeosebi John, încă respectau vechea Regulă a Sfântului Chrodegang, un cod strict de comportare, stabilit de episcopul Leofric în urmă cu mai bine de un secol.

Când de Wolfe a fost condus de un servitor până în camera ocupată de arhidiacon, și-a găsit prietenul stând pe un taburet tare, la o masă din lemn de stejar, citind dintr-o carte legată în piele, așezată dinaintea unui crucifix mare prins pe perete. Alte piese de mobilier nu existau, iar coronerul știa din cursul unor vizite precedente că preotul dormea pe o saltea simplă, așezată direct pe podeaua unei încăperi alăturate.

— John, sper că nu-ți tulbur rugăciunile!

Preotul, cu chip slăbănog, având pomeții proeminenți, a afișat un zâmbet fermecător. Părul cărunt și sârmos făcea cinste ochilor albaștri-cenușii care păreau să zâmbească laolaltă cu restul chipului său, iar toți cei care îl cunoșteau erau convinși că aveau în față un om bun în deplinul înțeles al cuvântului.

Puțintel la trup, era îmbrăcat cu o sutană simplă și lungă; odăjdiile și stiharul erau păstrate pentru oficierea slujbelor în catedrala de peste drum. I-a dat asigurări prietenului său că nu-l întrerupea din nici un studiu religios mai profund și, de fapt, a părut chiar ușor jenat.

— Ca să-ți mărturisesc adevărul, citeam dintr-o carte cât se poate de lumească, John, a zis el lăsându-și palma pe volumul ce stătea acum închis pe masă. Asta este *Istoria regilor Britanici*[1] de Geoffrey de Monmouth. Încă mă străduiesc să descopăr dacă acest om a fost un geniu, un șarlatan – ori de-a dreptul nebun.

De Wolfe auzise de acea carte – crease senzație în urmă cu o jumătate de secol, când fusese scrisă -, însă neștiința lui de carte îl împiedicase să se bucure de ea. Vreme de câteva luni, luase pe ascuns lecții de scris și de citit, astfel că-și putea semna numele și citi împleticit și încet unele dintre sulurile coronerului pe care le pregătea Thomas, dar în ultimele săptămâni fusese prea ocupat ca să continue acea sârguință, iar unele lucruri, deja deprinse, începuseră să i se șteargă din minte.

Arhidiaconul i-a făcut semn slujitorului său, care rămăsese în dreptul ușii, poruncindu-i să le aducă vin. Traiul ascetic pe care îl ducea nu însemna și renunțarea la licoarea din struguri atâta vreme cât aceasta provenea dintr-o recoltă bună. Familia lui era din Alençon, Normandia, unde consumul de vinuri bune era la fel de firesc precum răsuflarea.

— John, asta este o vizită din amiciție? Ori ți-ai pus vreun scop în minte?

Cât au băut câte două cupe fiecare, John de Wolfe i-a explicat problema referitoare la Thomas de Peyne.

— Pe zi ce trece, devine tot mai morocănos, a explicat el. S-a născut să fie preot și spune că viața în afara comunității voastre iubitoare de Dumnezeu nu merită trăită.

Arhidiaconul se învățase de mult cu modul aproape păcătos în care prietenul său vorbea despre Biserică, astfel că s-a mulțumit

---

[1] Titlul original, *Historia Regum Britanniae* (n. tr.)

să îi surâdă cu o blândețe înțelegătoare.

— Îi înțeleg prea bine suferința sărmanului flăcău. Și eu, dacă aș fi scos de la sânul Bisericii, nu cred că aș avea voința de a-mi continua viața în alt fel.

— Susține că nu s-a făcut vinovat de acuzațiile ce i s-au adus, a urmat de Wolfe, iar asta face ca situația să îl apese și mai mult. Eu sunt înclinat să-i dau crezare – e prea credincios ca să fie un mincinos priceput.

Cei doi au discutat problema o vreme, însă de Alençon avea îndoieli cu privire la posibilitatea reabilitării lui Thomas.

— Orice cerere adresată Curții Consistoriale trebuie să se facă la Winchester, unde a fost răspopit, nu aici, la Exeter. Trebuie, de asemenea, să se prezinte mărturii convingătoare din partea unor clerici demni de crezare privind caracterul și purtarea lui în perioada ce a trecut de la răspopire, iar eu, cu siguranță, îi voi face o descriere favorabilă. Numai că va trebui să luăm în seamă și unii factori politici.

Cu un aer întrebător, coronerul s-a uitat la arhidiacon peste buza cupei de vin.

— Factori politici?

— Se știe prea bine în incinta catedralei – dar și în oraș – că noi doi suntem prieteni apropiați și gândim la fel, îndeosebi în ce privește loialitatea noastră recunoscută față de rege. Orice mărturie laudativă de-a mea în legătură cu slujbașul tău ar fi considerată favoritism, mai ales de către aceia care ni s-au opus – și care au fost chiar umiliți de noi în trecutul nu tocmai îndepărtat.

De Wolfe s-a uitat cu amărăciune la prietenul său.

— Te referi la aceia care i s-ar închina prințului John – oameni precum Thomas de Boterellis? Îl numise pe capelan, canonicul care se ocupa de organizarea slujbelor și de cor, omul care sprijinise rebeliunea sortită eșecului ce se plănuise cu câteva luni în urmă.

Preotul a confirmat cu o mișcare din cap.

— Și, probabil – iar acest lucru este și mai precumpănitor -, chiar Henry Marshal.

Se știa bine că episcopul era un susținător al prințului, el însuși făcând declarații în acest sens când fusese ales ca episcop în anul dinainte.

Cu toate acestea, după ce au mai discutat o vreme, de Alençon

s-a declarat de acord să îi consulte cu discreție pe câțiva canonici, pentru a vedea dacă exista vreo șansă demnă de luat în seamă privind trimiterea unei petiții la Winchester în numele lui Thomas, dar s-a arătat din nou destul de pesimist. De Wolfe trebuia să se declare mulțumit și cu atât, întrucât își dădea seama că soarta unui copist oarecare nu putea stârni un interes prea mare în rândul comunității ecleziastice.

După ce și-a lăsat prietenul la ale lui, de Wolfe a traversat alene incinta catedralei, iar apoi picioarele l-au purtat aproape pe nesimțite pe drumul știut ce ducea spre hanul din Idle Lane. Furtuna de dimineață fusese trecută deja în uitare, însă cerul plumburiu făcea crepusculul ce se apropia să devină mai întunecat, parcă în acord cu dispoziția lui. Pășea aproape împotriva voinței, deși era conștient că nu trebuia să facă acel drum. De când o surprinsese pe Nesta cu angajatul ei cel nou în distilerie, dispoziția lui alternase între o resemnare combinată cu tristețe și furie oarbă. Ba se simțea îndemnat să tragă linie și să pună capăt legăturii sale cu încântătoarea femeie de origine galeză, lăsând-o să-și urmeze drumul ales de ea, dacă așa dorea, ba îi venea să dea buzna ca o furtună în Hanul Bush ca să-l azvârle afară pe Alan, după care să o ducă pe Nesta în camera ei pentru o partidă de amor nebun.

Cât a traversat Southgate Street, a oscilat între cele două soluții extreme, dar, până să ajungă la tavernă, pornirea lui spre violență s-a domolit, astfel că alesese deja o cale de mijloc. Avea să se poarte firesc, să stea de vorbă cu ea în mod chibzuit și să afle ce dorea ea să facă în legătură cu acea întorsătură pe care o luase relația dintre ei.

Cu toate acestea, planul lui serios și de bun-simț s-a dovedit sortit eșecului de îndată ce a intrat în caverna plină de fum a berăriei. Nesta stătea la masa lui obișnuită, având în față un platou din pâine încărcat cu un rasol de porc, înconjurat de napi fierți. Înăuntru erau o mulțime de mușterii, iar Alan din Lyme trecea de la o masă la alta și de la o bancă la alta, făcând glume și lovindu-i amical pe umăr pe unii dintre preferații lui, cu un aer ce parcă spunea că el era stăpânul binedispus al localului.

De Wolfe s-a uitat lung la el, dar tânărul i-a făcut un semn nepăsător cu mâna, după care s-a întors să schimbe câteva bârfe cu un alt grup de obișnuiți ai berăriei. Aproape toată lumea din sală știa de relația de durată a coronerului cu Nesta, iar unii chiar

au părut uşor jenaţi de prezenţa lui acolo, având în vedere slăbiciunea pe care o dovedea proprietăreasa faţă de noul ei lucrător.

John a traversat cu paşi apăsaţi podeaua presărată cu paie mărunţite, mergând spre masa din apropierea vetrei, şi a rămas în picioare, privind la femeia atrăgătoare. De obicei, îşi ţinea părul roşcat împletit şi ascuns sub o bonetă strânsă din pânză, însă acum îi curgea ca o cascadă peste umeri, sugerând libertatea de care se bucură o fată tânără. Cu amărăciune, John s-a întrebat dacă ea adoptase această înfăţişare de dragul noului ei ţiitor.

Simţindu-i prezenţa, ea a ridicat încet ochii, rămânând cu o ciozvârtă de carne între degete, şi i s-a adresat în galeză, limba pe care o foloseau atunci când stăteau de vorbă:

— A, tu erai, ai venit a doua oară în tot atâtea zile. Cred că te ademeneşte berea mea bună.

Acea replică încărcată de un sarcasm neaşteptat l-a stârnit să dea un răspuns nu tocmai înţelept:

— A devenit mai bună de când ai un nou lucrător la distilerie? Ori poate că timpul pe care-l petreci în distilerie o face mai gustoasă?

Ea s-a îmbujorat de supărare şi a dat drumul bucăţii de carne, care a căzut pe platou.

— Mă priveşte ce fac în taverna mea.

Cu toate că răspunsul ei l-a înfuriat, John a avut înţelepciunea să nu îi amintească faptul că, fără banii pe care el i-i împrumutase, ea nu ar mai fi avut acum nimic. În loc să o pună la punct, s-a aşezat alături de ea la masă, cu toate că nu fusese invitat, şi a încercat să nu ia în seamă faptul că ea s-a îndepărtat de el câţiva centimetri. Câţiva oameni au întors capetele spre ei, şi John nu a avut nici o îndoială că mulţi dintre cei aflaţi la mesele apropiate îşi încordau auzul să surprindă discuţia dintre ei. De aceea, a hotărât că tactica cea mai bună era să-şi păstreze calmul şi să-şi ceară iertare, determinând-o să renunţe la atitudinea bătăioasă ce părea să fi pus stăpânire pe ea – însă ea i-a zădărnicit buna intenţie, luându-i-o înainte.

— Te-a extenuat astăzi îndeajuns, şi de aceea ai simţit nevoia de a veni aici ca să-ţi revii?

El a închis gura şi s-a uitat lung şi mirat la ea.

— Ce vrei să spui? Ea e ori la blestemata aceea de biserică, ori sforăie în solariu.

Ducând osul cu carne la buze, Nesta i-a aruncat o privire ce îi sugera că ar fi preferat ca el să înceteze cu minciunile.

— Nu vorbeam despre Matilda. Am văzut-o azi-dimineață pe Hilda din Dawlish, era pe North Street – dar am rămas la distanță, pentru că nu aveam nici o dorință să schimb vreo vorbă cu ea.

De Wolfe a privit-o cu gura căscată.

— Hilda? Aici, în Exeter?

Nesta a mestecat delicat carnea fierbinte, apoi a catadicsit să se uite la el cu o expresie aproape disprețuitoare.

— Nu mai face pe nevinovatul cu mine, John. Dacă ții să te iubești cu frumusețea ta blondă, e treaba ta. Asta ar explica măcar de ce ai fost prea ocupat în ultima vreme ca să mai treci și pe la mine.

A sărit să protesteze că el nu avea habar de prezența Hildei în oraș și, în vehemenței lui, i-a pus mâna pe braț. Nesta l-a îndepărtat cu un gest de respingere.

— Nu-i treaba mea, tot astfel cum treburile mele nu te privesc. Dar nu mai încerca să fii și cu una, și cu cealaltă, John!

El s-a străduit încă o dată să o convingă de faptul că nu o văzuse în ultimul timp pe Hilda și că nenumăratele probleme pe care le avea pe cap îl ținuseră departe de Hanul Bush câteva săptămâni bune, dar Nesta s-a arătat surdă la argumentele lui, rostite cu glas scăzut, ca să nu fie auzite de toți cei care stăteau cu urechile ciulite.

— N-am putea merge sus, unde să stăm de vorbă fără să ne mai ferim de toți acești gură-cască din jur? a sugerat el, uitându-se fix la un bărbat care îi rânjea de pe o bancă din apropiere.

— Trebuie să mă ocup de tavernă, după ce iau câteva îmbucături a spus ea fără chef. Și, având în vedere viața ta ocupată, nu am motive de îndoială că-ți vei găsi lucruri mai plăcute cu care să-ți umpli timpul.

Hotărârea lui John de a-și păstra cumpătul și de a se purta rațional a început să se risipească sub presiunea temperamentului său vulcanic, dar a făcut un efort de voință și s-a calmat.

— Nesta, pentru numele lui Dumnezeu, am trecut prin prea multe împreună în ultima vreme ca să te porți astfel. Ce te-a apucat, mocofanul acela ți-a sucit mințile?

Ea a dat drumul osului să cadă pe masă și s-a întors imediat spre el, buzele devenindu-i o linie subțire. Roșcată fiind,

temperamentul ei era la fel de nestăvilit ca al lui John, mai ales când se înfuria.

— Ascultă, Sir *Crowner,* ce viitor am cu tine? Eşti căsătorit, chiar dacă regreţi asta. Eşti un reprezentant de seamă al legii, în slujba regelui tău şi a ţării, dar şi cavaler respectat, în vreme ce eu sunt doar o femeie care face bere, ceva mai răsărită decât vilanii pe care îi ai la cele două conace ale tale. Câtă vreme să-mi mai păstrez inima şi aşternutul rezervate pentru un bărbat ca tine, fără să am măcar posibilitatea de a alege? Nu mi-ar fi mai bine să-mi caut viitorul altundeva, cât mai sunt tânără şi ademenitoare?

John i-a văzut lacrimi în ochi, pe care ea şi le-a şters cu mâneca rochiei, după care s-a întors ostentativ cu spatele la el, reluându-şi masa.

De Wolfe a socotit că nu avea ce răspuns să dea acelui strigăt al ei pornit din inimă. S-a ridicat şi, prevenitor, i-a pus o palmă pe umăr.

— Ar fi mai bine să mă duc la Hanul Sarazinul pentru berea de astă-seară. Dar n-o să las lucrurile aşa, Nesta. O să mă întorc atunci când o să fim amândoi în stare să gândim mai limpede.

Fără să arunce nici o privire înapoi, a pornit cu paşi grei spre uşă, s-a aplecat pe sub pragul de sus şi a ieşit în frigul serii.

Câteva ore mai apoi, Gwyn şi-a găsit stăpânul, asta după ce încercase să dea de el la locul obişnuit din Idle Lane. Având în vedere capacitatea lui de a bea pe săturate bere şi cidru, până să ajungă la Sarazinul, pe Stepcote Hill, lui Gwyn nu-i venise din cale-afară de greu să-l caute pe coroner în alte câteva taverne.

— Mă mir de tine, *Crowner,* ce te-a îndemnat să bei aici? Mereu spuneai că asta e cea mai josnică berărie din Exeter.

Hanul Sarazinul avea o reputaţie proastă, deoarece era considerat adăpost pentru cei mai răi hoţi, târfe şi criminali. Proprietarul acelui loc era Willen Flamandul, un bărbat obez care reuşea să păstreze cât de cât ordinea datorită tăriei braţelor lui uriaşe. Una dintre otrepe, care erau deopotrivă damă de companie şi barmaniţă, a trântit două stacane din lut, conţinând ceva care doar purta numele de bere, iar Gwyn a filtrat imediat jumătate din acea cantitate de lichid prin mustaţa lui groasă, după care s-a uitat la de Wolfe peste buza cănii.

La fel ca jumătate din bărbaţii oraşului, ştia ce necaz se petrecuse la Hanul Bush între stăpânul lui şi proprietăreasă – şi

ghicise și cu mare precizie care era motivul. Asta l-a întristat și l-a îngrijorat, fiindcă ținea la Nesta și nu voia să-l vadă pe coroner nefericit. Însă, cu toate că fusese camaradul constant al lui de Wolfe vreme de aproape douăzeci de ani, relațiile dintre ei rămăseseră tot de stăpân și servitor, iar el nu simțea că ar avea dreptul să deschidă un asemenea subiect delicat.

Se părea că de Wolfe dorea să țină totul pentru sine, pentru că primele lui cuvinte au făcut referire la îndatoririle ce-i așteptau a doua zi.

— Trebuie să asistăm la ceva în următoarele două zile? a întrebat el.

Băuse deja mai bine de doi litri de bere în ultimele două ore, însă, spre deosebire de vin, aceasta nu părea să-l afecteze defel, astfel că de eforturile făcute pentru a alunga temerile legate de țiitoarea lui se alesese praful.

Ofițerul său a clătinat ușurel din cap.

— Marți e zi de spânzurători, dar mâine nu e nimeni programat. Iar cealaltă treabă de care am auzit nu ține de îndatoririle coronerului – asta, deocamdată.

De Wolfe a ridicat nasul din cana cu bere.

— Despre ce treabă ar fi vorba?

— Înainte de a te găsi, am auzi niște bârfe pe la Ancora, hanul de lângă chei. Sunt convins că te-ar interesa și pe tine.

De Wolfe se obișnuise deja cu stilul folosit de Gwyn pentru a-i anunța diverse știri, dar asta nu însemna că îl înfuria mai puțin.

— Dar spune-mi odată, ce mama dracilor?!

— Erau niște oameni de la depozitul lui Matthew Knapman, care se află în apropiere. S-ar părea că servitorul stăpânului lor tocmai se întorsese călare de la Chagford cu poruncă să găsească șase oameni care să plece înapoi cu el mâine în zori. Gwyn a făcut o pauză pentru a oferi mai mult dramatism relatării, însă privirea severă aruncată de John l-a făcut să-și continue povestirea. Walter, fratele lui Matthew, cel pe care l-am văzut în Chagford și pe Crockern Tor, a dispărut, l-au găsit calul abandonat, dar nici urmă de stăpân.

Vestea l-a trezit pe de Wolfe din starea în care nu făcea decât să-și plângă nefericirea. Dispariția cositorarului și uciderea recentă a unui șef de echipă de-al său nu păreau să mai fie o coincidență. Cu toate acestea, așa cum afirmase și Gwyn, dispariția omului nu ar fi trebuit să aibă darul de a-l îngrijora pe

coroner. Probabil că urma să fie găsit cu vreun mădular rupt după căderea de pe cal – ori poate fusese atacat de proscriși sau chiar de cositorari rivali.

— De unde a dispărut? Se afla sus, pe dealuri? a întrebat el.

— Ba nu, s-a întâmplat chiar aproape de noi, cam pe la jumătatea drumului spre Exeter. Knapman are o moară pe Teign, ceva mai departe de Dunsford, dacă pornești de aici.

De Wolfe a dat aprobator din cap. Dunsford era locul unde, în urmă cu câteva luni, descoperiseră o comoară saxonă.

— Poate l-a răpit *sheriff*-ul pe Knapman, pentru ca acesta să nu-l detroneze din dregătoria de șef peste cositorii! a glumit Gwyn.

— S-au văzut și lucruri mai stranii, a mormăit de Wolfe. Dar noi nu aveam nici un motiv să ne amestecăm în tărășenia asta, a zis el și și-a întins brațele și picioarele lungi. Dacă nu avem treburi grabnice, mâine mă duc să-mi văd familia. N-am mai trecut pe acolo de luna trecută, când templierul acela a stat la ei.

În mintea lui Gwyn a sunat un clopoțel de alarmă. Cu toate că ținea la fratele, la sora și la mama lui, de Wolfe lăsa uneori să treacă luni de zile până să-și viziteze familia și casa părintească de la Stoke-în-Teign. Iar drumul de la Exeter până în Stoke trecea prin Dawlish.

Imediat ce porțile orașului s-au deschis, Odin și iapa masivă a lui Gwyn au trecut tropotind mărunt pe sub arcada Porții de Miazăzi, purtându-și în spinare stăpânii spre Holloway și drumul spre Topsham, micuțul port unde râul Exe se lățea, pătrunzând în estuarul său și apoi în mare.

Au trecut pe lângă un adevărat flux de oameni care aduceau mărfuri în oraș: carete trase de boi, încărcate cu varză și cu leguminoase ce fuseseră păstrate peste iarnă, măgari și catâri luptându-se să înainteze sub povara coșurilor împletite din nuiele, încărcate cu unt, cașcaval și ouă, și un torent de țărani, unii dintre ei împingând cărucioare pline cu tot ce le mai rămăsese de vânzare până când noua recoltă avea să se pârguiască. Alții mânau porci, oi și câțiva miei timpurii, toți meniți a fi sacrificați de măcelarii din Shambles, din apropierea străzii Porții de Miazăzi – câteva bătrâne aveau chiar și câte o găină vie sub fiecare braț, sperând să scoată și ele un bănuț vânzându-le cuiva care voia să pregătească cina de marți.

Drumul s-a afundat în micuța vale aflată dincolo de

Southernhay, unde canalul ce aducea apele de drenaj din oraș dădea micuțului râu respingătorul nume de Pârâul Puturos. Apoi au continuat pe drumul neted care mergea paralel cu malul râului Exe, pe lângă stăreția St James.

În pas susținut, cei doi cai mari au parcurs cu repeziciune cei aproape cinci kilometri până la Topsham, unde un bac cu fundul plat și tras cu frânghii de la un mal la celălalt i-a trecut dincolo de terenul mlăștinos, pe cealaltă parte a râului. Curând după aceea, au pornit tropotind mărunt către dealurile joase ce coborau mereu pentru a întâlni marea la Dawlish. O oră mai târziu, când se apropiau de satul așezat în nisipuri, Gwyn s-a întrebat în sinea lui cum avea să trateze acea situație. După ce au slăbit ritmul deplasării, ajungând să meargă la pas și stârnind stropi din pârâul ce adăpostea câteva bărci de plaja deschisă, Gwyn a câștigat pariul pe care îl făcuse cu sine însuși. De Wolfe s-a apucat să examineze cele două vase mai mari, capabile să iasă pe mare, care erau trase pe uscat, pe malurile pârâului, când mareea permitea acest lucru.

— Cam puține corăbii astăzi aici, *Crowner,* a remarcat Gwyn, păstrându-și aerul serios și degajat. Știa prea bine că de Wolfe căuta o anumită corabie aflată în proprietatea lui Thorgils Barcagiul, soțul frumoasei Hilda.

Coronerul a scos unul dintre sunetele specifice care sugerau că-și dregea glasul, apoi, când a ajuns pe partea cea mai înaltă a malului celălalt al pârâului, și-a oprit calul trăgând de hățuri. Gwyn știa la ce trebuia să se aștepte în continuare: era un joc pe care îl mai făcuseră în câteva rânduri până atunci.

— Gwyn, o să facem un mic popas aici, a spus coronerul cu glas gros. Am ceva treabă, așa că du-te până la berăria pe care-o știi și răcorește-te! Te caut eu după ce termin.

Amândoi știau cu exactitate ce și cum, însă nimic n-a răzbătut din vorbele lor.

Tocmai de aceea, Gwyn a rămas mirat când, după mai puțin de un sfert de ceas, de Wolfe i-a întrerupt masa, la care avea și o stacană sănătoasă de bere, intrând pe neașteptate în încăperea sărăcăcioasă a berăriei sătești, și a cerut o stacană, un dărăb de pâine și niște cașcaval. Uriașul cu păr roșcovan nu a făcut nici un comentariu, ci a așteptat o explicație din partea stăpânului său.

— Gwyn, o să ne continuăm neîntârziat drumul către Stoke. Vom pleca de acolo la începutul serii. A avut un moment de

șovăială, după care și-a dres din nou glasul foarte sonor. S-ar putea să ne întrerupem călătoria de întoarcere pentru a ne opri undeva peste noapte.

Gwyn și-a ascuns zâmbetul ducând stacana de bere la gură. Putea pune rămășag în sinea lui, fără teama de a pierde, că șederea lor peste noapte avea să fie la Dawlish. Hilda, frumoasa blondă, era fiica supraveghetorului de la Holcombe, localitate aflată pe coastă. Când era foarte tânăr, de Wolfe avusese o aventură cu ea, dar, cum ea era de origine saxonă și copila unui servitor manorial, nici nu încăpea vorbă că puteau avea o relație permanentă, iar căsătoria ieșea cu totul din discuție. Când de Wolfe plecase la război, Hilda se măritase cu un bărbat mai în vârstă, însă păstrase încă vie iubirea ei din tinerețe pentru de Wolfe, iar această iubire era ințețită uneori când Thorgils era plecat pe mare.

Cei doi bărbați și-au continuat drumul de-a lungul coastei, menținând un ritm bun pe drumurile uscate. Vremea se păstrase închisă, însă tară să plouă, fiind punctată doar de un vânticel rece și persistent. Copacilor și tufișurilor le dăduseră deja mugurii și le apăruseră frunze, iar primulele înviorau marginile drumului. Porțiunile de vegetație măruntă și sărăcăcioasă și de pădure alternau cu unele cătune cuibărite în mijlocul unor mici câmpuri, și se vedea că se creau mereu terenuri pentru culturi agricole prin defrișarea unor parcele din pădurea existentă.

De Wolfe a continuat să călărească preocupat de propriile probleme, însă Gwyn, cu felul lui nepăsător și senin de a fi, a găsit momentul potrivit pentru a face o comparație între această fâșie plăcută a zonei de coastă și asprimea sumbră din Dartmoor, unde se aflaseră cu câteva zile în urmă. Unul dintre satele prospere din acea zonă era Holcombe, unde se găsea cel de-al doilea conac al lui de Wolfe, care era totodată și locul de naștere al Hildei.

John s-a abătut nițel de la drumul principal pentru a face o vizită la ferma conacului, sperând să-și găsească fratele acolo, însă bailivul i-a spus că William se întorsese la Stoke-în-Teign în seara precedentă. Deși tot înalt și brunet, fratele mai mare se deosebea mult ca fire de războinicul John. El se dăruise administrării celor două proprietăți și îmbunătățirii lucrărilor agricole. Acest lucru îi convenea lui de Wolfe, pentru că Simon, tatăl lui, îi lăsase o parte din profiturile obținute. Era mulțumit că pământurile îi reveniseră lui William, care se preocupa foarte mult

de bunul mers al lucrurilor la fermă. O porțiune mai mică din venituri li se cuvenea surorii sale necăsătorite, Evelyn, și mamei lor pline de vioiciune, care beneficia de o parte din veniturile aduse de proprietate.

— Gwyn, înseamnă că toată familia mea se află la Stoke. Ce bucurie pe mine să-i văd pe toți laolaltă – și sunt convins că și tu o să ai primirea obișnuită din partea fetelor de la bucătărie, care îți vor pune în farfurie până ai să plesnești!

Când au revenit pe drumul ce ducea la Teignmouth, unde puteau traversa râul, s-a simțit ceva mai fericit la gândul că urma să aibă o după-amiază plăcută și, după dezamăgirea de mai devreme, o zbenguială cu Hilda. După ce se convinsese că vasul lui Thorgils era plecat din Dawlish, făcuse o scurtă vizită la frumoasa casă de piatră din mijlocul satului. A avut prima dezamăgire când o menajeră care chicotea ca toanta i-a spus că stăpâna ei Hilda fusese la Exeter în ultimele două zile, ca să-și cumpere de o rochie nouă pentru a participa la nunta surorii ei, ce trebuia să aibă loc săptămâna următoare. Trebuia să se întoarcă în acea după-amiază, iar de Wolfe lăsase un mesaj discret că îi va face o vizită în aceeași seară.

Numai că „omul își propune, iar Dumnezeu dispune", după cum neîndoielnic i-ar fi spus și credincioasa Matilda. Speranța lui de Wolfe de a avea parte de o întâlnire cu întreaga familie, urmată de o noapte pătimașă, s-a năruit la câteva minute după ce au ieșit din Holcombe. Doi călăreți s-au apropiat de ei, gonind atât de hotărâți, încât Gwyn a și dus mâna spre mânerul biciului de luptă, ce atârna de un inel prins de șaua lui.

— Să fii prevăzător, *Crowner,* a zis el, oamenii aceia vin la pas prea grăbit, de aceea nu cred că au ieșit să-și facă plimbarea de dimineață.

Avertismentul lui s-a dovedit inutil, deoarece de Wolfe l-a recunoscut imediat pe unul dintre călăreți, când acesta s-a apropiat.

— Este supraveghetorul din Teignmouth, a spus el. Îl știu de când eram flăcăi – am mers împreună la pescuit pe râu.

Casa părintească a coronerului se afla la o aruncătură de băț de satul în care locuia supraveghetorul. Cei doi s-au recunoscut imediat unul pe celălalt și, câteva clipe mai târziu, supraveghetorul din Teignmouth a ajuns să meargă alături de ei, având pe chip o expresie de mare uimire.

— Sir John, ai picat cumva din cer? Tocmai porniserăm spre Exeter ca să dăm de tine ori de vreunul dintre oamenii *sheriff*-ului.

Foarte curând, fiecare dintre ei și-a putut depăna povestea, astfel încât coronerul și Gwyn au aflat că bărbatul celălalt era un însoțitor al mesagerului: călăreții solitari reprezentau o țintă prea lesnicioasă pentru cei puși pe jaf și omor.

— S-a găsit un cadavru adus de apa râului în această dimineață devreme, cu toate că probabil a fost adus de apă în timpul nopții. Bailivul nostru spune că în aceste vremuri *sheriff*-ul sau coronerul trebuie înștiințat în legătură cu cadavrele care par ciudate.

— Da, altfel satul respectiv trebuie să plătească o amendă usturătoare, a adăugat celălalt bărbat, cu o strâmbătură ce-i trăda nemulțumirea.

— Are idee careva cine ar putea fi mortul? a întrebat de Wolfe.

Supraveghetorul a clătinat din cap.

— Nu e cineva din împrejurimi, de asta băgăm mâna în foc. Iar după straie, nu arată defel a țăran.

Aceste cuvinte au stârnit îngrijorarea lui de Wolfe.

— Fă bine și du-ne la acest om misterios! a bolborosit el. Mai este în locul unde l-ați găsit?

— Desigur, *Crowner,* bailivul ne-a zis că nu trebuie cu nici un chip să mutăm cadavrele din loc.

Până la râu, erau ceva mai mult de trei kilometri, astfel încât cei patru călăreți au dat pinteni bidiviilor, care au pornit la galop, acoperind distanța rămasă în foarte scurtă vreme. Cât au coborât panta spre râul Teign, John s-a uitat în față ca să constate nivelul mareei. Când erau la Dawlish, ea abia începuse, astfel că acum ar fi trebuit să fie la reflux. Râul avea un estuar lat, pătrunzând aproape trei kilometri înspre uscat, însă, la capătul dinspre mare, un banc de nisip alcătuia o stavilă serioasă în calea apei ce se scurgea spre ocean, astfel că lăsa o porțiune îngustă ce putea fi trecută cu piciorul la reflux.

Cât s-au deplasat pe această porțiune pe care crescuse și iarbă, au putut vedea vreo doisprezece bărbați, unii dintre ei ducând de dârlogi cai de povară, care se adunaseră la marginea apei, pătrunzând puțin spre interiorul limbii de nisip, unde resturile vegetale aduse de râu fuseseră depuse pe mal de mareea în scădere.

— După câte văd, a sosit un convoi de cai de povară, a spus *reeve*-ul, coborând de pe iapă și făcând-o să se apropie de grupul de oameni.

De Wolfe și ceilalți doi bărbați care-l însoțeau l-au urmat pe porțiunea cu iarbă aspră. Erau câțiva localnici, împreună cu cărăuși, dintre care unul era marinar, judecând după pantaloni și după tunica scurtă, plus vreo doi vilani care aveau în mâini sape late de mineri. În jurul lor, se agita o turmă inevitabilă de copii fără treabă, astfel că Gwyn l-a strigat pe unul dintre ei ca să le țină caii, după care ei și-au croit drum prin mulțimea rarefiată. Apoi, cu glas răsunător, s-a răstit la privitori să facă loc pentru coronerul regelui. Oamenii aflați de față s-au tras deoparte, lăsându-l pe John să se uite la cadavrul umflat de apă ce zăcea întins sub un morman de crengi contorsionate și o porțiune dintr-un arbore de ilice.

— A fost adus la vale de apele umflate de ploile care au căzut în ultima vreme, a spus supraveghetorul. Ieri, râul a fost mult mai mare decât azi.

Cadavrul zăcea cu fața în jos pe nisipul înnoroit, având tunica trasă de apă peste cap, lăsând la iveală pantalonii și doar una dintre cizmele de călărie; celălalt picior era desculț. Îmbrăcămintea îmbibată de apă era murdară și sfâșiată, după ce fusese agățată de diverse obstacole traversate de-a lungul râului.

— Scoateți-l din apă și întoarceți-l a poruncit de Wolfe, în vreme ce în minte i se contura deja un gând întunecat.

Oamenii au descâlcit cadavrul din vălmășagul ramurilor de ilice și au smuls rămurelele ghimpoase din tunica lui. Gwyn și supraveghetorul au apucat cadavrul de mâinile răsfirate și l-au tras pe nisipul uscat, până l-au așezat pe iarbă, după care l-au rostogolit pe spate.

Umflat și îmbibat de apă, cu zgârieturi pe obraji și pe frunte, mortul a rămas cu fața pătrățoasă spre cer. Părul ud îi stătea lipit de scalp, dar buclele confirmau identitatea pe care o anunțaseră deja trăsăturile și îmbrăcămintea.

Era vorba despre Walter Knapman, cel care fusese, până nu demult, șeful cositorarilor din Chagford.

CAPITOLUL NOUĂ
În care *Crowner* John nu-și respectă o promisiune

Lupta între dorință și conștiință i-a luat lui John de Wolfe doar câteva clipe. Sentimentul foarte adânc înrădăcinat al datoriei l-a convins că atât vizita la mama lui, cât și cele câteva clipe de delectare cu Hilda ieșeau din discuție în acele momente. Moartea unui cositorar din Chagford ridica suficiente semne de întrebare, însă apariția celui de-al doilea în mai puțin de o săptămână nu mai era o simplă coincidență. Trebuia dusă neîntârziat acea știre către familia Knapman, urmând ca ancheta să înceapă cât mai curând. I-a făcut semn lui Gwyn să se îndepărteze puțin de oamenii care vorbeau vrute și nevrute și se foiau în jurul cadavrului ca niște păsări ce nu-și găseau locul.

— Trebuie să-l scoatem de aici ca să-l examinăm cum se cuvine. În ce direcție mergeau oameni aceștia cu poverile lor?

Gwyn a strigat la unul dintre ei și a aflat că acea caravană se îndrepta spre Exeter, având coșurile a opt cai de povară încărcate cu pânzeturi luate de la o piuă din Paignton.

— Să care și cadavrul! Dacă povara unui cal este împărțită între alți doi, atunci vom putea așeza și lega mortul pe spinarea lui. Sunt dispus să cumpăr și o bucată de pânză din cea pe care o duc oamenii, ca să-l învelesc creștinește.

Gwyn i-a aruncat stăpânului său o privire pe care de Wolfe ajunsese să o recunoască drept exprimare a îndoielii.

— Ei, ce e rău în asta? a întrebat el oftând.

— Caravanele astea se mișcă groaznic de încet, *Crowner.* Nu vor ajunge la Exeter decât mâine pe vremea asta.

— Și? Doar Knapman nu se grăbește defel – e mort.

Gwyn nu s-a lăsat dat la o parte.

— Cadavrul stă în apă de o zi și ceva. După ce o să fie trăncănit și legănat atâta drum, mâine, când va ajunge la Exeter, nu o să mai arate prea grozav. N-ar fi mai bine să aruncăm acum o privire la el?

Ca de obicei, ajutorul lui avea dreptate. Cu toate acestea, nu se cuvenea să despoaie cadavrul acolo, pe bancul de nisip, lucru ce nu i se părea firesc nici măcar unuia trecut prin multe cum era de Wolfe. Câteva clipe mai târziu, i-a venit și ideea salvatoare:

— Îl ducem până la drumul spre Holcombe, și ne slujim de

unul dintre hambarele fratelui meu ca să-l examinăm. După aceea, putem porni călare spre oraș și îi lăsăm pe oamenii ăștia să aducă mortul restul drumului.

O oră mai târziu, au ajuns la o clădire din împletitură de nuiele și lut din Holcombe și au deschis ușile mari și înalte cu ajutorul supraveghetorului de la conacul local; acesta îl răsfăța pe fratele stăpânului său așa cum face o cloșcă cu puiul cel mai plăpând – doar îl cunoștea din pruncie. Era tatăl Hildei și știa prea bine – ba chiar aproba în secret – afecțiunea lui John față de fiica lui.

Cadavrul lui Knapman fusese înfășurat într-o bucată de serj și legat de spinarea unui ponei robust, având capul rezemat de un coș de samar, iar picioarele pe altul. Gwyn a dezlegat cadavrul și l-a dus ca pe un bebeluș până în hambar, cu toate că acesta nu era deloc ușor. Cei doi cărăuși, călare pe caii lor, aflați la un capăt și la celălalt al șirului de cai de povară legați, au rămas afară, așteptând răbdători, îmbunați de promisiunea că vor căpăta niște bani pentru efectuarea acelui transport funerar.

Înăuntrul hambarului, care la început de primăvară era aproape gol, supraveghetorul a găsit un cărucior ce asigura o platformă plată pentru așezarea cadavrului. Gwyn l-a așezat pe cărucior și s-a tras înapoi ca să-l vadă mai bine.

— Nu observ urme de sânge, a remarcat el, dar e normal, după ce a stat atât de mult în apă.

— Din zvonurile pe care le-ai auzit la berărie, cam prin ce parte a ținutului a dispărut?

— Ultima oară a fost văzut la moara din apropiere de Steps Ford, aflată în susul râului Teign.

— Da, același râu, bineînțeles. Apa l-a cărat probabil cale de vreo treizeci de kilometri și mai bine – după ruperea aceea de nori, râul a fost umflat.

De Wolfe s-a uitat la fața lividă, cu pielea umflată și chiar jupuită în unele locuri. Expresia era însă suficient de senină, dezmințind afirmațiile absurde potrivit cărora teama și suferința rămân întipărite pe chip și după moarte. După ce văzuse sute de cadavre pe atâtea câmpuri de bătălie din Europa, nu se mai lăsa înșelat de o asemenea snoavă.

S-a tras către marginea căruciorului și a ridicat pleoapele pe jumătate deschise ca să examineze albul ochilor. Globii oculari se înmuiaseră deja și se adânciseră, dar nu prezentau puncte sângerii care să sugereze sugrumarea. Antrenate de apă, din

colțul ochilor s-au scurs câteva frânturi de iarbă, iar John a tras pleoapele peste ochii ce priveau în gol.

— Nimic pe gât, nici urme de frânghie, nici de degete, a spus el, trăgând în jos gulerul tunicii cafenii și avându-i ca martori pe Gwyn și pe supraveghetor.

— Să fi fost azvârlit jos de pe cal? a întrebat supraveghetorul care, ca slugă bătrână, era îndeajuns de îndrăzneț să se adreseze bărbatului pe care îl știa de când era de-o șchioapă.

— Tot ce se poate, asta se întâmplă destul de des, a confirmat de Wolfe, deși nu credea că asta pățesc mereu cei cărora le este ucis un angajat.

I-a făcut semn lui Gwyn să treacă de cealaltă latură a căruciorului și, împreună, s-au apucat să scoată hainele de pe Knapman.

— Îi lipsește o cizmă, dar ăsta-i lucru obișnuit la înecați, chiar dacă mor în mare sau în râu, a spus cu glas bubuitor Gwyn, care, ca fost pescar, se socotea expert în privința cadavrelor aduse de apă.

Au scos centura lată de piele, iar de Wolfe a ridicat punga atârnată de ea. S-a auzit un clinchet de monede, iar când i-a desfăcut șnurul și a răsturnat-o, din ea s-au rostogolit câțiva penny de argint și un crucifix mic din aur.

— Nu arată a jaf. Nici un răufăcător ori hoț nu ar fi lăsat în urmă așa ceva, a remarcat el.

Au tras tunica lungă de culoare cafenie peste cap, chinuindu-se să scoată brațele înțepenite din mâneci. Pe dedesubt, Knapman purta o cămașă din pânză fină și o pereche de pantaloni din lână toarsă, legați la betelie cu un cordon.

— În afara câtorva zgârieturi și rosături, nu se vede nimic pe partea din față, a mormăit ofițerul coronerului.

— Astea au apărut după ce a murit, fără nici un dubiu – nu se văd vânătăi sau urme de sânge pe sub marginile rupturilor. Au apărut din cauză că s-a lovit de pietre și de trunchiurile copacilor duși de apă la vale.

De Wolfe a trecut la cap și a pipăit cu degetele lui lungi prin părul des și ud. Când a ajuns la ceafa, degetele i s-a oprit brusc.

— Aha, uite aici! Are capul crăpat ca un ou.

Supraveghetorul, care se aplecase pentru a vedea mai de aproape, a tresărit și s-a tras îndărăt când a auzit scrâșnetul fragmentelor de craniu frecându-se între ele în momentul în care

de Wolfe a pipăit mai apăsat zona cefei.

— Să fi căzut atât de rău, Sir John? a spus omul, dornic să-și susțină în continuare teoria.

— Se prea poate. E ceva distanță când te prăbușești de pe un armăsar mare, iar să dai cu capul de o piatră...

Presupunerea lui John că omul fusese victima unei crime părea să piardă teren, însă numai până când Gwyn a întors cadavrul cu fața în jos.

— Ce e asta, *Crowner?* a scos el un muget aproape fericit, arătând cu degetul gros un semn sângeriu ce mergea în diagonală pe spate, între omoplați.

De Wolfe s-a aplecat deasupra cadavrului și s-a uitat atent la pielea albicioasă și macerată. Nu se vedea *livor mortis* de culoare roșie-vineție, cauzată de retragerea sângelui, deoarece corpul fusese rostogolit și răsucit permanent de curentul apei, însă o urmă dublă de zdrobire mergea din partea din spate a umărului, peste șira spinării, pe o distanță de patru palme și dispărea treptat pe marginea de jos a omoplatului stâng. Cele două linii erau paralele, între care exista o distanță de un deget în porțiunea centrală.

Supraveghetorul a reușit să facă o descriere de amator, dar foarte precisă.

— Arată ca și cum cineva și-a muiat degetele în suc de mure și a tras două linii pe spinarea lui, a zis el.

Coronerul și omul lui de încredere s-au uitat unul la altul pe deasupra cadavrului și s-au înțeles din ochi.

— A fost lovit cu o bâtă, fără nici o îndoială, a spus Gwyn cu un glas în care se simțea satisfacția.

— Pesemne că a căzut de pe cal, cum zice supraveghetorul – dar nu din greșeală, ci a fost doborât, a conchis John. Doar o lovitură strașnică poate lăsa asemenea urme.

Restul examinării nu a mai evidențiat nimic nou, astfel că John s-a tras înapoi, iar Gwyn și supraveghetorul au învelit mortul din nou în giulgiul încropit din pânza de serj. De Wolfe le-a poruncit cărăușilor să lase cadavrul la castelul din Exeter, după care el și Gwyn au urcat pe cai și au plecat la trap, întorcându-se pe drumul făcut cu doar câteva ore mai devreme.

Când au trecut prin Dawlish, de Wolfe a tras de hățuri, oprind calul, și a privit lung la strada ce mergea de-a lungul pârâului, unde se vedea fațada arcuită a noii case din piatră a lui Thorgils.

— Ne oprim să ne odihnim nițel, *Crowner?* a întrebat Gwyn cu o expresie de nevinovăție prefăcută.

De Wolfe s-a gândit dacă era cazul să oprească acolo, fie și doar pentru a explica de ce nu-și putea ține promisiunea de a o vizita pe Hilda în acea seară. Știa însă că s-ar simți ispitit să rămână la ea, și atunci nu s-ar fi putut înapoia în oraș înainte de închiderea porților la ora stingerii. Dregându-și glasul, dar fără a scoate vreo vorbă, l-a împuns pe Odin cu călcâiele în coaste, făcându-l să pornească din nou pe drumul ce mergea de-a lungul coastei.

Norii plumburii ce se strânseseră iarăși pe cer făceau ca amurgul să pară mai aproape la ceasul când coronerul și omul său de încredere au pătruns pe Poarta de Apus. De Wolfe l-a trimis pe Gwyn înainte pe Fore Street, sperând că acesta se va duce acasă, la nevastă și la copii, în loc să intre în prima berărie, după care a cotit la dreapta ca să meargă pe lângă zidul orașului, spre depozitele și locuințele din apropiere de Watergate. Străduța îngustă era înțesată, chiar și la acea oră, de cărucioare trase de oameni, tejghelele șoimarilor, cerșetori și o mulțime de localnici, unii cercetând mărfurile coropcarilor care băteau drumurile Angliei, vânzându-și nimicurile pe care le cărau în boccele duse pe umăr.

Ajuns în capăt, la Priest Street, unde locuiau mulți vicari și secunzi ai catedralei, a cerut îndrumări de la un hamal care se odihnea stând pe un balot uriaș de lână, pe care îl căra tocmai de la piua cu ciocane de pe insula Exe:

— Matthew Knapman, negustorul de cositor?

— Chiar în fața dumitale, *Crowner.*

Ridicând privirea către casa de pe colț, de Wolfe a admirat clădirea de piatră, ce contrasta vădit cu locuințele din lemn sau din lut cu paie ce o încadrau. Cositorul era o marfă scumpă și ușor de ascuns, și probabil de aceea familia Knapman simțise nevoia unui depozit mai bine protejat de hoți decât clădirile deseori improvizate din partea dinspre râu a orașului. Bănuiala lui s-a confirmat când a observat că la parter nu exista nici o fereastră, ci doar ușa solidă din stejar, la același nivel cu fațada casei aflate chiar la întretăierea a două străzi. O altă poartă mare era plasată într-o arcadă de după colț, suficient de lată ca să permită trecerea unei căruțe când trebuia adus ori dus cositorul.

John a descălecat și a legat frâul lui Odin de un inel încastrat

în zid. S-a dus la ușă și a bătut cu mânerul pumnalului, părându-i rău că avea de dus vești atât de triste.

Curând, a auzit zgomot de pași apăsați, după care cineva l-a întrebat cine era și ce dorea. Aplecându-și capul, a dat răspuns:

— Sir John de Wolfe, coronerul regelui.

Cu un scârțâit, ușa groasă de stejar s-a deschis o idee, iar în crăpătură s-a ivit fața unui tânăr zvelt și brunet, cu o mustață neagră, cu colțurile coborâte, ceea ce îl făcea să capete o înfățișare ca de maur. Coronerul și-a amintit că-l mai văzuse pe tânăr prin oraș, dar nu știa cine era.

— Aici locuiește Matthhew Knapman? a întrebat el.

— Da, Sir. Eu sunt Peter Jordan, ăă... nepotul lui.

Ușoara ezitare i-a sugerat lui de Wolfe că acea descriere a relației de rudenie era mai mult de fațadă. Ușa s-a deschis larg, iar John l-a putut vedea mai bine pe tânărul care părea trecut de douăzeci de ani și era îmbrăcat bine, dar sobru. Purta un șorț de piele și mănuși din același material.

— Îl ajut pe Matthew în negoț. Am dus lingouri de cositor la magazia de pe chei, ca să facem loc pentru noile lingouri ce trebuie să sosească peste câteva zile de la Chagford.

— Tocmai de la Chagford vin și eu acum. Trebuie să vorbesc grabnic cu Matthew, iar dacă spui că-i ești nepot, musai să fii și tu de față.

Tăcut, Peter Jordan s-a tras înapoi ca să-i permită lui de Wolfe să intre. Coronerul depistase deja o încordare pe care, după atâtea vizite cu același scop, o recunoștea: sosirea omului legii nu putea însemna niciodată decât necazuri ori tristețe.

La parterul sumbru, se vedeau stive înalte, alcătuite din niște cărămizi necizelate de culoare cenușie. În timp ce l-a condus pe de Wolfe către o scară cu trepte largi, tânărul a făcut un semn cu mâna către stivele de blocuri din metal și a spus:

— Astea sunt lingouri brute, care așteaptă să fie topite și rafinate.

Acea explicație inutilă semăna cu o diversiune ce avea rolul de a ascunde îngrijorarea lui, provocată de apariția neașteptată a coronerului.

Etajul contrasta evident cu parterul. Pe palier, se vedeau uși ce dădeau spre o cameră de zi spațioasă, aflată în partea stângă, și spre două dormitoare sau solarii, în dreapta. John a bănuit că bucătăriile, spălătoriile și privata se găseau în curtea din spate.

Jordan a bătut de ochii lumii într-un paravan aflat dincolo de uşa sălii mari şi l-a condus pe de Wolfe într-o încăpere bine mobilată, unde focul ardea în vatra de la capătul îndepărtat.

— Matthew, a venit la noi coronerul. Doreşte să stea de vorbă cu tine.

S-a dat deoparte, iar John a înaintat spre neguţătorul de cositor, care s-a ridicat de pe o banchetă din apropierea focului. În faţa lui, se găsea femeia cu buza de jos atârnând, pe care o văzuse când fusese cu Matilda la biserica St Olave în urmă cu câteva zile. Amândoi au lăsat impresia că se temeau de prezenţa lui John, deşi, după mai bine de şase luni de când avea acea slujbă, John se obişnuise cu reacţia pe care o stârnea prezenţa lui. Matthew a ghicit imediat motivul apariţiei lui acolo.

— Ne-ai adus veşti despre Walter. Era mai curând o afirmaţie, nu o întrebare. Spre deosebire de vizita unui reprezentant al *sheriff*-ului, apariţia coronerului putea fi interpretată într-un singur fel. Unde a fost găsit? a întrebat el, fără nici o inflexiune în glas.

De Wolfe le-a prezentat situaţia cu voce tare, iar soţia lui Matthew a început să suspine şi să-şi facă semnul crucii, amintindu-i lui John de Thomas şi de necazurile acestuia. Matthew nu a spus nimic, ci l-a rugat pe John să ia loc şi a adus un clondir cu vin şi cupe. Jordan a rămas în picioare în spatele lor, aproape uitat până când neguţătorul i-a întins o cupă din cositor în care îi turnase vin roşu.

— Walter a fost tatăl vitreg al lui Peter, a spus el cu glas stins. A fost căsătorit cu văduva unuia dintre oamenii lui. Tatăl lui Peter a murit pe un şantier de săpături când el avea doar opt ani. Walter s-a însurat cu Bridgid, dar ea s-a stins de ftizie.

De Wolfe a scos un sunet gutural ce putea fi interpretat ca fiind orice, de la o exprimare a celei mai profunde păreri de rău până la încredere în spusele lui Matthew. El dorea să readucă discuţia la felul morţii.

— Îţi dai seama că fratele tău a fost ucis? a spus el sec. A primit o lovitură în spate, iar asta pesemne că l-a azvârlit din şa. Ori a murit din cădere, ori a fost lovit în cap în mod intenţionat. Indiferent cum s-ar fi întâmplat, nu poate fi nicidecum vorba despre un accident.

Doamna Knapman a început să suspine şi mai tare, dar nimeni nu a luat-o în seamă.

— Eu m-am întors călare de la Chagford azi-dimineață, a spus Matthew cu glas tremurat. Ieri am stat până la căderea întunericului, participând la căutarea pe drumurile dintre Chagford și Dunsford – apoi mi-am reluat cercetarea pe drumul de întoarcere, azi-dimineață. Toți servitorii lui Walter și mulți dintre oamenii lui au colindat pădurile și râpele, dar nu au găsit nimic. Nici nu mă miră! Sărmanul era deja dus de apele Teignului. Și-a frânt mâinile și a făcut câțiva pași încoace și încolo prin fața focului. Cine putea comite o faptă atât de cumplită? E vorba despre hoți la drumul mare ori despre proscriși? Dar el era un bărbat falnic, în stare să se apere. Doar dacă nu cumva a fost copleșit numeric.

De când de Wolfe anunțase vestea, Peter Jordan nu scosese nici o vorbă. Abia acum a îndrăznit și el să intervină în discuție:

— Dar cum se explică uciderea lui Henry din Tunnaford? Nu cumva e o legătură între una și alta? În ultima vreme, au fost multe întâmplări ciudate, distrugeri ale șantierelor, iar acum, două omoruri.

John s-a întors cu fața spre tânăr, care rămăsese în picioare în spatele lui.

— Flăcăule, te-ai întâlnit des cu tatăl tău vitreg?

Jordan a clătinat din cap.

— În ultima vreme, nu. Acum trei ani, după moartea mamei, am venit la Exeter să lucrez cu Matthew. Înțelegerea asta între noi a fost convenabilă pentru toți. Așa aveam să învăț cum să vând ce produce tatăl meu vitreg.

John l-a măsurat pe sub sprâncenele groase.

— Și te-ai înțeles bine cu el?

— Da, foarte bine. S-a purtat frumos cu mine după moartea tatei. S-a îngrijit de mama după ce a rămas văduvă și a regretat mult pierderea ei, sunt convins.

Având o fire bănuitoare, coronerul a simțit că tânărul ignorase să spună ceva.

— Dar ce părere ai. de a doua soață a lui? Ai fost de acord cu căsătoria asta?

Peter Jordan a ridicat din umeri cu un aer indiferent.

— Nu era treaba mea. Walter nu era tatăl meu bun, așa că putea face orice dorea. Recunosc, nu țin la ea, pentru că o socotesc o femeie egoistă, care s-a măritat cu el doar pentru bogăție – dar, cum o văd rar, nu are prea mare importanță.

Părea mai matur decât îl arătau anii, iar spusele lui sunau destul de firești. De Wolfe s-a întors din nou către Matthew și soția lui, care se mai liniștise, deși ea îl privea în continuare cu ochi înlăcrimați.

— Cadavrul fratelui tău va ajunge mâine-dimineață în oraș. A socotit că era preferabil să nu precizeze că va fi adus pe spinarea unui cal de povară, atârnat acolo ca o oaie moartă. Voi pune să fie așezat în capela de la biserica St Mary din Rougemont, dar cred că tu și familia veți dori să-l îngropați la Chagford, unde e căminul lui Walter.

Matthew a confirmat cu o mișcare din cap. Chipul lui, de obicei rumen, era acum palid. Și-a umplut precipitat cupa cu vin și a golit-o dintr-o înghițitură.

— Va trebui să stau de vorbă cu Joan, soția lui, dar fără îndoială că va fi înmormântat la biserica St Michael, înălțată în mare măsură cu banii lui.

De Wolfe și-a terminat vinul și s-a ridicat, dominându-i pe Matthew și pe Peter ca un stârc uriaș.

— Trebuie să țin o anchetă, dar voi face asta la Chagford, peste vreo două zile, când va ajunge cadavrul acolo. Trag nădejde că vei aranja să fie transportat cât de curând.

Urmat de cei doi, a pornit spre ușă. În timp ce cobora scările, a întors capul și le-a mai adresat o întrebare.

— Are vreunul dintre voi idee de ce l-ar fi vrut cineva mort pe Walter Knapman?

După o clipă de tăcere, Matthew a spus:

— În afacerile cu cositor, există o rivalitate îndârjită. Treburile astea cu șeful de echipă căruia i s-a tăiat capul, iar acum moartea lui Walter... sigur sunt legate între ele. Există cel puțin un meșter cositorar care să-l pizmuiască pe Walter pentru reușita lui.

Cu chipul împietrit, Peter s-a arătat mai direct.

— Matthew, să spunem lucrurilor pe nume. Toată lumea știe că Stephen Acland stătea cu ochii nu numai pe afacerile tatălui meu vitreg, dar și pe proaspăta lui soție. În ce mă privește, pe ea poate să o aibă, dar probabil că nu-i displace deloc faptul că Walter a murit.

John de Wolfe s-a dus spre casă cu un vag sentiment de împăcare, căci logica lui sucită îl convinsese că era cu conștiința curată.

În primul rând, în acea dimineață îi spusese Matildei că va fi plecat peste noapte, cu gând să-și viziteze familia din Stoke, însă el se întorsese devreme, tânjind, chipurile, după compania ei. Ar fi fost prea mult să o surprindă în brațele altui bărbat – fie el și preotul cel gras de la St Olave, însă acum ea nu mai avea nici un motiv să-l sâcâie pentru că revenise acasă.

În al doilea rând, aproape se convinsese pe sine că rezistase farmecului Hildei, nu că-și anulase planul de a mai comite o dată adulter din cauza circumstanțelor. Îi părea rău că nu avea cum să o înștiințeze și pe Nesta în legătură cu acest lucru, deși cu greu ar fi fost crezut de ea că se văzuse silit să piardă o seară pătimașă cu rivala ei.

Ajuns în Martin's Lane, a constatat că nevasta nu avea în vizită nici un amant – însă ea l-a întâmpinat cu o mutră acră, anunțându-l imediat că pleca să-și vadă verișoara care locuia în Goldsmith Street. În vreme ce Luciile, care îi ținea Matildei mantia, se hlizea în fundal, de Wolfe a reușit să atragă atenția nevestei povestindu-i despre uciderea lui Knapman și vizita pe care o făcuse la domiciliul lui Matthew.

— Trebuie să mă duc mâine-dimineață să o consolez pe sărmana lui soție, l-a anunțat Matilda cu hotărâre în glas.

Vreme de o clipă, de Wolfe și-a închipuit că Matilda își propusese o vizită tocmai la Chagford, ca să o vadă pe Joan, însă ea se referise la cealaltă bisericoasă, soția lui Matthew.

— Așa o să-i pot vedea și eu casa, a continuat Matilda. Am auzit că Matthew Knapman nu-și precupețește averea pentru nevastă și pentru a trăi în bunăstare.

Spunând acestea, l-a învrednicit pe de Wolfe cu o căutătură veninoasă, după care a ieșit din sala mare, urmată de menajera ei franțuzoaică.

Se întunecase deja, iar de Wolfe a rămas lângă foc o vreme, cu o stacană de bere și cu Brutus cel iubitor drept companie, apoi a apărut Mary, care i-a adus mâncarea de seară. Pregătise felii groase de șuncă nu prea grasă cu patru ouă prăjite în unt și o pâinișoară, din care jumătate a mâncat-o unsă cu miere ce încă avea fragmente de ceară în ea.

Știind sigur că Matilda avea să fie plecată vreme de un ceas sau două, Mary s-a așezat pe banca aflată de cealaltă parte a mesei cât John a mâncat, ținându-se la distanță de degetele lui care o căutau pe sub tăblie. S-a arătat totuși dispusă la bârfă și s-a

arătat intrigată de ultimele cazuri rezolvate de John. După ce el i-a povestit evenimentele dramatice petrecute la Chagford, ea a venit cu câteva ştiri prinse din zbor despre oamenii amestecaţi în acea afacere. Ca şi Nesta – şi, la fel ca Matilda, de altfel -, ea adunase o serie de informaţii despre cetăţenii din Exeter de la alte servitoare şi de la tarabagiii din piaţă.

— Matthew acela, negustorul de cositor, îi îmbogăţeşte pe neguţătorii de vinuri, aşa se zice. Dacă te uiţi la nasul lui, îţi dai seama care îi este hrana de bază. Mare lucru că-şi poate permite asta.

— Şi Matilda m-a batjocorit spunând cât de mult cheltuieşte el pe casă şi cu nevasta – de parcă n-aş fi băgat şi singur de seamă când am fost acolo.

După aceea, John şi-a văzut din nou de mâncare, timp în care ea i-a răspuns.

— Omul are o mulţime de bani – deşi unii strâmbă din nas când aminteşti de asta şi spun că îl egalează pe *sheriff* când vine vorba despre sfeterisirea banilor.

De Wolfe a rămas cu pumnalul, în care avea înfiptă o ceapă fiartă, în dreptul gurii.

— De aşa renume se bucură? Eu îmi închipuiam că e în tovărăşie cu fratele lui, Walter, cel care a murit.

Mary a ridicat din umerii ei mari.

— Aşa sună bârfele – dar, ca de obicei, nu iese fum fără foc. Nepotul acela care îl ajută pare destul de cinstit – şi mai e şi destul de arătos, a adăugat ea pe un ton admirativ.

— Peter Jordan îl cheamă – şi l-am cunoscut în seara asta. Nu am a mă îndoi că ştii şi despre el câte ceva, adevărat?

Mary a strâmbat din nas spre el.

— Nicidecum, deşi mă întreb cum de are pielea atât de negricioasă dacă tatăl lui a fost un tăbăcar localnic. Poate că, într-o noapte fără lună, mumă-sa a dat de vreun cruciat.

De Wolfe a scos un chicotit sarcastic, şi abia după aceea şi-a adus aminte că şi bruneta Mary era vlăstarul unei servitoare de origine saxonă şi al unui soldat necunoscut, care rămăsese în Anglia doar cât fusese nevoie ca să lase un copil în urmă.

Ea nu s-a simţit jignită şi a continuat să flecărească.

— Dar nu înţeleg cum se face că un tânăr arătos ca el a ajuns să o ia în căsătorie pe una ca Martha Courteman. E ca şi ţiitoarea, doar că mult mai tânără, şi-ţi cer iertare pentru vorbele mele, Sir

John. Un prefăcut nenorocit. Tatăl ei este avocatul acela, Robert Courteman.

De Wolfe nu și-a arătat interesul de a afla și celelalte ramificații ale arborelui genealogic al familiei Knapman, cu toate că îl știa pe avocat, căci era individul lipsit de orice entuziasm pe care îl întâlnise la curtea comitatului în acea săptămână.

Intuind lipsa lui de interes, Mary a schimbat subiectul.

— Mă îngrijorează soarta lui Thomas, sărmanul de el, a spus ea pe un ton apăsat. Vine când și când pe la coliba mea să mai mănânce și ceva gătit cum se cuvine. E pe jumătate mort de foame cu bănuții pe care i-i dai.

— Hrana lui te privește pe tine ori altceva? a întrebat John pe un ton prefăcut.

— Mă sperie mai mult ceea ce gândește. Mi se pare tot mai amărât, iar în ultimele săptămâni, a devenit foarte retras. Ce s-a petrecut cu el?

John i-a explicat cum stăteau lucrurile cu Thomas și i-a povestit ce discutase cu arhidiaconul în numele copistului său. Ridicându-se de pe scaun, Mary s-a apropiat de el și l-a sărutat scurt pe obrazul aspru.

— Sir *Crowner,* ești un om de treabă. Termină de mâncat și du-te la Bush, cât mai ai vreo șansă! Am auzit că nu prea mai ești dorit acolo, așa că fă pace atâta vreme cât se mai poate.

După ce Mary a plecat cu platourile goale, lui John i-a trecut prin minte faptul că bârfele se strecurau, probabil, în fiecare casă și tavernă din oraș. Și-a atins cu un deget locul în care Mary îl sărutase și s-a întrebat cât de mult se schimba relația dintre un stăpân și o servitoare după câteva giumbușlucuri petrecute în bucătăria casei.

CAPITOLUL ZECE
În care *Crowner* John cunoaște o nouă văduvă

Cum Matilda era plecată, ispita de a accepta sfatul lui Mary și de a pleca spre Bush a devenit irezistibilă pentru John. L-a fluierat pe Brutus și a ieșit pe stradă cu el, socotind că, dacă se va întâlni cumva cu nevasta, îi va spune că a scos câinele la plimbare. O clipă mai apoi, s-a blestemat pentru cât fusese de nătâng. La o adică, de ce s-ar fi sinchisit un bărbat de patruzeci de ani, trecut prin atâtea războaie, să explice de ce se ducea la hanul lui preferat după o zi grea de muncă? La naiba cu nevasta lui! Ea știa prea bine că binecuvânta câteva femei cu bărbăția lui – lucru pe care ea nu părea să-l uite deloc. Matilda cunoștea cel puțin două dintre aceste femei din vedere, dar el spera că nu știa nimic despre o anumită doamnă de pe coastă, de la Salcombe, cu toate că nu mai trecuse pe la ea de oarece timp.

Vântul se domolise, iar ploaia rămânea doar o amenințare, însă cerul ce dădea să se însenineze adusese cu sine frigul. În aceste condiții, John pășea prin incinta cufundată în întuneric blestemând de fiecare dată când se împiedica de gunoaie și de mormane de pământ înnoroit ascunse de umbra masivă a catedralei. Cu toate că uriașa casă a Domnului era o minune a artei zidarilor, împrejurimile acesteia erau respingătoare. Incinta devenise ceva între cimitir și groapă de gunoi a comunității, un loc unde cei fără adăpost cerșeau, huliganii își făceau de cap, iar copiii băteau mingea toată ziua. La fel ca majoritatea cetățenilor din Exeter, de Wolfe nu pricepea defel de ce administratorii catedralei nu impuneau o pază mai severă a acelei zone.

La capătul celălalt al incintei, se vedeau câteva flăcări gata să se stingă în apropiere de Bear Gate, care dădea din incinta episcopală spre Strada Porții de Miazăzi. Cu toate că focurile din cămine trebuiau stinse la amurg, în locuri sigure, unele torțe erau îngăduite, precum acelea fixate în inele de fier prinse în ziduri de piatră.

Pe străzile ce duceau spre Poarta de Miazăzi, existau câteva lumini pierite, pentru că, atâta vreme cât porțile erau zăvorâte la căderea nopții, ora de stingere era respectată doar de unii dintre orășeni. În zona în care se vindea pânză de serj, de exemplu, câteva tarabe cu pânzeturi încă făceau vânzări la lumina felinarelor din corn de vită. Ceva mai sus, slugile măcelarilor

continuau să azvârle găleți de apă pe pământ, ca să spele de pe porțiunea presărată cu prundiș sângele animalelor care fuseseră sacrificate peste zi.

De Wolfe a traversat drumul și a trecut pe la capăt de Priest Street, unde, probabil, Mathew, soția lui și Peter Jordan jeleau moartea violentă a lui Walter Knapman. Apoi a pornit în josul dealului, spre Idle Lane și Hanul Bush, având suficientă lumină de la stele cât să se orienteze pe acest drum ce-i era extrem de cunoscut. Chemându-l pe Brutus din escapadele lui, făcute din dorința de a amușina cât mai multe mirosuri, coronerul a ajuns la ușa tavernei și, preț de câteva clipe, s-a oprit în întuneric.

De ce fel de primire va avea parte oare? Cum să se comporte dacă Nesta îl va trata din nou cu răceală? Să se arate amabil și iubitor, în încercarea de a o recuceri prin blândețe? Asta ar însemna o adevărată luptă-maraton împotriva firii sale.

Iritat de faptul că nu reușea să se hotărască, a deschis ușa cu un aer hotărât și a pătruns în aerul călâi al berăriei, încărcat de mirosuri de fum de lemn, sudoare, prăjeală și bere vărsată pe jos. Mai toată lumina din local era dată de flăcările buștenilor ce ardeau în vatră, cărora li se adăugau lumânările din seu ce pâlpâiau pe fiecare masă și câteva lumânări din ceară, adăpostite în scobiturile făcute în pereți. Acestea din urmă reprezentau o nouă modă și, cu un aer acru, John s-a întrebat dacă uzurpatorul său o convinsese pe Nesta să suporte cheltuielile.

Aflat în preajmă, Edwin aduna stacanele goale de bere de pe mese. A ridicat una dintre acestea în semn de salut și, târându-și picioarele, s-a apropiat de el.

— Ți-am păstrat masa, căpitane. M-am gândit eu c-o să vii, și de aia i-am alungat de acolo pe câțiva tinerei. S-a uitat apoi cu precauție spre partea din spate a încăperii spațioase ce ținea cât tot parterul hanului. Acum e pe la bucătărie, *Crowner.* Avem o sumedenie de bucate noi și simandicoase – verdețuri cu tot ce poftești!

Tonul lui, din care răzbătea nemulțumirea față de orice fel de schimbare a lumii lui mărunte, dar bine așezate, l-a încredințat pe de Wolfe că avea măcar un aliat, cu toate că omul nu-i putea fi de prea mare folos.

S-a așezat pe banca obișnuită și a rămas cu privirea ațintită spre flăcări, având în față stacana de bere adusă de chelarul cu un singur ochi și la picioare pe Brutus. Până și câinele părea să-și

fi dat seama că stăpânul lui nu se simțea tocmai în largul său, pentru că-și așezase botul umed pe unul din genunchii lui John. Curând, a auzit glasul binedispus și puternic al lui Alan din Lyme, care flecărea cu alți mușterii aflați în spatele lui, dar nu i-a dat satisfacția de a întoarce capul spre el.

Trecuseră deja cinci minute, dar nici urmă de Nesta. Până nu demult, ea își lăsa orice treburi ar fi avut ca să stea cu el, chiar dacă uneori rămânea doar câteva clipe, după care dădea fuga la bucătărie ca să le strunească pe bucătăreasă ori pe cele două servitoare. Stând singur alături de foc, de Wolfe a trecut prin câteva stări, începând cu iritarea, trecând prin resemnare și ajungând la o furie întunecată. După mai bine de un sfert de ceas, a socotit că se cuvenea să accepte situația, dându-se bătut, și să-și vadă de drum, hotărât să nu mai calce niciodată pragul Hanului Bush. Însă, după ce a dat de dușcă ultima înghițitură de bere și a lăsat stacana pe tăblie cu un gest apăsat, a perceput prezența cuiva la capătul celălalt al mesei.

— Bună seara, John? Te simți bine?

Nesta era cea care i se adresase, și avea pe chipul de forma unei inimioare o expresie pe care John nu o mai văzuse până atunci, un amestec de tristețe și sfidare.

— Acum, că te-am văzut, mă simt mai bine, doamnă.

În ciuda faptului că-și repetase în minte ceea ce voise să-i spună, cuvintele acestea au fost rostite nechemate. Expresia de pe fața ei nu s-a schimbat, însă, în lumina difuză, John a avut impresia că observă o ușoară umezire a ochilor ei.

— Nesta, stai lângă mine, a spus el rugător, cu glas scăzut, însă ea a scuturat din cap, iar buclele ei roșcate nu au mai fluturat ca altădată, fiind strânse sub boneta din pânză.

— Am treabă, John. Sunt multe de făcut, mai ales de când...

Glasul i s-a stins, și a aruncat o privire spre partea din spate a încăperii, unde gălăgiosul Alan schimba un butoi gol. Apoi s-a întors spre de Wolfe. Spune-mi totuși ce-ai mai făcut. Iar ai fost plecat din oraș, așa e?

A rostit asta pe un ton ceva mai aspru, făcând referire la desele lui absențe, însă John a ignorat tonul, agățându-se doar de înțelesul cuvintelor ei, ca să o rețină acolo.

— Azi am descoperit un mort – ucis în Dunsford, dar ajuns tocmai la Teignmouth.

Asta trebuia să-i atragă atenția, însă ea a reacționat tăios la

auzul ultimului cuvânt.

— Ai mers până la Teignmouth astăzi? Pe drumul de coastă, neîndoielnic, nu?

Fără să priceapă, John a confirmat cu un gest din cap.

— A, drumul ce trece prin Dawlish! Și nu i-ai făcut o vizită iubitei tale cu păr bălai?

De astă dată, glasul ei era tăios ca o sabie.

Luat prin surprindere, el s-a încruntat furios.

— Dacă-ți închipui că am văzut-o pe Hilda, te înșeli. Deși asta nu e treaba ta, a adăugat el, fără să-și măsoare cuvintele.

Galeza cu păr roșcat și-a lăsat pumnii mici pe tăblie și s-a aplecat spre el.

— Te cunosc prea bine, John. Poate că nu ai văzut-o, dar te-ai dus să o cauți, nu?

De Wolfe nu se pricepea să mintă și, oricum, rareori catadicsea să ocolească adevărul.

Iar Nesta, care îl cunoștea ca pe propria palmă, și-a dat imediat seama că el se zbătea să găsească o cale de salvare, astfel că nu i-a trebuit o dovadă mai clară.

— N-ai pierdut vremea și ți-ai găsit repede alt pat, blestematule, a spus ea șuierat, fără să ridice glasul.

Cu toate că până atunci vorbiseră în velșă, ca de obicei, câțiva bărbați de la mesele apropiate stăteau cu urechile ciulite la discuția lor.

— Cred că, de-acum înainte, o să găsești bere mai pe gustul tău în alte taverne.

Apoi, roșie la față de supărare, hangița s-a retras val-vârtej de lângă John, care părea total înfrânt. De sub masă, Brutus a scos un scheunat și și-a lipit mai bine capul de piciorul stăpânului.

În acea după-amiază, imediat ce coronerul a ieșit din casa lui, negustătorul de cositor și-a lăsat soția să jelească tăcut în apropierea vetrei și l-a luat pe Peter Jordan cu el, până la un cărăuș cu care cei doi aveau afaceri. Au trecut prin Watergate, poartă aflată în colțul de sud-vest al orașului fortificat, și au pășit în tăcere de-a lungul cheiului, unde, pentru că era perioadă de reflux, câteva ambarcațiuni comerciale și barje stăteau pe uscat. Ajuns la locul cuvenit, Matthew a aranjat cu cărăușul să transporte cadavrul fratelui său până la Chagford, după ce avea să sosească, a doua zi, la castel.

În mod obișnuit, omul aduna cositorul brut din zona dealurilor, iar apoi transporta o parte din metalul rafinat către alte orașe din Anglia, folosind atât căruțe trase de boi, cât și caravane alcătuite din cai de povară și catâri de Poitou.

— Mă voi îngriji să ajungă mâine-seară acolo și vom trata mortul cu tot respectul ce i se cuvine, a promis el, îngrijorat în sinea lui că moartea celui mai important producător de cositor i-ar putea strica afacerile.

În drum spre casă, Matthew i-a dat câteva instrucțiuni nepotului său vitreg.

— Trebuie să plec la Chagford imediat, ca să le duc vestea, a spus el cu glas cavernos. Tu rămâi aici până mâine-dimineață, când va sosi mortul, și îngrijește-te să fie tratat cu tot respectul cuvenit. Apoi o să însoțești convoiul până la Chagford. Căruța cu el trebuie să ajungă acolo înainte de căderea întunericului. S-a uitat apoi la cerul acoperit de nori cenușii. Și sper să fac și eu la fel, dacă plec neîntârziat.

În ciuda planurilor lui, Matthew Knapman a sosit la Chagford mult după lăsarea serii, cu toate că și-a ostenit bine calul pe drumul de peste douăzeci și cinci de kilometri de la Exeter. După ce și-a lăsat bidiviul transpirat în grija unui rândaș de la grajdul aflat în partea din spate a casei lui Knapman, a mers pe jos cei câțiva metri până la locuința preotului, aflată la marginea cimitirului parohial. De acolo, l-a luat pe Paul Smithson să-l ajute să-i dea vestea soției lui Walter și au plecat împreună spre casa acesteia.

Abia întors de la grajd, unde se interesase ce călăreț sosise acolo după căderea întunericului, administratorul Harold i-a întâmpinat în fața ușii. În lumina unei făclii cu smoală, prinsă pe zid, pe fața lui se vedea o expresie de îngrijorare. Și-a dat seama imediat de motivul vizitei lui Matthew la acea oră târzie și a izbucnit în lacrimi când a aflat de moartea violentă suferită de stăpânul lui, în slujba căruia fusese vreme de aproape douăzeci de ani. Apoi s-a îndreptat de spate și, reținându-și plânsul, i-a condus în casă.

— Stăpâna are un oaspete – venit să îi aducă alinare după dispariția stăpânului, nu am a mă îndoi, a adăugat el cu o notă de sarcasm în voce.

În camera principală a casei, bătrâna Lucy stătea dormitând pe

un scaun cu spătar înalt din apropierea focului, în vreme ce Joan Knapman, cu părul negru atârnându-i în două bucle groase peste sâni, stătea țeapănă la masă, acum goală, cu excepția a două pahare franțuzești și a unei ploști cu vin. De cealaltă parte a mesei, rezemat de tăblia curată, se găsea Stephen Acland, stând pe un scaun fără spătar.

Auzind sunet de pași, el a întors capul și, când i-a văzut pe Matthew și pe Smithson intrând, s-a ridicat în picioare, privindu-i cu o expresie aproape sfidătoare.

— Am venit să aflu știri despre Walter, a spus el înainte ca bărbații sosiți să scoată o vorbă. Am avut noi unele neînțelegeri, știu asta, dar suntem vecini și avem aceeași meserie.

Matthew a aruncat o privire nepăsătoare spre el și a traversat încăperea, ajungând în spatele lui Joan și lăsându-și o mână părintească pe umărul ei. Ea a ridicat ochii spre el și l-a privit cu calm.

— E mort, adevărat? a zis ea încet.

În timp ce Matthew a confirmat cu o mișcare din cap, Acland s-a ridicat brusc în picioare, făcând ca scaunul să scoată un hârâit pe pardoseală.

— Hristoase mare, nu! a strigat el, trezind-o astfel pe Lucy, care a început să plângă deopotrivă cu Harold, care rămăsese ceva mai retras.

— Potoliți-vă! s-a răstit proaspăta văduvă, rămânând cu ochii uscați și stăpână pe situație. Ce s-a întâmplat, Matthew?

Acesta s-a lăsat pe un alt scaun fără spătar și și-a lăsat brațele pe tăblie, după care le-a povestit istoria așa cum o aflase de la coroner. Bătrâna s-a apropiat de fiica ei și a încercat să o îmbrățișeze drept consolare, dar femeia mai tânără a îndepărtat-o, voind să i se dea pace. Și preotul s-a apropiat de ea, dar experiența îl sfătuia să lase pe mai târziu platitudinile pe care avea să le rostească.

— Am aranjat ca mâine să fie adus acasă, a continuat Matthew cu tristețe în glas. Din nefericire, va veni și coronerul ca să țină o anchetă, după care îl vom putea îngropa pe Walter.

Joan și-a lăsat mâna firavă pe brațul lui.

— Mi-e greu să cred, Matthew. Era atât de energic, de vivace. Cum se poate să fi dispărut atât de repede din viața noastră?

Fratele geamăn al mortului a privit-o lung și a rămas aproape surprins văzând, în lumina scăzută a lumânărilor, că ochii ei erau

umezi. Nu agrease deloc acea căsătorie a fratelui său și o socotea pe Joan o femeie rece și calculată, preocupată doar de confortul propriu, însă acum, pentru prima oară, a remarcat oarecare urme de afecțiune, apărute prea târziu pentru a-l consola cu ceva pe fratele său, deoarece Matthew avea cunoștință de bănuielile lui Walter privind fidelitatea proaspetei sale soții.

— Și tu, Joan, ce-o să te faci? Cred că-ți vine de două ori mai greu, mai ales că ai pierdut doi soți într-un răstimp atât de scurt, a spus el.

Proaspăta văduvă a acceptat o năframă din partea mamei sale, care se agita în jurul ei ca un fluture atras de lumină. Ștergându-și ochii, s-a îndreptat de spate, revenind la poziția ei obișnuită, și a suspinat adânc.

— Mă așteptam la asta chiar de ieri. Văzând că nu mai ajunge acasă, mi-am dat seama că s-a întâmplat ceva groaznic. Iar după ce s-a scurs noaptea și o bună parte a zilei de azi, singura explicație posibilă era că murise. Cu toate astea, am socotit că probabil a căzut de pe cal ori a avut cine știe ce accident – nu că a fost ucis și găsit în râu, la mare depărtare în aval.

Matthew nu o mai văzuse niciodată pe Joan vorbind atât de mult și s-a întrebat dacă nu cumva o judecase greșit până în acel moment. Cu toate acestea, în cameră îl găsise pe acel bărbat care se arăta suspect de preocupat de binele ei. L-a urmărit pe Acland, care pășea agitat până la vatră și înapoi.

— Ce naiba se petrece în zona landei zilele astea? a întrebat revoltat cositorarul rival. Întâi, piere un șef de echipă, iar acum, chiar Walter! Să fie vreun spirit rău care are ceva cu noi, cositorarii? Unii mineri bătrâni cred în Crockern, zeul păgân al landei, și, treptat, o să încep și eu a crede în existența lui.

Matthew a râs cu amărăciune.

— Dacă există, înseamnă că mânuiește foarte bine o bâtă – dar și un satâr, ca în cazul sărmanului Henry.

Preotul a dat din cap.

— Părerea mea e că putem pune toate aceste blestemății pe seama unui om, nu a unui spirit al ținutului. Dar asta nu-i oferă nici un fel de mângâiere lui Joan. Iubită doamnă, pot să te ajut cu ceva?

Palidă la chip, văduva lui Walter a rămas dreaptă, cu mâinile în poala rochiei bogate din mătase de culoare roșie, care se asorta cu șiretul înfășurat în jurul coadelor ce îi ajungeau până la talie,

având capetele vârâte în niște tuburi subțiri și aurite.

— Nu, mulțumesc. O să-mi trebuiască mult timp să mă obișnuiesc cu ideea că am rămas din nou singură pe lume, fără soț.

Lucy se smiorcăia, străduindu-se să o prindă de mână pe fiica ei, dar aceasta s-a ridicat în picioare și a dat ocol mesei până a ajuns în fața negustorului de cositor, care era obosit după drumul lung făcut călare.

— Ar trebui să ne gândim mai degrabă la tine, Matthew. Tu i-ai fost frate geamăn, fiind mai apropiat de el decât oricare dintre noi. Și sunt convinsă că ești tare ostenit. Trebuie să te odihnești – de fapt, toți avem nevoie de multă putere ca să rezistăm în următoarele zile.

Dând impresia că era cea mai tare dintre toți, ea s-a apucat să-i poruncească lui Harold să îl instaleze pe cumnatul ei într-o cămăruță de la catul de sus și să-i dea de mâncat și de băut. După aceea, i-a mulțumit politicos preotului, trimițându-l practic acasă, și, fără prea multe menajamente, a expediat-o și pe mama ei la culcare.

După ce a rămas singură cu Acland, s-au mutat alături lângă focul ce abia pâlpâia. Cu capetele apropiate, au stat de vorbă destul de înfocat vreme îndelungată, Joan lăsându-și degetele cuprinse în mâinile lui puternice.

În aceeași noapte, John de Wolfe a plecat din Hanul Bush cu simțăminte amestecate, oscilând între mustrările aduse lui însuși pentru faptul că pomenise despre călătoria din cursul zilei prin satul Dawlish și deznădejdea născută din gândul că legătura ce îl ținuse aproape de Nesta vreme de un an părea să se fi desfăcut iremediabil. Apoi furia a luat locul tristeții, iar el a blestemat întâi frivolitatea femeilor, apoi s-a gândit să-l prindă pe Alan din Lyme și să-l bată măr.

În vreme ce înainta cu pași repezi pe străzile ce urcau spre Rougemont, a alungat orice alte sentimente și a luat o hotărâre. Dacă Nesta îl acuzase în mod nedrept că ar fi înșelat-o în acea zi cu Hilda, atunci el nu avea nimic de pierdut dacă ar fi adeverit acea acuzație. Nu a luat în seamă faptul că, dacă Hilda ar fi fost acasă când trecuse pe la ea, și-ar fi meritat din plin acuzațiile aduse de Nesta, dar capacitatea bărbaților de a alege varianta de adevăr ce îi avantajează este atât de mare, încât s-a convins de

îndată că Nesta se dovedise din cale-afară de nedreaptă.

A trecut prin dreptul propriei case, continuându-și drumul spre castel, în parte pentru a putea prezenta o scuză credibilă și sinceră față de Matilda pentru ieșirea din acea seară, dar și ca să-l anunțe pe Richard de Revelle în legătură cu moartea lui Knapman. Sala donjonului era aproape pustie, cu excepția câtorva servitori care dormeau lângă foc, iar de astă dată ușa *sheriff*-ului era încuiată, în dreptul ei nefiind nici o santinelă. Socotind că de Revelle putea fi plecat la unul dintre conacele lui, ori la Tiverton, ori la Revelstoke, John s-a dus în căutarea administratorului, pentru a afla ceva despre întoarcerea cumnatului său. Un servitor a dat fuga să-l găsească pe om, care a venit după câteva minute, anunțându-l că Sir Richard era în apartamentul lui din donjon.

— Abia acum o oră s-a întors, după ce a fost plecat două zile la țară, *Crowner,* foarte ostenit și flămând. Înainte de a se retrage acolo, a dat poruncă să nu fie tulburat până mâine-dimineață.

„Ei, pe naiba! și-a zis de Wolfe. Dacă eu trebuie să lucrez la orice ceas din zi și din noapte, la fel trebuie să facă și el.“

— Omule, e urgent. Bate la ușa lui până-ți răspunde!

Cam fără chef, dar neîndrăznind să nesocotească vorbele ciolănosului coroner, servitorul a scos o cheie mare de la brâu și a deschis ușa ce dădea spre încăperea din interior, pe care de Revelle o folosea pentru treburile lui oficiale. Dincolo de aceasta, se găsea altă ușă, ce dădea în iatacul lui. Administratorul s-a apropiat de acea ușă și a bătut cu sfială.

— Lovește mai cu nădejde, afurisitule! i-a strigat de Wolfe, rămas în mijlocul încăperii.

Omul s-a supus, apoi a lipit urechea de tăblia ușii. A urmat o pauză lungă, după care lui de Wolfe i s-a părut că aude foșnete și voci șoptite. Apoi *sheriff*-ul a întrebat apăsat cine îl deranja.

— A venit coronerul, Sir. Spune că are vești ce nu suferă amânare.

S-au auzit alte foșnete, după care cheia s-a răsucit în broască pe dinăuntru, *sheriff*-ul s-a furișat afară, închizând ușa în urma lui. Își trăsese o mantie lungă peste umeri, însă de Wolfe a bănuit că era gol pușcă pe dedesubtul ei.

— Eram în pat, afurisitule! Ce vrei la ora asta?

De Wolfe și-a dat seama că *sheriff*-ul nu fusese singur în iatac. Soția cumnatului său, glaciala Lady Eleanor, venea rareori la

Exeter, preferând confortul conacelor pe care le aveau decât apartamentul din donjonul castelului Rougemont, lucru ce îi surâdea lui Richard, și nu era prima oară când de Wolfe îl prindea în pat cu o femeie ușoară.

— Cred că dregătoria ta de lord guvernator al cositoriilor nu mai e defel primejduită, asta deocamdată, Richard.

Sheriff-<u>ul</u> s-a holbat la cumnatul lui. De aceea îl smulsese din căldura patului și din brațele femeii la acea oră de seară?

— Walter Knapman e mort. Ucis! l-a informat de Wolfe.

Sheriff-<u>ul</u> a rămas înmărmurit vreme de o clipă, după care și-a tras mantia mai strâns în jurul trupului și a lipăit cu picioarele desculțe pe pardoseala rece de piatră, ca să se așeze pe scaunul lui de la masa încărcată doldora de suluri de pergament. Aproape temător, a ridicat privirea spre coroner.

— Hei, ce te uiți așa la mine? Doar nu am pus eu ca individul acela afurisit să fie ucis, a spus el.

Până în acel moment, o asemenea posibilitate nu-i trecuse prin minte lui John de Wolfe, însă a băgat ideea la cap, cu gând să o analizeze ceva mai târziu.

— Am sugerat eu așa ceva? a întrebat el pe un ton detașat.

— Știu cum gândești tu, John, a zis Richard cu amărăciune. Ești în stare să răstorni lumea cu susu-n jos numai ca să-mi găsești păcate și să mi le pui în cârcă. Cu toate că omul acela m-a necăjit cum nici nu-ți închipui prin insolența lui, eu nu mă tem de unii ca el. L-a fulgerat apoi cu privirea pe soțul surorii lui, iar acesta din urmă a observat cum bărbuța lui ascuțită și dată cu ceară lucea, amintind de capătul unei lănci. În orice caz, eu am fost cu perceptorii mei de la Lydford la Crediton și Cullompton, ca să-i vânez pe porcii care întârzie plata dărilor acum, când trebuie să predau totul la Winchester.

De Wolfe a băgat la cap faptul că zona pomenită de Richard era destul de neclar conturată și deloc departe de Dunsford, de unde dispăruse Knapman – deși nu credea la modul serios că *sheriff*-ul ar fi făptuit personal ceva atât de josnic, mai ales că avea atâtea iscoade și atâția vasali care să acționeze în locul său. A relatat faptele așa cum le știa, punând accent pe ideea că sigur fusese vorba despre crimă, nu despre un accident.

— Chiar dacă a căzut în cap ori și l-a spart de o piatră, întâi a fost doborât de pe cal de o lovitură foarte puternică primită în spinare, astfel că această moarte este urmarea unei crime.

Probabil că după aceea a fost azvârlit în râul Teign – iar apele adunate după ploile din ultima vreme l-au dus către mare. A făcut o pauză, pentru că în minte i-a revenit imaginea cadavrului încâlcit în materialele cărate la vale de râu. E bine că a fost descoperit și acolo. Următorul flux l-ar fi dus spre mare, iar atunci nu am mai fi aflat ce i s-a întâmplat.

Țâfnos și aruncând câteva priviri în lateral, către ușa iatacului, *sheriff*-ul a spus ceea ce ar fi trebuit făcut, iar de Wolfe i-a zis că a doua zi dimineață avea să plece spre Chagford, ca să-și continue investigația și să adune iar un juriu pentru anchetă.

— Strângerea dării pentru cositor trebuie să se facă acolo, peste două zile. Ca lord guvernator, trebuie să particip, mai ales dacă ținem seama de necazurile ce au izbucnit în ultimul timp, a bolborosit de Revelle.

De Wolfe a arborat un surâs ce aducea mai curând a rânjet.

— Nu ești nici pe departe iubit de mineri după cele petrecute la Crockern Tor. Eu cred însă că ai datoria de a fi prezent. Dar să iei cu tine o trupă mai serioasă de oșteni. S-ar putea să ai nevoie de ei ca să te apere.

Cu această din urmă remarcă lipsită de umor, de Wolfe a plecat, lăsându-și cumnatul stând deconcertat pe scaun, ardoarea lui de mai devreme pălind vizibil.

Aflat pe spinarea unui cal de povară, cadavrul lui Walter era încă pe drum spre Exeter când, a doua zi dimineață, John de Wolfe și cei doi asistenți ai săi au ieșit din oraș. Gwyn se purta cu dezinvoltură, ca de obicei, însă tovarășii lui de călătorie se arătaseră foarte reținuți, John, care nu era vorbăreț nici în momentele de mare fericire, se simțea sfârtecat între tristețe și furie de faptul că fusese respins de Nesta, în vreme ce Thomas de Peyne atârna fără nici o vlagă pe spinarea poneiului său.

Cei doi bărbați care stăteau călare pe cai impunători erau parcă ținuți pe loc de poneiul încet al copistului, astfel că le-au trebuit mai bine de două ore până să treacă de Dunsford, ca să ajungă la moara de pe râu, aflată ceva mai la vale de sat. Sosiți acolo, de Wolfe s-a oprit pentru a examina presupusul loc al crimei. Râul Teign se furișa la vale printre dealurile vălurite, bogat împădurite pe ambele maluri. Se vedea un zăgaz din piatră, așezat în diagonală pe râu, puțin deasupra drumului, care traversa cursul prin porțiunea cu apă mică din aval. Moara era mai jos față de

vad, însă mai toată apa care o acționa venea printr-un jgheab ce începea deasupra stăvilarului.

— Imposibil să fi fost atacat foarte aproape de zona asta, pentru că morarii ar fi văzut ori ar fi auzit țipete, și-a dat Gwyn cu părerea.

De Wolfe l-a aprobat și a privit în susul povârnișului ce ducea spre pădure, unde drumul urca treptat pe versantul văii către Doccombe, continuând apoi spre Moretonhampstead și Chagford. Însă, la câteva sute de pași depărtare, după un cot al drumului, printre copaci, nimeni nu ar mai fi auzit mare lucru, a spus el. O lovitură cu bâta și apoi cu piatra în cap nu poate stârni prea mult zgomot.

Thomas a tresărit oarecum din tăcerea lui îndurerată.

— Dar cum ar fi scăpat de cadavru, *Crowner?* Din câte țin eu minte, omul era bine clădit.

— Aproape cert l-au atacat doi oameni. Unul trebuia să-i distragă atenția în vreun fel, în vreme ce altul l-a lovit pe negândite cu bâta în cap. Knapman era prea puternic și prea ager ca să se lase doborât de un răufăcător oarecare.

— Așadar, doi bărbați puteau lesne să-l ducă ori să-l târâie prin pădure până la râu, s-a declarat Gwyn de acord. Trebuia dus în aval, altfel cadavrul lui ar fi rămas blocat în zăgaz.

— În porțiune aceea e numai pădure, nu există nici o locuință. Nu aveau cum să fie văzuți ori tulburați de careva.

După ce l-au însărcinat pe Thomas cu paza cailor, coronerul și omul său de încredere au petrecut mai bine de un ceas umblând și scotocind printre copaci și de-a lungul râului, însă fără a descoperi nimic important. O grămadă alcătuită din crengi frânte și rămurele aduse de reflux le-a arătat că, după furtunile din ultima vreme, nivelul apei se ridicase cu aproape două șchioape față de cel normal.

— În acea zonă, oricine putea împinge un cadavru în apă fără să lase nici o urmă pe malurile înnoroite, a mormăit uriașul din Cornwall.

Nemulțumiți, au revenit la caii lor și au rămas în mijlocul drumului vreme de câteva minute, uitându-se ba la râu, ba la pădure, ba la drumul dinspre Exeter.

— Acum, dacă tot am ajuns aici, n-ar strica să schimbăm câteva cuvinte cu morarul, a mormăit de Wolfe, care nu părea defel entuziasmat, dar nici nu avea chef să lase ceva nescotocit.

Au descălecat din nou și au mers alături de cai pe drumul îngust ce cobora spre moară, care se vedea îndărătul unui pâlc de copaci din apropierea râului. Vuietul roții de moară a crescut în intensitate pe măsură ce s-au apropiat de clădirea unde, din câteva căruțe trase de boi, se descărcau saci de grâne, în locul lor încărcându-se alții cu făină pentru a fi duși la Dunsford ori în alte sate învecinate. Unul dintre căruțași a răcnit după morar, iar curând, pe treptele ce coborau dinspre clădirea de lemn, a coborât tropăind un bărbat învăluit într-un nor de praf, care, în timp ce se apropia, își scutura faina de pe șorțul de piele.

De Wolfe a spus cine era, iar morarul, un bărbat rotofei, cu chipul rubicond și niște cioturi înnegrite în loc de dinți, a devenit pe dată extrem de politicos, ba chiar de-a dreptul slugarnic. Walter Knapman îi fusese stăpân de când cumpărase moara de la seniorul manorial, și era dispus să ajute la desfășurarea anchetei privind moartea lui, fie și numai pentru că slujba sa depindea de cel care prelua moara după dispariția stăpânului. Pe de altă parte, el i-a oferit și o știre coronerului.

— După ce au trecut pe aici oamenii lui Knapman, aceia veniți să-l caute, un flăcăiandru mi-a zis că a văzut doi bărbați în apropierea drumului imediat ce Knapman a plecat de aici, a bolborosit el, vânturându-și neconvingător un braț către peisajul din spatele lui.

Auzind acele vorbe, de Wolfe și-a împreunat sprâncenele într-o expresie de furie reținută.

— Și de ce nu ni s-a spus și nouă mai devreme despre asta? a întrebat el pe un ton poruncitor.

Morarul a ridicat ambele mâini albite de faină, în semn de apărare.

— *Crowner,* e un băiat fără minte. A amintit de asta abia seara trecută, când a stat de vorbă cu tatăl lui. E unul dintre oamenii mei și locuiește în coliba aceea amărâtă de pe malul râului.

Apoi l-a chemat pe om, un bărbat livid, sfrijit, care părea prea plăpând pentru a ridica un sac de grâu sau de făină.

După câteva minute, acesta îi îndruma pe de Wolfe și Gwyn pe poteca din spatele morii, care ducea spre o căsuță ce abia se ținea în picioare, construită din lut și paie, având acoperișul din brazde de pământ. În jurul colibei, scurmau, căutând de mâncare, câteva gâște și alte orătănii, iar o vacă, doar coastele de ea, stătea legată de un stâlp din apropierea bortei ce slujea drept ușă. Îndărătul

unei îngrădituri improvizate din bețe, vreo șase purcei guițau, vânzolindu-se într-o porțiune plină de glod.

— Soața mea ține câțiva porci, iar mezinul nostru se ocupă de ei. L-am făcut cam târziu, așa că s-a născut cam slab de minte, deși ceilalți trei frați ai lui sunt bine, a explicat omul, ca și cum și-ar fi cerut scuze. Accentul lui de om născut în Devon era atât de pregnant, încât până și lui de Wolfe, născut în sudul comitatului, îi venea greu să-i înțeleagă vorbele.

— Și ce vești noi ar putea avea el despre meșterul făurar Knapman? l-a întrebat coronerul, care își cam pierduse răbdarea.

Drept răspuns, morarul a vârât capul pe ușa colibei și a răcnit ceva greu de înțeles. O clipă mai apoi, dinăuntru a țâșnit, nesigur pe picioare, un băiat, îmbrâncit să iasă de o femeie care nu s-a lăsat văzută decât ca o siluetă, rămânând ascunsă în întuneric.

— Se teme de necunoscuți fiindcă a fost batjocorit de niște oșteni care au trecut pe drum, a explicat tatăl lui, parcă ținând să-și caute scuze. L-a apucat apoi pe copil de braț și i-a strigat: Hai, Arthur, povestește-le acestor domni ceea ce mi-ai spus aseară!

Băiatul era mai în vârstă decât părea la prima vedere, având probabil vreo treisprezece ani, însă fața lui rotundă și privirea goală sugerau că mintea abia dacă îi era cât a unui copil de două ori mai mic decât el. Își ținea vârful limbii scos afară printre buzele desfăcute, iar ochii mici i se rostogoleau înfricoșați în găvane. A bolborosit ceva ce de Wolfe nu a reușit să priceapă.

— Ce-a zis? s-a răstit el la morar.

Acesta a interpretat și a îmbogățit relatarea copilului.

— In ziua când a dispărut stăpânul, Arthur, cel de față aici, era cu porcii în pădure, de cealaltă parte a drumului, destul de sus pe deal. Trebuie să fi fost cu puțin înainte de amiază, când și-a dat seama că trebuia să coboare neîntârziat să mănânce.

John s-a gândit în treacăt că morarul semăna foarte mult cu Gwyn în ceea ce privea încetineala cu care ajungea la miezul chestiunilor, dar a făcut un efort de voință și și-a ținut limba în frâu.

— Spune că l-a văzut pe stăpânul Knapman urcând călare drumul de la moară și întâlnindu-se cu alt călăreț care ieșea dintre copaci. S-au oprit amândoi, apoi au pătruns împreună în pădure, unde există o potecă a căprioarelor. A tăcut pentru o clipă, și l-a scuturat pe băiat de umăr, după care au schimbat

între ei câteva replici rămase de neînțeles. Născut și crescut în Hampshire, Thomas nu a priceput nici o iotă din vorbele schimbate de cei doi, atât de neinteligibil era accentul lor.

— Doar atât a văzut? Cine era celălalt bărbat? Știe cumva? a întrebat coronerul.

Tatăl copilului a clătinat din cap.

— Pe stăpân îl știe din vedere. Celălalt îi era necunoscut.

— Altceva n-a mai văzut?

— Nu. Spune că un alt bărbat, pe jos, tară să aibă cal, a apărut printre copaci, din partea de jos a drumului, și i-a urmărit pe cei doi călăreți până în pădure. Doar atât a văzut, pentru că după aceea a venit acasă, fiindcă i se făcuse foame.

Băiatul își muta privirea de la un bărbat la celălalt, ostenindu-se să priceapă ce se petrecea.

— Cum arătau bărbații, fiule? l-a întrebat Gwyn, aplecându-se deasupra băiatului și vorbindu-i cu gingășie.

— Domnule, trebuie să-i vorbești mai tare, că a rămas cam surd, asta de când era mic de tot.

Tatăl a repetat întrebarea în dialectul lui brutal și răstit și a primit un răspuns confuz din partea copilului.

— Spune că îl cunoștea doar pe stăpân – ceilalți erau străini.

— Scunzi ori înalți? Cum erau îmbrăcați? Ce fel de cal avea primul bărbat? De Wolfe a început să lanseze un șir de întrebări, însă rezultatul s-a dovedit dezamăgitor.

— Nu vede prea bine, domnule, că la el s-au cam terminat toate cele, parcă așa a fost voia Domnului. Spune că bărbatul care mergea pe jos era mare, atâta și-a dat seama. Cel călare avea un cal cafeniu și purta straie cafenii.

După încă cinci minute de întrebări, nu au reușit să scoată mai multe de la copil, făcându-l însă temător și mai să izbucnească în plâns.

Iubitor de câini și de copii, Gwyn a clătinat din cap către de Wolfe.

— Gata, de aici încolo nu mai avem ce afla de la bietul copil.

L-a luat de mână și l-a dus până în ușa colibei, unde i-a pus o jumătate de penny în palmă, după care l-a împins spre mama care-l aștepta.

— Ne arăți și nouă unde se află poteca aceea a căprioarelor? l-a întrebat cu glas îmbufnat de Wolfe pe morar.

Câteva momente mai apoi, lucrătorul le-a arătat o potecă

îngustă, pe jumătate ascunsă de tufişuri, ducând spre copacii care urcau panta dinspre miazăzi a drumului.

— Oamenii din Chagford au cercetat poteca asta marţi? l-a întrebat Gwyn pe morar.

Acesta a ridicat din umeri.

— Eu nu am fost aici în ziua aceea... Poate că au căutat, dar din drumurile astea pornesc multe cărări bătute de animale.

Descălecând din nou şi lăsându-şi caii cu Thomas, de Wolfe şi ceilalţi doi bărbaţi au pornit prin tufărişuri, ajungând în semiobscuritatea creată de ramurile copacilor. Deşi coroanele nu înfrunziseră încă, existau destule mlădiţe şi rămurele verzi rupte, arătând calea urmată recent pe potecă, iar pe sol se vedeau urme de copite în locurile unde caii trecuseră prin pământul umed şi moale.

— Nu a plouat mult de la furtuna aceea sau, în orice caz, nu îndeajuns ca să spele toate urmele, a remarcat Gwyn.

La vreo sută de metri spre interiorul pădurii, o porţiune stâncoasă mai ridicată alcătuia un mic luminiş între fagi şi stejari. În jurul acestuia, un cerc de iarbă şi tufişuri scunde alterna cu glodul cărat în jos de un mic torent ce pornea din susul coastei. Acolo se vedeau mai multe urme de copite, amestecate, iar câteva tufişuri mărunte fuseseră strivite şi făcute una cu noroiul. Cei trei bărbaţi au examinat solul cu atenţie, dar nu şi-au putut da seama ce se petrecuse în acel loc.

— Avem aici urme de copite ale unor cai care au făcut şi altceva decât să urmărească drumul, a remarcat de Wolfe. Se pare că s-au deplasat într-o direcţie şi în alta în zona asta, dar mai mult nu putem spune.

— Şi nici nu se vede nimic ieşit din comun la urmele de copite – nici nu am putea să le punem pe seama unui anumit animal, a bombănit Gwyn. A pornit pe cărarea ce ducea dincolo de luminiş, dar a revenit în scurtă vreme, spunând că nu găsise urme care să demonstreze că aceasta fusese folosită recent de oameni călare. Cei care au venit până aici s-au retras pe aceeaşi cale, a adăugat el.

În timp ce revenea spre drum, de Wolfe s-a gândit la semnificaţia celor văzute de băiat.

— N-ar avea nici o noimă să părăseşti drumul ca să ajungi până în luminişul acela; prin urmare, singura explicaţie ar fi o ambuscadă.

Gwyn s-a scărpinat cu îndârjire între picioare, lucru ce se părea că-l ajuta să gândească mai bine.

— În cazul în care Knapman l-a urmat de bunăvoie până în pădure pe bărbatul călare, înseamnă că l-a cunoscut. Ce călător singuratic ar risca să pătrundă în adâncul pădurii însoțit de un necunoscut, mai ales pe vremurile astea, când proscrișii și bandiții bat toate drumurile?

De Wolfe l-a aprobat pe ofițerul său, dar nici unuia nu i-a venit vreo idee în legătură cu cele petrecute în acea nefastă zi de luni.

Au ajuns la drum și, mulțumindu-i morarului, l-au trimis la treburile lui. În timp ce omul cobora cu pași mari, de Wolfe a slobozit o înjurătură, iritat de faptul că fiul handicapat al morarului nu reușise să rețină și alte amănunte.

— Nici măcar n-a fost în stare să ne spună dacă omul pe jos avea sau nu o bâtă în mână!

Gwyn a încercat să îl mai domolească pe stăpânul său.

— Da, dar acum, mulțumită băiatului, știm ceva mai multe lucruri. Până acum, bâjbâiam pe întuneric. Momentul și locul se potrivesc, și e bine totuși că amărâtul acela de copil l-a recunoscut fără nici un dubiu pe Knapman.

Destul de dezamăgiți, au abandonat căutarea, continuându-și călătoria, astfel că au sosit în Chagford la vreme ca să audă bătaia de amiază a clopotului din turnul bisericii St Michael, o dovadă a generozității lui Walter Knapman. De Wolfe a apelat din nou la ospitalitatea seniorului manorial Hugh Wibbery, astfel că au plecat întâi la moșia acestuia, pe care exista o casă impunătoare, nu doar un conac oarecare, situată în afara orașului, pe partea de sud-vest, acolo unde relieful se ridica spre podiș și spre dealuri.

Wibbery i-a amintit lui de Wolfe de propriul frate – nu prin înfățișare, deoarece acesta era un bărbat scund, destul de plinuț, cu chipul bătucit de vreme, ci prin interesul deosebit pe care îl acorda domeniului său. Familia Wibbery trăia în Chagford de o jumătate de secol, preluând proprietatea aceea de la episcopul de Coutance, după ce familia lui Ralph Pagnell se stinsese cu totul. Erau cunoscuți uneori și sub numele de Chagforzi, dar pe Hugh îl interesau mai mult pământurile și oile decât politica locală, ferindu-se să se amestece în gâlcevile orașului atât cât îi stătea în putință. Adevărat, manifesta oarece invidie față de familia Prouz, care locuia în apropiere, la castelul Gidleigh, deoarece aceasta

deținea mai tot pământul din jurul orașului Chagford, dar nu și orașul în sine. La fel de adevărat era că el obținea profituri frumușele din dările pentru piață și din afacerile cu cositorarii și cu negustorii acestora, însă lăsa cea mai mare parte a treburilor administrative intendentului și bailivului său, preferând să umble personal pe câmpurile cultivate și pe pășuni, fiind astfel un fermier până în măduva oaselor.

Casa din lemn, cu acoperiș din șindrilă, avea o palisadă largă ridicată de jur împrejur, dar, la fel ca și casa de la Stoke-în-Teignhead a lui John, acea palisadă era mai curând un gard de protecție decât o fortificație. Podul mobil de peste șanțul circular de apărare nu mai fusese ridicat de ani și ani și, când cei trei au intrat în incintă, coronerul a observat că acesta se afundase la capătul dinspre exterior, pătrunzând în pământ și fiind acoperit de iarbă. Ținând seama că seniorii manoriali aveau deseori motive să strâmbe din nas când vizitatori oficiali cereau găzduire, Wibbery i-a întâmpinat destul de politicos. Însă un cavaler și doi slujitori nu creau probleme mari – spre deosebire de baroni ori episcopi în trecere, care veneau însoțiți de o întreagă suită și de o liotă de slugi. În asemenea cazuri, deranjul și cheltuielile de primire și hrană pentru oameni și animale creșteau în mod considerabil. Vizita unui nobil plecat în plimbare ori chiar a regelui putea duce la ruina unui senior.

Coronerului i s-a oferit o saltea într-o cămăruță din apropierea solariului din spatele sălii mari, însă el a refuzat cu demnitate, spunând că era obișnuit să doarmă în condiții mult mai rele decât alături de vatra din sală. Gwyn și Thomas aveau să doarmă în coliba slujitorilor din curtea interioară, dar mai era vreme până atunci: de Wolfe avea destule de făcut în ce mai rămăsese din acea zi.

Riscând să-i provoace copistului său o nouă criză de melancolie, coronerul l-a trimis pe Thomas să-l cheme pe preotul parohiei, știind din proprie experiență că micuțul slujitor avea darul de a stoarce tot soiul de confidențe, îndeosebi de la oamenii bisericii. Drept scuză, Thomas trebuia să se intereseze care ar fi fost cel mai bun loc pentru ținerea anchetei de a doua zi și să afle ce aranjamente se făcuseră pentru îngropăciunea meșterului cositorar care fusese ucis.

Se putea bănui fără teama de a greși ce sarcină îl aștepta și pe Gwyn: el trebuia să colinde berăriile și hanurile din Chagford și să

vadă cu ce bârfe se putea întoarce de acolo. Pentru un oraş atât de neînsemnat, existau multe astfel de taverne, pe puţin şase – dar, datorită numărului mare de mineri veniţi pentru ceremoniile ce ţineau de marcarea metalului şi de sosirea multor neguţători de cositor atât din Anglia, cât şi de peste mare, hrana, băutura şi găzduirea erau mereu la mare preţ.

Imediat după ce au mâncat la conac, cei trei au plecat fiecare cu treaba lui, de Wolfe ducându-se la casa lui Knapman, aflată în apropierea bisericii. Administratorul Harold nu stătuse degeaba, astfel că pe uşa principală fusese prinsă în cuie o cruce din pânză neagră. În camera mare fuseseră trase obloanele, iar o bucată de catifea violetă acoperea crucifixul ce atârna pe perete. Slujitoarele umblau în vârful picioarelor, iar Harold le poruncise rândaşilor să înfăşoare copitele cailor în pânză de sac atunci când aceştia traversau curtea. John a rămas cu impresia că toate aceste măsuri excesive legate de jeluirea mortului fuseseră hotărâte de administrator: nici un alt membru al familiei nu părea să fie doborât de durere.

Văduva şi cumnatul acesteia l-au primit pe coroner în camera mai mică de la parter, unde existau două încăperi. Cea mare se păstra pentru aşezarea mortului, atunci când acesta avea să sosească. Joan purta o rochie de culoare neagră, scumpă şi croită într-un stil modern. Broderia cu fir aurit din jurul decolteului şi a poalelor se asorta cu cordonul aurit petrecut de câteva ori în jurul taliei ei subţiri. Motoceii aurii de la capetele cordonului aproape că măturau pământul, la fel şi capetele de blană ce atârnau de manşetele mânecilor. În semn de suferinţă adâncă, Joan îşi ascunsese părul negru sub o coafă de pânză albă ca neaua, prinsă cu un cerc auriu peste frunte. Un voal din mătase albă îi acoperea urechile şi gâtul. Una peste alta, efectul era mai curând de a ispiti privirile şi gândurile decât de a exprima suferinţa, iar de Wolfe, care era un fin observator, şi-a dat seama de ce văduvele tinere nu rămâneau niciodată multă vreme nemăritate.

La intrarea lui, Joan stătea în apropierea ferestrei, privind gânditoare spre grădina din faţa casei, dar s-a întors şi i-a oferit mâna. Dându-şi seama că preţăluirea ei era nepotrivită în acele circumstanţe mai curând triste, de Wolfe a prins-o uşor de degete şi s-a înclinat destul de rigid. S-a străduit să-şi exprime apoi, în câteva cuvinte destul de stângace, presărate cu icnete şi încercări de a-şi drege glasul, regretul pentru pierderea suferită, după care

s-a retras și a salutat-o pe mama ei, Lucy, care ședea în preajma focului. Matthew se ridicase de la locul ocupat la masă, unde stătuse cu o cupă de vin în față.

În apropierea mamei, era un alt bărbat, iar Joan l-a prezentat destul de sumar:

— Fratele meu mai mare, Roland, tăbăcar în Ashburton – la fel ca fostul meu soț. A venit să ne ofere sprijinul lui în aceste momente nefericite.

Glasul ei era moale și discret, la fel ca ochii bătând în violet ce căutau spre de Wolfe pe sub genele lungi și negre. Fără nici o legătură cu situația de moment, John s-a trezit calculând dacă orășelul Chagford se compara cu Dawlish în ceea ce privea timpul ce i-ar fi trebuit ca să ajungă acolo călare tocmai de la Exeter.

După ce a fost prezentat de sora lui, Roland din Ashburton a bolborosit un salut morocănos. Era un bărbat butucănos, de aproape treizeci de ani, care arăta ca un meșteșugar și care, îmbrăcat cu o tunică și pantaloni, hainele cele mai bune pe care probabil le avea, nu se simțea chiar în largul lui. Se uita aproape supărat la toată lumea, mai puțin la mama și la sora lui.

— Cărăușul ar trebui să sosească aici cu mult înainte de a se însera, a spus Matthew, oarecum jenat de atmosfera încordată din încăpere, care părea creată în mare parte de prezența lui Roland.

Pe de altă parte, nu știa prea bine cum aveau să înceapă discuția cu coronerul, dar a presupus că aceasta va căpăta mai mult aspect de interogatoriu.

Joan l-a invitat pe de Wolfe să se așeze la masă alături de Matthew, lăsându-i pe mamă și pe fratele ei cel sumbru în apropierea focului. Harold, care nu-și găsea locul, a mai adus câteva cupe de vin și un coșuleț cu niște turtițe ca niște discuri subțiri și dulci din aluat, care abia fuseseră scoase din cuptor.

De Wolfe și-a dres din nou glasul.

— Mâine va trebui să țin ancheta oficială – cu toate că, în condițiile de acum, asta nu ar ajuta prea mult, a recunoscut el.

Le-a spus apoi celor prezenți despre mărturia copilului de la moară, dar a accentuat faptul că, indiferent cât de mult ar fi cântărit spusele lui, aceea nu constituia o dovadă suficient de convingătoare că moartea se produsese acolo.

— Dacă e să respectăm legea, ar trebui să țin ancheta la Teignmouth, unde a fost găsit cadavrul, dar o asemenea treabă ar fi și mai lipsită de rost.

Lucy, mama văduvei, a început să suspine și să-și tragă nasul, dar de Wolfe a socotit că acea izbucnire venise mai curând pentru a păstra aparențele decât ca exprimare a unei dureri sincere. Joan a rămas imperturbabilă, iar John era aproape convins că pe chipul cu trăsături calme și frumoase nu se scursese nici o lacrimă peste noapte.

— Nu există nici o îndoială că Walter a fost ucis în mod precugetat? a întrebat ea încet, fără nici o inflexiune în glas. Nu se poate să fi căzut pur și simplu de pe cal?

— Se prea poate, dar, în acest caz, nu avea cum să primească o lovitură atât de puternică în spinare. Dacă s-ar fi izbit de vreo creangă mai joasă, s-ar fi ales cu urme pe față sau pe piept, nu pe spate, doamna mea. Iar mărturia copilului de la moară sugerează cu limpezime că în treaba asta au fost amestecați doi oameni.

— A suferit mult? a insistat ea.

John nu a fost în stare să-și dea seama dacă tânăra văduvă ținea cu tot dinadinsul să pară îndurerată ori încerca să se pedepsească singură ca urmare a sentimentului de vinovăție provocat de trădarea față de cel care-i fusese soț.

— A primit o lovitură puternică în cap, doamnă, i-a răspuns el pe un ton burzuluit, care probabil l-a făcut să-și piardă cunoștința, astfel că nu a mai simțit nici durere, nici altceva – dar trebuie să recunosc sincer că nu pot spune cu ce a fost dată acea lovitură. Se poate chiar ca rana de la cap să fi fost cauzată de căderea lui de pe cal și lovirea de pământul tare.

Înviorat la față de vinul pe care îl băuse în cursul zilei, Matthew a lovit cu palma în tăblia mesei.

— Walter era un călăreț foarte bun. De când eram copii, nu-mi amintesc să fi căzut vreodată de pe cal. Negreșit a fost atacat – și nu doar de o singură persoană, pentru că nu ar fi fost luat prin surprindere decât dacă altcineva îi distrăgea atenția.

De Wolfe s-a gândit că aceste afirmații îl excludeau probabil pe Matthew de pe lista bănuiților de crimă. Cineva care s-ar fi știut vinovat sigur ar fi profitat de o asemenea ocazie ca să facă omorul a trece drept accident – asta, dacă nu cumva omul făcea un joc primejdios.

— În mare, știm cum și unde a murit, pentru că trupul trebuia dus și aruncat în râu, iar calul i-a fost găsit în aceeași vecinătate. Nu avem idee de ce a fost ucis. S-a uitat fără jenă direct în ochii frumoși ai soției decedatului, după care s-a răsucit către fratele

geamăn al lui Knapman. A fost un negustor bogat și plin de viață, arătându-se foarte hotărât în ceea ce făcea. Fără îndoială că avea rivali și mai erau și unii care-l pizmuiau – dar așa ceva ar fi suficient să împingă pe cineva la omor?

Matthew nu a rezistat privirii directe a lui de Wolfe și a coborât ochii. Pentru prima oară, coronerul a simțit că negustorul de cositor avea ceva de ascuns.

— *Crowner,* trebuie să aibă legătură cu mineritul. Am auzit ce s-a petrecut la Marele Sfat mai zilele trecute. Erau unii de partea lui Walter, care voiau ca el să-i ia locul *sheriff*-ului ca lord guvernator, însă erau și unii care îi jinduiau succesul. A făcut o pauză și a ridicat ochii, întâlnind din nou privirea lui de Wolfe. Categoric, mai erau și unii care s-au supărat că el ar fi voit să îi conducă pe toți minerii în calitate de guvernator. Nu mă refer doar la Richard de Revelle, ci și la unii dintre cositorari, care îi susțineau pe alții pentru acel rang.

Aflată în cealaltă parte a încăperii, Lucy a intervenit, surprinzându-l pe de Wolfe cu priceperea ei evidentă în chestiuni ce țineau de politica în rândul minerilor.

— Nu uitați de William de Wrotham și de Geoffrey Fitz-Peters! Amândoi sunt cu ochii pe rangul ăsta – iar William se și vede cu sorți de izbândă să ajungă *sheriff* atunci când tâlharului aceluia de Richard de Revelle are să-i fie luată dregătoria... ori când are să fie spânzurat, ceea ce este mai probabil.

Auzind acestea, de Wolfe i-a mai iertat din păcate băbătiei. S-a întors apoi din nou spre frate.

— Matthew, bănuiești pe cineva anume în toată urzeala asta? Bărbatul din Exeter s-a uitat cu fereală spre Joan.

— N-aș voi să ponegresc pe nimeni fără a avea vreo dovadă, care pare că lipsește cu desăvârșire în cazul morții fratelui meu. Dar sunt convins că răspunsul îl pot da cositorarii de undeva, dacă nu cumva fratele meu a fost atacat de o bandă de nelegiuiți aciuați în codru ori de hoți la drumul mare.

De Wolfe a clătinat hotărât din cap, iar părul lung i-a fluturat în aer.

— Când a fost găsit, avea încă la brâu o pungă cu destui bani. N-a fost ucis în scop de jaf.

Matthew a făcut un gest prin care voia să arate că nu pricepea, iar apoi a luat o dușcă sănătoasă de vin.

— Dar l-a luat cineva la întrebări pe saxonul acela smintit de

care am auzit la ancheta cealaltă, Aethelfrith? Avem vești despre el? a întrebat coronerul.

Matthew nu avea habar, iar Joan a rămas tăcută, dar deodată o voce dinspre ușă a zis:

— Vă cer iertare, Sir *Crowner,* dar am auzit ceva ieri. Era Harold, care se foise prin preajmă, astfel că auzise mai tot, așa cum procedau servitorii cu experiență îndelungată. Când am intrat în Hanul Coroanei, am auzit un om spunând că, în urmă cu două zile, cineva l-a văzut pe Aethelfrith pe Scornhill Down.

— Și unde-i asta? a întrebat de Wolfe.

— La marginea podișului înalt, la doar câțiva kilometri de aici, undeva deasupra râului Teign de Nord, a precizat Matthew, care crescuse în Chagford și cunoștea împrejurimile la fel de bine ca fratele lui.

— Din câte s-a auzit, a încercat să năruiască cuptorul unei mici topitorii, numai că a fost surprins de doi cositorari care l-au silit să o rupă la sănătoasa, a încheiat Harold ce avea de zis.

— Și era un cuptor de-al nostru? a întrebat Matthew, iar de Wolfe a remarcat tonul posesiv din vorbele lui.

— Nu, era al lui Acland, a răspuns administratorul, cu oarecare satisfacție în voce.

Apoi ochii i s-au îndreptat către stăpâna casei.

Joan i-a surprins privirea, iar obrajii ei fără de pată s-au înroșit, dar ea s-a răzbunat imediat pe servitor, spunând:

— Harold, acum ne poți lăsa singuri. Acestea sunt chestiuni ce nu te privesc. Mergi și te îngrijește de mâncarea pentru masa de seară a oaspeților noștri!

Întorcându-se cu gând să plece, saxonul s-a strâmbat, fiind conștient că, după moartea stăpânului pe care îl slujise atâta vreme, începuse deja tirania altcuiva, a acestei frumuseți enigmatice.

Fără mare folos, de Wolfe s-a străduit vreme de câteva minute să obțină și alte informații, încercând să descopere dacă nu cumva Knapman avea dușmani declarați, dar nici Matthew, nici Joan nu au putut – ori nu au voit – să-i ofere vreo idee. De aceea, și-a schimbat metoda de atac:

— El deținea toată afacerea sau îi erai partener? l-a întrebat el pe Matthew.

— Nu eram cu adevărat parteneri, dar ne ocupam amândoi de negoțul cu cositor. Când eram tineri, am învățat meseria pornind

de jos și lucrând ca săpători de rând pentru tata. Apoi am devenit șef de echipă. Abia atunci eu și Walter am ajuns să primim ceva din profituri, fără să mai trăim doar din simbrie. Acum aproape zece ani, când a murit, tata i-a lăsat cele șase exploatări de cositor lui Walter, dar mi-a dăruit și mie bani cât să pornesc afacerea din Exeter, ca loc de vânzare pentru ceea ce producea Walter. Eu îi găseam cumpărători, din Anglia și din alte părți, și mă ocupam de transportul pe uscat și pe mare, primind pentru osteneala mea un comision din prețul de vânzare. Treburile mergeau bine și amândoi eram mulțumiți cu rezultatele. Eu am vândut și cositorul altora, dar tot ce producea Walter se dădea prin depozitul meu.

— Și ce se întâmplă acum, după moartea lui? l-a întrebat coronerul.

Mathew Knapman s-a uitat îngrijorat către cumnata lui.

— Nu știu. Până se ajunge la o înțelegere, va trebui să continuăm ca înainte. Peter Jordan, fiul lui vitreg, va veni aici să facă tot posibilul pentru organizarea echipelor de mineri și de topitori. Iar eu mă voi ocupa de continuarea afacerii de la Exeter. Peter se pricepe destul de bine la mineritul cositorului ca să facă lucrurile să meargă înainte, iar șefii de echipă vor conduce echipele de săpători de pe șantiere, și cositorul va urma același drum.

— Bine, dar cine va moșteni afacerea?

Matthew și-a răsucit mâinile cu palmele în sus, semn de resemnare și de derută.

— Dumnezeu știe! Walter era tânăr și cât se poate de sănătos. Nu făcusem nici un plan pentru cazul că ar fi murit pe neașteptate. Cred că, în urmă cu mult timp, s-a dus la un avocat ca să-și facă testamentul, iar dacă e adevărat, totul depinde de ce stă scris acolo.

Senina văduvă, care ascultase acest schimb de replici în tăcere, a socotit că sosise vremea să-și etaleze autoritatea în privința acelei discuții.

— Nu se poate aranja nimic până nu îl văd la Exeter pe avocatul lui Walter. Cu câtva timp în urmă, el îmi spusese că Robert Courteman se ocupă de treburile lui, dar nu am cunoștință de cele stabilite de el cu avocatul. Nu am discutat niciodată cu el despre afaceri. Acum însă nu am încotro, și va trebui să-l caut eu pe acest om.

Lui de Wolfe nu i-a scăpat acel „eu“ mai apăsat, trăgând o

graniță subtilă, dar eficientă între interesele ei și interesele celorlalți membri ai familiei.

Mai mult ca sigur că și Matthew remarcase tonul ei, pentru că a încercat să-și precizeze propriile pretenții.

— Întocmai, trebuie să limpezim lucrurile cât mai grabnic posibil. Viața multor oameni depinde de lucrările de extragere a cositorului ale lui Walter.

Apoi a aruncat o nouă privire îngrijorată către Joan, care se uita iarăși nepăsătoare la scândurile din lemn de stejar ale tăbliei mesei.

De Wolfe s-a întrebat dacă exista ceva care să-i stârnească vreo emoție acelei tinere, dar, din vasta lui experiență în privința femeilor, a tras concluzia că acela care reușea să treacă dincolo de acel strat de luciu aproape neatins putea descoperi sub acesta o pasiune înfocată. Din felul în care se purta, coronerul se îndoia serios că Walter Knapman reușise vreodată să străpungă acel înveliș de răceală ce părea să o înconjoare pe frumoasa lui soție.

În acel moment, fratele ei a intervenit pentru prima oară:

— Indiferent ce ar sta scris în testamentul acela, mai toată averea mortului trebuie să meargă la soția lui. Dacă se spune altfel acolo, noi vom renega totul – de va fi nevoie, chiar și în fața unei curți!

De astă dată, John a remarcat un „noi“ și s-a minunat că numai ce se șoptiseră câteva vorbe despre o moștenire, și rubedenii până atunci neștiute apăruseră ca din senin la împărțeală.

Curând, de Wolfe nu a mai avut întrebări de pus, mai ales că nici până atunci nu primise vreun răspuns care să-l lumineze cât de cât. Luându-și rămas bun, a lăsat membrii familiei să aștepte sosirea mortului și a ieșit din casă.

Harold a pornit cu pași mărunți și iuți după el, iar când coronerul l-a luat de dârlogi pe Odin, adus de un grăjdar, s-a apropiat și mai mult și a aruncat o privire peste umăr, către casă.

— *Crowner,* poate că nu se cuvine să vorbesc neîntrebat, dar mi-e teamă că pe bătrânul Aethelfrith se va arunca toată vina pentru asta, devenind țapul ispășitor, fie că are ori nu vreun amestec în toată treaba. O fi el smintit, dar e din același neam de saxoni ca mine și nu mi-aș ierta-o dacă ar fi spânzurat fără nici o vină.

Foarte mirat, de Wolfe s-a încruntat, iar sprâncenele stufoase i

s-au unit.

— Ei, dar ce vrei să spui cu asta? l-a întrebat el fără menajamente.

După ce s-a mai uitat o dată în urmă, la obloanele trase la ferestre, Harold s-a apropiat atât de mult, încât coronerul a simțit mirosul de ceapă al răsuflării lui.

— Primul om chemat aici când s-a aflat că stăpânul dispăruse a fost Stephen Acland – el era aici chiar și când Matthew a adus vestea morții lui. Apoi Harold a făcut o pauză, ca și cum nu se hotărâse încă să meargă până la capăt cu destăinuirile. La cealaltă ancheta, ați văzut ce ură era între stăpânul meu și Acland în legătură cu șantierele de minerit. Ei bine, Acland nu voia doar șantierele lui Walter; voia să-i smulgă și ceva mai personal. Sunt convins că știi despre ce vorbesc, Sir *Crowner.*

Spunând acestea, curajul l-a lăsat și s-a furișat apoi spre casă, ghemuit de spate, ca și cum s-ar fi temut ca nu cumva să-l vadă careva.

De Wolfe a pus un picior în scări și s-a urcat pe spinarea lată a lui Odin. În timp ce-și mâna calul spre poartă, pe fața lui lungă a apărut o încruntare, semn că se concentra pentru a rumega insinuările lui Harold.

CAPITOLUL UNSPREZECE
În care *Crowner* John se duce până la Chagford

De Wolfe a trecut cu pas iuțit prin dreptul bisericii din Chagford și apoi prin fața câtorva taverne, ajungând în mica piață, unde a remarcat o activitate foarte febrilă. În afara tarabelor și a gheretelor obișnuite de la marginea pieței, în centrul ei se ridica un mare adăpost temporar, pregătit pentru ceremonia de ștanțare ce urma să se țină a doua zi. În pământul tare, se băteau stâlpi ce aveau să susțină un acoperiș ușor și străveziu, confecționat din panouri țesute strâns din nuiele de salcie, care să apere de ploaie, în caz că aceasta avea să coboare dinspre dealuri.

Acea sărbătoare urma să aducă o intensificare considerabilă a negoțului în general, nu doar a comerțului cu cositor: sosiseră la Chagford vânzători ambulanți de mărunțișuri, șoimari, târfe și alți oportuniști care voiau să profite de prezența sutelor de cositorari, care făceau ca populația să crească substanțial vreme de câteva zile, de obicei de patru ori pe an. Celelalte orașe ce țineau de zona de exploatare a cositorului, Tavistock și Ashburton, trăiau perioade asemănătoare de înviorare a activității. Ceremoniile ștanțării se desfășurau la alte date în celelalte orașe, astfel ca aceia care scăpau o ocazie să poată călători în altă parte pentru ca lingourile lor să fie ștanțate și impozitate.

Cu toate acestea, pe John de Wolfe îl frământau alte gânduri decât cele legate de sărbătoarea locală, de aceea l-a mânat pe Odin la pas, traversând capătul pieței și ajungând la drumul ce cotea la dreapta, după care cobora dealul, mergând spre micul pod de lemn de peste Teign, aflat la aproape un kilometru și jumătate mai departe. Ceruse îndrumări unor oameni din apropierea pieței; câteva minute mai târziu, a lăsat în urmă ultimele case răzlețite ale orașului, înaintând printre câmpuri cultivate și de-a lungul câtorva pășuni comunale ce dădeau spre valea râului. De jur împrejur, era un adevărat labirint de coline și vâlcele, străbătute de pâraie ce-și săpaseră albii adânci. Pământul se luminase de verdele-deschis al vegetației primăvăratice, dar, în depărtare, cafeniul-cenușiu al landei deluroase rămânea predominant.

Cu câteva sute de pași înainte de pod, drumul se bifurca din nou și, chiar în răspântie, se înălța o casă lungă, având o bună bucată din terenul de formă triunghiulară situat între cele două

drumuri. În apropierea clădirii principale, se vedeau două grajduri pentru vite și alte câteva dependințe; casa în sine era din lut cu paie și fusese văruită, având acoperișul bine închegat din paie. Lungă și joasă, casa avea o ușă și ferestre oblonite spre unul dintre capete, ceea ce însemna că aceea era zona locuibilă, iar cealaltă jumătate era destinată animalelor, cu o ușă ca de hambar la capăt, din lemn de pin. În jurul casei se întindea o grădină de legume, iar dincolo de un gard, se găseau un padoc unde se vedeau câteva oi și miei și o cocină pentru porci. Deși nu avea proporțiile mărețe ale gospodăriei Knapman, casa arăta confortabilă și în stare foarte bună.

Proprietatea era împrejmuită cu un zid de piatră construit fără mortar, cu o împletitură cu ochiuri mari ce slujea drept poartă, așezată în dreptul unei deschizături în zid, aflată chiar în fața casei. John s-a lăsat să alunece jos de pe cal și l-a legat pe Odin de un copăcel din apropiere. A dat deoparte împletitura și, în timp ce pășea spre ușă, a auzit glasuri venind din spatele casei. După ce a dat roată capătului casei unde se găsea grajdul, a văzut trei bărbați stând pe o bancă improvizată, făcută dintr-un trunchi de copac, fiecare ținând câte o stacană în mână. La apariția lui, aceștia s-au ridicat precipitați și s-au uitat bănuitori și încruntați la el, asta până când unul dintre ei l-a recunoscut.

— Cu siguranță că ești coronerul, Sir, așa e?

De Wolfe a pășit de-a lungul peretelui din spate al casei, îndreptându-se spre ei.

— Iar tu ești Stephen Acland – te-am văzut la ancheta mea, iar apoi la Crockern Tor, săptămâna trecută.

Bărbatul robust i-a făcut semn să se așeze pe bancă, iar ceilalți doi, odată temerile risipite, l-au așteptat să ia loc, după care s-au trântit pe bușteanul pe care șezuseră înainte.

Dintr-o cană mare de lut, Acland a turnat cidru într-o stacană goală și i-a întins-o lui de Wolfe.

— Nici nu-i nevoie să te întreb cu ce treburi ai venit încoace, *Crowner*. Și noi discutam despre tragedia asta. Aceștia sunt doi dintre șefii mei de echipă, pe care mă bizui la fel de mult ca pe mine însumi.

Cei doi bărbați, cu aspect la fel de robust ca stăpânul lor, l-au salutat din cap pe omul legii, dar nu au spus nimic.

— Ai aflat repede despre moartea lui, a remarcat de Wolfe.

— Eram, din întâmplare, acasă la Knapman aseară, când

fratele lui a adus vestea cea proastă. Mă dusesem acolo să mă interesez dacă se aflase ceva despre el. Din păcate, am aflat cele mai îngrozitoare veşti posibile.

De Wolfe a rămas cu privirea aţintită la Acland, având pe faţă o expresie de franchețe deconcertantă.

— Ţinând seama că duşmănia dintre voi era ştiută de toată lumea, te-ai arătat cam prea îngrijorat de soarta lui.

Acland i-a zâmbit vag.

— La vreme de primejdie şi nenorocire, vecinii dintr-un orăşel precum Chagford – îndeosebi oameni care au aceeaşi meserie – uită de rivalităţi şi stau umăr la umăr, ca să-şi ofere sprijin, *Crowner.*

— Era vorba doar despre neînţelegeri ce ţineau de meseria voastră şi nu despre altceva? l-a întrebat de Wolfe cu un aer provocator.

Acland a evitat capcana întinsă de coroner.

— Bineînţeles! Ce altceva putea să fie? a răspuns el răspicat, cu un glas care se voia şi nevinovat, şi iritat.

— Se zvoneşte că întreţii relaţii ce nu sunt doar de simplă prietenie cu doamna Knapman, i-a spus de Wolfe, foarte conştient de propriile probleme în privinţa femeilor.

— Orăşelul ăsta blestemat pare să se hrănească din zvonuri, *Crowner!* E adevărat că am un mare respect pentru Joan Knapman, mai mult decât i-a arătat vreodată soţul ei. Se simţea singură. Walter s-a căsătorit cu ea doar ca să posede o podoabă frumoasă, ca să-şi arate bogăţia. Mie mi-a părut rău de ea, ţinută fiind în casa aceea mare, având-o doar pe neroada aceea de maică-sa drept companie.

John nu a insistat asupra subiectului, însă a reţinut informaţia, în speranţa că avea să-i slujească mai târziu.

— Aşadar, nu ai idee cine ar fi putut să-l ucidă pe Knapman? a întrebat el, folosindu-se de metoda deja verificată de multe ori de a scutura copacul pentru a vedea ce va pica din el.

Faţa mare a lui Acland s-a schimonosit într-un zâmbet şui.

— S-ar fi găsit destui. Şi-a făcut mulţi duşmani cât s-a căţărat până la starea de meşter făurar.

— Şi ar fi unii mai porniţi împotriva lui?

— Eu, de pildă, altfel nu ai fi venit la mine, *Crowner!* Bârfele te-au trimis neîntârziat la mine, ştiu asta prea bine. Da, aveam motive să îl urăsc pe acel om. Se lăcomise prea mult, voia tot

cositorul din Dartmoor pentru sine – neîndoios că ai văzut cum s-a purtat la Marele Sfat de săptămâna trecută. Dar nu aş fi făptuit un omor pentru asta. Înainte de a continua, a stat puţin pe gânduri. Cât priveşte necazul acesta cu lordul guvernator, Knapman a pornit campania asta împotriva lui Richard de Revelle, iar asta nu doar ca să scape de *sheriff* – deşi el trebuie îndepărtat dintr-o asemenea dregătorie. A procedat astfel ca să ajungă el însuşi guvernator. N-ai proceda rău dacă l-ai trece şi pe de Revelle printre bănuiţi. El nu acceptă cu una, cu două să-i fie primejduită autoritatea în ceea ce priveşte cositoriile.

De Wolfe a decis să apuce din nou taurul de coarne, ignorând privirile încruntate ale celorlalţi oameni.

— Unde ţi-ai petrecut ziua de luni?

Acland a ridicat din umeri.

— Pe ici, pe colo, ca de obicei. Şi acum aş fi fost plecat pe la zonele unde au loc exploatările mele dacă nu ar fi venit vestea morţii lui Knapman.

— Şi pe unde ar fi asta?

— Mai toate şantierele sunt în jurul oraşului şi în zona asta a dealurilor. Eu nu am aşa de multe cum avea Knapman, ci doar şase. De aceea am dorit să mai cumpăr câteva de la el.

— Îmi poţi spune mai precis unde ai fost luni? Şi dacă ai fost singur ori de poate cineva să confirme că te-a văzut?

Unul dintre cei doi şefi de echipă, un bărbat cu faţa necioplită şi cu nasul foarte coroiat, a sărit în ajutorul stăpânului său.

— Dacă l-a ucis pe Knapman, ceea ce ar fi fost o faptă bună, Stephen nu ţi-ar fi spus că a ieşit călare prin împrejurimile oraşului Chagford, adevărat? Şi, oricum, pot jura eu pentru el, pentru că-n acea zi am mers cu el din zori până la asfinţit.

De Wolfe a avut impresia că, dacă ar fi fost nevoie, bărbatul acela ar fi fost în stare să jure că îl însoţise pe Acland oriunde, începând cu China şi isprăvind cu Islanda. Pricepând că, punând asemenea întrebări, nu va ajunge nicăieri, coronerul a îndreptat discuţia spre alte subiecte.

— Ce se va întâmpla acum cu dregătoria de guvernator, dacă Walter nu mai e?

— *Sheriff*-ul are să se poarte ca şi până acum, fără doar şi poate, storcând cât mai mult profit din slujba asta, a spus cel cu nasul încovoiat, pe un ton dispreţuitor.

— Anul ăsta, nu-l va mai contesta nimeni, a recunoscut cu

acreală Acland. Eu nu am nici timp, nici poftă să continui de acolo de unde a ajuns Knapman – dar sistemul trebuie schimbat. O să trimitem o petiție la justițiarul suprem pentru a reveni asupra hotărârii în ce privește cositoriile. Și Geoffrey Fitz-Peters, și William de Wrotham știu bine că de Revelle este un tâlhar, așa că ei vor sprijini plângerea noastră prin care cerem să se cerceteze situația.

De Wolfe a dat din cap în semn de aprobare.

— Îl cunosc bine pe justițiar, de aceea, dacă aveți nevoie de mine, sunt gata să vă vin în ajutor. Cu toate astea, știind încetineala cu care lucrează *Curia Regis,* nu vă așteptați să se petreacă ceva mai devreme de vreo doi ani!

Cum regele se afla permanent în Franța, Hubert Walter, justițiarul suprem și arhiepiscop de Canterbury, era practic regent al Angliei și avea atât de multe lucruri de făcut, încât cositorarii din Devon nu aveau cum să fie trecuți pe lista lui de priorități, doar dacă furnizarea metalului prețios înceta.

Coronerul a golit restul de cidru din stacană și s-a ridicat.

— Nu am motive de îndoială că veți veni la ancheta de mâine-dimineață. O voi ține în adăpostul acela ridicat în piață pentru ceremonia ștanțării.

— O să ai o mulțime de privitori, *Crowner,* mai ales că vor fi acolo cositorari și negustori dornici să participe la festivitățile de după aceea.

În timp ce s-a lăsat condus de Acland în jurul casei, până la poartă, coronerul și-a exprimat pesimismul privind rezultatul anchetei.

— La fel ca la aceea pentru Henry din Tunnaford, nu se pot obține prea multe lucruri pentru a găsi făptașul. Nici nu pot amenda Dunsfordul pentru omor, deși Walter sigur a fost atacat acolo, deoarece cadavrul s-a găsit la treizeci de kilometri depărtare. Ar fi lipsit de noimă să pun vina pe cei din Teignmouth doar pentru că locul este la gura de vărsare a râului.

Celălalt bărbat, care pășea în urma lor, a profitat de vorbele lui de Wolfe.

— *Crowner,* la ancheta pentru moartea lui Henry, trebuia să dai verdictul împotriva acelui fiu de cățea, Aethelfrith! a scrâșnit el printre dinți. Ieri, încă un cuptor de-al nostru, de lângă Throwleigh, a fost stricat. Cineva a blocat foalele cu un pietroi și, astfel, s-au rupt dinții de la mecanismele acționate de roata morii.

Un păstoraș a văzut pe cineva îndepărtându-se în fugă, și acela nu putea fi decât smintitul acela de saxon, blestemat fie el!

Când au ajuns la îngrăditura ce slujea de poartă, Stephen Acland a tras-o deoparte.

— Va fi greu de prins omul acela, dar cositorari i ar putea porni să-l caute, chiar și sus pe dealurile unde-și are ascunzișul.

De Wolfe s-a dus la calul său și a dezlegat frâul din jurul copacului.

— O să mă mai gândesc la asta, deși nu avem nici o dovadă că el ar fi ucigașul lui Henry. E treaba *sheriff*-ului să îl prindă, deși, în calitatea sa de guvernator, ar putea profita de oferta de a organiza o vânătoare folosind oamenii voștri. O să vorbesc cu el despre asta mâine, fiindcă va veni și el la ceremonie.

Urmărit de cei trei bărbați, și-a întors calul și a pornit la trap mărunt spre Chagford.

Thomas de Peyne stătea în sala de zi a casei parohiale care, deși mică, era cea mai bună încăpere pentru un preot mărunt pe care o văzuse el de când sosise la Devon, în urmă cu aproape un an. Fusese construită recent, în aceeași perioadă în care se renovase și biserica, și, la fel ca biserica St Michael, era rezultatul donațiilor lui Walter Knapman.

— După cât de generos s-a arătat, merită să ajungă în rai, a zis Paul Smithson cu convingere deplină în glas. E o mare tragedie că ne-a fost răpit cu atâta brutalitate.

Stând lângă focul din mijlocul încăperii cu o cupă de vin îndoit cu apă în mâna stângă, Thomas și-a făcut semnul crucii cu cealaltă.

— Facă-se voia Domnului, frate! Moartea lui trebuie că a fost orânduită dintr-un anumit motiv pe care nu se cade să-l punem noi la îndoială, a spus el cu glas sentențios.

Preotul, îngrijorat de viitoarea stipendiere și de partea din zeciuială, nu împărtășea aceeași părere despre orânduiala Domnului, dar și-a păstrat-o pentru sine, îndreptând conversația spre alte subiecte.

— Spune-mi, te rog, cum se face că un preot de la Winchester a ajuns să fie copistul coronerului din Exeter?

De Peyne avea suficientă experiență pentru a evita un răspuns direct la o asemenea întrebare.

— Sănătatea mea nu e tocmai bună. Vezi piciorul ăsta înțepenit

și umărul strâmb? Astea sunt semnele ftiziei din copilărie, boală de care mama mea a și murit. Spunând acestea, s-a străduit să se țină cât de cât aproape de adevăr, socotind că în acest fel putea însăila o poveste cât mai convingătoare, îndatoririle de la Winchester deveniseră prea obositoare pentru mine, de aceea am aranjat, cu ajutorul unchiului meu. arhidiaconul de Exeter, să mi se dea o scutire de serviciu vreme de un an, ca să-mi recapăt tăria în aerul curat din Devon. Priceperea mea cu pana și pergamentul mi s-au părut tocmai potrivite pentru a sluji postului proaspăt înființat de coroner, pentru că Sir John de Wolfe era prieten apropiat al lui John de Alençon.

Smithson a dat din cap cum că a înțeles și a continuat, povestindu-i lui Thomas despre aranjamentele făcute pentru înhumare, care urma să aibă loc imediat după anchetă.

— Sărmanul frate geamăn al lui Walter și fiul vitreg vor sosi aici de la Exeter, astfel că nu trebuie să le întârziem întoarcerea. A pufnit delicat pe nas, continuând: Se pare că nici văduva nu are nevoie de sprijinul familiei, fiindcă dovedește foarte multă hotărâre.

Copistul coronerului a avut impresia că preotul cel durduliu nu aprecia pe deplin hotărârea văduvei Joan Knapman, și de aceea a socotit că merita să afle mai multe în această privință.

— Am înțeles că nu au fost căsătoriți multă vreme, adevărat?

— Ceva mai puțin de șase luni. Ea a venit de la Ashburton, înțelegi?

A rostit asta de parcă ar fi fost vorba despre vreun loc din Arabia, nu despre un oraș aflat la doar câțiva kilometri depărtare.

— Și ți s-a părut o căsnicie fericită? l-a întrebat Thomas cu delicatețe.

— Din partea lui Walter, sigur da. A fost răpit de frumusețea soției. Mă tem că a răsfățat-o prea mult, dându-i tot ce-și dorea, ba chiar mai mult de atât.

— Iar ea? a încercat micuțul copist să împingă discuția mai departe.

— Ea s-a arătat atât de rezervată, încât era greu să-ți dai seama ce gânduri în treceau prin minte. Eu am ținut slujba de căsătorie în biserica de aici, și ar fi necreștinește din partea mea să arunc vorbe de ocară, dar am simțit că ea nu îl iubea pe el la fel de mult. Walter a fost un cositorar înstărit, care avea toate șansele să devină tot mai afluent odată cu trecerea timpului, iar

pe Joan au atras-o bogăția și starea lui socială.

Thomas a acceptat să i se mai toarne vin, bănuind că și preotul mai dăduse câteva cupe de dușcă până la sosirea lui și sperând că băutura avea să-l facă pe acesta din urmă să se arate mai puțin reținut în exprimarea părerilor.

— Spune-mi, asta dacă nu-mi socotești întrebarea prea necuviincioasă pentru un om care poartă straiul preoțesc, a zis el, însoțindu-și vorbele cu o tuse ce se voia dezaprobatoare, este posibil ca văduva să-și fi aruncat ochii și spre alt bărbat?

Nici nu era nevoie să se poarte cu atâta delicatețe, pentru că Paul Smithson, al cărui chip era mai mereu rozaliu de la vinul bun băut, a clipit atotștiutor din ochii mici, porcini.

— Acesta a fost un secret nu tocmai bine păstrat, mai ales față de cei care au ochi să vadă. Doamnei Joan îi cam era pe plac un alt meșter făurar – din nefericire, rivalul principal al soțului ei.

— Te referi la Stephen Acland? Walter a avut cunoștință de asta?

— Sunt încredințat că bănuia, cu toate că principalul motiv de râcă pe care îl avea cu Acland ținea de lucrările de minerit. Stephen voia să-și extindă afacerea, iar Walter i-o lua mereu înainte când era vorba despre obținerea de noi locuri de căutare pe platou, dar nu numai atât, ba chiar a și refuzat să-i vândă câteva șantiere existente.

— Și dușmănia dintre dânșii a fost vreodată violentă?

— N-au trecut niciodată de cuvinte grele, după cum ai văzut că s-a întâmplat și la anchetă. Am auzit că niște oameni de-ai lor s-au încăierat o dată sau de două ori. Lucrătorii au obiceiul să devină foarte pătimași când stăpânii lor se ceartă. Preotul și-a mai turnat o cupă de vin și l-a băut mai tot dintr-o înghițitură. Poate că Walter Knapman s-ar fi bucurat să-l vadă pe Acland în mormânt, dar nu cred că reciproca este valabilă.

— Ai făcut aluzie că Acland și doamna Joan erau... cum să spun, foarte apropiați. Crezi că au trecut de sentimentul de prietenie? Șiretul Thomas a lăsat brusc impresia că s-a înspăimântat de propria cutezanță. Dar, te rog, n-aș dori să te trag de limbă ca să-mi spui secrete duhovnicești, a mormăit el, făcându-și cruce cu un aer disperat.

Rămas cu cupa în mână, Paul Smithson a hohotit cât se poate de zgomotos.

— Secrete duhovnicești? Scumpa noastră Joan nici nu s-a apropiat de confesional. Oricine avea ochi putea să vadă tot ce se petrecea. Se debarasa de maică-sa, care dormea în fiecare după-amiază, ori îi dădea liber cameristei când se ducea să culeagă flori ori să călărească prin ținut. Nu știu cum se făcea, dar mereu trecea prin dreptul casei de lemn din apropierea podului Chagford.

Copistul a socotit că era de preferat să schimbe subiectul, înainte ca preotul să înceapă a-i povesti cine știe ce amănunte picante. A bănuit că vicarul manifesta un interes nu tocmai cuvenit față de atrăgătoarea văduvă Knapman și față de viața ei amoroasă.

— Moartea asta trebuie să-i fi amărât mult pe fratele lui Walter și pe fiul lui vitreg, a îndrăznit el să relanseze discuția.

— Încă nu l-am văzut pe Peter Jordan, dar Matthew pare tulburat – deși, ținând seama că e vorba despre moartea fratelui geamăn, nu suferă prea mult. Am impresia că grija lui de căpetenie este viitorul lui ca negustor de cositor până se vede cine moștenește afacerea.

— Ca frați gemeni erau foarte apropiați?

— Nu chiar. Au crescut amândoi aici, din câte mi s-a spus, dar Matthew a locuit la Exeter foarte mulți ani. A făcut o pauză și și-a șters o picătură de vin de pe buze cu un deget tremurător. Din când în când, se aud zvonuri cum că nu ar fi tocmai gemeni și că au tați diferiți – deși nu cred că natura poate îngădui așa ceva în cazul gemenilor.

Thomas a mai rămas o vreme în casa preotului, luând din când în când câte o sorbitură, în vreme ce Smithson s-a cherchelit tot mai mult; însă, cu toate că limba i s-a dezlegat binișor, nu a mai spus nimic cu adevărat interesant, astfel că, într-un târziu, copistul a reușit să scape de acolo. Băutura nu-i oferea nici o plăcere și, de obicei, după un păhărel, două, se alegea cu dureri de cap. În orice caz, băutura nu-l ajuta să iasă din starea de posomoreală, iar timpul petrecut în casa confortabilă cu preotul cel îndatoritor nu făcuse decât să-i accentueze sentimentul de regret față de ceea ce pierduse când fusese exclus din tagma clerului.

Își lăsase poneiul în grajdurile de la conac, astfel că a trebuit să străbată pe jos distanța de aproape un kilometru ca să-i povestească lui John de Wolfe ce aflase. Tocmai când trecea prin

dreptul cimitirului parohial, aflat vizavi de taverna Coroana, a văzut un cortegiu funerar apropiindu-se de el dinspre piață, la capătul căreia se zărea drumul ce venea de la Exeter.

Primul mergea un cal negru, călărit de un tânăr cu mustață neagră, apoi o căruță ușoară, trasă de o pereche de ponei bine hrăniți, mânați de un flăcăiandru cocoțat pe capră. În urma acestora, patru cai de povară cu panerele goale, conduși de un bărbat vârstnic, cărăușul pe care Matthew îl folosea la Exeter.

În căruță, parțial ascuns vederii de loitre, se găsea cadavrul lui Walter Knapman, învelit în pânză groasă de sac. Un drapel negru atârna de un catarg legat de partea rabatabilă a căruței, iar o coroană din frunze de iederă stătea atârnată de capătul oiștii dintre cei doi cai.

Cărăușul a oprit convoiul de animale de povară în fața berăriei, ca să lase căruța să-și continue drumul. Pe măsură ce cortegiul înainta încet pe stradă, vânzătorii ambulanți și trecătorii s-au oprit și și-au plecat capetele ori s-au descoperit în semn de respect față de unul dintre cei mai cunoscuți concetățeni ai lor, care făcea ultimul drum spre frumoasa lui casă.

Thomas a așteptat până când căruța a trecut de un stejar uriaș, cunoscut de localnici sub numele de Copacul Crucii, aflat chiar în fața bisericii. După ce aceasta a dispărut din vedere, s-a întors și el, pornind să-și caute stăpânul.

Mai rămăseseră câteva ore până la căderea întunericului când oamenii coronerului s-au adunat în sala mare din conacul lui Wibbery ca să mănânce și să discute despre întâmplările de peste zi. Gwyn își petrecuse câteva ore în tavernele din Chagford, la acea oră ticsite de mușterii, deoarece mulți mineri sosiseră de cu seară pentru a participa la ceremonia de ștanțare de a doua zi dimineață. Sala, construită din lemn, era destul de mică și de modă veche, având podeaua din pământ bătucit, acoperit cu stuf fărâmițat, și o vatră centrală, așezată în interiorul unui cerc înălțat, alcătuit din pietre și din lut uscat. La cele câteva mese pliante, fuseseră așezate bănci și scaune cu trei picioare, iar alte mese fuseseră proptite de perete. Ușa principală, adăpostită de paravane fixe, dădea spre treptele ce coborau în curtea interioară, iar o altă ușă, mai scundă, ducea către solariu și camera de oaspeți, unde stăteau Wibbery și soața lui.

Cei trei oameni din Exeter s-au așezat la masa cea mai

apropiată de foc, unde buştenii şi turba de mlaştină ardeau cu licăriri vesele şi ademenitoare. O servitoare corpolentă, venită de la bucătăriile de afară, le-a adus mâncarea, care depăşea cantitativ ceea ce îi lipsea ca imaginaţie culinară, având în vedere varietatea foarte redusă de carne şi legume ce rămăseseră după o iarnă lungă. Asta îi convenea de minune lui Gwyn, întrucât capacitatea lui de a înghiţi mâncare şi băutură era fenomenală. Ghiveciului de berbec şi platourilor de pâine încărcate cu şuncă fiartă li se adăugaseră varză şi napi, totul aflat într-un vas de lemn de mărimea unui scut ceva mai mic.

Pivnicerul, un bătrânel cu părul alb şi suferind de gură de lup din născare, le-a adus un urcior mare din lut plin cu bere bună, dar şi un alt vas, mai mic, cu cidru aspru de ţară, care avea pe fund nişte vinişoare verzulii, amintindu-i pretenţiosului Thomas de algele marine.

De Wolfe şi uriaşul din Cornwall au înfulecat pe săturate, în vreme ce copistul abia a ciugulit din mâncare. În timpul mesei, între îmbucături, coronerul i-a interogat pe cei doi, aflând întâi de la Thomas informaţiile smulse preotului rotofei de la biserica Sfântul Arhanghel Mihail. După aceea, Gwyn, care, deşi îşi petrecuse după-amiaza în vreo şase berării, nu-şi pierduse apetitul pentru băutură, apreciind cum se cuvenea berea lui Wibbery, a povestit ce reuşise să afle ca iscoadă.

— Între cositorari, fierbe o mare zurbă. Eu socoteam că pescarii din Cornwall sunt o adunătură de scandalagii, dar unii dintre flăcăii ăştia de pe dealuri şi din mlaştini sunt şi mai daţi naibii.

— Despre ce fel de nemulţumiri este vorba? l-a întrebat de Wolfe cu glas apăsat.

— Oamenii sunt revoltaţi că Richard de Revelle rămâne guvernator. Iar acum, după ce-au auzit de moartea celui mai bun candidat al lor, au început să creadă că totul s-a făcut pentru a pune capăt campaniei lui de a prelua funcţia de lord guvernator. Unii arată cu degetul de-a dreptul spre *sheriff,* iar alţii susţin că Wrotham şi Fitz-Peters sunt amestecaţi în acest omor.

A făcut o pauză, ca să-şi umple gura cu şuncă şi cu varză, după care a ajutat totul să se ducă pe gâtlej cu o gură bună de bere, însoţită de un gâlgâit răsunător.

— Asta le e nemulţumirea cea mare?

După ce a înghiţit cât să poată rosti ceva, Gwyn a continuat.

— Nu, mai sunt furioşi şi pe omul acela de origine saxonă, cel

pe care pun vina pentru daunele aduse lucrărilor și cuptoarelor pe care le folosesc. Mulți dintre ei susțin că el trebuie să-l fi ucis pe Henry din Tunnaford, iar alții spun că tot el l-ar fi ucis și pe Knapman. Unii și-au pus în minte să organizeze o vânătoare ca să-l găsească și să-l ucidă.

Asta se potrivea cu cele auzite și de John, dar el detestase dintotdeauna dreptatea făcută de mulțime, de aceea a decis că stea de vorbă cu de Revelle în legătură cu păstrarea ordinii în comitat.

— Despre Walter Knapman ai aflat ceva nou? Ce cred cositorarii despre moartea lui?

— Părerile lor sunt împărțite în privința acestui subiect. El avea ca angajați mai bine de o sută de oameni, iar aceștia deplâng dispariția lui, în primul rând din cauză că nu știu ce se va alege de viața lor. Alții lucrează pentru Acland și sunt la cuțite cu oamenii lui Knapman, îndeosebi pentru că el l-a împiedicat pe Acland să-și extindă lucrările și să le ofere alor lui mai mult de muncă.

Thomas s-a ridicat, cu gând să intervină în discuție.

— A afirmat cineva ceea ce mi-a sugerat preotul, cum că Acland avea relații foarte apropiate cu noua soață a lui Walter?

Slujindu-se de dosul palmei, uriașul ajutor al coronerului și-a șters zeama de mâncare de pe mustața stufoasă.

— Am băgat de seamă câteva coate și ocheade schimbate între cei cu care am stat de vorbă, mai ales când am întrebat dacă acești doi meșteri făurari își purtau sâmbetele unul celuilalt. Un bărbat de la crâșma Coroana mi-a dat de înțeles că Walter Knapman știa de relația nevestei și că plănuia să-i asmuță pe câțiva dintre oamenii lui împotriva lui Acland într-o noapte întunecoasă – dar pesemne că astea-s doar vorbe spuse la un păhărel.

— Ai mai aflat ceva care să ne fie de folos?

— Am auzit unele bârfe despre fratele Matthew. Câțiva dintre oameni – mai ales cei independenți, care nu lucrează nici pentru Walter, nici pentru Acland – afirmă că Matthew nu e deloc de încredere. Cere mai mult decât s-ar cuveni să-i fie partea atunci când vinde lingourile lor și le schimbă prețurile. Nu prea-mi dau seama cum se procedează, dar mai mulți mineri din aceștia, după câteva păhărele, s-au plâns de el. Unul a sugerat chiar că îl trăgea pe sfoară până și pe propriul frate.

John și-a împins deoparte platoul de pâine, îmbibat cu sos, fiindcă simțea că nu mai putea înghiți nimic.

— S-ar părea că ai stârnit o puzderie de bârfe din partea lor în doar câteva ore.

— Nu a fost nevoie să-i stimulez prea mult – oamenii ăștia beau ca peștii și, cât ai clipi, limbile li se dezleagă. Am avut impresia că m-au plăcut, îndeosebi când le-am dat de înțeles că tatăl meu a fost miner cositorar înainte de a deveni pescar.

— Pesemne le-ai căzut cu tronc fiindcă ești chiar mai urât și mai necioplit decât oricare dintre dânșii, i-a spus Thomas cu un rânjet, dovedindu-se încă o dată maestru în a-l scoate din țâțâni pe omul de încredere al coronerului.

De această dată, Gwyn a primit cu încântare insulta din partea micuțului copist, sperând că asta îl va ajuta să mai capete ceva curaj în fața vieții. În ciuda tuturor vorbelor de ocară și fals disprețuitoare pe care i le arunca de obicei, Gwyn ținea, de fapt, foarte mult la Thomas, iar de când cu starea lui de deprimare, se arătase de-a dreptul îngrijorat de soarta lui.

Coronerul s-a cocârjat asupra ultimei stacane de bere și, mai mult pentru sine, a rezumat situația existentă în Chagford și în afara orașului.

— Avem de-a face cu măcelărirea absurdă a unui miner nevinovat, bietul Henry, și, câteva zile mai apoi, cu uciderea făptuită cu șiretenie a stăpânului său. Să fie oare o legătură între ele și să fi fost uciși de aceeași mână?

Singurul răspuns primit din partea lui Gwyn a fost un geamăt, în timp ce Thomas se cufundase iarăși în muțenie.

— Ar exista o posibilitate îndepărtată ca acel Aethelfrith să-l fi ucis pe supraveghetor, socotind că i-a încălcat teritoriul, ca să spunem așa, pentru că a fost văzut aducând daune altor șantiere ale minerilor. Dar să-l ucidă pe Knapman mi se pare puțin probabil – Dunsfordul se află cam departe de locurile prin care bântuie el și, în orice caz, se pare că Walter a fost atacat de cel puțin doi oameni.

— Să fie oare mai mulți saxoni smintiți în ținutul mlaștinilor? și-a dat cu părerea Gwyn, în timp ce s-a slujit de pumnal ca să taie în felii un măr zbârcit, din recolta precedentă.

— Deocamdată, nimeni n-a sugerat așa ceva, a spus de Wolfe ridicând din umeri. Uite, îl avem pe Acland, care-i poartă sâmbetele lui Walter Knapman pentru numeroasele lui șantiere și

care i s-a pus împotrivă cu mare îndârjire când s-a voit următorul guvernator al cositoriilor. Și o place pe soția lui Knapman, care este o văduvă frumoasă și pesemne și bogată, fiind gata s-o ia pentru sine. Cu un aer gânditor, și-a trecut apoi degetele peste barba neagră, nerasă de câteva zile. Iar Gwyn spune că a auzit murmure despre posibila purtare necinstită a lui Matthew, chiar și față de fratele lui. S-ar putea ca astea să fie doar bârfe răuvoitoare, dar, dacă au un grăunte de adevăr și dacă Walter începuse să bănuiască o asemenea înșelătorie, ar fi vrut Matthew să-i închidă gura?

— E cam trasă de păr ideea asta, *Crowner,* a spus Gwyn cu glas gros. Eu doar am repetat ce-am auzit spus de doi mineri, și poate că nu-i nici un adevăr în vorbele lor.

De Wolfe a luat în seamă și această posibilitate, după care și-a golit stacana de bere și s-a ridicat.

— Mă duc până în oraș ca să vorbesc din nou cu familia îndoliată. Trebuie să le spun despre desfășurarea anchetei și despre înapoierea cadavrului pentru îngropăciune.

Thomas s-a dezmeticit atât cât să-l anunțe pe stăpân că văzuse sosind căruța ce adusese cadavrul lui Knapman.

— Am văzut și un tânăr pe un cal mai arătos, care îl însoțea pe strada mare.

— Acela trebuie să fi fost Peter Jordan, fiul vitreg. Și cu el trebuie să schimb câteva cuvinte.

Lăsându-i pe Gwyn să-și termine masa și pe copist stând pe bancă asemenea unei vrăbii rebegite, de Wolfe s-a dus în curtea interioară și l-a scos pe Odin din grajd. L-a făcut să meargă la pas pe drumul spre Chagford, strângându-și mantia pe lângă corp, pentru că dinspre răsărit bătea un vânt înghețat. Deși pretutindeni se vedeau semnele prevestitoare ale primăverii, pe cer călătorea un șir lung de nori cenușii, tiviți cu o dungă roșiatică, lăsând a se-nțelege că se apropia o ninsoare.

Orașul gemea de oameni care se foiau prin piață, unii deja chercheliți binișor și puși pe arțag, cu toate că abia începuse să se însereze. Cortul destinat sărbătoririi fusese ridicat, iar bărbații ieșiți din berării mișunau prin el, continuând să bea, certându-se și îmbrâncindu-se. Gwyn avusese dreptate când spusese că minerii cositorari erau iuți la mânie – în noaptea aceea, era bine ca localnicii să stea cuminți în case, cu ușile bine ferecate.

Când a ajuns la casa lui Knapman din apropierea bisericii,

Harold a apărut pe ușa din dos fix în momentul în care de Wolfe își lăsa armăsarul în grija unui rândaș. Saxonul arăta și mai îndurerat decât până atunci, frângându-și mâinile în timp ce traversa curtea.

— *Crowner,* stăpânul s-a întors acasă. Acum e în camera mare. Zisese asta de parcă Walter ar fi fost încă în viață, așteptând să primească oaspeți. Au sosit și Peter, și Matthew, a adăugat Harold cu glas mormântal.

L-a condus înăuntru pe coroner, care, trecând prin holul central, a aruncat o privire în camera mare și a văzut cadavrul învelit, așezat pe masă și având câte o lumânare aprinsă la cap și la picioare. Alături de el, se aflau preotul parohiei și două femei în vârstă, preotul pentru ultima împărtășanie, iar femeile, pentru a spăla mortul.

Administratorul l-a însoțit pe coroner în cealaltă încăpere, unde un grup tăcut stătea în jurul vetrei mari de piatră ce se întindea aproape cât ținea un perete. Matthew Knapman și Peter Jordan s-au ridicat la intrarea lui, iar Harold a tras un taburet de stejar pentru ca John să se alăture celor care formau un semicerc în jurul focului. Încântătoarea Joan și mama ei l-au salutat cu mișcări din cap și cu zâmbete discrete, însă morocănosul frate al lui Joan, Roland, s-a mulțumit să-l măsoare cu o privire încruntată.

Coronerul s-a așezat pe taburet ca un corb negru tăciune printre porumbei și o ciocănitoare – Joan își schimbase rochia de doliu și purta acum una din mătase verde, care lucea în întreaga încăpere. John spera că femeia avea să revină la rochia neagră măcar pentru ancheta din dimineața următoare și pentru îngropăciune, altfel localnicii ar fi avut și mai multe motive să bârfească pe săturate.

A rupt tăcerea explicându-le că ancheta era necesară deoarece moartea survenise în mod violent și a repetat faptul că el considera foarte puțin probabil că avea să se facă lumină în privința identității făptașului.

— Juriul acesta, în cazul unei morți ce s-a petrecut la mare depărtare de aici, nu are cum să cunoască circumstanțele, așa că poate da numai un verdict de omor făptuit de persoane rămase necunoscute, a zis el sec.

— Dar cum rămâne cu dovedirea originii englezești? a întrebat fiul vitreg.

De Wolfe și-a dat seama că tânărul era ager și inteligent, chiar dacă acest lucru părea a fi umbrit de mustața neagră ce contrasta cu chipul palid.

— Tatăl tău vitreg nu a fost, categoric, saxon, cu toate că în prezent deosebirea între normanzi și englezi începe să se șteargă, astfel că deseori este imposibil de stabilit vreo diferență.

— Asta e doar o cale de a stoarce bani de la noi. Regula ar trebui scoasă, s-a plâns Matthew. Regele se slujește de orice tertip ca să mai smulgă bani pentru războaiele pe care le poartă în Franța. Nici nu am plătit toți banii de răscumpărare către blestemății aceia de germani.

De Wolfe a ignorat acea observație care, deși reală, mirosea ușor a trădare și a răspuns la întrebarea lui Jordan.

— O să-l pun pe copistul meu să noteze în scripte că nu s-a procedat la dovedirea originii englezești, dar, prin hotărârea mea, voi trece peste amenda pentru omor, pentru că ancheta nu se ține la Teignmouth. A ridicat din umeri și a întors capul spre Matthew Knapman. Care este situația cu șantierele de minerit ale lui Walter? Ofițerul meu spune că minerii sunt îngrijorați în legătură cu slujbele lor.

— Până se rezolvă toate lucrurile, mă pot ocupa eu de lucrări, a spus pe neașteptate Roland, cu glas aspru. Am lucrat și eu cândva în branșă, ca prospector, după care am ales să mă ocup de tăbăcărie.

În cameră, s-a lăsat liniștea, dar toți ceilalți au ignorat propunerea lui. Matthew a revenit la întrebarea coronerului.

— Depinde ce scrie în testamentul lui, dacă există așa ceva. Trebuie să vorbim cu avocatul din Exeter, să vedem dacă Walter a stabilit o asemenea clauză.

Din colțul ei, aflat lângă foc, Lucy a prins dintr-odată glas:

— Dacă există dreptate pe lumea asta, văduva trebuie să moștenească tot. Așa sună legea.

Vorbele ei au fost aprobate de fratele său, care a dat foarte convins din cap și i-a fixat necruțător cu privirea pe ceilalți.

Brusc îmbujorat la față, Peter Jordan a clătinat din cap.

— În nici un caz; iar dacă s-a întocmit un testament, acela decide fără nici o discuție. Dacă nu există testament, atunci intervin legile privind succesiunea pe bază legală.

John mai învățase câte ceva despre prevederile legale, întrucât trebuia să participe la mai toate procesele curții de justiție din

Exeter, care erau multe și felurite.

— Înseamnă că va fi complicat, a gândit el cu voce tare. Walter nu a avut copii naturali, dar are un frate, un fiu vitreg și o soție, nu?

— Iar eu pot fi considerat copilul lui, prin adopție, chiar dacă nu îi sunt înrudit prin sânge, a intervenit Peter Jordan, replică primită cu un rânjet disprețuitor din partea lui Roland.

De Wolfe a ridicat din umeri, dar, până să apuce a spune ceva, Matthew a acaparat discuția:

— Eu sunt singura rudă de sânge, iar alta mai apropiată nu există – nu-i sunt doar frate, ci geamăn, fiind născuți din același pântece.

Coronerul a remarcat încă o dată cum perspectiva bogăției îi făcea pe cei tăcuți să devină vorbăreți și puși pe demonstrații, uitând aproape cu totul de doliu și tristețe. Probabil că Joan Knapman gândea cam la fel, pentru că a intervenit și ea, pentru prima oară, în discuție. În ciuda moliciunii glasului, ea a vorbit pe un ton ce i-a silit pe ceilalți să îi acorde atenție.

— Să nu pângărim momentul cu preocuparea noastră pentru bani. Oamenii vor munci la fel ca în oricare zi, până când vom ști dacă există un testament și ce conține el. Să-l încredințăm întâi pe Walter pământului, și după aceea să ne gâlcevim pentru averea lui.

Acest sfat de bun-simț i-a făcut pe ceilalți pretendenți să amuțească, apoi discuția a luat alt curs, pentru că în încăpere a pătruns preotul. Purta o tunică lungă și neagră, ținea în mână o carte de rugăciuni legată în piele și avea la gât o stolă îngustă din brocart, potrivită pentru o asemenea ocazie. Câteva momente, a discutat cu cei prezenți despre slujba pe care avea să o țină în biserica St Michael. Apoi de Wolfe a confirmat că mortul trebuia purtat de acasă până în piață, pentru ca juriul să îl poată examina; imediat după aceea, el putea fi dus la biserică.

— O să țin ancheta la două ceasuri după răsăritul soarelui. Nu va dura decât vreo câteva minute, ca să putem elibera piața pentru începerea ceremoniei de ștanțare.

Matthew a suspinat.

— Mi se pare cuvenit ca ultima apariție a lui Walter să coincidă cu o ceremonie la care a participat de nenumărate ori, lucru ce ține de meseria de cositorar. Se vor afla de față mulți care să regrete trecerea lui în neființă.

De Wolfe spera că aceia care nu văzuseră cu ochi buni imperiul lui Knapman aveau să se poarte totuși cuviincios la ancheta din piață.

CAPITOLUL DOISPREZECE
În care *Crowner* John participă la ceremonia de ștanțare

Înfofolit în mantie și stând întins pe un sac din pânză umplut cu paie, de Wolfe a petrecut o noapte confortabilă în apropierea focului din sala mare a casei lui Hugh Wibbery.

S-a trezit când se crăpa de ziuă, tulburat de un slujitor care adusese câțiva bușteni de platan pentru a înviora focul de turbă care mocnise toată noaptea.

Ridicându-se în capul oaselor, a văzut că de jur împrejurul vetrei centrale oamenii se întinseseră pe jos ca niște spițe de roată. Mulți dintre ei s-au dezmeticit și, treptat, s-au ridicat cu toții și fie au plecat afară ca să se apuce de treburile lor, fie s-au apropiat de mesele așezate lângă pereți, unde curând li s-a adus de mâncare: pâine, budincă de ovăz, carne rece, pește sărat ce fusese fiert și bere, drept mic dejun. La conac nu exista capelă, iar John nu a văzut nici urmă de rugăciune de dimineață, însă Thomas bolborosea de zor și-și făcea cruci în colțișorul lui. După ce a isprăvit, a venit și el la masă și a ciugulit fără chef niște brânză cu pâine.

Gwyn rămăsese același om optimist și nepăsător, părând chiar mai boțit și mai neîngrijit decât de obicei, pieptarul zdrențuit din piele și pantalonii din serj sărind parcă mai mult în ochi, la fel ca părul roșcovan, încâlcit și plin de paie după noaptea petrecută pe podea.

— *Crowner,* după anchetă plecăm direct acasă? a întrebat Gwyn printre îmbucăturile de budincă, adusă într-un vas de lemn, îndesând mâncarea în gură cu o lingură făcută dintr-un corn de vacă.

— Eu vreau să mai stau o vreme, să văd ceremonia asta de ștanțare și să arunc o privire la unii dintre cositorari, i-a răspuns de Wolfe.

Nu a scos nici o vorbă despre faptul că îl interesa să vadă cum se descurca *sheriff*-ul având atâția mineri împotrivă. Disprețul nestins față de cumnatul său îl făcea mereu să spere că va asista la prăbușirea lui.

Gwyn citise probabil gândurile coronerului, pentru că a vrut să afle motivul pentru care de Revelle nu stătea peste noapte la Hugh Wibbery.

— Acest loc nu este suficient de luxos pentru el, i-a răspuns de

Wolfe cu sarcasm în glas. Am auzit că va fi găzduit de familia de Prouz, la castelul Gidleigh. Aceștia sunt seniori mai importanți decât Wibbery, iar conacul lor este mai potrivit pentru pretențiile lui Richard decât această fermă minunată.

— Pe de altă parte, ar fi mai în siguranță într-un castel dacă minerii ar porni vreo răzmeriță împotriva lui, a adăugat bărbatul din Cornwall, intuind cam cum stătea treaba.

— Mda, astăzi va trebui să reziste provocării lor. Fără îndoială că va aduce cu sine cea mai mare parte a garnizoanei, ca să se simtă apărat.

Lucru deloc departe de adevăr, pentru că, ajungând ceva mai târziu în piață, fostul luptător în cruciade a avut senzația că se afla pe câmpul de bătălie din fața cetății Acre. *Sheriff*-ul nu venise doar cu oamenii aflați sub comanda sergentului. Cineva i-a spus lui Gwyn că îl adusese cu sine și pe conetabilul de la Rougemont, masivul Ralph Morin, care răspundea de orice activitate militară din castelul de la Exeter al regelui.

Micuța piață gemea de lume, iar oștenii erau plasați în mod strategic, la anumite intervale de jur împrejurul ei, aproape de tarabe și de gherete, ai căror proprietari sperau să bată orice record la vânzări în acea zi. Căruțele și caii de povară își croiau cu greu drum prin mulțimea ce se bulucea ici și colo, și, chiar dacă se luminase doar de mai puțin de un ceas, lumea vindea și cumpăra într-un ritm drăcesc. De Wolfe și ofițerul său și-au lăsat caii cu mohorâtul Thomas pe o străduță lăturalnică, iar când au ieșit de acolo, coronerul a observat ceva cu totul deosebit față de orice altă zi de târg dintr-un oraș mărunt: cositorul brut stătea stivuit peste tot, iar fiecare stivă era păzită de câte doi oameni. O parte a lingourilor de cositor se afla în căruțele trase de boi sau în coșurile purtate de caii de povară, și altă parte, cea adusă de cositorarii independenți, fusese transportată cu roabele; în același timp, unii oameni se agitau la marginea pieței, unde bucățile de metal brut, având culoarea cenușiu murdar, erau așezate una peste alta ca niște cărămizi nu tocmai reușite ca formă.

John s-a oprit în apropierea unei asemenea stive nu prea înalte ce era păzită de un bărbat în vârstă, cu un aspect aproape fioros, care stătea pe pământ, alături de lingourile lui, mestecând alene bucăți de pâine pe care le rupea dintr-o jimblă. Cu toate că bătrânul se uita bănuitor la coroner, acesta a ridicat una dintre bucăți și a examinat-o cu un aer curios.

— Asta dă naștere atâtor scandaluri? Mi se pare a fi ceva fără valoare. A cântărit în palmă cărămida aceea. Da, pare foarte grea pentru dimensiunile ei. Și e de un cenușiu-închis și tare murdară.

Ca fiu de fost cositorar, Gwyn i-a oferit pe dată și explicația:

— Cărămizile astea din metal brut se numesc „cositor negru“, pentru că ele conțin multe impurități. Se toarnă în cuptoare unde se așază un strat de minereu, unul de cărbune, după care se încinge totul la roșu, suflând aer cu ajutorul foalelor. O parte din cărbune amestecat cu zgură intră în fiecare lingou. De aceea arată atât de închise la culoare și par murdare.

În timp ce se îndepărtau, de Wolfe a vrut să afle și altceva de la omul său, care-și dovedise priceperea în acel domeniu:

— Eu credeam că lingourile trebuie să iasă curate și cu forme regulate, nu atât de pocite.

— Formele în care se toarnă metalul sunt cioplite fără multe pretenții, acesta este motivul. Cuptoarele de topire se găsesc în grote, iar acestea se sapă folosindu-se dălți, astfel că lingoul nu poate avea decât forma în care curge cositorul.

După ce a aflat în mare aspectele tehnice ale producerii de cositor, de Wolfe a pornit spre adăpostul temporar ce se orânduise în mijlocul pieței. La marginea pieței, se găseau alte și alte mormane de lingouri, dar centrul ei se păstrase liber cu ajutorul unor frânghii întinse la înălțimea genunchiului, prinse de numeroși stâlpi de susținere. Doi dintre oștenii *sheriff*-ului patrulau de-a lungul acelei bariere, pentru a-i împiedica pe mineri, dar și pe copii să se strecoare dincolo de ea.

Când au ajuns la frânghia întinsă, sergentul Gabriel, având o înfățișare de om hăituit, li s-a alăturat și a ridicat o mână în semn de salut, destul de țeapăn.

— Dumnezeu să ne păzească, Sir *Crowner,* dar locul ăsta este un amestec între un târg de primăvară și bătălia de la Arsuf[1]!

Și Gabriel participase la cruciade, astfel că între el și cei doi războinici se cimentaseră legături solide și relații de respect. De Wolfe i-a aruncat oșteanului iritat un zâmbet, lucru rar pentru el.

— Ce necazuri ai, sergent?

— Negustorii și coropcarii de aici vor să vândă orice și oricui. Iar dumneata – iertare, Sire! – vrei să ții o anchetă. Jumătate din

---

[1] Bătălia de la Arsuf s-a purtat la 7 septembrie 1191, în cursul celei de-a Treia Cruciade, și a fost câștigată de Richard Inimă-de-Leu împotriva lui Saldin (n.tr.)

cositorarii veniţi aici vor să li se ştanţeze lingourile, iar restul vor să-l atace pe *sheriff*. Gwyn i-a dat în joacă un pumn amicului său, făcându-l să se clatine pe picioare.

— Flăcău, asta ar trebui să te facă fericit! Mai ales treaba pe care mi-ai spus-o mai la urmă!

Gabriel, un regalist convins, la fel ca de Wolfe, de altfel, nu avea chef să-l slugărească pe Richard de Revelle, însă, cum *sheriff*-ul îi era şef, se vedea silit să-şi ascundă foarte bine adevăratele sentimente.

— Atunci, cu atât mai bine dacă terminăm cât mai grabnic ancheta noastră şi plecăm de aici, a zis coronerul.

Gabriel a încuviinţat din cap.

— Bailivul a adunat deja vreo douăzeci de oameni care să facă parte din juriu – doar ai zis că n-ar avea nici un rost să aduci pe cineva din afara oraşului, astfel că toţi vor fi localnici, între care şi câţiva cositorari.

Gwyn s-a dus să îi conducă pe membrii juriului în spaţiul destinat lor şi, în acest timp, John a observat câţiva oşteni care-şi croiau drum prin mulţimea din capătul de sus al pieţei, ca să ajute două siluete călare să înainteze. Cei doi erau Richard de Revelle şi conetabilul, Ralph Morin, care au ajuns curând lângă el, lăsându-şi caii să fie luaţi de un oştean. Gălăgia din piaţă căpătase deja alt sunet, devenind un soi de mârâit, însoţit de ţipete şi de strigăte de tot felul, pentru că minerii remarcaseră sosirea *sheriff-uhii.*

— Bună ziua, cumnate, l-a întâmpinat coronerul. Văd că nu ţi-ai pus cămaşa de zale... Să sperăm că n-ai făcut o greşeală!

Sheriff-ul l-a măsurat cu ochi aprigi, apoi s-a uitat cu oarecare îngrijorare către mulţime. Cei mai mulţi dintre oamenii strânşi acolo îl priveau cu un aer agresiv, iar câţiva chiar au fluturat pumnii în direcţia lui, după care s-au străduit să se amestece printre camarazii lor.

— Ce gloată blestemată! a mormăit de Revelle, mai mult pentru sine. Trag nădejde că nu ai de gând să amâni începerea ştanţării prea multă vreme cu ancheta aceea a ta.

— Uitaţi-vă, acum este adus şi cadavrul, i-a anunţat Gabriel, ai cărui oameni se străduiau din nou să facă un drum prin mulţime, de astă dată pentru procesiunea ce se apropia dinspre biserică. Patru dintre şefii de echipă ai lui Knapman duceau sicriul pe o năsălie, un soi de cadru din lemn de stejar ce semăna cu o scară

scurtă, dar ceva mai lată. În mod obișnuit, aceasta stătea atârnată de grinzile din spatele bisericii, ca să le amintească oamenilor de fragilitatea lor, însă astăzi pe ea se afla cadavrul înfășurat în pânză al lui Walter. În urma năsăliei, pășeau văduva Joan, mama și fratele ei, Paul Smithson, Matthew Knapman și Peter Jordan, urmați de Harold, administratorul moșiei, și de ceilalți slujitori ai lui Knapman.

Ajunși la îngrăditură, cei care duceau năsălia au așezat-o pe două mese, iar membrii juriului s-au așezat în șir indian, pășind peste frânghia întinsă. Thomas de Peyne, care predase caii unuia dintre oamenii lui Gabriel, s-a apropiat aducându-și tașca în care-și ținea uneltele de scris, așezându-și pana și pergamentul pe sicriul gol, cu toate că nu prea avea ce să noteze în acel caz. Întrucât mulțimea se bulucea de jur împrejurul adăpostului temporar, unii oameni fiind întristați, unii furioși, iar alții doar curioși, dar fără să ia partea cuiva, Gwyn a rostit în gura mare anunțul pe care îl făcea de obicei, cerând lumii să ia aminte la spusele coronerului regelui.

Sheriff-ul și Ralph Morin s-au așezat într-o parte, în vreme ce de Wolfe a urmat calea obișnuită, adică aceea pe care o desfășurase în cazul cadavrului fără cap al lui Henry din Tunnaford. S-a lipsit de procedura de dovedire a originii englezești și i-a scutit și pe orășeni de amenda pentru omor. De astă dată, îndatorirea juriului de a examina cadavrul, pentru a descoperi rănile mortale, a fost mai puțin cumplită decât de obicei: era suficient ca membrii lui să defileze prin dreptul năsăliei și să vadă rana de la cap și să revină la locul lor. Gwyn a răsucit ușor mortul pe o parte, expunând vânătaia dublă, care acum, după deces, era mai clar desenată, cu toate că părea ceva mai difuză după decolorarea produsă de sângele din organism, care coborâse spre partea de jos a spatelui. Cele două femei care stăteau de o parte și de alta a năsăliei au fost scutite de acea priveliște, precum și de aceea a zonei coastelor, care căpătase o nuanță verzuie.

Nu erau prea multe de spus, astfel că, zece minute mai târziu, de Wolfe s-a așezat în fața cadavrului, acum acoperit, pentru a-și formula părerile în fața oamenilor care alcătuiau juriul.

— Scopul acestei anchete este de a stabili cine a fost decedatul și unde, cum și prin ce mijloace s-a produs moartea lui. Fratele lui, Matthew, a identificat cadavrul pentru a o proteja pe văduvă de acest calvar, astfel că știm cu toții că el îi aparține lui Walter

Knapman, meșter făurar din acest oraș. Nu se știe unde și-a găsit moartea, dar, având în vedere prezența calului său în apropiere de Moara Stepford, probabil că ea s-a produs undeva în acea zonă. Cu toate acestea, consider că nu are nici un rost să amestec Dunsfordul, localitatea cea mai apropiată, în ancheta de față. Nu se cuvine să amestecăm aici nici Teignmouthul, unde ofițerul meu, Gwyn din Polruan, a jurat că l-a găsit, în prezența mea. A făcut apoi o scurtă pauză și i-a privit atent pe membrii juriului. Este limpede că moartea i-a fost produsă de rana gravă de la cap, pe care ați văzut-o cu toții; aceasta l-a ucis instantaneu ori l-a făcut să-și piardă cunoștința, astfel că, atunci când a fost aruncat în râu, s-a înecat. Însă, după o asemenea lovitură, ar fi murit oricum. Acum, ne putem întreba dacă asta a fost urmarea unui accident, a unei căderi de pe cal pe terenul presărat cu pietre. De Wolfe s-a uitat din nou la membrii juriului, așa cum îi era obiceiul, provocându-i să-l contrazică. Dacă așa s-au petrecut lucrurile, nimeni n-ar putea spune cum de a ajuns în râu, în loc să rămână trântit la pământ. Mi se pare imposibil ca el să fi căzut de pe cal direct în râu, unde să se fi lovit la cap. Coronerul s-a încruntat din nou către șirul de oameni din fața lui. O astfel de întâmplare pare imposibilă dacă ne uităm la spinarea lui, unde se vede fără putință de tăgadă că a fost lovit foarte puternic cu o bâtă ori cu mânerul unei arme, ceea ce explică prăbușirea lui de pe cal. Încrucișându-și brațele pe sub mantia din piele de lup, a început să se plimbe prin fața șirului de jurați, împingându-și nasul coroiat spre ei, ținându-și umerii aplecați, în timp ce părul negru și lung, vânturat de recea adiere a vântului, i se răsucea peste guler. Nu am găsit nici o bâtă, nici un cuțit, nici o secure. Nici o armă cauzatoare de moarte pe care să o pot declara deodand. Însă nimeni nu poate tăgădui că a fost omor. Acum, vă rog să-mi dați un verdict, astfel ca faptele, deși puține la număr, să poată fi înscrise pentru justițiarii regelui – pentru că de aceea mă aflu acum aici, *custos placitorum coronae,* păstrător al judecăților Coroanei. Dacă îl vom descoperi pe autorul acestei fapte rele, el îi va avea de înfruntat pe judecătorii numiți de rege și va fi tratat în consecință.

În clipa când a rostit aceste cuvinte, de Wolfe a aruncat o privire în lateral, către *sheriff,* care s-a uitat la el, conștient fiind că John continua să-l provoace în privința jurisdicției în problema fărădelegilor grave.

La îndemnul lui Gwyn, membrii juriului s-au consultat în grabă și, după câteva clipe, cel pe care uriașul îl numise purtător de cuvânt a făcut un pas în față și a spus fără să stea pe gânduri:

— Suntem de acord că a fost vorba despre crimă, Sir *Crowner.*

De Wolfe a dat aprobator din cap – nici nu ar fi acceptat alt răspuns.

— Drept urmare, verdictul meu spune că Walter Knapman a fost ucis prin încălcare legii și a păcii regelui, de către persoane rămase necunoscute, în ziua de unsprezece aprilie, în anul al șaselea al suveranului nostru, regele Richard.

Brusc, prin mulțime a trecut un sentiment de ușurare când membrii juriului s-au împrăștiat, iar cadavrul a fost dus pe năsălie spre biserică. Mulțimea din jurul zonei împrejmuite, oameni care își ținuseră gura cât se desfășurase ancheta, a început să vocifereze, cu toate că ocările și zeflemelele aruncate la adresa *sheriff*-ului se mai potoliseră, asta mai ales pentru că unii dintre oștenii înarmați trimiși de sergentul Gabriel pătrunseseră printre oameni pentru a-i speria pe toți nemulțumiții.

După ce zona s-a golit de lume, Richard de Revelle s-a apropiat de John.

— N-ai făcut mare brânză, l-a ironizat el cu un rânjet. Tot nu pricep de ce justițiarul suprem s-a mai deranjat să reînvie acest ritual de când lumea.

— N-am reușit nici o brânză pentru că nu aveam cum. Richard, e treaba ta, ca apărător al păcii regelui, să îi cauți pe răufăcătorii din comitatul Devon. Descoperă-l tu pe ucigașul lui Henry și pe al lui Walter Knapman, iar eu mă voi îngriji ca ei să ajungă, cu toate documentele întocmite, dinaintea judecătorilor regelui.

Purtaseră atât de des discuții asemănătoare, încât de Wolfe nici nu se mai sinchisea să deschidă subiectul.

Cum nu reușise să îl scoată din răbdări pe cumnatul său în legătură cu acea problemă, *sheriff*-ul a încercat altă cale de atac.

— Sunt încredințat că vei fi încântat să auzi că Theobald Fitz-lvo se descurcă de minune în noul lui rol de coroner. Am primit deja știri foarte bune privind reușitele lui. A asistat la câteva spânzurări în Barnstaple și la o mutilare în Lydford, toate trecute foarte bine în scripte de bailivul lui.

De Wolfe și-a dres glasul, refuzând astfel să recunoască vreun merit grăsanului cavaler care se socotea coroner.

— Bine, dar a ținut vreo anchetă grea până acum? A ascultat

mărturisirile celor care doresc să li se acorde drept de sanctuar sau ale celor care vor să-și denunțe complicii?

De Revelle i-a aruncat coronerului unul dintre obișnuitele lui zâmbete condescendente.

— Lasă-l pe om să-și facă treaba, John, are slujba asta doar de câteva zile! Mereu ești gata să critici pe toată lumea, și ar trebui să te arăți mai mult decât fericit că omul ți-a luat o povară de pe umeri. Matilda va fi foarte fericită, asta fără îndoială – iar tu vei putea sta pe lângă foc mai mult, ca să-i ții companie, a adăugat el cu o strâmbătură, pentru că știa prea bine ce fel de relații existau între sora lui și coroner.

De Wolfe a refuzat să reacționeze la capcana întinsă cu perfidie de *sheriff.*

— Richard, te las aici ca să te joci de-a lordul guvernator, i-a răspuns el, fără ca glasul să-i trădeze vreo emoție. Acum, trebuie să mă duc la biserică, pentru că vreau să asist la îngropăciunea lui Walter Knapman. Nu se știe ce informații se pot obține în asemenea momente – și se cuvine ca unul din noi să-l prindă pe ucigașul lui.

Lăsând caii cu adjunctul lui Gabriel, i-a luat pe Gwyn și pe Thomas și a plecat cu ei spre biserică, rămânând undeva în spate, în vreme ce aceasta s-a umplut cu oameni îndoliați, veniți să își ia rămas-bun de la concetățeanul lor. Cadavrul era acum așezat într-un coșciug, la baza treptelor ce duceau spre altar, iar prin iconostas, Paul Smithson putea fi văzut pregătind ultima azimă pentru recviem.

Când preotul parohiei a apărut în deschizătura iconostasului pentru a se adresa enoriașilor, de Wolfe a auzit un ropot de cuvinte în latină șoptite de cineva din spatele lui și, întorcându-se, l-a văzut pe Thomas, cu lacrimi în ochi, rostind slujba în același ritm cu preotul. Încă o dată, dacă mai era nevoie, coronerul s-a minunat de emoțiile puternice pe care viața ecleziastică le declanșa în sufletul micuțului său copist, iar asta l-a făcut să se teamă din nou pentru sănătatea lui mintală. A sperat doar că John de Alençon va reuși să întreprindă ceva pentru a alina suferințele de neînchipuit prin care trecea Thomas.

Pe măsură ce slujba plicticoasă mergea înainte, Gwyn a început să se cam bosumfle și curând s-a strecurat afară – de Wolfe a bănuit că și-a făcut drum până la Coroana, berăria de peste drum. În cele din urmă, după ce slujba de pomenire s-a încheiat,

enoriașii au ieșit din biserică, urmând sicriul spre mormântul proaspăt săpat, unde, cu solemnitatea cuvenită, meșterul făurar din Chagford a fost depus spre odihna sa veșnică.

Joan revenise la rochie și la mantie, ambele negre, care contrastau vădit cu coafa și cu vălul ce-i acopereau capul și fața, ambele albe ca zăpada. La fel de tăcută ca până atunci, ea a jucat admirabil rolul văduvei care suferă, chiar dacă Thomas a întrecut-o în privința lacrimilor vărsate. De Wolfe a observat că Stephen Acland lipsea, fie pentru că nu ținea să iasă în evidență, fie pentru că dorea să fie prezent la ceremonia de ștanțare, care trebuia să fi început deja.

La poarta cimitirului, eleganta văduvă l-a invitat pe de Wolfe acasă pentru comemorare, însă el a refuzat-o, pretextând că trebuia să se întoarcă în piață ca să stea de vorbă cu *sheriff*-ul, deși, în realitate, voia să supravegheze procedura de ștanțare.

— După aceea, voi pleca la Exeter. Doar Dumnezeu știe ce probleme s-au mai strâns acolo între timp.

Auzind acestea, Matthew l-a întrebat dacă el și Peter Jordan puteau călări spre oraș împreună cu coronerul, atât pentru a nu se plictisi pe drum, cât și pentru a-și alunga temerile când aveau să treacă prin zona din Dunsford, unde Walter fusese atacat: acum Matthew îi considera vinovați pe proscriși, nu pe cositorari. De Wolfe s-a declarat de acord, socotind că putea să afle ceva folositor în cursul celor câteva ore de călătorie.

După ce a promis că va trece din nou pe la casa familiei Knapman peste o oră sau două, a mers pe jos cu Thomas spre piață, unde porțiunea închisă devenise locul în care activitatea era din ce în ce mai febrilă. După o stacană de bere băută pe nerăsuflate în cea mai apropiată tavernă, Gwyn se afla deja acolo, astfel că și-au croit împreună drum spre adăpost și au trecut peste frânghia întinsă ca să vadă procedurile mai de aproape.

Richard de Revelle ședea pe un jilț, având-u-i pe Gabriel, pe Ralph Morin și două gărzi în apropiere. Deocamdată, cositorarii renunțaseră la rânjete și la replici jignitoare, deoarece erau preocupați de ritualul ștanțării, sperând într-o posibilă recompensă bănească după săptămâni ori chiar luni de muncă înrobitoare pe văi și dealuri.

Prin dreptul adăpostului se formase un șir de bărbați, fiecare stând în picioare ori pe vine alături de maldărul său de cositor negru, adus cu cărucioare, roabe ori coșuri. După ce era luat în

primire de cei desemnați pentru ștanțare, fiecare bărbat elibera locul, după care altul își aducea propriile lingouri. Mai bine de jumătate din totalul lingourilor provenea de la exploatările lui Knapman sau ale lui Acland, însă procedura rămânea aceeași: angajații lor se ocupau de aducerea și transportarea, înainte și înapoi, a lingourilor așezate stivă într-o parte a pieței.

Gwyn, care văzuse cum funcționa sistemul din Cornwall, i-a explicat coronerului ce se petrecea.

— Acela este meșterul evaluator, care se ocupă de toate, a spus el mormăit, arătând spre un bărbat cu barba sură îmbrăcat într-o tunică de culoare cafenie și cu ciorapi lungi cenușii, cu jartiere încrucișate deasupra încălțărilor rezistente. Omul avea pe cap o bonetă foarte strânsă, legată sub bărbie cu niște bentițe, iar la gât purta un lanț din cositor rafinat, cu un medalion mare, care îi demonstra funcția oficială. Ceilalți sunt administratorul, care răspunde de registru, perceptorul și supraveghetorul, fiecare cu câte doi copiști. Toți trebuie să știe a scrie și a citi, pentru că greutatea fiecărui lingou și calitatea metalului sunt aprobate de ei și trecute în dreptul numelui proprietarului.

De Wolfe a observat că supraveghetorul, un bărbat mătăhălos cu șorț din piele, aranja o pârghie agățată de una dintre grinzile acoperișului. Aceea era balanța folosită la cântărire, având un braț scurt, pe care se afla un taler plat, și un braț lung, de care atârna un taler mai mic pentru greutăți, ce putea fi făcut să alunece într-o parte sau alta a brațului.

— Grija lui de căpetenie este acea balanță a regelui, i-a explicat Gwyn. Omul o aduce aici împreună cu o cutie de greutăți, aceasta din urmă sigilată, după ce a fost verificată la monetăria de la Winchester.

Membrii comisiei de evaluare lucrau cu o eficiență de invidiat, pe care o căpătaseră după ani și ani de practică. John s-a uitat cu atenție cum administratorul s-a dus la un alt solicitant, aflat în dreptul barierei din frânghie, și i-a dictat numele către copist, care a alocat cositorarului un cod din litere, format de obicei din inițialele numelui său. Perceptorul, un alt veteran cu părul cărunt și șorț din piele, a luat lingourile peste frânghie și a imprimat cu repeziciune codul pe metalul moale, slujindu-se de un ciocan și de un set de matrițe. Apoi i-a înmânat lingourile, unul după altul, supraveghetorului, care le-a cântărit pe balanță, le-a dat spre

verificare administratorului și a rostit rezultatele către copist, care le-a trecut pe ruloul său de pergament. Lingoul a fost predat imediat meșterului evaluator, care stătea pe un scăunel de muls, dinaintea unui buștean mare de stejar care slujea drept nicovală. Având un ciocan și o dălțiță, el îndepărta un colțișor al lingoului scoțând la iveală cositorul de un cenușiu mai lucios de dedesubt. Imediat după aceea, a lăsat dălțița, a luat o matriță și a făcut două semne pe lingou – unul heraldic, înfățișând un leu culcat și privind în sus, simbol al regelui, și încă unul, un grup de puncte, al cărui scop l-a nedumerit pe de Wolfe.

— La ce slujește ăsta? l-a întrebat el cu glas gutural pe Gwyn.

— Acela e semnul pentru calitate, *Crowner,* mai precis puritatea metalului, după aprecierea lui, iar acest lucru va influența prețul pe care îl va primi de la negușători precum Matthew Knapman.

— Și cum de-și dă el seama de asta? l-a întrebat de Wolfe.

Gwyn a chicotit.

— Cu ajutorul magiei negre, după cum spun unii. Dar face asta de ani și ani. Un meșter evaluator foarte bun valorează cât greutatea lui în aur, ca să nu mai vorbim despre greutatea lui în cositor. El își dă seama de calitate după felul în care dalta pătrunde în metal, după duritatea lui și chiar după sunetul scos când este tăiat, dar și după culoare și cantitatea de impurități de la suprafața lingoului.

Gwyn vorbea deja cu un aer visător, semn că își aducea cu nostalgie aminte de vremurile din tinerețe, când tatăl lui renunțase la meseria de cositorar pentru aceea de pescar, preferând primejdiile pe care le presupunea aceasta din urmă.

De Wolfe a rămas impresionat de iuțeala cu care se lucra, dar și de abilitatea meșterului evaluator de a aprecia calitatea lingourilor. Având în vedere sutele, dacă nu chiar miile de lingouri ce trebuiau evaluate în decurs de două zile, rapiditatea cu care se realiza totul era remarcabilă. Anunțarea greutății, zăngănitul produs de lingou când era trântit pe talerul de cântărire, precum și bubuiturile constante ale ciocanelor ce ștanțau staniul erau aproape fascinante.

Dincolo de bariera din frânghie, se putea vedea o activitate la fel de febrilă, deoarece cositorarii și hamalii alergau încoace și încolo prin piață cu stive de lingouri, aducându-le pentru evaluare și ducându-le înapoi la mormanele aflate pe marginea drumului.

Membrilor comisiei de evaluare le erau trimise stacane cu bere și de cidru, dar și franzele și prăjiturele, pentru ca oamenii care se osteneau fără pauză să poată gusta câte ceva ori da de dușcă un păhărel cât se ocupau de prețăluirea metalului negricios.

După câteva minute, de Wolfe a observat că *sheriff*-ul, care până în acel moment îl ignorase, dădea impresia că se săturase deja, iar curând după aceea, a ieșit din îngrăditură împreună cu Ralph Morin și cu doi oșteni înarmați și a dispărut în susul străzii, pentru a bea, fără îndoială, ceva înviorător într-una dintre tavernele de acolo. La scurtă vreme după aceea, și John s-a cam plictisit să urmărească procedura de ștanțare, astfel că s-a întors spre Gwyn, căruia i-a poruncit:

— Mâine-dimineață, trebuie să ne întoarcem la Exeter. O să-l iau pe Thomas cu mine, dar tu mai stai aici și mâine, până se termină ștanțarea. Mi s-a spus că *sheriff*-ul are să rămână până la sfârșit, ca să pară convingător în rolul lui de lord guvernator, așa că poate vei reveni împreună cu Gabriel și cu oamenii lui, în urma lui de Revelle și a conetabilului.

— Și ce trebuie să fac aici? l-a întrebat Gwyn, destul de încântat să-și petreacă o zi și o noapte într-un orășel în care existau șase berării.

— Doar să rămâi cu urechile ciulite și cu ochii căscați, mai ales prin taverne. Băutura dezleagă, de obicei, limba oamenilor, de aceea aș voi să aflu ce spun cositorarii despre aceste omoruri. Răspunsul trebuie să fie aici, în Chagford, nu în altă parte. Numai că eu nu-mi pot petrece tot timpul aici – mai am treburi de rezolvat și la Exeter, ca să nu mai spun ce-o să mă bodogănească nevasta când o să mă vadă.

Întorcând spatele spre ciocăniturile, țipetele și zăngănelile din piață, de Wolfe a plecat împreună cu Thomas să-și recupereze caii din strădușa lăturalnică, după care i-au luat pe Matthew și pe Peter Iordan de la reședința Knapman, aceștia fiind pregătiți pentru călătoria spre Exeter. Și-a lăsat ofițerul în urmă iară să se gândească la felul în care acesta avea să se descurce: la drept vorbind, Gwyn era capabil să-și poarte de grijă în aproape orice situație.

CAPITOLUL TREISPREZECE
În care Thomas de Peyne află unele vești

Pe drumul de întoarcere la Exeter, de Wolfe a aflat prea puține lucruri noi, însă a rămas uimit de vehemența cu care Matthew și-a exprimat bănuielile privind posibilii ucigași ai fratelui său. Departe de Joan și de mama acesteia, părea mult mai limbut, cu toate că Peter Jordan a rămas destul de tăcut, în vreme ce Matthew și Peter Jordan călăreau de o parte și de alta a coronerului, cu Thomas abia târându-se în urma lor, negustorul de cositor s-a arătat foarte dornic să-și expună propriile teorii în legătură cu omorul. Părea să-și fi schimbat părerea în privința vinovaților.

— Cred din ce în ce mai mult că de vină sunt doar niște hoți la drumul mare, a spus el, în timp ce mergeau la trap înspre Moretonhampstead. Drumurile de aici gem de nelegiuiți, îndeosebi că acum există nenumărați oșteni fără stăpân și numeroși oameni sărăciți din cauza recoltei proaste de acum un an și jumătate. Matthew a făcut o pauză, după care a continuat: Impozitele astea împovărătoare ce trebuie plătite pentru blestematele de războaie purtate de rege i-au făcut pe mulți să ia calea sărăciei și a fărădelegii.

De Wolfe s-a mulțumit să-și dreagă vocea, pentru că nu se hotărâse încă să-l tragă de mânecă pe Matthew pentru faptul că începuse să-l vorbească de rău pe monarh, însă a socotit că se cuvenea să-l corecteze într-o oarecare măsură:

— Mare nătărău e acel tâlhar care săvârșește un jaf și ucide pentru asta, iar apoi nu-i smulge victimei punga de la brâu, a zis el. Eu consider că ucigașii aceștia trebuie căutați altundeva.

Fără să se sinchisească de aceste observații, Matthew a continuat să-și prezinte ideile.

— Pe de altă parte, e amestecat și *sheriff*-ul, care voia să-l descurajeze pe sărmanul Walter în încercarea lui de a conduce mai bine cositoriile. Doar ai văzut cum s-au încins spiritele împotriva lui – numai că acest de Revelle e foarte șiret, dar și nemilos, nu mă sfiesc s-o spun. Nu s-ar fi dat înapoi dacă era vorba să pună pe cineva să facă moarte de om pentru a-i fi lui bine.

Auzind acestea, nepotul vitreg al lui Matthew a intervenit:

— Mi se pare greu de crezut că *sheriff*-ul ar fi luat o măsură

atât de disperată. Walter nu avea șanse prea mari de a-l detrona din funcția de lord guvernator, doar dacă s-ar fi găsit cineva de la Londra ori din Winchester care să recomande o asemenea măsură. Iar cositorarii nu ar fi reușit acest lucru, indiferent de protestele lor și de necazurile pe care le-ar fi creat.

Matthew a clătinat din cap în semn de îndoială.

— Ar putea înceta producerea de cositor! Curtea regală – ba chiar și regele – ar băga de seamă că dările din ștanțarea cositorului nu mai intră în vistierie!

— Bine, dar cositorarii nu s-ar opri în nici un caz din trudă! După o lună, ar muri de foame, pentru că nu ar mai primi nici simbrie și nici n-ar avea ce să vândă, a protestat Peter.

— Atunci, l-aș vedea și pe fratele lui Joan în stare de o asemenea fărădelege. Blestematul acela de Roland este un nemernic, se vede asta și pe mutra lui, pentru că tot timpul jinduiește la lucrurile pe care le-a adunat Walter în casa lui. El trage nădejde să obțină foloase din moștenirea lui Joan și stă cu ochii pe șantierele de minerit. Tocmai de aceea s-a arătat atât de dornic să se ocupe de organizarea lucrărilor până ce se află ce și cum. Dar, imediat ce s-ar vedea în șa, n-am mai reuși să ne descotorosim de el.

De Wolfe voia să întrețină discuția pe același subiect, pentru a vedea ce mai putea afla.

— Așadar, îl vezi cumva în stare să ucidă? l-a întrebat el.

— E la fel de nemilos ca *sheriff*-ul. A întrevăzut o șansă grozavă pentru sine când sora lui s-a măritat cu Walter. N-aș vrea să susțin că ea a fost în cârdășie cu el, dar nici nu cred că ar fi imposibil. Și aproape sigur că băbătia aceea de Lucy și-a pus în gând cum să înhațe toți bănuții pentru copiii ei. Ar fi în stare să taie beregata oricui numai să nu piardă averea și afacerea lui Walter.

— Și, în cazul acesta, ce se întâmplă cu moștenirea? Când se rezolvă treaba asta? l-a întrebat John.

— Trebuie să aflăm ce spune testamentul lui Walter – totul depinde de el. Joan a zis că ea și nemernicul acela de frate al ei vor veni mâine la Exeter să stea de vorbă cu avocatul.

— Care, întâmplător, este tatăl soției mele, a adăugat Peter, pe un ton sec. Asta însă nu ne avantajează.

De Wolfe avea îndoieli serioase în acea privință, dar le-a păstrat pentru sine.

În restul călătoriei, discuția nu a făcut decât să reia și să analizeze aceleași lucruri știute, astfel că de Wolfe s-a simțit fericit când au ajuns în oraș, despărțindu-se imediat ce au pătruns pe Poarta de Apus.

În timp ce urcau călare pe caii lor osteniți panta ce ducea spre Cairfax, Thomas s-a apropiat de stăpânul său și, luându-și inima în dinți, l-a abordat:

— *Crowner,* te-ai arătat tare bun stând de vorbă cu unchiul meu, John de Alençon. Mă întrebam dacă ai primit vreun răspuns.

De Wolfe a coborât privirea spre neînsemnatul copist, care stătea într-o rână pe poneiul lui.

— Thomas, după cum știi, cu atâtea necazuri pe cap, n-am prea stat în Exeter în ultima vreme.

A rostit acestea pe un ton blând, dar cu oarecare amărăciune, pentru că asta îi adusese aminte de supărările, mai ales cele din viața lui amoroasă, pe care i le provocaseră desele absențe din oraș.

— Crezi că l-ai putea întreba destul de curând pe arhidiacon, *Crowner?* Simt că mă topesc de durere și de îngrijorare.

Tremurul din glasul lui Thomas, care încerca totuși să-și ascundă suferința, l-a mișcat până și pe de Wolfe, care nu se știa slab de inimă.

— Atunci, moment mai prielnic decât acum nu vom găsi, în drum spre casă, o să trecem pe la el – ar trebui să fie acolo la ora asta. Probabil că ultima slujbă de seară s-a isprăvit.

Și-au lăsat caii la Andrew, potcovarul din Martin's Lane, însă, în loc să traverseze strada îngustă până în pragul propriei case, de Wolfe a pornit cu copistul spre Canon's Row. La jumătatea drumului, când ajunseseră în umbra turnului de miazănoapte, coronerul s-a apropiat de ușa uneia dintre casele cu fațade înguste și i-a făcut semn lui Thomas să aștepte afară.

Câteva momente mai apoi, a ieșit, dar fără ca expresia de pe chip să trădeze vreun simțământ.

— Unchiul tău te poftește înăuntru, i-a zis el fără nici o inflexiune în glas. Vrea să-ți vorbească față-n față. Asta e problema ta personală, Thomas, așa că te las să te descurci singur.

Palid ca un mort, copistul s-a grăbit să intre în casă cu pași mărunței, iar de Wolfe a rămas o clipă în prag, încruntat și

cufundat în gânduri. După aceea, cu un suspin adânc, s-a răsucit pe călcâie și a pornit spre casă pentru a da piept cu Matilda.

Două ceasuri mai târziu, coronerul ședea singur în taverna Golden Hind de pe strada mare, având în față o stacană din cositor. Intrase și la Sarazinul, dar socotise că nu va putea îndura hărmălaia și agitația dinăuntru și nici berea răsuflată sau prezența patronului îmbufnat și spurcat la gură. Berăria lui Willem Flamandul oferea servicii proaste, mulți dintre mușteriii lui fiind cam certați cu legea, iar de Wolfe călcase acolo doar împins de slujba de coroner. În afara atmosferei nesănătoase, socotea că acela nu era localul potrivit pentru un om al legii.

Golden Hind fusese una dintre crâșmele pe care le frecventase înainte de a se apropia atât de mult de proprietăreasa de la Bush. Apariția lui acolo, după o absență atât de îndelungată, i-a făcut pe unii să ridice din sprâncene a mirare și să înceapă o serie de comentarii, mai cu fereală: despărțirea lui de Nesta era deja știută de oamenii de prin partea locului care îl cunoșteau mai bine. Cu siguranță că vestea ajunsese deja și la urechile nevestei, motiv pentru care John părăsise imediat casa după ce mâncase de seară.

Imediat ce-l lăsase pe Thomas și sosise acasă, a mirosit că Matilda îi copsese ceva. L-a salutat fără chef, iar din surâsul ei reținut și din atitudinea de superioritate, el și-a dat seama că, știindu-se în avantaj, ea se pregătea să-l atace pe nepregătite.

Și-a păstrat totul ascuns până aproape de sfârșitul mesei, semn că-și plănuise fiecare mișcare cu minuție. Mary le adusese o farfurie cu fructe uscate, importate din Franța, destul de costisitoare, și, în timp ce ea ieșea cu platourile de pâine, Matilda a lansat atacul.

— În seara asta, nu te mai duci la crâșma ta preferată, John? l-a întrebat ea cu o nevinovăție veninoasă.

— Am umblat îndeajuns pe ziua de azi, i-a răspuns el pe un ton acru.

— Am auzit că târfa ta velșă te-a dat deoparte pentru unul mai tânăr, l-a împuns ea, alegând o caisă. Mă-ntreb ce-o să te faci de acum înainte. Cred că o să cutreieri tot ținutul după altă muiere. Ori o să te mulțumești să te furișezi până la Dawlish? N-am nici o îndoială că vizitele tale la maică-ta se vor înmulți – drumul spre Stoke e destul de bun, dacă-mi amintesc eu bine.

John a rămas îmbufnat și mut: știa că, orice ar fi spus, s-ar fi întors împotriva lui.

Matilda l-a mai sâcâit o vreme pe aceeași temă, fața ei buhăită părând aproape fericită în timp ce savura până și ultima picătură de plăcere răutăcioasă produsă de această încolțire.

— Se spune că necugetarea și vârsta fac casă bună! Nu mai ai anii ca să te joci de-a amorezul romantic, John – așa cum nici de-a soldații nu te mai poți juca acum! Ai împlinit patruzeci de ani, ce Dumnezeu, și ar cam fi vremea să te porți cu bun-simț, ca să nu mă mai faci de rușine în fața prietenelor mele respectabile.

Răbdarea și îngăduința nu se numărau printre virtuțile cele mai de seamă ale lui de Wolfe, astfel că banca pe care stătea a scos un scrâșnet ascuțit când el a împins-o în spate ca să se ridice.

— Da, prietenele tale afurisite! Neveste de negustori din Exeter, care-și dau aere și stau cu nasul pe sus! Nu-ți pasă decât de mândria ta și de dorința de a apărea ca soră a *she*riff-ului și soață a coronerului! De mine nu te sinchisești nici cât negru sub unghie. Dacă ar fi după tine, aș crăpa de foame și aș umbla în zdrențe – slavă Cerului că o avem pe Mary!

Apoi a pornit bocănind spre ușa sălii, făcându-i și lui Brutus semn să-l urmeze, ceea ce acesta abia aștepta.

În vreme ce el se îndepărta, Matilda a rămas cu o expresie de satisfacție întipărită pe chip, de parcă tocmai obținuse o victorie.

— N-ai face rău să arunci un ochi și pe la tarabele vânzătorilor din piață, dacă tot ieși. Din câte-am auzit, o să fii nevoit să cumperi curând un cadou de nuntă pentru cucoana de la berărie! a strigat Matilda după el.

Furios pe sine pentru că se lăsase zădărât atât de ușor de perfidia nevestei, nervos de nici nu știa unde calcă, de Wolfe a ieșit pe alee, apoi, din câțiva pași, a ajuns pe strada mare, fără ca măcar să-l intereseze încotro îl duceau picioarele. S-a oprit și s-a uitat în lungul drumului aglomerat, întrebându-se ce să facă în continuare. Ultima remarcă aruncată de Matilda îl tulburase peste măsură. Nu avea cum să știe dacă era o scorneală de-a ei, ca să-l umilească, ori dacă chiar auzise de logodna Nestei cu Alan. Numai că nu putea da buzna în Hanul Bush și să întrebe de-a dreptul, iar cei doi oameni ai săi care prindeau din zbor mai toate bârfele nu aveau cum să-l ajute: Gwyn rămăsese la Chagford, iar Thomas se străduia să-și rezolve propriile necazuri.

Cum nu avea alt loc în care să meargă, a intrat în taverna

Golden Hind, iar câinele l-a urmat, abia îndrăznind să se îndepărteze de călcâiele lui. Pe lângă pereții încăperii spațioase, se înșiruiau bănci, iar cele câteva mese și scaune stăteau așezate în jurul focului din centru, unde câțiva bușteni puși unul peste altul și bucăți de turbă ardeau molcom, ca să alunge frigul neobișnuit de pătrunzător pentru luna aprilie.

De Wolfe s-a așezat la o masă aflată spre partea din spate a localului, în apropierea șirului de butoaie, ținând să fie cât mai departe cu putință de ferestrele minuscule de la stradă, tocmai pentru a profita de lumina scăzută a serii, cu gând să rămână neluat în seamă. Una dintre fetele care serveau i-a adus o stacană de bere fără ca el să fi cerut măcar așa ceva: de fapt, acolo nu putea găsi decât bere ori cidru. A stat multă vreme în penumbră – cu Brutus întins răbdător sub masă –, iar în minte a rumegat o serie de gânduri, începând cu necredința Nestei, apoi neisprăvirea strigătoare la cer a lui Fitz-Ivo, ajungând apoi la uciderea lui Knapman și terminând cu suferințele lui Thomas.

S-a întrebat la un moment dat dacă nu ar fi fost mai bine să renunțe la onoarea de coroner și să pornească din nou în peregrinare cu Gwyn, ca să găsească vreo campanie la care să participe, cât mai departe de orașul Exeter și de problemele lui. Era cam bătrân să mai meargă la război, dar poate că ar fi făcut față câtorva bătălii. Puțini baroni ar fi angajat un mercenar de vârsta lui, dar era convins că regele l-ar fi primit cu brațele deschise. Richard se găsea dincolo de mare, unde se războia cu Philip al Franței, străduindu-se să îndrepte lucrurile stricate de nepriceperea și trădarea prințului John.

Numai că de Wolfe se vedea silit a recunoaște, aproape împotriva voinței lui, că îi plăcea activitatea de coroner, chiar dacă așteptările de început nu i se împliniseră. Ajunsese să se bucure de libertatea de a călări prin ținut alături de Gwyn și de a apăra interesele suveranului împotriva unor nemernici precum cumnatul lui. Cu toate acestea, întâmplările prin care trecuse în săptămâna ce se încheiase îl făcuseră să-i treacă pofta de acea slujbă, cu toate că și-a dat prea bine seama că pierderea Nestei, vorbele înveninate ale Matildei și deprimarea prin care trecea Thomas erau cauzele principale ale stării lui de nemulțumire.

A rămas gânditor la masă, urmărind cum întunericul de afară se îndesește și bând destul de mult în decurs de o oră, astfel că a început să-l cam ia somnul. Patronul, care, ca orice alt cetățean

din Exeter, îl cunoştea pe Sir John de Wolfe din vedere, a început să se minuneze cum de berăria lui era onorată de coroner după atâta vreme în care nu o băgase în seamă. În vreme ce muşteriul lui moţăia cu stacana de bere în faţă, s-a întrebat dacă se putea oferi să-l conducă acasă, lucru pe care-l făcea şi în cazul altora care beau mai mult decât le era măsura.

Cu toate acestea, situaţia aceea confuză în care plutea s-a rezolvat prin sosirea neaşteptată a unui mesager. Uşa s-a deschis brusc, iar în berărie a pătruns un tânăr în haine preoţeşti, cu o tunică lungă şi neagră legată cu o sfoară în talie şi având o cruciuliţă de lemn atârnând de o cureluşă din piele petrecută pe după gât. Omul şi-a plimbat privirea roată prin încăpere, mijindu-şi ochii în lumina nesigură ce pătrundea prin ferestre, amestecată cu cea jucăuşă a focului din vatră.

Proprietarul a pornit oarecum ameninţător spre el: cu toate că mulţi preoţi apreciau băutura şi chiar alte plăceri mai dubioase de care se puteau bucura în crâşme, era neobişnuit să vadă unul intrând în localul aflat în imediata apropiere a catedralei, mai ales fără a purta vreo mantie care să-i ascundă veşmintele preoţeşti.

— Ce vânt te-aduce încoace, vicarule? l-a întrebat el, ghicind foarte precis că tânărul era vicarul corist al vreunui canonic.

— Îl caut de urgenţă pe coroner. Cineva de pe stradă mi-a zis că l-a văzut intrând aici, nu cu mult timp în urmă.

Proprietarul tavernei a făcut semn către colţul ceva mai întunecat, iar tânărul preot s-a grăbit într-acolo.

— *Crowner* John? M-a trimis stăpânul meu, arhidiaconul. Mi-a cerut să te găsesc şi să te aduc neîntârziat la el.

De Wolfe a ridicat capul şi s-a uitat cu ochi somnoroşi la faţa tânărului foarte agitat. Cu toate că rezista la fel de bine ca Gwyn când era vorba despre băutură, oboseala călătoriei şi emoţiile prin care trecuse în cursul serii îl făcuseră să se înmoaie mai repede. Însă vorbele rostite foarte precipitat de tânărul vicar au avut darul de a-i risipi somnolenţa şi de a-l ajuta să-şi limpezească gândurile.

— Copistul măriei tale, micuţul acela cu umărul cocoşat, a încercat să-şi ia viaţa!

Fratele Saulf s-a aplecat plin de solicitudine deasupra saltelei de paie ce fusese aşezată pe podeaua cămăruţei care slujea ca infirmerie. A tras în sus pătura aspră din lână şi a aşezat-o mai bine pe după umerii lui Thomas, ca să-l ferească de aerul aproape

înghețat din încăperea umedă și rece. Asta se întâmpla în minuscula stăreție St John, pe o alee lăturalnică din apropierea Porții de Răsărit. Cei cinci frați care se aflau acolo își închinaseră viața tratării celor bolnavi, iar încăperea cu cele câteva saltele reprezenta singura infirmerie din Exeter, cel mai apropiat loc de acest fel fiind mănăstirea de maici St Katherine de la Polsloe, la vreo doi kilometri în afara orașului, unde erau primite cu precădere femei.

Thomas de Peyne fusese dus până acolo de doi dintre slujitorii lui John de Alençon. Îl căraseră pe o ușă scoasă din țâțâni, iar coronerul și arhidiaconul însoțiseră acea brancardă improvizată. Pe parcursul celor cinci minute cât a ținut drumul, micuțul copist a gemut de mai mare mila, lucru pe care de Wolfe l-a interpretat drept un semn bun – starea aceea era preferabilă celei de inconștiență.

— Până mâine, se înzdrăvenește, a spus Saulf, un saxon înalt, cel mai priceput dintre călugării doctori de la St John. O să fie plin de vânătăi și de rosături care vor supura și probabil că vor da în puroi, dar, slavă Cerului, bine că nu și-a frânt nici un mădular și pare zdravăn la cap! I-a scos pe toți din cămăruță, ajungând într-un coridor strâmt, luminat sărăcăcios de o lumânare din seu așezată pe un pervaz. Cum de s-a ales cu rănile acelea, Sir? Mi s-a spus că a căzut.

Arhidiaconul s-a uitat la de Wolfe sperând că acesta va răspunde în locul lui.

— Bineînțeles că a căzut! Cam vreo doisprezece metri, de pe parapetul catedralei, a explicat coronerul cu un aer sumbru.

Călugărul cel slăbănog l-a privit cu uimire.

— Așa de mult? E de mirare că a rămas în viață!

— Nu e de mirare, ci e un adevărat miracol, a spus canonicul senior cu glas blând. S-ar părea că tunica lui s-a agățat de o gură de evacuare a apei, undeva pe la jumătatea distanței. Un cerșetor din incintă l-a văzut agățat acolo preț de o clipă, după care pânza s-a sfâșiat, iar el a căzut în continuare, aterizând pe un morman de pământ afânat, scos dintr-un mormânt proaspăt săpat.

Saulf și-a făcut cruce, gest ce i-a adus aminte lui de Wolfe de Thomas. Brusc, a simțit un nod în gât, pentru că și-a dat seama că, în ciuda răutăților și a batjocurilor care îl copleșeau, i-ar fi dus foarte mult lipsa plăpândului tânăr dacă acesta ar fi murit.

— Cum a ajuns să cadă tocmai de pe catedrală? E cumva

preot? De cât ori l-am văzut în preajma dumitale, *Crowner,* mi s-a părut a fi preot – mai ales că știe mânui pana pe pergament.

Cei doi au schimbat din nou priviri – nu țineau ca știrea aceea să se împrăștie mai mult decât s-ar fi cuvenit, chiar dacă Saulf avea o dublă obligație de a păstra taina, atât ca preot, cât și ca doctor.

— A fost cândva preot, a spus de Wolfe ca să evite alte întrebări. Când va putea să ne spună și nouă ce s-a petrecut?

Călugărul a ridicat din umeri.

— Acum nu e într-o stare foarte proastă. Eu trebuie să le port de grijă și altor bolnavi, dar, dacă vreți, puteți să vă întoarceți acolo și veți vedea dacă are chef să vorbească.

Cei doi prieteni au intrat din nou în chilie și, la flacăra unei lumânări ce ardea sub o cruce de lemn agățată pe perete, au îngenuncheat de o parte și de alta a saltelei umplute cu paie.

— Thomas, mă auzi? l-a întrebat coronerul.

Copistul a deschis un ochi. Obrazul și fruntea îi erau zgâriate rău.

— Da, *Crowner,* și mă simt ca un păcătos demn de toată mila.

Cu un gest blând, John de Alençon și-a lăsat palma pe umărul lui Thomas, care s-a chircit de durere.

— Spune-ne ce s-a întâmplat, l-a îndemnat el. Nu ne aflăm la confesiune, suntem doar eu, unchiul tău și un bun prieten, și vrem să-ți venim în ajutor.

De Peyne a deschis și celălalt ochi și s-a uitat la arhidiacon.

— Părinte, am făptuit un păcat de moarte. Am încercat să pun capăt vieții mele, dar mă simt atât de nevolnic, încât nici măcar asta nu mi-a reușit.

În ochii lui congestionați, au apărut lacrimi, iar cuviosul arhidiacon s-a simțit cuprins de milă față de nefericitul lui nepot.

— I-am și zis fratelui Saulf că salvarea ta reprezintă un semn de la Atotputernicul că are nevoie de viața ta aici, pe pământ, nu pe lumea cealaltă.

Pe fața plină de vânătăi a lui Thomas a apărut un surâs plin de speranță. Faptul că un important slujitor al Bisericii credea că asistaseră cu toții la un mic miracol reprezenta un colac de salvare pentru el în marea de disperare în care se zbătuse până în acel moment.

— Cum de s-a întâmplat așa ceva, Thomas? l-a întrebat coronerul, cu glas suficient de gutural cât să-și ascundă

adevăratele sentimente.

Copistul s-a mișcat imperceptibil pe saltea și s-a strâmbat imediat, pentru că trupul zdrobit a protestat.

— După ce arhidiaconul m-a chemat și mi-a spus că nu vedea nici o speranță să fiu reprimit în sânul Bisericii, am plecat socotind că viața mea devenise lipsită de orice țintă și de orice valoare. Ar fi trebuit să pier de foame acum două ierni, când am plecat de la Winchester.

John de Alençon și-a apropiat de Thomas chipul cu trăsături ce-i trădau viața de ascet.

— N-am avut de ales, trebuia să-ți spun adevărul, așa cum este el aici, în Exeter. Asta nu înseamnă că în viitor, altundeva, situația nu s-ar putea schimba. Te rog să înțelegi salvarea ta drept un semn divin, Thomas.

De Wolfe ținea să afle mai degrabă ce se petrecuse cu exactitate în acea seară.

— După ce ai plecat de la casa canonicului, unde te-ai dus?

— Am rătăcit o vreme, apoi am intrat în biserica St Martin să mă rog. Aceasta era biserica minusculă așezată chiar vizavi de casa coronerului. Dar n-am simțit nimic, de parcă rugile mele s-ar fi izbit de un zid de piatră. Am simțit și că Dumnezeu își luase fața de la mine, socotindu-mă o creatură netrebuincioasă și diformă. În ochii lui, au apărut din nou lacrimi, care i s-au scurs pe obrajii zgâriați. Am fugit de acolo și am intrat în catedrală. Voiam să mă întind pe treptele altarului, sperând să primesc vreun semn de la Mântuitorul nostru, dar, când m-am apropiat de paravanul corului, am văzut alt semn – o ușă care, pe întuneric, părea deschisă.

— O ușă? s-a minunat canonicul.

— Mi-am închipuit că ducea spre turnul de miazănoapte, și am simțit dorința de a mă arunca în gol ca să uit de toate. Am urcat în fugă treptele construite în adâncimea zidului, dar, după câteva răsucituri, am ajuns la o ușă încuiată, care ar fi trebuit să conducă mai sus, în turn. O arcadă aflată într-o latură dădea spre un balcon ce se-ntindea de-a lungul navei.

— Asta e ușa folosită de constructori, a confirmat de Alençon.

— M-am uitat în jos și, cu toate că turnul se ridica mult față de locul în care stăteam, tot mi s-a părut că ar fi o distanță bună până la pământ; în orice caz, suficientă pentru ce-mi propusesem. Fără să mai stau pe gânduri, rostind doar o rugăciune către

Domnul, ca să-mi mântuiască sufletul, m-am aruncat în gol.

A dat să-și facă semnul cucii, dar pătura bine strânsă în jurul lui și durerea din brațe l-au făcut să abandoneze acea încercare.

— M-am prăbușit, apoi am simțit o smucitură puternică și m-am izbit de zid. Am crezut că așa e când mori, dar după aceea am auzit un zgomot de pânză sfâșiată și am căzut mai departe, aterizând pe un morman de pământ moale amestecat cu noroi.

Apoi a început să suspine și s-a chinuit să-și îngroape fața în perna tare.

Arhidiaconul l-a bătut pe umăr, iar Thomas a întors ochii spre el. Preotul a făcut semnul crucii peste trupul lui și a murmurat cuvintele latinești ale unei binecuvântări.

Copistul a lăsat impresia că s-a calmat și a închis ochii, iar canonicul i-a făcut semn lui de Wolfe să iasă din cameră.

— Mai vorbim mâine-dimineață, Thomas, i-a zis arhidiaconul. Acum trage un pui de somn, că asta te va înzdrăveni la trup și la minte.

Cât au mers împreună până la incinta catedralei, de Wolfe l-a întrebat pe prietenul său la ce slujiseră eforturile lor de a-l readuce pe copist în sânul Bisericii.

— Îmi pare rău, dar nu am reușit nimic – și mă mâhnește gândul că poate era mai bine pentru el dacă nu intervenea nici unul dintre noi.

John a rămas nedumerit auzind vorbele arhidiaconului.

— Cum asta? a întrebat el.

— După cum ți-am mai spus, aceasta nu este o chestiune care ține de dioceza Devonului și a Cornwallului, ci de Curtea Consistorială de la Winchester – cu toate că o recomandare favorabilă din partea membrilor importanți ai capitulului de aici ar fi avut mare greutate la Hampshire. A făcut apoi o pauză, ca să aleagă vorbele cele mai potrivite. Din păcate, e adevărat și altceva, faptul că o ponegrire a meritelor lui de către cei de aici ar putea ruina orice speranță de reînvestire. Și doar cu atât m-am ales din partea scumpilor mei frați – o condamnare generală a purtării lui Thomas, cu toate că oamenii știu puține sau chiar nimic despre ce s-a întâmplat cu adevărat.

— Dar de ce îl vorbesc de rău pe sărmanul om dacă înseamnă atât de puțin pentru ei? a întrebat coronerul.

— Pentru că este omul tău și nepotul meu! Nici unul dintre noi nu este prea iubit în casa capitulului sau la palatul episcopului.

De la tărășenia aceea de acum câteva luni, când *sheriff*-ul a fost făcut de rușine din pricina iubirii lui față de prințul John, unii dintre clerici s-au ales cu numele terfelite – mai ales precentorul și, bineînțeles, episcopul Henry Marshal. Aceștia nu ne iubesc deloc pe noi doi și nici pe prietenul nostru trezorierul, căci suntem jurați regelui.

Lui de Wolfe, un om cu inima dreaptă și, probabil, un soldat cam naiv, îi venea greu să creadă că oameni ai Domnului, educați și școliți, ar putea fi atât de răzbunători.

— Vrei să spui că vor să ruineze viitorul unui preot mărunt – distrugându-i fericirea, dar și viața – doar ca să se răzbune pe noi din pricina unor neînțelegeri politice?

Arhidiaconul a clătinat din cap, exprimându-și și în acest fel mirarea văzând încrederea nețărmurită a prietenului său în caracterul oamenilor.

— Fără ca măcar să clipească, John. Când le-am explicat situația, îndârjirea pe care au dovedit-o m-a lămurit de îndată că abia așteptaseră acea șansă pentru a ne lovi.

Ajunseseră deja în Martin's Lane, iar preotul l-a lăsat pe de Wolfe la ușă, promițând că a doua zi dimineață va face o nouă vizită la St John, ca să vadă cum se mai simțea nepotul lui.

Rămas cu mâna pe ivărul ușii, de Wolfe l-a urmărit îndepărtându-se. Preț de o clipă, a analizat ideea de a merge până la Bush ca să afle dacă gluma Matildei despre Nesta și Alan avea la bază un sâmbure de adevăr, însă mândria și încăpățânarea înnăscute l-au determinat să renunțe, astfel că, scoțând un suspin din rărunchi, a deschis ușa și a intrat.

În vreme ce la catedrală se petrecuse acea dramă, Matthew Knapman și ajutorul său, Peter Jordan, s-au dus să solicite sprijin legal. L-au vizitat pe socrul lui Peter, Robert Courteman, la casa acestuia din Goldsmith Street, care pornea din strada mare, trecând pe lângă Sala Ghildelor.

Courteman era avocatul care se ocupa de afacerile cu cositor ale lui Knapman, inclusiv de operațiunile de vânzare și de transport desfășurate de Matthew. Era un bărbat cu aspect sumbru, în vârstă de cincizeci de ani, cu o chelie în creștetul capului ce amintea de tonsura unui călugăr; în rest, avea un păr cărunt foarte bogat. Pe fața lui îngustă, se zăreau două zbârcituri adânci de o parte și de alta a gurii, iar pliurile de piele flască de

sub bărbie îl făceau să semene cu un ogar care suferea tot timpul de indigestie.

Courteman i-a primit pe vizitatori în cămăruța ce-i slujea de birou, un cubiculum separat din sala mare a casei înguste, care arăta la fel de mohorâtă și de lipsită de haz ca stăpânul ei. Masa gemea de rulouri de pergament și de piele de vițel, legate cu bentițe împletite din lână sau cu fâșii de piele. Pe rafturi, stăteau îngrămădite documente prăfuite și câteva ceasloave. Avocatul s-a așezat pe scaun, la masa în fața căreia se găsea o băncuță pe care au luat loc cei doi vizitatori. Alături de Robert, a apărut partenerul lui, Philip Courteman, o versiune mai tânără a tatălui său, având aceeași expresie mohorâtă pe fața palidă.

Avocații aflaseră deja de moartea clientului lor, Walter Knapman, și, văzându-i deplângând dispariția acestuia, Matthew a bănuit că ei își exprimau de fapt tristețea pentru posibila pierdere a unui client gras.

— După cum vă dați seama, a spus Matthew, năprasnica moarte a lui Walter ne-a tulburat grozav activitatea. Cositorul se produce la fel ca înainte, dar noi vrem să știm cui îi aparține acum afacerea, ca să punem la punct vânzarea și transportul. În aceste momente, am ajuns ca o corabie fără cârmă.

— Pe de altă parte, vrem să ne asigurăm că lucrările vor rămâne în mâna unei singure persoane, fără a fi risipite, a intervenit Peter Jordan. Există mulți care stau la pândă ca lupii în jurul stânei, ca să prindă momentul potrivit pentru a ne sfârteca – unul dintre aceștia ar fi Stephen Acland, deși sunt și alții dispuși să facă oferte separate pentru cele douăsprezece – sau cam așa ceva – șantiere de pe râuri și pentru topitorii.

Avocatul mai vârstnic și-a împreunat degetele, închipuind o turlă cu vârful lipit de buze, părând astfel mai amărât decât de obicei.

— Și ce voiți de la mine? În această clipă, nu pot face mare lucru.

S-a uitat apoi la fiul său cel cu fața lividă, ca și cum ar fi așteptat ca acesta să confirme faptul că, din punct de vedere legal, erau legați de mâini și de picioare.

— În situația de față, ar putea exista probleme dificile, a spus tânărul, făcând ca lucrurile să pară și mai neclare.

Matthew părea cam nerăbdător.

— Nesiguranța prin care trecem zi de zi îngreunează afacerile,

s-a văicărit el. La Chagford, tocmai s-a desfăşurat ceremonia ştanţării şi a marcării, iar eu am o mare cantitate de cositor pregătită pentru a doua topire şi apoi pentru vânzare. Trebuie să ştiu în numele cui o vând.

Robert Courteman şi-a aruncat braţele în lături de parcă l-ar fi binecuvântat.

— Îmi dau seama de problemele tale, Matthew, dar e prea curând să dăm răspunsuri.

— Dar trebuie să ştim cât mai grabnic cu putinţă ce conţine testamentul lui, a spus Peter, iritat de indiferenţa avocatului.

— Şi dacă există un testament sau ba, a izbucnit Matthew dezamăgit.

Courteman a clătinat încet din cap.

— Nu pot dezvălui conţinutul nici unui testament decât la momentul potrivit.

— Şi care ar fi acel moment, pentru numele lui Dumnezeu? a întrebat fratele geamăn al mortului.

— Când se întruneşte întreaga familie, adică toate persoanele care ar putea fi beneficiare. Acestea sunt îndreptăţite să audă direct din gura avocatului, nu la a doua mână, conţinutul testamentului a fost dezvăluit separat tuturor celorlalţi.

Dezgustat, Mathew a scos un sunet gutural.

— Dar noi nu suntem toţi ceilalţi, Robert. Sunt fratele lui geamăn, iar Peter se poate considera fiul lui, pentru că altul nu a avut. Ai putea măcar să confirmi că există un testament – şi data la care a fost modificat ultima oară, dacă s-a întâmplat asta, nu?

Domnul Courteman senior a strâns din buze.

— Nu pot face nici măcar asta, Matthew. Relaţia dintre avocat şi client este sfântă, la fel ca aceea dintre preot şi păcătosul care se spovedeşte, doar ştii asta.

— Ce Dumnezeu, Robert, doar facem parte din aceeaşi familie! Fiica ta e căsătorită cu Peter, aşadar, viitorul lui îl va influenţa şi pe al ei.

Courteman a clătinat încet din cap, guşa deplasându-se şi ea stânga-dreapta.

— Matthew, nu trebuie să îngăduim intereselor personale să tulbure încrederea sacră de care trebuie să se bucure profesiunea noastră, a rostit el cu glas sentenţios. Cu toate acestea, voi merge ceva mai departe decât s-ar cuveni asigurându-te că există, într-adevăr, un testament pe care Walter Knapman şi-a pus însemnele

avându-mă ca martor, iar eu voi dezvălui conținutul acestuia în fața întregii familii, în primul rând al soției lui legiuite, Joan, în foarte scurt timp.

— Cât de curând? a întrebat Peter Jordan cu glas apăsat. Asta înseamnă încă o călătorie până la Chagford?

— Nu, am primit un mesaj prin care am fost anunțat că văduva are să vină în curând la Exeter, împreună cu mama și fratele ei. Vă voi informa când se va da citire testamentului, astfel încât să puteți fi de față. Dacă dorește văduva, acest lucru s-ar putea întâmpla și mâine.

Cei doi s-au văzut nevoiți să se mulțumească doar cu atât.

CAPITOLUL PAISPREZECE
În care Gwyn din Polruan este la ananghie

Ziua de vineri, cincisprezece aprilie, a venit cenușie și rece în Dartmoor, de parcă primăvara trebuia să compenseze prin frigul destul de supărător faptul că iarna se arătase relativ blândă. Dealurile erau acoperite de zăpadă și, până și în văile mai înverzite care înconjurau uriașa zonă stearpă, mugurii și florile ce abia mijeau erau pudrate cu alb de nea. Norii cenușii și joși amenințau să mai cearnă ninsoare și, în vreme ce Gwyn din Polruan își îndemna iapa dinspre conacul lui Wibbery spre oraș, câțiva fulgi au fost aduși de vântul ce gemea slab în jurul lui. Masivul bărbat din Cornwall și-a tras gluga capei zdrențuite din piele și a continuat să înainteze cu stoicism, căci se călise în cele aproximativ douăsprezece țări prin care cutreierase în anii de campanie.

Nu-i era prea limpede motivul pentru care coronerul îl lăsase în Chagford, dar, din anumite rațiuni, John de Wolfe dorea să stea cineva cu ochii pe cositorari și pe *sheriff* până se termina ceremonia de ștanțare și lumea avea să se împrăștie. Judecând după cantitatea de metal ce rămăsese de evaluat pentru a doua zi, Gwyn a apreciat că procedura avea să se încheie pe la amiază; iar apoi se putea întoarce acasă, în St Sidwell, ca să fie alături de copii și de nevastă.

La capătul apropiat al străzii mari, existau un grajd și o potcovărie, și tocmai acolo și-a lăsat Gwyn iapa, știind că jumătatea de penny cheltuită pentru adăpostirea și hrana calului îi va fi înapoiată de coroner. A continuat pe jos drumul spre piață și, în următoarea oră, a rămas în umbră, urmărind desfășurarea procesului de ștanțare, în timp ce mormanele de lingouri întunecate de cositor scădeau ca număr. Cu toate că numeroși mineri plecaseră deja din Chagford după ce barele lor fuseseră marcate, rămăseseră totuși o mulțime de oameni prin preajmă, iar berăriile erau pline de mușterii, lucru descoperit de el când foamea și setea, neistovite amândouă, i-au purtat pașii către crâșma Coroana. Așa cum îi poruncise coronerul, a tras cu urechea la cât de multe discuții a putut și a sporovăit și el cu o serie de mușterii, slujindu-se de cunoștințele căpătate de la tatăl său în copilăria petrecută în Cornwall ca să treacă drept lucrător în domeniul cositorului. În ciuda tuturor eforturilor, nu a reușit

să afle mare lucru, ci doar ecouri ale furiei oamenilor împotriva lui Richard de Revelle care se agăța de funcția de guvernator, dar și nemulțumiri ale cositorarilor privind dările pentru marcare, precum și convingerea tot mai generală că Aethelfrith saxonul fusese cel care îl ucisese pe Henry și adusese daune lucrărilor de minerit.

Când Gwyn a ieșit din tavernă, ninsoarea se întețise binișor. Vântul tăios dinspre răsărit spulbera zăpada, făcând-o să formeze mici troiene pe lângă ziduri și garduri vii, iar solul era deja acoperit cu un strat de o palmă. În timp ce revenea ostenit spre piață, pentru a asista la încheierea marcării lingourilor, cizmele lui de călărie lăsau urme în zăpada proaspătă, iar unii fulgi i se așezau pe mustața mare și stufoasă.

La adăpostul acoperișului, meșterul evaluator și supraveghetorul se canoneau împreună cu administratorul și perceptorul să încheie treaba, astfel ca atât ei, cât și cositorarii să poată pleca spre casă înainte ca drumurile să se înzăpezească și să devină de nestrăbătut. A mai trecut un ceas și abia după aceea și-a făcut apariția și *sheriff*-ul, împreună cu Geoffrey Fitz-Peters din Lydford. Amândoi stătuseră la căldurică, în confortul castelului lui de Prouz de la Gidleigh, până când Richard de Revelle a socotit că marcarea se apropia de sfârșit, astfel că putea să apară și el acolo, fără să sufere prea mult de frig. Cum stătea urmărind și ascultând zgomotul ritmic și monoton al ciocanului lovind în daltă, urmat de anunțul cântat al funcționarilor care tot repetau greutatea și calitatea fiecărui lingou, Gwyn a perceput treptat un al fel de zgomot, diferit, venind de mai departe. Dincolo de șuieratul subțire și slab al vântului, a auzit un murmur persistent și îndepărtat. Pe măsură ce clipele treceau, murmurul s-a transformat în țipete scoase de o mulțime furioasă.

Cei din jurul lui au început să-și înalțe capetele de la treburile lor, pentru că și aceștia simțiseră apropierea masei tumultuoase de oameni. Până și oamenii din echipa de ștanțare s-au oprit din activitate ca să ciulească urechile. După ce loviturile de ciocan au încetat, răcnetele mulțimii s-au auzit mai limpede, iar Gwyn l-a văzut pe *sheriff* înlemnind și făcând un gest către sergentul Gabriel să aducă oștenii înarmați mai aproape, în cortul înălțat pentru ceremonie. În piață, rămăseseră doar șase oșteni: Ralph Morin plecase în zori cu ceilalți oameni, pentru că nu dorea să

lase castelul Rougemont fără garnizoană. La fel ca mulți alții, Gwyn a ieșit de sub acoperiș, direct în ninsoarea destul de deasă, și a înaintat spre capătul pieței, de unde a putut privi în lungul străzii, spre direcția din care se apropia cu repeziciune mulțimea nemulțumită și gălăgioasă.

Un grup masiv de bărbați, probabil vreo treizeci la număr, forfotea de-a lungul drumului manorial, îngrămădindu-se în jurul cuiva aflat la mijloc. Când s-au mai apropiat, privitorii au înțeles pe dată că erau mineri, judecând după îmbrăcăminte, dar și după chipul amenințător în care răcneau și-l înjurau pe cel pe care îl târau cu ei. Mantiile și glugile lor erau ninse bine, ceea ce sugera că veneau tocmai de pe dealurile sterpe, însă, în furia și agitația lor, uitaseră cu desăvârșire de vremea potrivnică.

Trimis de *sheriff* să vadă ce se petrecea acolo, Gabriel a apărut alături de Gwyn.

— Ce dracu-i asta, Gwyn? a bolborosit el, uitându-se la mulțimea care se apropia târând un bărbat legat cu o frânghie.

— Nu știu, dar nu-mi place defel ce văd.

Pe măsură ce masa de oameni se apropia de piață, minerilor care terminaseră deja procedura de ștanțare li s-au alăturat mulți alții, ieșiți din berării, atrași de hărmălaie. Unii dintre ei erau și mai puși pe scandal, pentru că începuseră să bea de cu dimineață. Aceștia au început să-i întrebe răcnit pe cei din mulțime despre ce era vorba și, auzind răspunsurile, au intrat și ei în vălmășagul furios. Până să ajungă în piață, gloata crescuse la aproape o sută de oameni care se împingeau și se îmbrânceau ca să-l vadă mai de aproape pe bărbatul prins și aflat la mijloc.

— Gabriel, trebuie să intervii, și încă repede! a mârâit Gwyn la el.

— N-am decât o mână de oameni – cât să asigur escorta *sheriff*-ului până la Lydford, i-a răspuns sergentul cu un aer îngrijorat.

Grupul de oameni aproape că umpluse piața mică, făcându-și drum către partea din față a îngrăditurii unde avea loc marcarea cositorului. Gabriel s-a strecurat spre marginea mulțimii ca să ajungă la Richard de Revelle, atât ca să-l protejeze, cât și ca să primească porunci. Gwyn l-a urmat și a reușit să treacă printre oamenii agitați croindu-și drum cu umerii săi lăți. Câțiva l-au înconjurat cu gând să-l oprească, însă el i-a împins cât colo cu brațele uriașe, izbindu-i în piept sau chiar peste fețe și dându-i la

o parte.

Mulțimea s-a oprit în dreptul frânghiei care înconjura adăpostul și, cu repeziciune, s-a răsfirat de jur împrejur, așa cum apele revărsate înconjoară o movilă, transformând-o într-o insulă. Când a ajuns la frânghie, Gwyn l-a văzut pe de Revelle, cu fața lividă, stând aproape de lordul manorial din Lydford, la un capăt al adăpostului. Gabriel și cei șase oșteni ai lui se strânseseră în jurul lor, iar pe sub marginea coifurilor ca niște lighenașe ochii li se învârteau speriați în cap. Oștenii, care nu aveau cămăși de zale, ci doar platoșe metalice la umerii cuiraselor din piele fiartă, strângeau deja agitați în mâini mânerul săbiilor late fără a le scoate deocamdată din teacă.

Cei din echipa de evaluare și ștanțare au renunțat la orice încercare de a-și continua activitatea și, în timp ce se retrăgeau spre partea din spate a adăpostului, în mulțime s-a observat o agitație ceva mai pronunțată decât până atunci, iar un bărbat cu părul vâlvoi a fost azvârlit în față. Avea mâinile legate la spate cu o frânghie, capătul celălalt al acesteia fiind ținut de un miner mătăhălos. Alți doi oameni îl târâseră până spre marginea grupului, iar acum stăteau alături de el, ținându-l de încheieturile legate și zguduindu-l fără milă. Gwyn a văzut apoi un alt individ abrutizat de băutură smulgându-se dintre oameni și apropiindu-se de cel legat, căruia i-a tras un pumn drept în față.

— Ăsta-i ticălosul care a stârnit toate necazurile – și mai e și ucigaș pe deasupra! a răcnit el, după care s-a amestecat printre ceilalți.

De astă dată, Gwyn a văzut victima ceva mai bine, cum stătea cu un aer sfidător cu fața spre adăpost, având părul acoperit de zăpadă și sângele scurgându-i-se dintr-un colț al gurii, unde lovitura primită făcuse buza să-i plesnească.

Era înalt și slăbănog, aproape uscat, iar părul cărunt lung și încâlcit îi încadra fața uscățivă, dându-i o expresie sălbăticită. Gwyn a socotit că omul avea peste șaizeci de ani și că, în ciuda slăbiciunii trupești, poseda o rezistență neobișnuită, căpătată după traiul solitar, de supraviețuire, pe care îl dusese pe dealurile sterpe din Dartmoor. Acela nu putea fi altul decât Aethelfrith, saxonul smintit lucru confirmat de urletele și rânjetele mulțimii.

— Uite-l, *sheriff*-ule! Ăsta este Aethelfrith, bate-l-ar Dumnezeu! Tu ești lord guvernator, așa că trebuie să-i hotărăști soarta în

numele nostru – altfel, o facem chiar noi! a răcnit un bărbat masiv, cu barbă neagră, miner din apropiere de Lydford.

Aceste vorbe au declanșat alte și alte vociferări și strigăte din partea mulțimii, mai toate îndreptate împotriva lui de Revelle și a saxonului, într-un amestec de batjocuri și îndemnuri.

Sheriff-ul a rămas nehotărât, mulțumindu-se să privească acea dramă neașteptată ce se desfășură în fața lui. Cum el părea să-și fi înghițit limba, Geoffrey Fitz-Peters, care ar fi vrut și el dregătoria de guvernator, a făcut câțiva pași înainte către mineri.

— Ce s-a întâmplat, oameni buni? Unde l-ați găsit pe acest bărbat?

Aethelfrith a fost îmbrâncit cu atâta putere din spate, încât s-a împleticit și a căzut în genunchi pe zăpadă. Cu toate acestea, a reușit să-și păstreze aerul demn, privindu-l pe Fitz-Peters cu o expresie de sfidare mută care i-a accentuat trăsăturile uscățive.

— De data asta, l-am prins asupra faptului! a răcnit unul dintre bărbații care îl țineau de brațe.

— Tocmai izbea cu securea într-un scoc de decantare, sus pe Scornhill, pe Teignul de Nord, la aproape cinci kilometri depărtare de oraș!

— Guvernatorule, o să-l spânzurăm pe dată. Poți să-l condamni, dacă dorești, dar noi o să-l spânzurăm neîntârziat, fie că vrei, fie că nu, a spus cu glas bubuitor bărbatul cu barbă neagră.

Au urmat răcnete și mai întărâtate, scoase de oamenii din mulțime care, însetați de sânge, cereau să i se ia viața lui Aethelfrith.

— El l-a ucis și pe Henry din Tunnaford, asta-i sigur! a urlat cineva.

Alții au strigat că tot el trebuia să fie și ucigașul stăpânului lor, Walter Knapman, iar alții au răcnit că și daunele aduse lucrărilor de șantier și topitoriilor trebuiau puse în spinarea saxonului nebun.

Starea de spirit devenea tot mai încinsă, pentru că fiecare își incita vecinii la violență, asta până când mulțimea turbată a amenințat să treacă în forță de frânghia ce izola zona în care se desfășura evaluarea. Până și stâlpii îngrăditurii se cutremurau de îmbrânceala oamenilor, iar zăpada a început să se scuture de pe acoperișul firav. Geoffrey Fitz-Peters a socotit că nu era momentul cel mai potrivit să joace rolul de erou sau de candidat la funcția

de guvernator, astfel că s-a retras spre locul în care *sheriff*-ul se chinuia să treacă neobservat, avându-i pe sergent și pe oștenii acestuia înjur!

— Richard, trebuie să le vorbești oamenilor! Doar vezi și tu cum le fierbe sângele în vine, l-a sfătuit el cu glas discret.

Apoi, prinzându-l de un braț, l-a împins pe de Revelle câțiva pași în față, astfel că acesta nu a avut încotro, văzându-se silit să aibă o confruntare cu mulțimea.

— Oameni buni, ce dovezi aveți? a strigat el ca să se facă auzit. Chiar l-ați prins în timp ce aducea stricăciuni lucrărilor?

A urmat un vacarm de răcnete și țipete, toate confirmând vinovăția saxonului. Aethelfrith a fost ridicat cu forța în picioare de cei doi bărbați aflați în stânga și în dreapta lui. El a dat să spună ceva, numai că minerul din stânga i-a tras încă un pumn peste gură, zădărnicind încercarea omului de a face o mărturisire ori de a respinge acuzațiile.

Agitat, de Revelle s-a străduit să analizeze rapid situația, din dorința de a găsi cel mai sigur mod de acțiune. Cum nu se bucura de simpatie în rândul lor, se temea că minerii cositorari, violenți și furioși în acele momente, puteau să-și verse nervii pe el dacă îi îndârjea și mai mult.

Cei o sută de oameni ai dealurilor, stârniți și mânioși, aveau să treacă peste orice împotrivire și, cu toate că deținea autoritatea cea mai mare din comitat, nu ținea câtuși de puțin să-și primejduiască viața punându-se de-a curmezișul acelei mulțimi dezlănțuite când avea la dispoziție doar o mână de oșteni. Cu toate acestea, a hotărât să facă totuși o încercare de a urma cursul firesc al justiției.

— Dacă a făcut toate aceste lucruri, atunci trebuie adus la Curtea Comitatului sau chiar dinaintea judecătorilor regelui, a strigat el de sus la oameni, făcându-se că uită de antipatia pe care o manifesta, de obicei, față de curțile regale de judecată.

Cuvintele i-au fost primite cu hohote groase de râs, fluierături, strigăte de tot felul și cu sudălmi, care au crescut în intensitate. În același timp, oamenii s-au bulucit în față, iar de astă dată, frânghia s-a rupt în dreptul unuia dintre stâlpi, astfel că primul rând de bărbați mânioși a pătruns brusc în îngrăditura unde se desfășurase marcarea.

De Revelle s-a retras precipitat și s-a întors către Fitz-Peters, ridicând din umeri cu un aer disperat.

— Nu vor să asculte cuvintele mele ce îndeamnă la rațiune, a spus el.

Gwyn a urmărit scena cu îngrijorare crescândă, regretând că formidabilul lui stăpân, coronerul, nu se afla acolo pentru a stăpâni situația. În absența lui de Wolfe, s-a simțit obligat să facă el tot ce-i stătea în puteri; de aceea și-a croit drum către bărbații care îl țineau țintuit pe Aethelfrith.

Până să ajungă lângă ei, cei doi s-au apucat să-l lovească în cap și în piept cu pumnii, răcnind la el să mărturisească, în cele din urmă, saxonul a început să-și strige răspunsul cu glas clar și adânc, fără să arate nici urmă de teamă, deși la fiecare câteva cuvinte trebuia să scuipe sângele din gură ca să poată continua.

— Da, porci de normanzi ce sunteți, o să mărturisesc! Mărturisesc că sunt urmaș al rasei care s-a aflat pe aceste locuri înainte ca voi, bandiți de franțuji, să veniți să ne furați pământurile! Mărturisesc că iubesc pământul pe care l-am avut de veacuri. Mărturisesc că v-am urmărit pe voi, ticăloșilor, ucigându-mi fiul pe dealuri acum douăzeci de ani pentru că a îndrăznit să revendice o parcelă pe care să caute cositor!

Nu a reușit să continue, deoarece a primit o lovitură de măciucă peste cap, ceea ce l-a făcut să se legene amețit, dar a fost ținut în continuare în picioare de cele două brute.

Asta a fost prea mult pentru Gwyn, care, cu un răcnet ca de taur, și-a croit cărare până în mijloc și a smuls bâta din mâna celui care îl lovise pe Aethelfrith.

— Încetați! a strigat el. Orice om are dreptul la judecată cum se cuvine înainte de a fi condamnat.

— Cine dracu' te crezi și tu? a urlat la el bărbosul furios.

— Sunt ofițerul coronerului, coronerul regelui Richard! i-a răspuns Gwyn care, cu statura sa impresionantă, îi depășea ca înălțime pe toți minerii din preajmă – deși mulți dintre aceștia erau bine clădiți – cu cel puțin o jumătate de cap.

Însă oamenii erau deja extrem de stârniți, astfel că nu au privit cu ochi buni amestecul lui Gwyn.

— Dă-te la o parte, omule, asta nu e treaba coronerului! Ne aflăm în ținutul cositoriilor, iar noi avem aici propria lege, s-a răstit unul dintre bărbații care îl ținea strâns pe saxon.

— Nu și atunci când este vorba despre viața ori vătămarea cuiva. Legea regelui este valabilă și aici, și știți prea bine asta. Întrebați-l pe *sheriff* – o să vă spună același lucru.

Și Gwyn s-a întors către capătul îngrăditurii, locul în care de Revelle stătea speriat, și i-a făcut un semn cu mâna.

Cam în silă, de Revelle a confirmat din cap.

— Are dreptate, dar v-am spus asta deja.

Replica lui a fost primită cu alte strigăte de dispreț, iar bărbatul mătăhălos cu barbă și mustață negre l-a izbit violent pe Gwyn în piept.

— Șterge-o de aici, blestematule! Nu te mai vâri în lucruri care nu te privesc!

Drept răspuns, omul din Corwall l-a prins de gât cu un braț, i-a dat în rinichi un pumn care ar fi doborât și un măgar, după care l-a lăsat să cadă la pământ. În vacarmul ce s-a iscat imediat după aceea, Gwyn a fost tras înapoi de câțiva oameni, iar bărbosul s-a ridicat cu mare greutate în picioare, resimțind durerea.

Brusc, s-a văzut sclipirea unei lame de oțel, în clipa când adversarul lui Gwyn a dus mâna dreaptă la spate și a smuls un pumnal de sub curea. Scoțând un răcnet furios, omul s-a azvârlit asupra uriașului, iar vârful armei a țâșnit spre inimă. Surtucul gros din piele a opus o oarecare rezistență, dar lama a trecut prin el, spintecând pielea și mușchiul, fără a pătrunde însă foarte adânc. Slobozind și el un urlet de mânie, Gwyn s-a smuls din brațele celor care îl trăseseră înapoi și-l țineau în continuare și a prins încheietura celui care îl înjunghiase. Cu cealaltă mână, l-a trăsnit pe Barbă-Neagră peste tâmplă, puțin înapoia urechii. Omul s-a prăbușit pe noroiul amestecat cu zăpadă și a rămas nemișcat. Apoi, cu toată forța lui, Gwyn nu a mai avut nici o șansă împotriva gloatei furioase și a fost doborât de cei buluciți în jurul lui, toți încercând să-l bată până aveau să-l omoare.

Așa cum se întâmpla deseori, ninsoarea din Dartmoor însemna ploaie în Exeter, astfel că John de Wolfe a pornit la treabă în ziua aceea pe o burniță rece, care i-a îmbibat capa, udându-l aproape până la piele, și a transformat străzile într-un amestec de glod lipicios și gunoaie. În noaptea precedentă, se prăbușise obosit ca un câine pe patul lui, atât de extenuat, încât nici nu avusese putere să răspundă sâcâielilor obișnuite ale Matildei. I-a povestit pe scurt despre căderea lui Thomas de pe balconul catedralei, dar replica ei ironică i-a dat de înțeles că ar fi interesat-o acel subiect doar dacă încercarea de sinucidere ar fi reușit.

Chiar înainte să-și fi sfârșit dejunul, la o oră foarte matinală, unul dintre bailivii orașului a venit la ușă să-i raporteze un accident mortal petrecut pe chei, unde roata unei căruțe trase de boi se rupsese, iar încărcătura de piatră, importată tocmai de la Caen, se prăbușise peste un lucrător, strivindu-l. John s-a dus să inspecteze scena și să examineze cadavrul, dar, cum nu putea beneficia de ajutorul lui Gwyn și de calitățile de copist ale lui Thomas, a decis să amâne ancheta până când slujitorul său avea să fie capabil de muncă.

Tocmai din acest motiv, de la chei s-a dus direct la spitalul St John, ca să vadă care mai era starea firavului bărbat. John de Alençon se afla deja acolo, iar de Wolfe s-a arătat surprins și bucuros descoperind că starea de spirit a lui de Peyne se îmbunătățise în mod vădit, chiar dacă durerile provocate de cădere îl chinuiau în continuare.

— Poate pleca acasă oricând dorește, a spus fratele Saulf pe un ton încurajator. Nu are nici o vătămare gravă. A trecut peste sperietura suferită și nu are nici un mădular frânt, ci doar vânătăi, după care, vreme de câteva zile, va simți dureri și greutate la fiecare mișcare. Așa cum i-a spus și arhidiaconul, secolul miracolelor nu s-a încheiat încă.

Când cei doi John au părăsit împreună mănăstirea, coronerul a spus că era fericit să vadă o asemenea îmbunătățire a stării copistului său, care nu mai părea atât de abătut.

De Alençon a zâmbit, iar ochii lui albaștri au sclipit, scoțându-i în evidență fața uscățivă, de ascet.

— Deși cred sincer că un asemenea noroc în fața morții este orânduit de Atotputernicul, trebuie să recunosc că trag oarecum spuza pe turta nepotului meu. Convingerea că salvarea lui miraculoasă reprezintă un semn de sus l-a făcut să se mai lumineze la minte.

Coronerul i-a aruncat un surâs strâmb prietenului său.

— Slavă Cerului – și nu glumesc, John, când spun asta. Dar chiar nu există nici o șansă ca el să fie acceptat în sânul Bisericii?

— O vreme, nu – și sigur nu în Exeter, atâta vreme cât capitulul este condus de anumiți oameni.

— Gândindu-mă numai la mine, cu toate că-mi pare rău de Thomas, recunosc că aș fi pierdut fără priceperea lui la scris, și nu numai, a admis de Wolfe ceva ce de obicei doar gândea. De aceea, să vedem ce se va întâmpla în decurs de vreun an. Poate

că, până la urmă, se va întoarce la Winchester.

S-au despărțit în Martin's Lane, de unde coronerul l-a luat pe Odin și a plecat călare spre spânzurătoarea de dincolo de Magdalene Street. Acolo a asistat la cele două execuții de vineri, una a unui proscris care fusese prins prădând un negustor ambulant de punga în care avea paisprezece penny, cu doi mai mult decât șilingul legal, ce semnifica o fărădelege care aducea cu sine pedeapsa cu moartea. Cei care îl judecaseră avuseseră de ales între a-l condamna la moarte prin decapitare pentru că era proscris capturat sau la spânzurătoare pentru jaf, dar Curtea Comitatului, condusă de Richard de Revelle, a descoperit că darea pentru spânzurare era mai mică. Cum omul nu avea nici o proprietate, pe John nu-l mai interesase chestiunea, fiind nevoit doar să înregistreze evenimentul în pergamentele lui.

Celălalt condamnat la moarte era un țesător care încercase să-și stranguleze nevasta, într-o criză de furie, după ce descoperise că ea comisese adulter cu fratele lui. De Wolfe se străduise din răsputeri să amâne procesul până la sosirea judecătorilor regelui pentru a ține Curtea de Judecată Itinerantă, dar, cum așteptarea se prelungise luni de zile fără să se întrevadă vreo speranță de sosire a acestora, *sheriff*-ul și notabilitățile orașului insistaseră să se respecte judecata sumară a Curții Comitatului. Întrucât țesătorul avea o casă și un atelier, John trebuia să evalueze proprietatea condamnatului și să îi înștiințeze pe judecători, care aveau să decidă cât din proprietate avea să intre în posesia Coroanei și cât urma să rămână familiei văduvei păcătoase – dacă avea să se întâmple așa ceva. Dar, întrucât Thomas nu putea fi de față, de Wolfe nu putea face mare lucru deocamdată: priceperea lui cu pana și cerneala era ca inexistentă.

Întorcându-se de la spânzurătoare, a pătruns pe Poarta de Miazăzi și a trecut prin câmpurile și grădina din Southernhay ca să ajungă la Water Gate, care fusese ridicată în unghiul drept făcut de zidul orașului, în vârful pantei ce ducea spre chei. De acolo, s-a dus la casa lui Matthew Knapman și l-a găsit pe negustor în depozitul de la parter, împreună cu Peter Jordan și un lucrător mătăhălos de origine saxonă. Stivuiau și evaluau lingouri, unele dintre ele de cositor nerafinat, care tocmai sosiseră de la ștanțarea ce se petrecuse cu o zi în urmă la Chagford.

Bine clădit și cu fața roșie, Matthew a pus jos bățul marcat și cuțitul și i-a făcut semn lucrătorului să se ducă în curte.

— Mai sunt vești proaspete de la Chagford ori de la Dunsford? a întrebat el cu oarecare neliniște.

Coronerul a clătinat din cap.

— Speram să-mi spuneți voi ceva nou. Mă întrebam dacă testamentul fratelui tău a făcut lumină în privința persoanei care are cel mai mult de câștigat de pe urma morții lui.

Purtând o tunică elegantă de culoare cafenie, cu un șorț lung de piele legat în jurul taliei, Peter a răspuns în locul șefului său:

— Ne-am dus la Robert Courteman, avocatul, dar n-a vrut să ne destăinuie nimic. Trebuie să așteptăm până când va fi prezentă întreaga familie.

— Și când se va întâmpla asta?

— Am auzit că ar putea fi duminică, deoarece se spune că văduva are să vină special pentru asta până la Exeter. Fără îndoială că-i va aduce și pe afurisitul acela de frate al ei, dar și pe maică-sa, a adăugat el, nereușind să-și ascundă resentimentele față de acele persoane.

Lui de Wolfe nu i-a scăpat că îi spusese mamei lui vitrege „văduvă", preferând să nu-i pomenească numele. Avea de-a-face cu o familie dezbinată de neînțelegeri, fiecare luptând împotriva celorlalți pentru a pune mâna pe partea cea mai grasă din averea lăsată de defunct. În ceea ce-l privea pe Matthew, acesta lăsa impresia că-l interesa mai mult descoperirea ucigașului decât testamentul, dar de Wolfe nu avea știri pentru el în acea privință.

— Mi-am lăsat ofițerul la Chagford ca să mai prindă din zbor orice bârfă vânturată pe acolo la ceremonia de ștanțare. Trebuie să se întoarcă în seara asta, așa că o să vă anunț dacă a mai apărut ceva nou.

Revenit în cămăruța strâmtă de la catul întâi al turnului de intrare în castelul Rougemont, de Wolfe a scris cu mare chin câteva cuvinte pe o bucățică de pergament, notând numele celor doi oameni spânzurați și al victimei accidentului de căruță, astfel încât să nu le uite până la data când Thomas s-ar fi întors la treabă, pentru a-i putea dicta un raport complet. Dimineața era deja pe trecute, iar ploaia continua să cadă nemilos din cerul plumburiu. Apropiindu-se de nișa din peretele de piatră aspră, și-a luat cana de lut și a umplut-o din urciorul lui Gwyn, aflat pe podea. Fără cei doi asistenți ai săi, care făceau și turul tarabelor, nu avea acum nici pâine, nici carne ori cașcaval și, stând singur în chilia dezolantă și bând cidru acru, și-a dat seama că ducea

lipsa celor doi, cu toate că frecventele lor ciorovăieli îl scoteau adesea din răbdări.

Spera din tot sufletul ca Thomas să poată reveni la îndatoririle lui; fără evidențe cumsecade, activitatea coronerului avea să devină haotică și chiar inutilă, pentru că sarcina cea mai importantă a lui de Wolfe era de a ține evidența tuturor evenimentelor legale pentru tribunalele regale. S-a întrebat apoi cum se descurca noul coroner, Theobald Fitz-Ivo, care nu avea experiență defel și căruia, după părerea lui de Wolfe, îi lipseau atât mintea, cât și bunul-simț.

După ce a terminat de băut, John a rămas încovoiat deasupra tăbliei, cu degetele bătând darabana pe scândurile goale. Fără Thomas, nu putea face nimic altceva, iar cidrul îi adusese aminte că chiorăielile din stomac erau semnalul că trebuia să mănânce. Perspectiva de a sta față în față cu Matilda la masa din sala cea mare nu-l ispitea câtuși de puțin; un mic drăcușor a venit parcă pe la spate, sugerându-i în șoaptă că ar fi fost bine să se ducă la Hanul Bush.

Părăsind castelul Rougemont, picioarele l-au dus, aproape fără să vrea, pe Idle Lane, dar, când a ajuns la marginea terenului viran pe care era așezat hanul, John s-a simțit cuprins de nesiguranță. Pentru un bărbat atât de hotărât în momente importante, obișnuit să ia decizii ferme într-o fracțiune de secundă, acea oscilare i se părea cu totul străină. Blestema în gând treburile ce țineau de inimă și de trup, care îi surpau atât de mult tăria voinței. Stând pe drumul înnoroit, ca un stârc negru și deșirat, s-a uitat peste drum, la Hanul Bush, dorindu-și ca Nesta să iasă singură afară, astfel încât să poată sta de vorbă cu ea fără să fie urmărit de ochi curioși și fără să vadă în fundal mutra obraznică a lui Alan din Lyme rânjind răutăcios. Cu toate că în ușa hanului s-au ivit câțiva mușterii, care intrând, care ieșind, nu a văzut nici urmă de fosta sa amantă, lucru de așteptat, de altfel, și-a spus el furios în gând. Ea avea tot timpul treabă înăuntru, la bucătării, în distilerie ori la etaj. Gândul la cămăruța de la etaj și la faptul că de trei ori blestematul acela de Alan se lăfăia acum în patul franțuzesc pe care îl cumpărase el l-a făcut pe John să scrâșnească din dinți de gelozie.

După ce a pândit vreme de vreo cinci minute pe stradă, ca un tânăr îndrăgostit până peste urechi, de Wolfe a scuturat din cap, revenindu-și în simțiri, și a trecut încet prin dreptul hanului,

sperând că Nesta va apărea ca prin minune și-i va cădea în brațe când el se va afla exact în dreptul ușii. Nici vorbă să se întâmple așa ceva și, simțindu-se ridicol, a trecut pe partea cealaltă a drumului, apoi s-a răsucit și a parcurs traseul în sens invers. Până să ajungă la locul de unde pornise inițial, era deja cuprins de o furie rece, mai mult față de sine, pentru purtarea sa prostească, adolescentină. Un cavaler al regatului, un ofițer superior care apăra legea și un veteran al atâtor războaie să dea târcoale și să pândească apariția iubitei care îi dăduse papucii!

— Ia ducă-se dracului, a mormăit el cu glas tare, speriind un șobolan care-și făcea de lucru prin gunoaiele de la picioarele lui, o să mă duc să mănânc la Golden Hind!

După o plăcintă mare cu carne și două stacane cu bere, a început să se simtă ceva mai bine, găsindu-se în dispoziția potrivită pentru a o goni din minte pe roșcata galeză, catalogând-o drept o persoană din trecutul lui și atât. Gândurile îi alergau deja spre Dawlish și spre blonda Hilda – chiar s-a întrebat dacă nu era cazul să-și găsească vreun motiv pentru a merge curând la Salcombe, unde o altă văduvă atrăgătoare nu se bucurase de atenția lui de mai bine de șase luni.

Pe la jumătatea amiezii, și după încă o stacană de bere, John a hotărât să se întoarcă la castel ca să mai facă exerciții de scris și de citit, pentru că le cam neglijase în ultima vreme. Mergea la un vicar corist din incinta catedralei pentru lecții de scris și de citit, avându-l ca profesor și pe Thomas de Peyne. Cum începuse acest proces de educație foarte târziu, lui John îi venea greu să rețină ce i se preda, astfel că progresase anevoie, dar în acele momente a hotărât să facă eforturi mai mari pentru a ajunge știutor de carte.

Ieșind din tavernă, a constatat că burnița se oprise; a pornit-o pe strada mare, trecând printre oameni ca o corabie ce despică apele. În vreme ce o ciurdă de oi în drum spre casap l-a înconjurat din toate părțile, a zărit o siluetă familiară apropiindu-se de el: Thomas. Surprins, s-a oprit și l-a lăsat pe copist să se apropie, ținându-se de un tânăr secund pentru a putea merge.

— Thomas, ce faci pe-aici? Dimineață, când te-am văzut la St John, zăceai lat pe spate.

Cu chipul supt de dureri, dar animat de o hotărâre îndârjită, micuțul copist a rămas agățat de cotul însoțitorului său.

— Sunt plin de vânătăi, dar nu mă voi da bătut, *Crowner*. Fratele Saulf a zis că mă pot duce acasă, numai să stau culcat pe

saltea în restul zilei. Mă voi întoarce la îndatoririle mele începând de mâine, sunt sigur de asta.

De Wolfe a zâmbit binedispus, pentru că micuțul om, arătându-se atât de curajos, reușise să-i îmbunătățească starea de spirit.

— Ești ca Lazăr, care s-a ridicat din morți – ori, în cazul tău, de pe patul de suferință. Dar nu te grăbi să te întorci, Thomas – deși recunosc sincer că îți simt deja lipsa.

Chipul ascuțit al lui Thomas s-a luminat de plăcere la auzul acelei laude destul de modeste din partea stăpânului său, căruia îi era devotat.

— Degetele care mânuiesc pana au rămas nevătămate, *Crowner.* După cum mi-a spus foarte răspicat unchiul meu, am trăit un mic miracol – un semn de la Dumnezeu că nu sunt cu totul lipsit de speranță în cauza mea.

Apoi s-a crispat când a încercat să-și facă semnul crucii cu mâna liberă.

După ce l-a urmărit pe Thomas șchiopătând spre incinta catedralei și rezemându-se pe prietenul său, de Wolfe a pornit înapoi spre Rougemont cu pas foarte vioi, înviorat de starea mai bună a copistului său. În încăperea de deasupra hersei, s-a așezat să studieze vreme de un ceas ori două filele de pergament pe care stăteau scrise lecțiile în latină. Încet și pe mutește, a format pe buze cuvintele ce țineau de gramatică și de vocabular pe care vicarul și Thomas le scriseseră pentru el. După aceea, cu eforturi considerabile, a exersat scrierea de expresii simple, slujindu-se de una dintre penele de prisos și de cerneala copistului.

În cele din urmă, s-a simțit doborât de efectul combinat al celor patru ori cinci stacane de bere și plictisul stârnit de efortul de a învăța, astfel că s-a lăsat peste masă, cu capul pe brațe, și a adormit aproape imediat.

A fost trezit de un ciocănit sfios în scândura tăbliei de sub nasul lui, astfel că, somnoros, a deschis ochii și a văzut un tânăr oștean din camera de gardă de dedesubt stând în poziție de drepți în fața lui. Un alt bărbat, ceva mai vârstnic, aștepta în cameră, în dreptul pânzei de sac pe care el și Gwyn o montaseră acolo drept ușă.

— Omul ăsta spune că trebuie să stea grabnic de vorbă cu tine, *Crowner,* s-a bâlbâit oșteanul, după care s-a tras înapoi, lăsându-l pe bailiv să înainteze.

John l-a recunoscut imediat pe acesta ca fiind Justin Green din

Chagford. Treaz de-a binelea și presimțind necazul, de Wolfe i-a făcut semn bărbatului să se așeze pe scaunul liber aflat dinaintea lui.

— Ce e? Unde-i Gwyn, omul meu? a întrebat el cu glas sonor.

Bailivul, pe jumătate ud de ploaie și având crăcii pantalonilor înnoroiți de la stropii azvârliți de copitele calului, l-a măsurat cu îngrijare pe coroner, așa cum procedează cei care aduc vești proaste. Cu opinteli, i-a povestit cele întâmplate, uitându-se la de Wolfe, a cărui consternare creștea cu fiece moment.

Principala știre adusă de bailiv era că, la procedura de evaluare de la Chagford din acea dimineață, se înregistrase o adevărată revoltă, pentru că saxonul Aethelfrith fusese prins asupra faptului când încerca să distrugă un șantier de la marginea zonei deluroase. O ceată de cositorari îl adusese mai mult târâș până în piața orașului, acuzându-l cu acea ocazie de uciderea lui Henry din Tunnaford și a lui Walter Knapman. Foarte semeț, se lăudase apoi cu actele lui de vandalism, iar mulțimea furioasă îl zdrobise în bătaie. Gwyn încercase să intervină și, după o încăierare în toată regula, fusese lovit și-și pierduse cunoștința.

— E rănit grav? l-a întrerupt de Wolfe, ridicându-se brusc în picioare.

Bailivul a clătinat din cap.

— Și-a pierdut cunoștința, dar și-a revenit aproape imediat, însă e plin de vânătăi și de zgârieturi. Iar cel care l-a lovit era încă fără cunoștință când am plecat eu de acolo, și mă tem că va muri. Minerii l-au legat pe omul tău și l-au luat prizonier.

Justin Green a explicat că Gwyn fusese rănit ușor de o lovitură dată cu pumnalul, iar după aceea a povestit cum hoarda de mineri îl spânzurase imediat pe bătrânul saxon, ridicându-l de o bârnă a adăpostului clădit pentru ștanțare și marcare, iar fapta fusese urmărită cu răcnete și cu hohote disprețuitoare de râs de oamenii furioși.

— Și unde era *sheriff*-ul când s-au petrecut toate acestea? a urlat coronerul plin de mânie.

— Minerii i-au cerut să-l pună sub acuzare și să-l condamne pe Aethelfrith, pentru că el era guvernatorul cositoriilor – însă el nu a vrut. Dar nici nu a încercat să împiedice execuția, pentru că nu avea decât șase oșteni, iar mulțimea era greu de stăpânit.

— Ceilalți oșteni s-au întors cu conetabilul acum câteva ceasuri, a intervenit tânărul soldat, aflat în spatele lor.

Orbit de furie, de Wolfe a răsturnat cu o lovitură de picior banca pe care stătuse și s-a năpustit spre mijlocul încăperii.

— Blestematul ăsta de *sheriff* e un nemernic și un laș! Trebuia să facă toate eforturile ca să-i împiedice. Cositoriile nu au jurisdicție în cazurile de fapte comise cu violență.

— Asta le-a strigat și omul tău – și pentru asta s-a trezit înjunghiat.

— Și acum unde se află nătărăul de el?

— E în drum spre Lydford, legat de ulucile unei căruțe trase de cai, având-ul la picioare pe omul pe care l-a doborât. *Sheriff*-ul și oamenii lui, împreună cu Sir Geoffrey Fitz-Peters, plus vreo douăzeci de mineri care locuiesc în apropiere de Lydford, îl însoțesc pe Gwyn.

— Bine, dar, pentru numele Sfintei Fecioare, de ce se duc la Lydford? a întrebat de Wolfe, arătându-se tot mai agitat pe măsură ce afla tot mai multe amănunte legate de cele petrecute.

— Minerii au ținut cu tot dinadinsul să-l ducă la noua închisoare de la Lydford, iar *sheriff*-ul nu a ridicat glasul să se opună. Oamenii spun că, dacă bărbatul lovit moare, îl vor spânzura pe Gwyn pentru crimă.

John a scos un geamăt apăsat – se înserase deja, iar Lydfordul era la aproape cincizeci de kilometri depărtare de Exeter, în partea de miazănoapte a ținutului Dartmoor.

Putea porni la drum chiar în acea seară, dar nu putea înainta prea mult după căderea întunericului.

— Cum de-ai reușit să vii călare până aici pentru a aduce vestea? a întrebat de Wolfe, dându-și seama că *sheriff*-ul nu ar fi dorit nicicum să facă acea întâmplare cunoscută prea multor persoane.

— Sergentul Gabriel a reușit să-mi vorbească în taină, profitând de agitația provocată când îl spânzurau pe saxon. A ținut tare mult să te conving de gravitatea situației, mai ales că era vorba despre omul tău de încredere.

— Nici nu era nevoie să insiști ca să mă convingi – dar îți datorez multe mulțumiri pentru iuțeala cu care ai venit. Când vor ajunge oamenii aceia atât de înfierbântați la Lydford cu căruța?

— Au plecat aproape imediat după amiază, și sunt cam douăzeci de kilometri de la Chagford până la Lydford. Trasă de cai, căruța poate merge puțin mai repede decât carul cu boi, dar tot nu vor ajunge acolo înainte de miezul nopții.

De Wolfe s-a uitat în gol pe una dintre deschizăturile de tragere ce slujeau drept ferestre, timp în care s-a gândit care ar fi fost cel mai bun plan de acțiune.

— O să plec în noaptea asta și mă voi strădui să ajung cât mai departe, apoi o să-mi continui drumul la crăpatul zorilor, a spus el cu glas gros. Tu găsește-ți o tavernă aici, ca să dormi, iar după aceea du-te acasă, cu toate mulțumirile mele. În timp ce a rostit acestea, a început deja să-și adune capa și spada lată, ce fuseseră atârnate de piroane bătute în zid. O să iau un armăsar sau vreun cal de poștă din grajdurile garnizoanei. Un asemenea cal o să fie mai iute decât al meu.

De Wolfe a pășit spre ușă, trecându-și banduliera peste umăr și prinzându-și la mijloc centura pentru fixarea spadei.

— Dumnezeu să-i aibă în pază dacă i-au făcut cumva vreun rău ofițerului meu!

CAPITOLUL CINCISPREZECE
În care *Crowner* John călărește spre Lydford

În ciuda dorinței de a ajunge cât mai grabnic la Lydford, soarta i s-a pus de-a curmezișul lui de Wolfe. Calului iute pe care îl luase cu împrumut i-a căzut o potcoavă în apropiere de Tedburn St Mary, un cătun aflat la mai puțin de o pătrime a distanței până la Lydford. Până a reușit să găsească un fierar-potcovar în acea așezare, se întunecase de-a binelea, astfel că nu și-a putut continua drumul. Și-a petrecut noaptea învelit în mantie, întins pe podea lângă un cuptor în care focul abia mai mocnea, și a plecat mai departe de cum a văzut prima geană de lumină. Înaintarea s-a dovedit mai anevoioasă decât anticipase, pentru că drumul era înnoroit din cauza ploilor și a zăpezii topite, dar și a resturilor de zăpadă rămasă prin șanțuri.

Drumul descria un semicerc pe la nord de Dartmoor, care se înălța impunător în partea stângă. Era aproape amiază când a reușit să intre în Lydford, oraș aflat la jumătatea distanței dintre Okehampton și Tavistock, la extremitatea apuseană a Devonului. Un vechi burg saxon, micuțul oraș avea două castele: unul era o structură ruinată din lemn, datând din perioada cuceririi normande, așezat pe buza unei râpe adânci și abrupte ce proteja o latură a orașului; celălalt era un turn nou-nouț din piatră de formă rectangulară, situat la capătul opus al curții interioare a vechiului castel. Fusese terminat cu doar o lună în urmă și slujea, în primul rând, drept temniță a cositorarilor, cu toate că seniorul de Lydford avea locuința la catul superior. Sala principală de jos era folosită drept curte și cameră de gardă, temnița fiind la subsol. Aceasta nu avea nici ușă, nici ferestre, acolo ajungându-se printr-o trapă aflată în sala mare. În scurtul răstimp de când fusese dată în folosință, temnița își căpătase o reputație cumplită din cauza condițiilor îngrozitoare în care trăiau deținuții.

John de Wolfe a urcat încet panta ce ducea spre barbacana reconstruită din lemn, plasată în palisada ce mergea de-a lungul malului și al șanțului cu apă rămase de la fortificațiile precedente. Afară, se buluceau mulți bărbați, pe lângă care roiau femei curioase și copii. Când John a trecut cu calul pe sub arcada porții, o gardă i-a tăiat calea și l-a întrebat ce treburi avea pe acolo, el s-a răstit:

— Sunt coronerul regelui!

Apoi l-a lăsat pe slujitor acolo, cu gura căscată.

Prin curte, se foiau alţi bărbaţi cu aspect neîngrijit şi cu purtări brutale, despre care de Wolfe a bănuit, fără să se înşele defel, că erau mineri cositorari. Un grajd cu acoperiş de paie se afla lipit de palisadă, în partea stângă a porţii, unde mulţi cai şi ponei erau legaţi de pari. Şi-a lăsat calul în grija unui grăjdar care părea cam nătărău, apoi a pornit spre treptele de lemn ce duceau la etajul principal al turnului.

Ajuns sus, a dat peste o învălmăşeală de oameni ce voiau cu toţii să intre în sala mare, astfel că i-a împins fără menajamente la o parte ca să pătrundă. Înăuntru, oamenii strânşi unul în altul l-au împiedicat să înainteze.

— Ce se petrece aici? l-a întrebat el cu glas gutural pe un bărbat cu barba sură pe care îl avea în stânga sa.

— O anchetă a coronerului – un miner de prin partea locului a murit aici azi-noapte, după încăierarea de la Chagford.

Preţ de o clipă, de Wolfe s-a arătat nedumerit, dar şi îngrijorat. Apoi şi-a dat seama că teritoriul încredinţat lui Theobald Fitz-Ivo cuprindea şi oraşul Lydford. Cu toate că minerul fusese vătămat în Chagford, aflat în zona de responsabilitate a lui de Wolfe, omul murise în Lydford, astfel că aici Fitz-Ivo avea jurisdicţie. Şi-a croit drum cu forţa înăuntru, ignorând protestele şi ameninţările până a ajuns într-un loc de unde putea vedea limpede încăperea spaţioasă.

Pe un podium nu prea înalt, se găseau câteva bănci şi scaune, la fel ca la Curtea Comitatului de la Exeter. Pe acestea şedeau obezul Fitz-Ivo şi *sheriff*-ul cu aspect ferches, împreună cu câţiva copişti şi cu Geoffrey Fitz-Peters. Înapoia lor, se aflau două gărzi înarmate, un preot şi câţiva mineri. Imediat sub podium, pe podea, se găsea o năsălie joasă, pe care era întins cadavrul unui miner bărbos, acoperit cu o pânză până la gât.

Privirea lui de Wolfe a rămas aţintită în altă direcţie. Chiar în faţa podiumului, uriaşul Gwyn din Polruan era ţinut strâns de doi oşteni. Ofiţerul său arăta mai răvăşit decât de obicei, părul fiindu-i încâlcit şi lipit de ţeastă din cauza sângelui închegat şi uscat. Porţiunea de faţă ce nu era acoperită de barbă era înroşită şi vânătă, iar ochiul stâng şi-l ţinea pe jumătate închis, deoarece pleoapa îi era umflată şi învineţită. Ca şi cum cei care îl prinseseră se temeau că uriaşul va reuşi să se elibereze, la încheieturi şi la glezne, îi fuseseră prinse cătuşe unite printr-un lanţ ruginit.

Înfiorat și furios, de Wolfe și-a făcut loc până în primul rând, ajungând într-un spațiu liber de la un capăt al podiumului, de unde a văzut că în restul sălii se aflau câteva zeci de mineri, probabil jurați amestecați cu spectatori. Fitz-Ivo se aplecase în față, peste burdihanul revărsat, ca să pară mai convingător. Ancheta ajunsese destul de departe, pentru că obezul le vorbea membrilor juriului, trăgând concluziile în locul lor:

— Așadar, avem aici un om care respectă legea, un miner care ajuta la paza unuia care mărturisise crima făptuită împotriva unui alt miner, Henry din Tunnaford, dar și faptul că a distrus Dumnezeu știe câte lucrări de minerit și cuptoare de cositor. A rânjit spre public, accentuând în mod voit aspectele legate de minerit în fața unui juriu alcătuit practic numai din mineri. Sărmanul om a fost atacat cu violență de acest bărbat din Cornwall, care l-a bătut până și-a pierdut cunoștința, lăsându-l mai apoi să moară. Motivul nu ne privește, pentru că datoria coronerului este să stabilească foarte clar ce s-a întâmplat și cine se face răspunzător, nu și pricina pentru care s-a petrecut întâmplarea. Este suficient să spunem că Gwyn din Polruan nu acționa la porunca stăpânului său, deoarece în acele momente coronerul de Exeter se afla mult prea departe.

De Wolfe a simțit cum ia foc la auzul unui asemenea neadevăr, și asta nu era tot.

— Membri ai juriului, vă rog să analizați ce verdict dați! Acest miner cinstit, care lasă în urmă o văduvă și cinci copii, a fost doborât și ucis de o brută ce era de două ori mai mare decât el și care a încercat să tulbure și să împiedice o judecată sumară și execuția unui ucigaș care a mărturisit cu propria gură crime săvârșite numai împotriva intereselor cositoriilor, pentru care se înfăptuiește dreptatea neîntârziat de către oamenii cositoriilor.

Fitz-Ivo s-a îndreptat de spate și i-a aruncat lui Richard de Revelle un zâmbet de om mulțumit de ceea ce face, de parcă i-ar fi cerșit aprobarea.

Sheriff-ul părea stânjenit de modul în care Fitz-Ivo stârnea sentimentele juriului alcătuit din mineri, dar nu a catadicsit să intervină pentru îndreptarea lucrurilor, deoarece popularitatea lui în acel ținut era extrem de firavă.

Având obrajii buhăiți ușor transpirați din cauza încântării provocate de propria elocvență, coronerul începător s-a întors din nou spre public, pentru a ajunge la punctul culminant al

cuvântării sale.

— Verdictul îl dați voi, dar analizați-l acum bine! Acesta nu poate fi decât de crimă, o moarte violentă ca urmare a vătămării corporale, iar o sută de martori sunt gata să jure că făptașul este Gwyn din Polruan. A inspirat adânc, apoi a dat și *coup de gráce.* Dacă acesta va fi verdictul vostru, atunci vinovatul va fi pus în ștreang neîntârziat! a strigat el.

Din sală, s-au auzit câteva țipete dispersate de aprobare, dar destul de mulți mineri păreau nedumeriți de întorsătura pe care o luaseră evenimentele.

Răbdarea lui de Wolfe ajunsese la limită, iar furia și uimirea crescuseră în el, făcându-l să nu mai poată îndura situația. A pășit hotărât înainte și a ajuns în fața lui Gwyn, de unde l-a fulgerat cu privirea pe noul coroner. Platforma îi venea doar până la genunchi și, cum Fitz-Ivo ședea pe un scaun, chipul lui de Wolfe era la același nivel cu al acestuia.

— Nepricopsitule, ți-ai pierdut mințile? Ori ești doar beat? a răcnit el, cu glas atât de strident, încât în sală s-a lăsat o liniște mormântală, chiar și printre minerii cei mai înverșunați, care tocmai aplaudaseră, bucurându-se de condamnarea la moarte a ofițerului său.

Fitz-Ivo s-a crispat și l-a privit cu ochi bulbucați și lăcrimoși pe de Wolfe, de parcă l-ar fi văzut pe diavol apărând din iad. A dat să deschidă gura pentru a protesta, dar John i-a luat-o înainte:

— N-ai învățat care-ți sunt îndatoririle și împuternicirile, omule? a strigat el. Coronerul *nu* poate da sentințe, fără a mai vorbi despre condamnări la moarte. Dacă juriul tău hotărăște că o anumită persoană este făptașul, atunci aceasta trebuie dusă în fața judecătorilor regelui pentru a fi judecată.

Fitz-Ivo a sărit în picioare, încercând să-și exprime indignarea, pe care o socotea îndreptățită.

— De Wolfe, nu ai nici un drept să te vâri în curtea mea de judecată. Chiar dacă ești coroner, ești în afara jurisdicției tale.

S-a uitat către *sheriff,* căutând sprijin, dar s-a lovit doar de tăcerea împietrită a acestuia. De Revelle era perfect conștient că protejatul lui era incompetent până la absurd, dar, prins într-o încăpere în care se găseau zeci de mineri puși pe harță, dorea cu disperare să păstreze o poziție cât mai neutră cu putință.

De Wolfe s-a uitat fix în ochii ieșiți din orbite ai lui Fitz-Ivo și a zis:

— Numirea ta nu a fost confirmată de justițiarul suprem al regelui și nici de judecătorii acestuia – și, după ce ai dat-o acum în petic, o să am eu grijă să nici nu fii numit definitiv! a spus el cu glas ce a crescut în intensitate, încărcat de mânie.

Brusc, întorcându-i spatele cavalerului obez, a făcut câțiva pași pe lângă năsălia pe care se afla cadavrul, a ajuns în fața lui Gwyn și și-a lăsat o mână pe brațul lui.

— Cum te simți, omule? Ești grav rănit?

Ofițerul lui a reușit să-i surâdă strâmb.

— Mă simt destul de bine, *Crowner.* E nevoie de mai mult de doi, trei mineri ca să mă dovedească pe mine cu pumnii – chiar dacă unul dintre dânșii se slujește și de cuțit, a zis el și a ridicat un braț înlănțuit ca să-i arate lui de Wolfe locul unde lama ucigașă îi tăiase cuirasa din piele.

De Wolfe s-a întors către unul dintre oamenii mătăhăloși, care îl ținea pe ofițerul său, și l-a împuns puternic cu degetul în piept.

— Scoate imediat fiarele astea de la mâinile și picioarele omului meu!

Minerul s-a uitat temător la cel care îl ținea strâns pe Gwyn de celălalt braț, apoi a clătinat din cap.

— Coronerul de colo mi-a zis să-l prind în fiare, a mormăit el nesigur.

— Iar coronerul din fața ta îți spune să-l scoți din fiare! s-a răstit de Wolfe. Omul de colo nu mai este coroner.

Fitz-Ivo a scos un răcnet de protest, iar câteva strigăte de nemulțumire și de ocară pornite din rândul oamenilor l-au încurajat pe Richard de Revelle să se ridice și, cu jumătate de gură, să-l contrazică pe cumnatul său:

— Nu ai dreptul să te amesteci în toate acestea, John!

De Wolfe s-a răsucit brusc și l-a înfruntat.

— Ba bine că nu! a strigat el cu o voce care i-a făcut și pe cei ce murmuraseră mai devreme să amuțească. Sunt singurul coroner din Devon numit de regele Richard și de judecătorii săi. Am avut îndoieli serioase, pe care ți le-am împărtășit și ție, *sheriff*-ule, în legătură cu numirea provizorie a acestui om în funcția de coroner, și-ți voi face dovada că bănuielile mele au fost foarte întemeiate.

Vocea lui era încărcată de autoritate și, cu toate că a dat să intervină în câteva rânduri, Fitz-Ivo nu a reușit să rostească nici o vorbă.

— În primul rând, ofițerul meu, aici de față, a rămas la

Chagford din porunca mea, să apere interesele coronerului care investiga două omoruri. În acest fel, a acționat în numele meu în tot ce a întreprins. În al doilea rând, acțiunea acelei gloate dezordonate care l-a spânzurat pe saxon a fost o încălcare a legii. Aveau tot dreptul să-l rețină dacă l-ar fi prins provocând daune lucrărilor de minerit, dar erau obligați să îl predea în custodia autorității până când se putea organiza o judecată cum se cuvine. S-a uitat mânios la de Revelle și a adăugat: *Sheriff*-ule, sunt uimit și îngrijorat că tu, fiind prezent acolo și având oșteni înarmați, nu ai insistat – și nici nu ți-ai impus autoritatea – pentru respectarea legii. S-a întors spre publicul care amuțise. Spânzurarea acelui om fără nici o judecată a constituit o crimă împotriva păcii regelui, și este totuna cu omorul. Voi ține o anchetă la Chagford pentru acest Aethelfrith și îi voi raporta pe cei care se fac răspunzători către judecătorii regelui când Curtea de Judecată Itinerantă va ajunge în Exeter, în viitorul apropiat.

Aceste vorbe au stârnit reacții de furie în rândul unora dintre cei prezenți în sală.

— Noi trăim după legea cositoriilor aici, nu după legile tale, *Crowner,* a țipat cineva din fundul sălii.

— Ba nicidecum! l-a pus la punct de Wolfe cu o voce ca un muget de taur. Regele v-a dat vouă, minerilor cositorari, privilegii speciale datorită valorii metalului pe care îl aduceți Coroanei. Dar știți prea bine – iar lordul vostru guvernator poate confirma asta – că legea cositorarilor exclude strict orice jurisdicție asupra faptelor comise cu violență, împotriva vieții, integrității trupești sau a proprietății. De Wolfe și-a ațintit privirea asupra lui Fitz-Ivo, care se dezumflase ca o bășică de porc înțepată cu acul. În ultimul rând, ai susținut, prin vorbele meșteșugite pe care le-ai rostit mai devreme, că ofițerul meu l-a bătut cu cruzime pe acel om, omorându-l! A arătat cu un deget tremurător din cauza mâniei spre cadavrul care stătea întins pe năsălie. Nu ai chemat juriul să examineze mortul, așa cum se cuvenea să procedezi, căci, dacă ai fi făcut asta, el ar fi observat o ciudată lipsă de dovezi privind bătaia cruntă pe care a primit-o și care i-a cauzat moartea.

De Wolfe s-a aplecat și a prins mortul de umărul țeapăn, întorcându-l pe o parte, astfel încât să stea cu fața spre Fitz-Ivo.

— Nu are nici un semn de lovituri pe obraji, adevărat? A tras pânza murdară în jos și a arătat spre gât și spre piept, apoi a ridicat cadavrul pe jumătate de pe năsălie, ca să îi arate și spatele.

Așadar, unde sunt urmele bătăii nemiloase, ia zi!? O singură vânătaie, după o ureche! A lăsat cadavrul la loc și a tras pânza peste el. Adevărul gol-goluț este că omul decedat l-a lovit pe neașteptate pe omul meu cu pumnalul, lucru pe care bailivul din Chagford îl poate adeveri, la fel cum pot și Gwyn din Polruan și, fără îndoială, cel puțin zeci de martori, dacă ar fi îndeajuns de cinstiți să facă acest pas. S-a întors spre omul din Cornwall. Gwyn, arată-le rana căpătată!

Cu greutate, ofițerul a ridicat în sus brațele înlănțuite și a arătat tăietura proaspătă din surtucul gros de piele.

— E sub asta, *Crowner.*

De Wolfe a tras deoparte straiul purtat de Gwyn și a evidențiat o pată mare de sânge uscat pe tunica de un cafeniu-deschis, exact la marginea coastelor de pe partea stângă a torsului.

— Suntem norocoși că nu trebuie să ținem încă o anchetă – de data asta, pentru uciderea unui ofițer al legii! a strigat el, cu furie sinceră în glas. El l-a lovit pe laș cu un singur pumn, în legitimă apărare, iar asta trebuie că i-a provocat aceluia o apoplexie. A căzut la pământ fără cunoștință și a murit câteva ore mai târziu. S-a aplecat din nou spre Fitz-Ivo, care asuda tot mai rău, și a mârâit spre el:

— Un ofițer al legii care încearcă să apere pacea regelui împotriva unei gloate dornice să vadă sânge curgând este atacat cu un cuțit și trebuie să se apere cu o lovitură de pumn. Care-ți sunt argumentele ca să susții că este vorba despre omor, Fitz-Ivo? S-a tras câțiva pași înapoi și s-a întors ca un fulger către de Revelle. *Sheriff*-ule, îl voi înștiința de toate aceste lucruri pe justițiar. Nu voi aduce în discuție doar nepriceperea și iresponsabilitatea de care-a dat dovadă Fitz-Ivo, ci și incapacitatea ta de a asigura domnia legii, întrucât nu ai încercat să împiedici uciderea fără judecată a bătrânului saxon –, precum și neputința ta deplorabilă de a limita actele necugetate ale acestui neisprăvit care se crede coroner!

Pe când de Revelle a început să se umfle în pene și să pufnească, pregătindu-se să-și înceapă pledoaria în încercarea de a se apăra, glasul de stentor al lui de Wolfe l-a copleșit.

— Întrucât sunt singurul coroner numit oficial în acest comitat, declar această mascaradă de anchetă lipsită de valoare. Îmi voi asuma răspunderea pentru a se ajunge la un verdict legiuit și drept. A urcat pe podium și s-a apropiat amenințător de Fitz-Ivo,

care se pleoștise de tot, după care a făcut un semn ce nu admitea nesupunere către cei doi care încă îl țineau pe Gwyn. V-am spus să-mi duceți ofițerul la fierar ca să-i scoată de îndată lanțurile acelea de la mâini și picioare!

În timp ce uriașul din Cornwall a pornit rânjind ușurat către ușă, de Wolfe a făcut semn către oamenii din primul rând al publicului mohorât, dar destul de disciplinat.

— Aceia dintre voi care ați fost numiți ca membri ai juriului veniți mai în față, ca să vă uitați mai bine la cadavru!

Două ceasuri mai târziu, coronerul și ofițerul său călăreau cot la cot pe drumul ce ducea spre Exeter.

— Era cât pe ce să mă pierzi, *Crowner.* Dacă n-ai fi sosit la vreme, cu siguranță că m-ar fi atârnat în ștreang, la fel ca pe bătrânul saxon.

Nu era nevoie de cuvinte de mulțumire între cei doi, pentru că legătura închegată între ei vreme de douăzeci de ani, cât luptaseră alături, era suficientă pentru ca multe lucruri să rămână nerostite.

John a scos unul dintre obișnuitele lui sunete guturale, care ascundea o gamă largă de emoții, începând cu neplăcerea și terminând cu mulțumirea.

— Porcul acela a stârnit mai tot necazul, a mormăit el, făcând semn cu degetul înmănușat către *sheriff*-ul care călărea la vreo douăzeci de pași în fața lor, în spatele sergentului Gabriel și a doi dintre oamenii acestuia, ceilalți alcătuind ariergarda.

— Nici Fitz-Ivo nu mi-a fost de vreun ajutor! a zis Gwyn cu cinism.

Din mersul calului, drept răspuns, John a scuipat cu precizie drept în șanțul drumului. Discuția dintre ei a lâncezit o vreme, pentru că ajunseseră la o porțiune de drum presărată cu făgașe adânci, lăsate de căruțele grele ce trecuseră pe acolo după ploile căzute în ultima vreme. Caii își alegeau, fiecare cu mișcări delicate, calea prin glodul lipicios, asta până când au ajuns iarăși la o porțiune unde drumul era mai ridicat, iar pământul mai tare.

De Wolfe a reluat discuția de unde rămăsese, vorbind în dialectul galez din Cornwall, așa cum procedau el și Gwyn când se aflau împreună.

— Fitz-Ivo e un neisprăvit care nu știe de nici unele – dar de Revelle este un ticălos plin de răutate, care uneltește tot timpul!

Pe de altă parte, se poartă ca o jigodie fără șira spinării când se confruntă cu o situație mai dificilă, și pentru asta eu îi mulțumesc Domnului! Dacă nu s-ar fi arătat atât de nevolnic acolo, misiunea mea ar fi fost mult mai anevoioasă.

Gwyn s-a declarat recunoscător că atât *sheriff*-ul, cât și Fitz-Ivo cedaseră atât de ușor sub presiunea vorbelor coronerului la castelul Lydford. Chiar și atitudinea rezervată adoptată de Geoffrey Fitz-Peters le fusese de ajutor; cu toate că dorea să aibă de partea lui comunitatea de cositorari, seniorul manorial se temuse să încalce legea în mod flagrant, atât în ce privea spânzurarea de către mulțime a lui Aethelfrith, cât și în problema anchetei ilegale care avusese ca scop condamnarea la moarte a lui Gwyn. Pe de altă parte, Geoffrey spera să îi urmeze lui Richard de Revelle ca lord guvernator, așa că amenințarea lui John de Wolfe că va raporta nereușitele *sheriff*-ului către justițiarul suprem și solicitarea intervenției comisiei de anchetă pentru a analiza modul de conducere a cositoriilor îi sunaseră ca o muzică plăcută în urechi, căci voia să-l vadă pe de Revelle îndepărtat din funcția de guvernator.

— Chiar o să-i vorbești despre el când o să-l întâlnești pe justițiar? l-a întrebat Gwyn, pipăindu-și delicat ochiul umflat și fața plină de vânătăi.

— În orice caz, o să-i spun lui Hubert să aibă grijă pe cine numește coroner atunci când apar posturi libere în comitate. Și va fi nevoie de o examinare atentă a ceea ce se întâmplă în organizația cositorarilor[1]. Acești mineri cositorari și-au luat nasul la purtare! Au ajuns să-și închipuie că pot călca în picioare legile regelui și au devenit din cale-afară de aroganți de când regele are nevoie de metalul pe care ei îl pot produce. Dacă am avea un guvernator adevărat în loc de un intrigant ticăloșit, care vrea doar să-și umple punga cu bani fără pic de muncă, atunci și ei ar fi mai bine conduși.

Ceas după ceas, grupul de călăreți a înaintat constant, oprindu-se doar de câteva ori ca să-și odihnească puțin caii și să-i adape la hanurile din Okehampton și Whiddon Down. Acolo au băut niște bere și au mâncat pe fugă la o tavernă, oștenii consumându-și rațiile pe care le duceau cu ei în desagile legate de

[1] Această comisie s-a înființat în 1198, când Williatn de Wrotham a fost numit *sheriff* și lord guvernator (n.a.)

șei. *Sheriff*-ul l-a ignorat cu bună știință pe de Wolfe și, cum acesta din urmă stătea de vorbă cu Gabriel, a băut și a mâncat într-o tăcere îmbufnată și arogantă.

În ultima parte a călătoriei, spre sfârșitul după-amiezii de duminică, discuția dintre coroner și omul lui de încredere a revenit la cele petrecute la Chagford.

— Înainte de a-l ridica în ștreang, Aethelfrith părea a mărturisi din proprie inițiativă că l-a ucis pe Henry, șeful de echipă, a spus Gwyn. S-a arătat chiar mândru de asta, zicând că ar fi făptuit omorul cu o secure de luptă daneză ce aparținuse unui strămoș de-al lui, care a fost în armata lui Harold și a supraviețuit Bătăliei de la Hastings.

— Și de ce a recurs așa, dintr-odată, la crimă? a întrebat de Wolfe, intrigat de acea poveste.

— A spus că Henry din Tunnaford a fost purtătorul de cuvânt al juriului care l-a condamnat pe unicul lui fiu la spânzurătoare în urmă cu douăzeci de ani. Din câte se pare, acesta a fost acuzat că ar fi furat o oaie de pe dealuri – în mod neîntemeiat, din câte zicea Aethelfrith, pentru că, în realitate, oamenii voiau să-l împiedice să mai revendice un mic șantier de cositor pe un pârâu.

De Wolfe și-a văzut de drum în tăcere pentru o vreme.

— Așadar, se pare că moartea minerului nu este legată de a lui Walter Knapman. Saxonul nu a recunoscut și acel omor, adevărat?

— I-a batjocorit pe mineri când l-au acuzat și de acel omor.

— Așa am simțit și eu încă de la început – Dunsfordul era mult prea departe de teritoriul pe care se mișca Aethelfrith. Prin urmare, n-am scăpat de beleaua asta. Trebuie să fie vorba despre cineva care profită de pe urma morții lui Knapman. Nu a fost o crimă făptuită întâmplător, sunt sigur de asta.

Gwyn s-a crispat, pentru că iapa lui s-a împiedicat, zdruncinându-l și stârnindu-i durerea de coaste.

— *Crowner,* avem o mulțime de suspecți dintre care să alegem. Mie cel mai potrivit mi se pare fratele acela al văduvei, care arată a ticălos, și doar știu să-i deosebesc pe oameni. El nu vrea decât o bucățică din imperiul lui Knapman, cu ajutorul surorii lui.

De Wolfe și-a dres glasul, rămânând cu ochii ațintiți asupra *sheriff*-ului, pentru a se asigura că acesta se afla suficient de departe ca să nu le audă discuția.

— Asta este valabil și pentru ceilalți membri ai familiei.

Matthew și fiul vitreg s-au dat peste cap să afle ce scrie în testament, de îndată ce Walter a murit.

— Dar Stephen Acland? El o vrea pe văduvă, însă nu doar pentru trupul ei frumos, eu așa cred.

John nu reușise încă să-și formeze o părere despre Acland.

— Întrebarea e dacă ar fi în stare de omor pentru asta. El unde se afla ieri, când ai avut necazul acela în Chagford?

— Nici urmă de el – nici măcar la ceremonia de ștanțare, unde o bună parte din lingouri îi aparțineau, a zis Gwyn, și a clipit des din ochii lui albaștri – ori, mai precis, din cel care nu era umflat și vânăt. Eu cred că a fost plecat, să o țină pe frumoasa Joan de mână – sau de cine știe ce altceva.

— Bine măcar că nu-l poți acuza că a vrut să te vadă-n ștreang, a zis de Wolfe, surâzând din colțul gurii către omul său. Dar trebuie să-l avem în vedere ca posibil candidat la uciderea lui Walter. El avea chiar două motive să-l elimine.

— Cred că-l putem șterge de pe listă pe preotul cel gras, pe Smithson – foarte puțin probabil ca el s-o fi făcut, fiindcă o bună parte a veniturilor lui provenea din punga lui Knapman, astfel că nu ar fi riscat ca aceasta să sece.

Au parcurs următorii câțiva kilometri într-o tăcere care le-a priit amândurora. Vremea se mai îmbunase și, pe măsură ce se apropiau de Exeter și de coastă, zăpada dispăruse de pe câmpuri, iar petice liniștitoare de cer albastru apăruseră printre nori, pe măsură ce vântul dinspre răsărit se mai potolea.

De Wolfe îi povestise deja lui Gwyn despre dramatica, dar inutila încercare a micuțului lor scrib de a-și pune capăt vieții, iar uriașul se arătase foarte mișcat, astfel că jurase să nu-l mai sâcâie niciodată – o promisiune despre care de Wolfe credea că nu va fi prea mult respectată.

— Acum, după ce John de Alençon l-a convins că salvarea lui a fost un adevărat miracol, Thomas pare mai mulțumit cu situația lui, a spus John când au revenit la acest subiect.

Curând, turlele marilor turnuri gemene ale catedralei au apărut la orizont, odată cu dealurile pe care se ridica orașul Exeter. De Wolfe a repetat în gând scuzele pregătite pentru Matilda în legătură cu amenințarea lui că va raporta purtarea necorespunzătoare a cumnatului său și că va cere înlăturarea lui Theobald Fitz-Ivo din funcția de coroner, asta după ce ea și Richard se străduiseră atât de mult să urzească numirea lui.

— Nu-i va rămâne decât vechea replică pe care o foloseşte ca să mă bată la cap, a bombănit el către Gwyn. Aceea cum că, dacă rămân singurul coroner, o să stau mereu departe de casă, neglijând-o.

Cu tristeţe, şi-a dat seama încă o dată că nu se mai putea sluji de Hanul Bush ca de o portiţă de scăpare din calea reproşurilor nevestei.

CAPITOLUL ȘAISPREZECE
În care apare din nou maica Madge

Biroul muced al avocatului se dovedise cu totul nepotrivit pentru a-i găzdui pe cei care se îngrămădiseră acolo ca să asculte testamentul lui Walter Knapman, citit la începutul acelei după-amiezi de duminică. Robert Courteman stătea îngrămădit înapoia mesei lui, având-l pe fiul său alături, umăr la umăr, îngrămădiți în rafturile întinse pe toată lungimea peretelui din spatele lor, unde se aflau nenumărate pergamente. În fața lor, pe o întreagă adunătură de scaune și bănci, aduse acolo din toată casa, stăteau membrii familiei Knapman și persoanele aflate în întreținerea acestora.

Văduva Joan stătea exact în fața avocaților, îmbrăcată cu o rochie din mătase de un albastru intens, o culoare închisă, dar care lăsa totuși să se înțeleagă intenția ei de a renunța treptat, însă destul de rapid la straiele de doliu. În loc să poarte o coafă albă și un văl de aceeași culoare, avea părul negru împletit frumos în două rulouri spiralate, prinse deasupra fiecărei urechi în fileuri fine din fir aurit. Mâinile i se odihneau cu eleganță pe o mantie din lână căptușită cu blană, pe care și-o așezase în poală. Proaspăta văduvă își ținea ochii ațintiți mai tot timpul asupra degetelor, însă, când și când, arunca o privire de jur împrejur pe sub genele lungi și negre, încercând să perceapă starea de spirit a celorlalți în acele momente deosebit de importante.

În stânga, fratele ei Roland stătea într-o postură aproape agresivă, cu palmele mari pe genunchi și cu trăsăturile bine desenate parcă împinse către Courteman, ca și cum ar fi pus la îndoială orice ar fi spus acesta. Ca în cazul tuturor tăbăcarilor, în jurul lui plutea un vag miros neplăcut, căpătat, fără îndoială, de la cuvele cu excremente de câine ce se foloseau pentru tratarea pieii naturale. De cealaltă parte a lui Joan, frământându-se neîncetat, se afla mama ei, Lucy, doar pielea de ea, semănând cu o pasăre speriată, din cauza rochiei cenușii, și având părul ascuns sub un coif de pânză, bine prins cu barete pe sub bărbie. În spatele lor, Matthew Knapman, cocoțat pe o banchetă ce abia se ținea pe picioare, având o expresie îngrijorată pe fața rubicondă. Încerca să-și curețe pielițele de la unghii, operațiune pe care a făcut-o până când soața lui l-a îmboldit cu cotul în coaste.

Alături de ea, Peter iordan și nevasta lui împărțeau o altă

banchetă. Tânărul părea destul de calm, însă doamna Jordan se uita cu un aer indignat la spinările celor din fața ei, ca și cum le-ar fi contestat dreptul de a se afla acolo, întrucât Walter se căsătorise recent.

Ultima persoană care se îngrămădise în cămăruța strâmtă era Paul Smithson, care părea să fi venit acolo doar ca susținător spiritual al văduvei, interesat însă de orice bănuț lăsat de Knapman pentru biserica sa.

Singura persoană care nu se afla de față, cu toate că ar fi manifestat interes față de conținutul testamentului, era Stephen Acland, însă el nu s-ar fi putut sluji de rolul de amant al văduvei pentru a asista la citirea documentului.

— Doamnă Knapman, te-ai adaptat vieții din Exeter? a început Robert Courteman, cu glasul său pițigăiat, după ce dăduse citire câtorva pergamente de pe masă, pentru a-și face cunoscută calitatea de avocat al defunctului.

— Eu și mama locuim în condiții foarte bune împreună cu Matthew, grație amabilității bunei lui soții. Fratele meu locuiește la Hanul Bush, iar vicarul Smithson a reușit să găsească un loc de dormit în incinta catedralei.

Tonul ei bine stăpânit era ferm, însă lipsit de orice inflexiune. Asta dădea de înțeles că avocatul trebuia să lase deoparte amabilitățile și să treacă la treburi mai serioase. Courteman pricepuse probabil aluzia, deoarece a desfăcut un șiret de piele din jurul unui pergament pe care l-a derulat între mâinile cu degete osoase.

După ce și-a dres glasul de câteva ori, s-a uitat cu o expresie mohorâtă înjur, către grupul ce aștepta ceva din partea lui, și a început să glăsuiască:

— Acesta este testamentul lui Walter Knapman, meșter făurar din Chagford, comitatul Devon, a spus el cu o intonație nepotrivită și inutilă. Data întocmirii lui este a doua zi a lunii aprilie a anului lui Hristos una mie o sută nouăzeci și cinci.

Pe neașteptate, s-a auzit un hârâit, în clipa când Peter Jordan și-a frecat talpa încălțării de pardoseală.

— Ce dată ați spus, Sir?

Avocatul în vârstă, cu trăsături uscățive, s-a uitat neîncrezător la tânărul care îl silise să se oprească din lectură.

— Doi aprilie anul acesta, domnule.

— Dar nu se poate așa ceva, a început Peter, oprindu-se apoi

brusc, deoarece soția lui l-a împuns tare în coaste și, cu un aer precipitat, i-a șuierat ceva la ureche.

După încă o căutătură de dezaprobare aruncată ginerelui său, Robert Courteman a continuat, privind fix la pergamentul său, cu toate că nu mai citea din el.

— Prezentul rulou a fost sigilat de mine pentru a confirma că Walter Knapman a consimțit în legătură cu conținutul său în ziua în care și-a aplicat propriul sigiliu în ceară. A ridicat în aer pergamentul scorojit preț de o clipă, pentru a etala două bucăți de ceară, imprimate și atârnând de benzi de pânză la capătul de jos al pergamentului, în locul semnăturilor; mai puțin de un om din trei sute știa să scrie și să citească. La sigilarea prezentului document, au asistat doi dintre copiștii mei, ale căror semnături pot fi văzute aici, a zis Courteman, împungând cu arătătorul lung spre pergament pe care apoi l-a așezat pe masă. Iar esența testamentului este după cum urmează: bunăvoința lui Walter Knapman față de Sfânta Biserică îl îndeamnă să doneze douăzeci și cinci de lire către biserica Sf. Arhanghel Mihail, din Chagford, pentru ca această sumă să fie folosită după cum socotește potrivit beneficiarul, atâta vreme cât are aprobarea prebendarului și a episcopului.

Smithson a surâs fericit – douăzeci și cinci de lire reprezentau o sumă mare și, cu toate că nu fusese lăsată în mod special pentru a-i fi plătită lui leafa, ea asigura finanțarea parohiei pe o perioadă foarte lungă de timp.

— După ce se achită această donație făcută din pioșenie, restul proprietăților și posesiunilor se împart după cum urmează, sub presupunerea că soția lui, Joan, îi supraviețuiește – lucru care s-a întâmplat și pentru care trebuie să-i mulțumim Domnului. Spunând acestea, avocatul a surâs fără nici un haz, arătându-și dinții îngălbeniți către văduvă. Încercarea lui de a face o glumă a fost primită cu o tăcere împietrită. Moșia liberă de orice obligație din Chagford i se acordă ei în mod absolut, fără nici o piedică ori stavilă, cu toate bunurile imobile și mobile. Courteman s-a uitat din nou la Joan și a dat o explicație limbajului juridic: Cu alte cuvinte, casa, tot ce cuprinde aceasta, și terenul pe care se află ea îți aparțin, doamnă Knapman.

Joan a făcut un semn discret din cap, vrând parcă să dea de înțeles că nici nu se așteptase la mai puțin.

Courteman a revenit la citirea documentului.

— Restul proprietăților, respectiv cele douăsprezece șantiere de minerit, inclusiv cele de pe râuri, cuptoarele și toate celelalte înregistrate în baza legii cositorarilor, însă neintrate încă în vigoare, trei ferme și mori și restul posesiunilor, cum ar fi cai, vite și orice alte animale, dimpreună cu conținutul cufărului cu valori și cu toate datoriile ce îi sunt neplătite lui, urmează a fi împărțite în trei părți egale între văduva Joan, fratele său Matthew și fiul său vitreg Peter Jordan.

Aceste cuvinte au fost urmate de șoapte, bolboroseli și cuvinte schimbate între cei aflați foarte aproape unii de alții, iar cei prezenți s-au străduit să descopere dacă beneficiarii erau mulțumiți sau nu, însă glasul avocatului a întrerupt orice încercare de exprimare a vreunui simțământ.

— Față de prezenta dispoziție, există două stipulații de opoziție. În primul rând, împărțirea proprietăților sale depinde de acordul tuturor beneficiarilor, pentru a nu se permite separarea lucrărilor de minerit prin vânzarea vreunei părți din ele pe o perioadă de cel puțin cinci ani. S-a oprit iarăși din lectură ca să privească roată prin încăpere, de parcă s-ar fi așteptat la opoziția cuiva față de acea clauză. Cu alte cuvinte, testamentul prevede că beneficiarul care dorește să-și vândă partea moștenită în termen de mai puțin de cinci ani pierde totul, iar partea sa va fi împărțită între ceilalți moștenitori legali.

Vorbele lui au fost primite cu un val de proteste din partea lui Matthew, a lui Peter Jordan și a fratelui lui Joan. Peter a sărit ca ars de pe bancă, fiind cât pe ce să-și răstoarne soția, care ședea la celălalt capăt al ei.

— Și atunci cum putem noi să beneficiem de moștenire vreme de cel puțin cinci ani dacă nu avem dreptul să vindem nimic? a întrebat el revoltat.

Avocatul, care participase la citirea a nenumărate testamente și la numeroase certuri de familie, a scos un oftat.

— Peter, ar trebui să te bucuri de norocul acesta, nu să te plângi. Primești o treime din ceea ce a avut defunctul în cufărul personal, bani, bijuterii sau orice altceva, lucruri ce încă nu sunt evaluate. Și vei primi și o treime din veniturile afacerilor lui, venituri care, cu înțelepciune – și aici eu l-am sfătuit pe Walter -, vor fi păstrate neatinse vreme de cinci ani, ba chiar mai mult, dacă-mi urmezi povața.

Peter a rămas în picioare, livid, dar foarte îndârjit.

— Nu acesta este testamentul despre care mi-a vorbit tatăl meu vitreg, Sir.

Robert Courteman s-a uitat fix la tânărul bărbat. Pe față i-a apărut o expresie de iritare și de suspiciune.

— Dar de unde știi tu asta, băiete? Walter mi-a cerut să păstrez un secret deplin asupra afacerilor lui, îndeosebi față de membrii familiei.

Aflat în partea din spate a încăperii, preotul a observat că Philip Courteman a roșit și că Peter Jordan și-a mutat privirea mânioasă de la socrul la cumnatul său.

Robert Courteman ar fi descoperit și urma de ostilitate din privirea lui Peter dacă Matthew, cu o expresie ce-i trăda tulburarea, nu l-ar fi întrerupt:

— Ai spus că există două condiții la testament, dar ne-ai vorbit doar despre una. Care este cealaltă?

Avocatul mai vârstnic și-a îndreptat ochii spre agentul meșterului cositorar.

— Cu toate că, în afară de casă, doamna Joan împarte în măsură egală cu tine și cu Peter întreaga ei avere, Walter a inclus o prevedere pentru o situație specială, caz în care partea ei va crește de la o treime la opt zecimi din avere, ție și fiului său vitreg rămânându-vă câte o zecime.

Matthew l-a privit cu gura căscată, iar Peter s-a albit la față, paloarea fiindu-i și mai evidentă din cauza mustății negre.

— Și în ce situație se putea întâmpla așa ceva? a întrebat Matthew cu glas gâtuit.

— Dacă doamna Knapman ar fi avut un copil înaintea morții lui Walter.

S-a auzit un oftat de ușurare din partea celor doi beneficiari și un murmur de dezaprobare din partea bătrânei Lucy și a fiului ei, care părea gata să sară la bătaie.

Matthew a murmurat către soața lui, spunându-i că mulțumea Domnului că fratele său se căsătorise cu doar cinci luni înainte de deces.

Însă avocatul nu isprăvise.

— Ori dacă este însărcinată la data morții lui Walter.

Cei prezenți s-au mai liniștit, pulsul lui Matthew și a lui Peter începând să revină la normal.

Această stare a ținut doar până în clipa când Joan a glăsuit de

pe banca pe care stătea:

— Dar sunt însărcinată – și asta de trei luni!

În acea seară, coronerul și cei doi asistenți ai săi s-au întrunit, lucru pe care nu-l mai făcuseră de ceva vreme. Thomas de Peyne și Gwyn s-au străduit să ajungă la casa din Martin's Lane astfel încât să evite întâlnirea cu Matilda, care îi detesta. Ea îl socotea pe unul un sălbatic de origine celtă, iar pe celălalt, un pervers lipsit de Dumnezeu. Cei doi știau că ea se ducea întotdeauna la biserica St Olave pentru slujba de duminică seară, care se desfășura după ce se încheia șirul rigid de slujbe ce se țineau la catedrală. Cei doi bărbați, ceva mai apropiați în acele momente datorită durerilor și înțepăturilor provocate de rănile suferite recent, au ținut să se convingă de plecarea ei pândind de după colțul bisericii St Martin până au văzut-o părăsind casa.

Rămas în sala mare, John tocmai se gândea să se dezlipească de vatră ca să bea ceva de unul singur la Golden Hind, localul pe care îl adoptase în lipsă de ceva mai bun, când Mary și-a ițit capul de după paravanul din dreptul ușii.

— Am în bucătărie doi cavaleri zdrențăroși care spun că vor să-ți vorbească.

Coronerul a urmat-o în vestibul, apoi prin pasajul acoperit ce ducea în curtea din spate, unde i-a găsit pe copist și pe ofițer stând în apropierea focului ținut mereu aprins și mâncând scovergi fierbinți. Cu o expresie de adorație în ochi, Brutus stătea întins la picioarele uriașului Gwyn, care îl scărpina pe cap. Amândoi au sărit în picioare la intrarea lui de Wolfe, care le-a făcut semn să ia loc, după care s-a așezat și el pe un taburet și a apucat o stacană cu bere proaspătă făcută de Mary, care s-a dus să-și vadă de spălatul rufelor, neluând în seamă convențiile ce interziceau munca într-o zi de sărbătoare.

John s-a convins că amândoi își reveneau încet, dar sigur, după atâtea vânătăi, zgârieturi și tăieturi. S-a bucurat îndeosebi văzând că Thomas era vesel – avea chiar un aer de optimism plin de speranță, ca și cum recentul „miracol" avea să se materializeze foarte curând într-o veste bună. Însă el avea alte știri de anunțat, pe care le-a prezentat cu mândrie drept recoltă a acțiunii de iscodire a celor din incinta catedralei.

— După ultima slujbă de seară, s-a ținut încă una scurtă pentru sărbătorirea Sfântului Botolph, iar apoi unii dintre vicari și

secunzi s-au retras în refectoriu să mănânce niște dulciuri și să bea câte o cupă de vin. Am reușit să mă fac și eu invitat, a adăugat el cu fereală, lăsându-i pe ceilalți doi să se întrebe cum de reușea să se strecoare între clericii din Exeter, mai ales la o zi după ce încercase să-și ia viața.

— Treci la subiect, piticule, l-a îndemnat Gwyn cu glas gros.

— Ei bine, unul dintre oaspeți a fost preotul din Chagford – grasul acela pe care l-ați văzut la anchetă. După câteva cupe de vin roșu de Anjou, s-a apucat să ne povestească de adunarea la care participase dimineață, la un avocat care locuiește în Goldsmith Street.

Apoi Thomas le-a relatat foarte amănunțit și precis, după cum s-au lămurit ei ulterior, prevederile testamentului făcut de Walter Knapman și reacțiile celor care au fost de față la citirea lui.

— Preotul s-a arătat încântat de dania către biserica lui, căci asta îl va pune la adăpost de necazuri multă vreme – dar a descris cu o bucurie necreștinească reacțiile câtorva dintre beneficiarii testamentului.

De Wolfe a manifestat un interes deosebit față de relatare, astfel că Thomas a devenit de-a dreptul euforic după ce stăpânul lui l-a lăudat, cu oarece zgârcenie, pentru informațiile foarte folositoare pe care i le adusese.

— Așadar, misterioasa văduvă Joan nu este chiar așa de neprihănită cum pare la prima vedere, nu? a chicotit Gwyn.

— Păi restul familiei vrea ca ea să și dovedească asta, i-a răspuns Thomas pe un ton înțepător. După spusele lui Smithson, Matthew și Peter au făcut un scandal de pomină când ea a zis că este grea – iar fratele lui Joan și mama ei au sărit tare cu gura la ei pentru că s-au îndoit de cuvântul femeii.

— Și ce s-a mai întâmplat după aceea? a întrebat de Wolfe.

— Matthew și Peter, care vor pierde aproape două treimi din ceea ce ar fi primit dacă ea nu ar fi avut un urmaș al lui Walter, au dat glas îndoielilor privind posibilul tată al copilului. Au dat de înțeles că odrasla ar fi zămislită de Stephen Acland. Asta a stârnit țipetele și ocările aruncate de rubedeniile văduvei, dar preotul a zis că Joan a rămas calmă, cu zâmbetul acela discret pe fața ei frumoasă.

De Wolfe și-a frecat obrajii, care îl mâncau – iarăși ratase bărbieritul de sâmbătă și trebuise să-și dea jos barba chiar în acea dimineață.

— Și ce s-a mai întâmplat acolo? a insistat el.

— S-ar părea că avocatul acela bătrân, Robert Courteman, și-a băgat coada în toată tărășenia. Este limpede că are un interes care nu ține de obligațiile lui legale, fiindcă și bunăstarea fiicei lui este în cumpănă, depinzând de ceea ce primește Peter din averea tatălui său vitreg. El susține că prevederea aceea se poate aplica doar când se face dovada că soția lui Walter este cu adevărat gravidă.

— Și vrea să dovedească asta chiar el? a spus Gwyn, hohotind fără jenă.

Thomas i-a aruncat o privire dezaprobatoare.

— A zis că nu poate aproba punerea în aplicare a testamentului decât după ce sarcina este confirmată de cineva priceput.

— Păi, nu trebuie decât să aștepte o lună sau două, când se va vedea de la o poștă, a mormăit Gwyn, însă Thomas nu l-a luat în seamă.

— Avocatul a cerut ca văduva să fie examinată de o femeie știutoare în asemenea probleme – și de aceea a ales-o pe maica Madge de la stăreția St Katherine din Polsloe.

John și-a amintit imediat de extraordinara călugăriță de la micuța mănăstire aflată la vreo doi kilometri depărtare, spre nord. Ea se pricepea la tot ce ținea de boli femeiești și probleme de naștere. Avea motive să-i fie recunoscător pentru serviciile pe care i le făcuse cu câtva timp în urmă, când îl ajutase să cerceteze un avort fatal și un viol.

— Așadar, frumoasa Joan trebuie pusă la încercare, a zis el cu un aer gânditor. Dar asta ne va sluji să descoperim care ar fi cel mai posibil ucigaș al lui Walter?

Micuțul copist mai avea o informație de interes.

— Preotul a zis că s-a petrecut ceva nerostit între avocați și Peter Jordan. Tânărul a pus în câteva rânduri la îndoială conținutul testamentului, zicând că nu este cel despre care avea el cunoștință. Avocatul cel bătrân i-a strigat să tacă, dar Smithson a avut impresia că Peter îl acuza de fapt pe Philip, Courteman cel tânăr, că l-a tras pe sfoară.

De Wolfe a scos un mormăit.

— Nu cred că asta ne ajută cu ceva. Însă speranța de a căpăta ceea ce era prevăzut în testament putea fi motiv de crimă, eu așa bănuiesc.

— Walter a fost căsătorit cinci luni – pesemne că și-a schimbat

testamentul după ce s-a căsătorit. Dar a știut oare că Joan era însărcinată când a făcut ultimele modificări?

— Joan sigur știe că e gravidă în luna a treia, chiar dacă asta nu se vede încă, a spus Gwyn. Dar, dacă tatăl *este* Acland, pesemne că a păstrat secretul față de Walter.

— Testamentul a fost întocmit la începutul acestei luni, de aceea era Jordan atât de uimit și de supărat, a adăugat Thomas.

— Eu nu pricep mai nimic din toată isprava asta, a bombănit Gwyn, dând peste cap și ultima dușcă de bere pe care i-o oferise Mary.

— Se poate ca Joan să fi pus pe cineva să-i ucidă soțul pentru ca acesta să nu afle cumva că ea purta în pântece copilul lui Acland și să o scoată din testament? a sugerat Thomas cu jumătate de gură.

— Cum naiba să-și dea seama Walter că nu era copilul lui? Doar nu dormise singur în grajd de când se căsătorise, a bubuit Gwyn.

— Dacă născutul ar fi avut părul lui Acland, sigur și-ar fi dat seama, i-a răspuns copistul.

De Wolfe s-a strâmbat la ei.

— Așa nu ajungem niciunde. Din câte se pare, nici fratele lui Walter, nici fiul vitreg nu s-au ales cu mare brânză după moartea lui, așa că nu ar fi avut motive să-l ucidă. Și, urmând șirul gândurilor, văduva și iubitul ei aveau o parte mai mare din avere, așa că erau mai interesați să-l vadă mort pe Knapman.

— Dar știau cu toții asta înainte ca testamentul să fie deschis?

Thomas a exprimat obiecțiunile pe care de Wolfe doar le gândise.

Au tăcut cu toții și au rămas privind la focul ce ardea mocnit. Apoi de Wolfe s-a ridicat și s-a întins. Tocmai se pregătea să anunțe că o pornește spre Bush, ca să mai bea ceva bere, dar și-a amintit că acolo devenise *persona non grata,*așa că entuziasmul i-a pierit brusc.

— Eu plec la Golden Hind, a spus el apăsat și i-a fixat cu privirea pe cei doi oameni ai săi, pregătit să-i pună la punct imediat dacă ar fi avut ceva de comentat.

Robert Courteman n-a mai pierdut multă vreme și a făcut toate demersurile pentru a verifica dacă Joan era gravidă. Chiar în după-amiaza în care s-a citit testamentul lui Walter Knapman, a

trimis o servitoare la stăreția Polsloe să o întrebe pe maica Madge dacă era atât de bună să o examineze pe văduvă. A îndulcit rugămintea cu o mică donație pentru mănăstire, fără a uita să menționeze că această sumă se va adăuga la onorariul său, ce avea să se scadă după reglementarea definitivă a testamentului. Slujitoarea s-a întors anunțând că renumita călugăriță fusese de acord și o aștepta pe doamnă în vizită la Polsloe a doua zi dimineață.

Courteman a socotit că avea nevoie de un martor neutru care să audă verdictul dat de maica Madge. De aceea, luni dimineață, l-a pus pe fiul său, Philip, ca, împreună cu mama lui Joan, să o însoțească până la mănăstire.

Cei trei au ieșit pe Poarta de Răsărit pe la al optulea ceas al dimineții, femeile stând pe o parte în șa, pe cai aduși de la Chagford, iar Philip călărind un murg castrat. Drumul trecea prin St Sidwell, apoi, cale de aproape doi kilometri, mergea printre bucăți de pământ defrișat și petice de pădure, ajungând la mănăstirea unde cele șase călugărițe le ofereau localnicilor ajutor spiritual și trupesc.

Clădirile mănăstirii erau mici, toate făcute din lemn, mai puțin o capelă nouă, durată din piatră, pe care Philip Courteman a avut timp din belșug să o examineze cât a așteptat în afara incintei, care se învecina cu aripa vestică a clădirilor. Cele două doamne au fost conduse înăuntru de o tânără novice, iar jumătate de oră mai apoi, ele au revenit, Lucy având un rânjet larg întipărit pe față, iar Joan, doar un zâmbet satisfăcut pe chipul ei, pe care de obicei nu apăreau expresii care să-i trădeze sentimentele. Erau însoțite de o călugăriță înaltă, cu chipul sumbru, care l-a trimis pe Philip cu gândul la John de Wolfe. Aceasta s-a apropiat de el cu straiele negre fluturându-i în vântul încă aspru și cu fața încadrată foarte sever de un testemel alb ca neaua și de un văl ceva mai larg.

— Dacă dumneavoastră sunteți avocatul, înțeleg că trebuie să confirm în mod oficial că doamna este gravidă, a spus ea, după care fața ei a rămas neclintită, de parcă ar fi fost dăltuită dintr-un bloc de granit. Până să îi răspundă, chipul împietrit s-a destins într-un zâmbet fermecător, ca și cum ar fi luat dintr-odată înfățișarea altcuiva. Și sunt sigură de asta, tinere! Dumnezeu i-a dat darul de a fi mamă, iar peste cinci ori șase luni, familia lui Hristos va spori cu încă un membru – asta dacă nu va avea

gemeni! A zâmbit apoi din nou și a ridicat mâna, făcând semnul crucii drept rămas-bun.

Cu gesturi galante, Philip Courteman le-a ajutat pe cele două femei să urce în șa, și au pornit imediat înapoi spre Exeter.

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE
În care *Crowner* John face câteva descoperiri

Clopotul catedralei bătuse de câtva timp, anunțând slujbele de la mijlocul dimineții, nona, sexta și terța. De Wolfe și copistul său tocmai se întorseseră de la sala mare din curtea interioară a castelului Rougemont, unde, în cadrul unei scurte sesiuni, Curtea Comitatului îi condamnase pe doi oameni la spânzurătoare și pe doi hoți la mutilare, urmând ca fiecăruia să i se taie mâna dreaptă, în subsolul turnului, de către Stigand, temnicerul. *Sheriff*-ul s-a arătat față de John de Wolfe la fel de tăcut și de rece cum se dovedise tot timpul după episodul petrecut la Lydford și s-a retras în camera lui din donjon imediat ce deținuții, blestemând mânioși, dar și membrii familiilor acestora au fost scoși cu forța din sală de către oștenii înarmați.

Ca de obicei, John s-a simțit scârbit de sistemul haotic de aplicare a legii și de incapacitatea guvernului de a-și respecta promisiunea privitoare la introducerea de reforme.

— E o prostie să existe curți manoriale, curți ale starostilor, curți ale comitatelor și ale regelui, toate voind să facă același lucru, s-a plâns el lui Thomas, care mai auzise protestele lui și cu alte ocazii.

— Da, dar toate aduc bani frumoși cui trebuie, i-a răspuns copistul cu calm.

— Iar datoria mea de coroner este să îndrept cât mai multe procese către curțile regale, i-a răspuns stăpânul lui. De aceea le-a înființat Hubert Walter, tocmai ca să mai taie din aripile *sheriff*-ilor și ale baronilor. Dar cum să reușesc eu să duc procesele acolo dacă judecătorii lui nu trec prin comitate atunci când trebuie?

Târându-și piciorul din cauza șoldului afectat de ftizia de care suferise din copilărie, Thornas a iuțit pașii, ca să rămână alături de stăpânul lui grăbit.

— De câte ori am mai auzit noi același lucru? Curtea de Judecată Itinerantă ar trebui să ajungă aici de câteva ori pe an, dar noi n-am văzut nici urmă de ea de vara trecută, în ciuda promisiunii făcute acum câteva luni de justițiarul suprem, la ultima sa vizită.

S-a oprit din bombăneală când s-au apropiat de arcada porții castelului, unde se afla și camera gărzilor, de unde pornea scara abruptă ce urca spre cămăruța lor. Santinela de serviciu ce stătea

la capătul scurtului pod mobil de peste şanţul ce ar fi trebuit să aibă apă, dar care era secat, a ridicat lancea şi a făcut un semn ca să oprească un călăreţ ce venea la trap în susul dealului, apropiindu-se de ei pe un cal înspumat. Omul s-a oprit sub hersa ridicată şi a coborât din şa, mai să ajungă în braţele gărzii. Sergentul Gabriel a ieşit din camera gărzilor şi s-a alăturat coronerului şi copistului, care aşteptau să afle care era rostul acelei goane nebune.

— Trebuie să merg la *sheriff* – sau la cineva care are autoritate! a spus mesagerul gâfâind, arătând la fel de epuizat ca iapa pe care sosise, cu toate că în scurt timp lumea a înţeles că omul nu gonise mai mult de doi kilometri.

Încruntându-se şi dându-şi deoparte câteva bucle cărunte ce-i scăpaseră de sub coiful de metal, Gabriel s-a apropiat de bărbat şi l-a prins de umăr.

— Ce-i agitaţia asta, omule? Cine eşti?

Tânărul, a cărui îmbrăcăminte ţărănească mirosea a animale şi a gunoi de grajd, semn că era rândaş, s-a străduit să trăiască din plin acel moment, cu adevărat glorios pentru el.

— Sunt rândaş la Polsloe, Sir. Am fost trimis să anunţ o întâmplare gravă ce s-a petrecut acum vreun ceas, a spus el cu glas gâtuit.

Sergentul a prins în mână frâul iepei şi l-a întins santinelei, după care l-a dus mai mult cu forţa pe slujitorul de la mănăstire până la banca din lemn negeluit aşezată lângă peretele camerei gărzilor.

— Şezi acolo, trage-ţi sufletul şi spune-ne ce s-a întâmplat, i-a poruncit el.

Auzind de aşezământul maicii Madge, coronerul şi copistul lui s-au grăbit să se apropie de Gabriel ca să afle ce avea de povestit tânărul rândaş.

— Azi-dimineaţă, un avocat şi două doamne au venit în vizită la măicuţe – nu le ştiu numele şi nici cu ce treabă au sosit. Au plecat după o vreme, cu gând să se-ntoarcă-n oraş, dar, la vreun sfert de ceas după aceea, doamna cea bătrână a venit valvârtej pe poneiul ei, despletită şi răcnind după ajutor.

Tânărul ţinea să facă un adevărat spectacol din relatarea lui, dar de Wolfe a devenit nerăbdător.

— Hai, spune mai departe, flăcău!

— Auzind gălăgia, au ieşit câteva călugăriţe, apoi a apărut şi

maica Madge, care a vorbit cu doamna și ne-a poruncit la vreo doi dintre cei de la grajduri să pornim în goană pe drumul spre Exeter, iar ele au venit în urmă pe jos. S-a oprit o clipă să-și tragă sufletul, după care și-a continuat povestirea. Pădurea, vreau să spun cea mai rămas din ea, începe la mai puțin de două sute de pași de stăreție. După un cot, în pădure, am dat peste doi cai scăpați liberi și o tânără doamnă zăcând și gemând pe marginea drumului. La câțiva pași mai încolo, acel avocat pe care-l văzusem mai devreme stătea prăvălit peste un tufiș, fără cunoștință, și am văzut că sângera la cap.

S-a oprit din nou, iar Gabriel a făcut un gest nervos, îndemnându-l să continue.

— Și după aceea, ce-ați făcut?

Rândașul a ridicat din umeri, semn că nu mai avea lucruri deosebite de zis.

— Ne-am apropiat să alinăm suferințele celor doi, dar, câteva clipe mai apoi, maica Madge a ajuns acolo – căci este o femeie neînchipuit de tare, a adăugat el întristat. Ea mi-a poruncit imediat să gonesc spre castel și să îl anunț pe *sheriff* ori pe coroner că cineva a încercat să făptuiască un omor și că trebuia să organizeze o vânătoare pentru prinderea autorului. Cred că doamna cea bătrână a zis că un ticălos sărise dintre copaci și le atacase. Altceva nu mai știu, a încheiat el, dorind parcă să-și ceară iertare.

De Wolfe s-a uitat la sergent.

— Trimite acolo doi oameni călare, Gabriel. Aici nu este vorba despre un jaf la drumul mare, pentru că s-a petrecut prea aproape de oraș. Iar eu știu cine sunt persoanele atacate. Se petrec lucruri ciudate. Apoi s-a răsucit spre Thomas. Urcă până în camera noastră și spune-i lui Gwyn să termine imediat de înfulecat și să coboare neîntârziat la grajduri ca să ne luăm caii.

Jumătate de oră mai târziu, hăitașii de la Rougemont ajunseseră la locul faptei. La un cot al drumului, de unde se putea vedea stăreția, copacii erau deși, aproape împreunându-se. Doi slujitori de la Polsloe stăteau de pază lângă un petic de iarbă tăvălită și niște tufișuri joase. Au arătat spre câteva pete de sânge de pe vegetație și către o dâră de iarbă călcată ce dispărea printre copaci. De Wolfe i-a sugerat lui Gabriel să ia câțiva oameni și să pornească pe acea urmă, iar el s-a dus la stăreție. Împreună cu

Gwyn și cu rândașul cel tânăr – pentru că firavul Thomas rămăsese la Exeter –, John a străbătut ultimele sute de metri în galop.

În infirmeria stăreției, care avea trei încăperi, le-a găsit pe maica Madge și pe o altă măicuță ocupându-se de Philip Courteman, care stătea prăbușit pe o bancă lipită de peretele văruit, având o tăietură superficială la cap, care îi fusese deja curățată și bandajată.

— N-a fost vătămat foarte rău, slavă Domnului, l-a anunțat Madge, care avea mânecile rochiei negre suflecate și un șorț pătat de sânge legat la brâu.

Philip gemea, pentru că orice atingere îi provoca dureri, dar în rest era foarte vioi, deși își cam plângea de milă.

— Și care este starea doamnei? a întrebat coronerul, destul de îngrijorat.

— Și ea este foarte bine – are niște vânătăi pe gât, dar își va reveni curând. Acum stă întinsă în camera alăturată, având-o alături pe mama ei, a spus călugărița. Din câte mi-am dat seama, copilul pe care-l poartă în pântece nu a pățit nimic. Bunul Dumnezeu le-a purtat de grijă robilor lui astăzi, deși bătrâna doamnă Lucy l-a ajutat din plin, a adăugat ea, arborând un zâmbet, lucru rar pentru ea.

În vreme ce altă călugăriță l-a bandajat la cap cu o fâșie lungă de pânză, Philip i-a povestit cu poticniri ce se întâmplase.

— Abia ne îndepărtaserăm ceva de această mănăstire, când, la un cot, un om, care mi s-a părut a fi călugăr, pentru că avea strai lung și glugă pe cap și un toiag în mână, ne-a făcut semn de pe marginea drumului. Eu eram în fruntea doamnelor, astfel că m-am oprit. Am crezut că avea vreun necaz. S-a uitat foarte sfios spre John și a adăugat: Necazul mă păștea pe mine, și asta e tot ce-mi amintesc, pentru că, după aceea, m-am trezit azvârlit ca un sac pe spinarea unui cal dus de frâu de un grăjdar. M-a izbit cu toiagul acela în cap și mi-am pierdut cunoștința.

Nemulțumit că nu aflase mai multe de la Phlip, de Wolfe s-a întors și a dat ochii cu mama lui Joan, care, auzind glasuri, ieșise din camera alăturată. Fața ei ridată contrasta cu ochii albaștri și sclipitori, și până și maica Madge, femeie trecută prin multe, părea impresionată.

— Băiatul s-a prăbușit lat la pământ și nu mai știe ce s-a întâmplat, a început ea, dar vă spun eu ce-a fost. Omul acela,

deghizat în călugăr benedictin, cu o robă neagră, l-a lovit pe tânărul acesta cu toiagul în cap și l-a doborât de pe cal. Apoi s-a năpustit la fata mea, care așteaptă un copil, și a tras-o jos de pe ponei. Amintindu-și, bătrâna a strâns mâinile pumn. Slavă Cerului că a nimerit pe un tufiș, care i-a făcut căderea mai ușoară, dar, după aceea, diavolul acela – iartă-mă pentru vorba rea, soră – s-a aplecat asupra ei și a vrut să o sugrume. Asta n-am mai putut suporta, înțelegeți? a adăugat ea pe un ton aproape firesc.

Cu un gest afectuos, maica Madge și-a trecut un braț pe după umerii lui Lucy.

— Femeia asta e o adevărată eroină, a spus ea cu mândrie în glas. Ea l-a atacat singură pe ticălos, punându-l pe fugă.

Cu toate că încă nu-și revenise cu totul, bătrâna a zâmbit.

— Sunt nevastă de tăbăcar, și am văzut la viața mea o mulțime de oameni neciopliți și destule încăierări, așa că mi-am mânat iapa spre el și am tras de hățuri, făcând-o să se ridice în două picioare și să-i dea o lovitură cu copitele. M-am temut pentru fiica mea, dar ea era dedesubt. Trebuia să fac ceva, altfel o sugruma.

John s-a văzut nevoit să-i admire inițiativa și curajul, deși i-a trecut prin gând că i-ar fi fost mai greu să trăiască alături de o asemenea femeie decât alături de Matilda, și pesemne că acel tăbăcar din Ashburton era mai fericit că murise.

— Așadar, omul acela a scăpat cu fuga?

— Cred că l-am vătămat serios, a spus femeia. Am simțit cum o copită l-a izbit în coaste, pentru că omul a scos un răcnet grozav. A scăpat-o pe Joan și s-a împleticit puțin, după care a fugit șontâcăind în pădure. Eu eram prea îngrijorată de soarta fiicei mele ca să mă iau după el, așa că m-am bucurat că a fugit.

— Ai cumva idee cine era? a întrebat-o Gwyn, care tăcuse până în acel moment.

— Nu, că avea straiul acela de călugăr strâns pe el, și cred că și gluga îi era legată cumva sub bărbie, pentru că fața i-a rămas ascunsă.

— Era înalt sau scund? a întrebat-o de Wolfe.

— Mărunt sigur nu era, a zis bătrâna, dar nici așa de mare ca roșcovanul dumitale nu arăta.

— Fiica ta și-a dat seama cine era?

— Ea n-a scos nici o vorbă de atunci încoace, pentru că o doare gâtul de la strânsoarea lui.

— Încă nu se simte suficient de bine ca să răspundă la întrebări, dacă asta ți-ai pus în gând, *Crowner,* a intervenit maica Madge.

De Wolfe i-a făcut semn ofițerului său.

— Trebuie să ne întoarcem la locul faptei să vedem dacă nu cumva Gabriel a găsit ceva.

Câteva minute mai târziu, s-a întors la marginea pădurii, unde au fost întâmpinați de unul dintre oștenii lăsați de Gabriel să păzească locul. Omul le-a înmânat ceva.

— *Crowner,* sergentul mi-a poruncit să-ți arăt acest lucru. L-a găsit acolo, unde tufișul este răvășit.

John a luat în palmă obiectul cenușiu și lucios. Era un talisman prins cu o fâșie din piele care plesnise. Gwyn s-a uitat peste umărul lui John, curios să-l vadă și el.

— A, e făcut din cositor curat, chiar așa, a zis el. Trei iepuri cu capetele ținute în cerc, având doar trei urechi.

— Simbolul cositorarilor, a spus de Wolfe. Cred că a fost pierdut de atacator când calul bătrânei l-a lovit cu copita în piept.

— Mereu dăm de afurisiții ăștia de mineri... a mormăit Gwyn, însă un strigăt dinspre copaci l-a făcut să-și înghită vorbele.

Din pădure, a apărut un alt oștean, care și-a croit drum prin iarba înaltă și udă până a ajuns la marginea drumului.

— L-am găsit, *Crowner,* dar nu cred că o mai duce mult. Sergentul a zis să vii neîntârziat.

S-au grăbit să pătrundă în pădure, unde vegetația nu mai era atât de bogată, fiind înlocuită de usturoi sălbatic și de albăstrele. Urmele de încălțări pe pământul umed și presărat ici și colo cu câte o pată de sânge țineau cale de câteva sute de pași, până într-un luminiș, unde niște copaci prăbușiți îngăduiseră buruienilor și tufișurilor să crească nestingherite. Acolo, Gabriel, doi dintre oamenii lui și doi slujitori de la mănăstire se strânseseră roată. La picioarele lor, se găsea o siluetă aproape ascunsă de straiul lung, din lână neagră, netoarsă. Cineva îi trăsese gluga de pe cap.

De Wolfe s-a aplecat asupra feței aproape pământii a omului, care respira cu greutate, având buzele învinețite. Saliva i se scurgea pe la colțul gurii. La început, coronerul nu l-a recunoscut pe bărbat, dar după aceea și-a dat seama că-l mai văzuse undeva.

— Pare să fie foarte grav rănit la piept, a murmurat Gabriel, trăgând deoparte roba și arătând o ruptură mare a straiului rufos, albastru, care sugera că omul era un salahor.

Sub ruptură, o pată lucioasă de sânge proaspăt licărea în lumina ce pătrundea prin coroanele copacilor, iar de Wolfe a observat capătul alb-rozaliu al unei coaste rupte ce străpunsese carnea și pielea.

— Cum te cheamă, omule? l-a întrebat el cu glas gutural.

Bărbatul a gâfâit drept răspuns. Deși era conștient, coronerul și-a dat seama din propria experiență că acesta nu mai avea mult de trăit.

— Omule, ești pe moarte, de aceea s-ar cuveni să faci pace cu Dumnezeu și să-ți mărturisești păcatele, a zis John cu voce tare.

— Are pieptul sfârtecat – nu mai poate respira, a dat Gwyn diagnosticul, pentru că el, la fel ca stăpânul lui, după aproape douăzeci de ani petrecuți pe câmpul de bătălie, se putea socoti expert în răni.

Mărturisirea făcută de un muribund, atestată de martori, reprezenta o probă valabilă în fața oricărei curți de judecată; de aceea, de Wolfe trebuia să obțină așa ceva înainte ca omul să-și dea duhul. Nu uitase că mai constatase recent un deces provocat de o lovitură de bâtă, în urma căreia călărețul se prăbușise de pe cal, și voia să descopere dacă ambele atacuri fuseseră opera aceluiași individ.

— Dacă nu poți vorbi, dă din cap în semn că da sau nu! Ai mai atacat, acum o săptămână, lângă Dunsford, un bărbat pe nume Walter Knapman?

Omul prăbușit la pământ a încercat să inspire, dar pieptul lui strivit s-a mișcat fără nici un folos. A dat ochii peste cap, lăsând la iveală doar albul lor, motiv pentru care de Wolfe a crezut că murise. La scurt timp însă, pleoapele i-au tresărit, închizându-se pe jumătate, iar ochii au redevenit relativ normali, dar omul nu a făcut nici un semn din cap.

— Ești pe moarte. Asta e ultima ta șansă de a te mântui, s-a răstit de Wolfe la muribund, regretând că nu-l avea cu el pe Thomas, pentru că acesta l-ar fi convins pe om cu câteva cuvinte meșteșugite. Te-ntreb încă o dată, ai atacat un bărbat în apropiere de Dunsford Mill în același fel?

In saliva ce i se scurgea din colțul gurii, au apărut firicele de sânge, dar, încet, muribundul a dat afirmativ din cap.

— Și pe cine ai voit să ucizi azi? Pe tânărul pe care l-ai lovit?

De această dată, omul a mișcat capul foarte slab în semn că nu.

— Așadar, tânăra femeie trebuia ucisă?

Vreme de câteva secunde, nu s-a întâmplat nimic, iar John s-a temut din nou că moartea i-o luase înainte. Însă după aceea a observat o ușoară mișcare afirmativă din cap, după care omul a dat din nou ochii peste cap.

— E pe ducă, așa cred, a remarcat Gwyn, cu un aer nepăsător.

— Cine te-a pus să ucizi, omule? a strigat de Wolfe, aproape disperat, deși era perfect conștient că individul nu avea cum să rostească vreun nume. Cu un gâlgâit, printre buzele atacatorului a năvălit o spumă roșiatică, iar capul i-a căzut pe spate, fața lui fiind aproape vânătă din cauza lipsei de aer.

— E cât se poate de mort. N-o să mai scoți nimic de la el, a bubuit Gwyn, cu un aer satisfăcut de faptul că predicția lui privind moartea iminentă se adeverise.

De Wolfe s-a ridicat și s-a îndreptat de mijloc, apoi a privit în jos, către bruta devenită deja inertă.

— Bine măcar că am aflat cine l-a ucis pe Knapman – cu toate că sunt gata să pun rămășag pe ce vrei că acest om a fost angajat de cineva. Dar unde naiba l-am mai văzut?

Unul dintre ostașii de la Rougemont s-a apropiat de cadavru și s-a uitat mai atent la el.

— Cred că-l știu, *Crowner*. Așa umflat și vânăt la față e mai greu, dar sunt aproape sigur că era salahor la depozitul de cositor al lui Matthew Knapman, acolo, lângă chei. E pe jumătate saxon și-l cheamă Oswin.

În acea clipă, de Wolfe și-a amintit cu precizie că-l văzuse pe acel individ cărând lingouri de cositor în depozitul de la parterul casei lui Matthew, când mersese să-l anunțe de moartea fratelui său.

— Hai, Gwyn, înapoi la caii noștri! Avem de rezolvat treburi urgente în Priest Street.

Cu toate acestea, imediat ce a încălecat iapa de împrumut, de Wolfe a decis să revină la stăreție pentru a vedea dacă văduva Knapman își revenise cât să-i spună dacă atacatorul ei îi oferise vreun indiciu privind cel care îl trimisese pe individ în misiunea lui ucigașă. I-au găsit pe Philip Courteman încă stând pe bancă, ținându-se cu mâinile de cap, care îl durea, și pe Lucy în camera de oaspeți cu câteva călugărițe, care păreau să fie foarte impresionate de curajul ei aproape agresiv. Vestea pe care o

adusese, aceea că-l ucisese pe atacator, n-a făcut decât să-i sporească satisfacția, astfel că de Wolfe a cerut ca mortul să fie adus și depus în minuscula cameră mortuară aflată lângă peretele infirmeriei, asta până când putea să țină ancheta.

Speranța lui de a purta o discuție cu Joan i-a fost năruită de maica Madge, care a deschis ușa chiliei ce slujea drept infirmerie ca să-i arate că tânăra dormea senină sub fereastra deschisă.

— I-am dat o poțiune de dormit, ca să îi ușurez durerile de gât, a explicat călugărița. Nu va putea vorbi decât ceva mai târziu.

De Wolfe a trebuit să se declare mulțumit și cu atât și, după ce a schimbat câteva cuvinte cu fiul avocatului, fără a mai înainta în anchetă, el și ofițerul au pornit spre oraș.

Înainte de a ajunge la casa și la depozitul lui Matthew, John a socotit că un scurt popas acasă l-ar putea scuti de reproșurile pe care Matilda i le-ar putea face mai târziu. A intrat și a reușit măcar în parte să-i mai dezmorțească indiferența glacială povestindu-i ultimele noutăți legate de cazul Knapman. Orice știre ce presupunea certuri în familie, gravide și testamente ce stârneau gâlceavă reprezenta o hrană bine-venită pentru curiozitatea Matildei, mai ales dacă ea putea povesti acele lucruri în cercul ei de prietene de la catedrală ori de la biserica St Olave.

După ce și-a făcut datoria, de Wolfe s-a alăturat lui Gwyn, care rămăsese în așteptare la potcovarul de peste drum, apoi au plecat împreună spre Priest Street. Ajunși acolo, au aflat că *sheriff*-ul le-o luase înainte. Gabriel se simțise obligat să trimită imediat un oștean ca să-l anunțe în legătură cu evenimentele petrecute în pădurea Polsloe. Un alt ostaș fusese trimis la depozitul lui Matthew, iar apoi la biroul avocatului, ca să îi transmită lui Robert Courteman știrea privind starea fiului său.

Când a ajuns, de Wolfe a găsit doi oșteni ținând calul lui Richard de Revelle în fața depozitului de cositor, de unde se auzeau țipete furioase.

— De unde Dumnezeu să știu unde a plecat Oswin? țipa Matthew, în timp ce de Wolfe și Gwyn au trecut de ușa din spate. Ar trebui să se afle aici, ca să ajute la descărcarea lingourilor. După cum vezi, acum trebuie să fac asta chiar eu.

— Poate a plecat să îndeplinească vreo misiune ucigașă în numele tău, i-a răspuns *sheriff*-ul. Așa cum a procedat săptămâna trecută la Dunsford.

Matthew s-a uitat la *sheriff* cu chipul lipsit de expresie,

socotindu-l nebun de legat.

— Sfântă Fecioară, ce tot vorbești acolo? Întreabă-l tu însuți pe om, când se întoarce – dar după ce-i spun eu că nu mai are ce căuta aici, pentru că m-a lăsat fără ajutor într-o zi ca asta.

John a apărut în fața celor doi, care abia de l-au observat.

— Oswin nu mai vine astăzi – și nici în altă zi, Matthew. A murit, a spus el.

— John, de unde naiba ai apărut și tu? a exclamat de Revelle, iritat de amestecul coronerului în ceea ce sperase să fie o arestare făcută chiar de el.

Bănuind că Gabriel îl informase pe *sheriff* în legătură cu ultimele evenimente, de Wolfe l-a ignorat pe cumnatul său și i s-a adresat direct lui Matthew, care era aprins la față de revoltă și derutat de acuzațiile nu tocmai limpezi aruncate de Richard de Revelle.

— Oswin, omul tău i-a atacat astăzi pe Joan Knapman și pe Philip Courteman – și a recunoscut că săptămâna trecută l-a ucis pe fratele tău. Ai ceva de spus în legătură cu asta?

Din îmbujorați, obrajii lui Matthew s-au făcut galbeni-verzui, iar picioarele i s-au muiat, căutând să se rezeme cu spatele de o stivă de lingouri.

— Oswin? De ce să facă așa ceva? Individul acela e un dobitoc! E bun doar să-și folosească mușchii pentru a căra cositor.

— Ei bine, i-a folosit ca să-l ucidă pe Walter și ca să încerce strangularea cumnatei tale astăzi. Dar cine l-a pus să facă asta, ia zi! Știm că în omor au fost amestecați doi oameni. Găgăuță cum e, flăcăul acela de la moară a spus clar asta.

Pășind agitat și vânturându-și mantia de un verde sclipitor, *sheriff*-ul s-a aruncat din nou în luptă.

— Acest Oswin ți-e servitor, Knapman. Face tot ce îi ceri. Recunoaște, te-ai slujit de el ca să te debarasezi de cei care erau pretendenți la moștenire.

Negustorul de cositor s-a holbat la de Revelle.

— Eu? Să-l omor pe Walter? Ești smintit! Cum să-mi ucid propriul frate, cu care am împărțit pântecele mamei?

De Revelle i-a zâmbit strâmb lui Matthew.

— Aproape sigur o să descoperim asta la ordalie sau în timpul aplicării torturii *peine forte et dure,* l-a amenințat el. Apoi a urlat către gărzi, chemându-le în curte. Luați-l pe acest om și predați-l temnicerului de la donjonul castelului!

Exasperat de încă un act de neghiobie primejdioasă din partea *sheriff*-ului, John a făcut un pas în față și l-a prins pe de Revelle de un braț.

— Nu te pripi, Richard. Nu ai nici o dovadă că Matthew ar fi amestecat în afacerea asta.

Sheriff-ul s-a răstit la cumnatul său:

— Ba a avut și motiv, și ocazia potrivită – asta nu e de ajuns? Avea să capete o parte bunicică din avere dacă-l ucidea pe fratele lui – ba chiar mai mult dacă o ucidea și pe văduvă. Cât despre ocazie, al cui este servitorul care a mărturisit, ia spune?

— Eu am stat aici toată ziua, și am și martori care să garanteze asta. Cum puteam fi amestecat? a bolborosit Matthew cu disperare în glas.

— Nu dau nici o para chioară pe alibiul tău de astăzi. Contează omul pe care l-ai plătit să-ți facă treburile murdare, a răcnit de Revelle cu un aer triumfător.

De Wolfe a căutat cu disperare o soluție pentru a-l împiedica pe *sheriff* să meargă înainte cu aceste afirmații preconcepute, pornite în pripă, din cauza furiei.

— Unde erai în dimineața în care a fost ucis fratele tău? s-a răstit el la Matthew.

Negustorul a adoptat o atitudine patetică.

— Ce rost are să mai vorbim? O să spui că nu are importanță și că Oswin mi-a executat porunca!

— Răspunde-mi! Poate cineva să jure că te aflai undeva anume?

— Sigur! în dimineața aceea, înainte să plec la Chagford pentru întâlnirea aranjată cu fratele meu, am tratat vânzarea unei cantități de cositor pentru Germania, cu doi neguțători din Köln.

— Care, fără îndoială, acum nu se află în Anglia, adevărat?

— Nu! Din câte știu, corabia lor este încă pe râu, pentru că are niște spărturi ce trebuie astupate, s-a apărat Matthew, simțind că-și recapătă stăpânirea de sine.

De Revelle a ridicat nepăsător din umeri.

— Cum singur ai spus, nu are importanță. Acest Oswin a făcut mârșăvia în locul tău.

De Wolfe a profitat de o pauză, intervenind:

— Nu e adevărat, Richard! Știm prea bine că a fost amestecată încă o persoană, în afară de Oswin, care a recunoscut faptele. Walter a fost lovit din spate. Asta nu s-ar fi întâmplat dacă o altă

persoană, aflată în faţă, nu i-ar fi atras atenţia, persoana care l-a scos de pe drum, ajungând între copaci. Aproape sigur cineva cunoscut lui, care nu l-ar fi făcut să bănuiască nimic din ce avea să urmeze. Şi acea persoană nu putea fi Matthew, care poate dovedi că s-a aflat în Exeter suficient de mult încât să nu mai aibă timp să ajungă în Dunsford pentru a-l ataca pe Walter.

Cu toate acestea, nimic nu-l putea determina pe căpăţânosul de Revelle să renunţe la concluzia pripită pe care o trăsese din capul locului, astfel că le-a făcut din nou semn celor doi oşteni, deja derutaţi, să îl aresteze pe Matthew. Negustorul de cositor s-a retras până în spatele lui de Wolfe, dându-şi seama că, dintre cei doi oameni ai legii, acesta era cel cu scaun la cap.

— Staţi puţin! a strigat el. Dar la blestematul acela de frate al lui Joan, care abia aşteaptă să pună gheara pe banii ei, nu te-ai gândit? El a refuzat să meargă astăzi cu sora lui la Polsloe, pretinzând că are treburi urgente în Ashburton – lucru de care mă îndoiesc. Încurajat de teoria aceasta, glasul lui Matthew a devenit mai încrezător. Dacă putea scăpa de ea, după ce se asigurase în prealabil că, fiind gravidă, ea devenea moştenitoarea principală, atunci, ca ruda cea mai apropiată, putea emite pretenţii la opt zecimi pentru sine. Şi atunci, n-ar fi bine să afli unde a fost astăzi – şi în ziua când fratele meu şi-a găsit moartea?

Acea idee i-a făcut şi pe *sheriff*, şi pe coroner să rămână pe gânduri. De Wolfe a recunoscut în sinea sa că nu-i venise în minte posibilitatea ca fratele să fi fost amestecat în atacul asupra lui Joan.

Ca de obicei, Gwyn rămăsese tăcut cât superiorii săi se ciondăneau, însă cel care-şi închipuia că dimensiunile trupului ascundeau o minte de găină se înşela.

— Dar văd că nimeni nu s-a întrebat unde este Peter Jordan, a subliniat el.

John s-a uitat mirat la omul din Cornwall, apoi la Matthew.

— Chiar, unde e?

Negustorul s-a uitat mirat la ei.

— A fost aici toată dimineaţa; m-a ajutat, pentru că blestematul acela de Oswin n-a apărut.

— Bine, dar unde este acum? a întrebat *sheriff*-ul cu glas poruncitor, lăsând impresia că-şi găsise deja alt suspect.

— Când a sosit mesagerul cu ştirea privind atacul de la Polsloe, a zis că se duce acasă pentru a o anunţa pe soţia lui că fratele ei

fusese vătămat. Asta s-a întâmplat cu vreun sfert de ceas înainte de sosirea voastră.

De Revelle a ridicat nepăsător din umeri, dar John a simțit un fior de îngrijorare.

— Dar unde locuiește?

— În Rack Lane, la nici două minute de aici.

Fără să le mai dea vreo explicație *sheriff*-ului sau lui Matthew, de Wolfe a plecat în mare grabă, urmat de ofițerul său. Câteva minute mai apoi, băteau la ușa pe care le-o arătase un sacagiu.

O slujitoare i-a condus într-o sală mică, bine mobilată și curând, dinspre curtea aflată în spatele casei, a venit Martha Courteman, care părea destul de nedumerită. Era o femeie simplă, cu câțiva ani mai vârstnică decât soțul ei. Gura cu colțurile lăsate și bărbia retrasă i-au dat de înțeles lui de Wolfe că aveau de-a face cu o femeie posacă, astfel că nu i s-a părut greu de crezut că era fiica avocatului aceluia lipsit de haz.

— Doamnă Jordan, trebuie să stăm imediat de vorbă cu soțul tău, a început el, aplecându-se asupra ei ca un vultur care se repede asupra prăzii sale.

Martha s-a uitat mirată la el.

— Dar Peter este cu treburi la depozit.

— Matthew ne-a spus că a dat fuga până acasă pentru a te anunța că fratele tău a fost rănit.

Tânăra femeie a dus o mână la gură ca să-și înăbușe țipătul și a făcut ochii cât cepele.

— Philip, rănit? Nu știu nimic despre asta! a urlat ea.

Lui John i-au trebuit câteva minute ca să-i explice și să o liniștească, ajutat fiind și de cameristă, care a i-a adus stăpânei o cană înviorătoare de mied. De Wolfe ținea mult să afle unde plecase soțul ei, dar Martha nu avea habar. S-a pus pe plâns, legănându-se încoace și încolo pe un taburet.

— I-am spus să nu se amestece în testamentul acela. Nu se putea să iasă ceva bun din asta! a zis ea printre hohote de plâns.

Când Walter se recăsătorise, Peter se arătase îngrijorat, deoarece îi erau primejduite speranțele de moștenire, îndeosebi dacă Joan ar fi avut un copil. Tatăl lui vitreg refuzase să facă vreo aluzie la intențiile lui, atât înainte, cât și după căsătorie, iar Peter apelase, în cele din urmă, la Martha, cerându-i să îl abordeze pe tatăl ei, care era avocatul lui Walter. Richard Courteman refuzase pe loc, indignat în fața încercării ei de a-l face să încalce etica

profesională, astfel că Martha apelase la fratele ei, care era ceva mai maleabil.

Arătându-se foarte rezervat, acesta acceptase, în cele din urmă, să afle tot ce putea și, în secret, scotocise prin pergamentele tatălui său. El îi spusese că testamentul descoperit le dădea lui Peter și lui Matthew câte jumătate din avere, însă găsise și alt pergament, prin care Walter cerea redactarea unui nou testament, în care în calcule intra și Joan. Nu se făcea nici o referire la opt zecimi în situația în care ea ar fi avut copil, însă ea urma să beneficieze de o parte egală cu a lui Peter și a lui Matthew.

— Philip mi-a spus abia acum două săptămâni că testamentul revizuit nu se semnase, a zis Martha suspinând și lăcrimând, dar știa că se va face și asta foarte curând, după ce Walter aducea niște modificări textului. Acum se dovedește că a știut mult mai puțin despre treburile tatălui său decât și-a închipuit, pentru că acesta semnase deja o altă variantă a testamentului.

De Wolfe s-a uitat cu gravitate la ea.

— Mai poți să-mi spui și altceva?

Acum, după ce scăpase destule adevăruri, femeia părea de-a dreptul resemnată, astfel că a continuat cu dezvăluirile.

— În ultimele săptămâni, Matthew și Peter s-au cam certat, deoarece soțul meu bănuia de multă vreme că Matthew îl trăgea pe sfoară pe Walter în privința cositorului vândut. Peter a verificat în taină comisioanele încasate de Matthew pentru cositorul pur – în special acela pe care îl trimitea în Flandra și pe Rin. S-a lămurit fără dubiu că, de ani de zile, Matthew își furase tot timpul fratele.

John s-a întrebat dacă asta avea o legătură cu problema care-l interesa, dar s-a gândit că merita să sondeze mai adânc.

— Și ce voia soțul tău să facă în privința asta?

— I-a vorbit față în față lui Matthew acum două săptămâni, spunându-i că știa de înșelătorie. Matthew a încercat să nege asta, dar Peter i-a zis că, dacă nu încetează imediat, îl va anunța pe Walter. Pe de o parte, aceste lucruri îl afectau și pe Peter, care putea fi acuzat că se face părtaș la acea hoție – și totodată pierdeam și noi bani, deoarece Peter trăiește dintr-un procent din profituri, după ce Matthew își storcea comisionul suplimentar.

— Și i-a spus lui Walter?

Cu lacrimile scurgându-i-se pe obraji, ea a clătinat din cap.

— Walter a murit înainte ca Peter să-și pună în aplicare amenințarea. Atunci, am început să ne temem că Matthew putea

fi amestecat în moartea lui Walter, îndepărtându-l şi asigurându-se astfel că nu avea să izbucnească scandalul legat de hoţie.

De Wolfe a analizat toate acestea şi şi-a dat seama că exista o mică posibilitate ca motivul ucigaşului lui Knapman să fi fost unul cu totul nou. Cu toate acestea, a readus discuţia la problema testamentului.

— Soţul tău a spus că avea de gând să întreprindă ceva?

Ea a ridicat ochii spre el şi a clătinat din cap, dar John a simţit că ea refuza de fapt să admită lucruri de care se temea în adâncul sufletului.

— Şi nu ai ştiinţă de locul în care s-ar putea afla acum?

Ea a dat iarăşi din cap, fără să mai scoată vreun cuvânt, iar de Wolfe l-a atins pe Gwyn pe braţ şi a făcut un semn către uşă.

Ajunşi afară, după ce au încălecat, de Wolfe a spus cu o expresie sumbră:

— Am o presimţire sumbră. Să ajungem la Polsloe cât mai curând cu putinţă!

Când au revenit la mănăstire, totul părea la fel ca la plecare. Philip Courteman continua să stea moale pe banca din infirmerie, ţinându-şi între mâini capul bandajat, care încă îl durea, şi fiind pe jumătate adormit din cauza unei poţiuni ce îi fusese dată ca să mai uite de necazuri.

Maica Madge, oarecum nedumerită de întoarcerea atât de grabnică a coronerului, l-a asigurat că doamna Knapman dormea la fel de liniştită. Mama ei rămăsese să o vegheze, dar chiar atunci era plecată până la refectoriu ca să mănânce, căci păţania din cursul zilei nu o făcuse să-şi piardă pofta de mâncare.

După ce îl trimisese pe Gwyn să cerceteze prin împrejurimi pentru a-l găsi pe Peter Jordan, care devenise suspect, de Wolfe a rămas nehotărât în infirmerie. Cât a aşteptat întoarcerea ofiţerului său, a stat de vorbă cu impunătoarea călugăriţă, faţă de care avea o consideraţie deosebită. Au povestit despre cazul precedent, în care ea se dovedise foarte săritoare, şi, în schimb, călugăriţa l-a întrebat cum o mai ducea trupeşte şi mintal Christina Rifford, fiica *portreeve*-ului, care, din păcate, fusese violată în urmă cu câteva luni.

Brusc, discuţia lor calmă a fost întreruptă de un ţipăt ce venea din chilia alăturată în care se odihnea Joan; ţipătul a fost urmat de alte zgomote şi de răcnete ceva mai îndepărtate. Coronerul s-a

grăbit să deschidă uşa, având-o pe maica Madge alături de el, şi s-a năpustit în camera mică şi aproape goală.

Joan stătea în capul oaselor pe patul jos, strângând o pătură la piept. Confuză din cauza poţiunii de dormit, ea abia a reuşit să scoată câteva vorbe cu glas piţigăiat.

— În cameră a intrat un bărbat!

Tremurând, a arătat apoi cu mâna liberă spre fereastra care nu avea oblonul tras. Dedesubtul acesteia, masa aflată acolo se răsturnase, astfel că un crucifix de lemn şi un urcior cu apă căzuseră la podea. În cadrul ferestrei, nu se zărea nimic, iar când de Wolfe a privit afară, nu a văzut decât grădina ce împrejmuia clădirile mănăstirii – însă nişte strigăte înfundate şi duduitul de tălpi l-au făcut să-şi dea seama că acolo se întâmpla ceva neobişnuit. A ieşit în goană din chilie şi a ocolit clădirea, îndreptându-se în direcţia de unde auzise zgomotele. Printre ţipetele neclare, singurul cuvânt pe care l-a surprins limpede a fost „Sanctuar!".

Capela de piatră se afla de partea cealaltă a grădinii. A pornit cât de repede îl puteau duce picioarele lungi, lăsând-o în urmă pe călugăriţă, care, deşi obişnuită cu astfel de eforturi, nu se putea mişca prea iute pentru că o împiedica straiul. După ce a dat colţul capelei, s-a oprit brusc şi a rămas uimit de scena din faţa lui. Gwyn tocmai se pregătea să arunce pe cineva peste peretele de granit ce despărţea proprietatea mănăstirii de terenul viran ce se întindea până la copacii pădurii. Apoi ofiţerul a sărit peste zid dintr-un salt, sprijinindu-se doar cu o mână pe coama lui, după care a dispărut din câmpul vizual, deşi de dincolo de bariera de piatră s-au auzit răcnetele lui şi ale celuilalt bărbat. Când de Wolfe a ajuns lângă zid, l-a auzit pe Gwyn spunând apăsat:

— Na, ăsta este sanctuarul pe care o să-l capeţi, ticălos blestemat ce eşti!

Uitându-se peste coama zidului, de Wolfe l-a văzut pe uriaşul roşcovan, cu părul vâlvoi, stând călare pe trupul unui bărbat mai plăpând şi ţintuindu-i mâinile la pământ. În apropierea degetelor larg desfăcute ale mâinii drepte, pe iarbă, se vedea un pumnal. Trupul lui Gwyn ascundea faţa prinsului, dar, după ce s-a mişcat de-a lungul zidului, de Wolfe a văzut cu surprindere că omul era Peter Jordan. Avea faţa schimonosită de ură şi se zbătea fără nici un spor să se elibereze, scuipând ocări şi înjurături către Gwyn.

Auzind un foşnet în apropiere, John s-a întors şi a descoperit-o

alături de el pe maica Madge, care se uita peste zid. A luat-o cu blândețe de un braț, dând s-o îndepărteze.

— Îmi pare rău, soră, dar nu cred că asemenea vorbe sunt potrivite urechilor tale.

Ea a zâmbit, iar fața cu trăsături bine cizelate i s-a luminat, căpătând o expresie ghidușă.

— *Crowner,* doar nu trăiesc într-o chilie, ci ies printre oameni în fiecare zi. Nu cred că mai există vreo sudalmă sau înjurătură pe care să n-o fi auzit. Zâmbetul i-a dispărut apoi de pe față și a făcut un semn către Gwyn, care îl ridica pe prins în picioare, în ciuda protestelor și a înjurăturilor acestuia. Nu știu exact despre ce este vorba, Sir John, dar bărbatul acela a încercat să-i facă vreun rău tinerei doamne?

De Wolfe a confirmat cu un gest din cap. Imediat după aceea, câteva călugărițe, Lucy și vreo doi slujitori au apărut în fugă și s-au apropiat de ei.

— Cred că era cât pe ce să pătrundă pe fereastră când Gwyn l-a surprins. Avea un cuțit, vrând să termine ceea ce ucigașul plătit de el nu a reușit în pădure azi-dimineață.

Maica Madge a făcut o strâmbătură de disperare în fața răutății oamenilor, după care a redevenit ea însăși, trimițând surorile și slujitorii la treburile lor și spunându-i lui Lucy să se ocupe de fiica ei, înspăimântată. De Wolfe s-a dus către o poartă de acces și s-a grăbit să-l ajungă pe Gwyn, care îl ducea pe Peter Jordan mai mult pe sus înspre poarta mănăstirii.

— *Crowner,* trebuie să-l ținem pe porcul ăsta tânăr cât mai departe de capelă. S-ar putea să se smulgă pentru a ajunge acolo, ca să ceară drept de sanctuar.

De Wolfe știa că, la drept vorbind, se putea cere sanctuar oriunde în incinta unei mănăstiri: nu era nevoie ca răufăcătorul să pătrundă într-o biserică – și, bineînțeles, nu pătrunderea în altar îl salva, după cum greșit socoteau unii. Și-a ținut însă gura, gândind că nici Jordan nu știa asta. Pe de altă parte, nu dorea să-i lezeze sentimentul de mândrie lui Gwyn, care reușise să-l încolțească pe ticălos.

Jordan amuțise, gândind probabil că, dacă nu vorbea prea mult, nici nu avea ce să i se pună în cârcă. Fața, în contrast vădit cu mustața neagră, îi devenise cadaverică, iar în ochi avea o sclipire de nebunie, pe care de Wolfe a socotit-o adevărată, pentru că nici o persoană în toate mințile nu ar fi sperat să scape

neprinsă după ce o atacase cu un cuțit pe singura persoană care stătea între el și averea lăsată de Knapman.

— Ei, ce facem cu fiara asta? a întrebat Gwyn când au ajuns la drumul din fața mănăstirii.

— Îl duci la Rougemont și-l lași pe mâinile tandre ale lui Stigand.

John l-a ajutat pe Gwyn să-l lege pe prizonier de încheieturi cu o bucată de frânghie, prinzând celălalt capăt de șaua calului ofițerului. I-a urmărit pornind spre Exeter la pas, Jordan fiind când târât, când mergând împleticit în urma iepei pe drumul de aproape doi kilometri – probabil ultimul pe care acel om îl făcea până în ziua când avea să fie dus la spânzurătoarea de dincolo de Magdalen Street.

S-a uitat după ei până au dispărut după un cot al drumului, apoi s-a întors în infirmerie ca să vadă în ce stare mai era doamna Knapman după spaima trasă și să-i ceară iertare maicii Madge pentru tulburarea vieții, altfel plicticoase, de la mănăstirea Polsloe. În același timp, abia aștepta să-i ceară amabilei starețe permisiunea de a ține ancheta în curtea stăreției a doua zi, deoarece cadavrul lui Oswin rămăsese în coliba ce slujea drept cameră mortuară.

Ceva mai târziu în acea după-amiază, John de Wolfe a traversat cu pas greu noroiul pe jumătate uscat din curtea interioară de la Rougemont, îndreptându-se către subsolul donjonului. Gwyn și Thomas îl urmau îndeaproape, copistul ducând cu sine traista diformă în care-și ținea pergamentele, cerneala și pana de scris.

Au coborât cele câteva trepte și au trecut pe dedesubtul arcadei neliniștitoare ce dădea spre caverna întunecoasă, aflată pe jumătate sub pământ, care se întindea cât tot donjonul.

O parte a sa era deschisă, cu podeaua mizeră, din pământ bătătorit, și slujea drept depozit, cameră de tortură și adăpost pentru temnicer. Cealaltă jumătate era despărțită printr-un zid, în care poarta de fier, cu drugi groși și ruginiți, dădea spre cele șase celule în care domnea o mizerie greu de descris.

Gwyn s-a îndreptat spre o arcadă protejată de un paravan de nuiele împletite și l-a trezit pe temnicer, împboldindu-l, nu tocmai blând, cu gheata. Bombănind și suduind, Stigand s-a ridicat greoi în picioare și a mers legănat ca o rață până la poartă, zăngănind cele câteva chei mari ținute la centură. În interior, celulele erau

dispuse de-a lungul unui culoar scurt, iar custodele mohorât a descuiat prima ușă de pe stânga, după care s-a tras deoparte, făcându-le oaspeților loc să intre.

În semiîntunericul de acolo, lui de Wolfe i-au trebuit câteva momente ca să-l distingă pe ocupantul celulei, care stătea deprimat pe placa din piatră ce slujea drept pat. Un urcior din lut, și acela crăpat, plus o găleată împuțită din piele erau așezate pe paiele tocate de pe podea, prin care un șobolan și-a croit drum ca să-și caute adăpost într-un colț al celulei.

Cu toate că fusese azvârlit în temniță doar de câteva ceasuri, Peter Jordan era deja murdar; înăuntru, totul era acoperit cu un amestec de mâzgă, mucegai și excremente lăsate de cei care stătuseră acolo înaintea lui.

El a ridicat privirea, iar de Wolfe a observat că deprimarea se transformase în sfidare.

— O să regreți greșeala asta, *Crowner!* a sâsâit el, având un tremur în glas din cauza furiei.

— Nici pe departe cât vei regreta tu, tinere, când o să stai pe o scară, având lațul prins de gât, i-a răspuns John, netulburat.

— N-am făptuit nici o fărădelege – și nu puteți dovedi că lucrurile ar sta altfel.

Gwyn l-a îmboldit pe Jordan în umăr cu un deget, făcându-l să se proptească de pat.

— Dar de ce te-ai cocoțat pe fereastra mamei tale vitrege având un cuțit în mână?

— Nu aveam nici un cuțit în mână atunci – l-am scos după ce tu m-ai atacat, fiindcă am vrut să mă apăr, namilă brutală ce ești!

Gwyn a pufnit în râs, iar hohotele lui au fost amplificate de bolțile hrubei, însă de Wolfe s-a încruntat, pentru că situația era destul de îngrijorătoare. Nu aveau în față un sătean neștiutor, ci un negustor inteligent, în familia căruia existau doi avocați.

— Jordan, am venit să mi te confesezi, a zis el. Poți adăuga orice dorești în apărarea ta, iar copistul meu va nota totul pentru judecătorii regelui, când vor veni să te judece la Curtea de Judecată Itinerantă.

Deținutul a scuipat cu dispreț pe paiele tocate.

— Ce mărturisire, mă rog? Nu am nimic de mărturisit – și nici altceva de discutat cu voi, decât dacă vine aici socrul meu, să-mi apere interesele.

Coronerul a oftat. Cazul acela avea să fie mai dificil decât se

aşteptase.

— Cum de-a ajuns Oswin să ucidă în locul tău? Era o chestiune legată de bani?

Când i-a dat răspuns, Jordan a privit drept în faţă:

— Nu am ştiinţă de faptele lui Oswin. E omul lui Matthew, aşa că nu vorbeşti cu cine trebuie despre acest lucru.

— Dar nu Matthew a încercat să pătrundă pe fereastra mănăstirii, i-a zis Gwyn.

— Încercam doar să văd cum îi merge lui Joan, după ce trecuse prin acel calvar.

Atât de Wolfe, cât şi Gwyn au izbucnit în râs auzind aceste cuvinte.

— Dar cămăruţa ei nu avea uşă de a trebuit să te strecori pe fereastră? l-a întrebat uriaşul printre hohote.

— Blestematul acela de cumnat al meu se afla în faţa uşii ei. Am vrut să-l ocolesc.

De Wolfe a dat aprobator din cap.

— Asta pentru că te-a înşelat în privinţa testamentului?

Peter şi-a înălţat capul cu un gest hotărât.

— Asta nu este o crimă, să vrei a afla care ţi-ar putea fi moştenirea legiuită.

— Dar uciderea tatălui tău vitreg a fost o crimă – ba chiar ai făcut-o degeaba, din câte se vede. Informaţiile lui Philip despre testament nu erau cele adevărate.

— Nu eu l-am ucis pe Walter – nu am omorât pe nimeni! a zis el, după care şi-a lăsat din nou ochii în pământ. Nu mai avem ce discuta.

De Wolfe şi-a încrucişat braţele pe sub mantie şi a rămas aplecat peste silueta încovoiată de pe lespedea de piatră.

— Ai face bine să stai de vorbă cu mine, Peter. Există unii gata să-i facă pe plac *sheriff*-ului, iar ei apreciază metodele violente pentru a smulge mărturisiri.

Tânărul a rămas mut, refuzând să mai scoată vreun cuvânt. Gwyn s-a oferit să-l „convingă" şi a fluturat un pumn uriaş pe sub nasul lui, dar de Wolfe l-a smuls afară din celulă şi i-a făcut semn temnicerului fornăit să încuie uşa.

În drumul de ieşire din subsol, avându-l în urma sa pe Thomas, care nici măcar nu apucase să-şi desfacă pergamentul, John a început să filozofeze despre cum pierduseră ei timpul cu acea vizită.

— Dacă nu mărturisește nimic, nu am ce folosi mâine la anchetă. Nu putem decât să notăm tot ce se cunoaște și să-i lăsăm pe judecătorii lui Hubert Walter să scoată adevărul la lumină când vor veni.

— *Dacă* vor mai veni pe aici, a bombănit Gwyn în barbă.

În seara aceea, la cină, de Wolfe i-a povestit îndatoritor soției despre evenimentele petrecute peste zi. Ea a manifestat un interes moderat, asta pentru că în tărășenie erau amestecate atât o văduvă bogată și călugărițele de la Polsloe, cât și cel mai renumit avocat din oraș și membrii familiei lui. Iar cum, în ultima vreme, soțul ei dormise nopțile acasă, nu prea avea de ce să-l împungă, deși el știa că avea să plătească cu vârf și îndesat, multă vreme de atunci încolo, înlăturarea lui Fitz-Ivo, lucru care-l punea într-o lumină proastă pe fratele Matildei. Pe de altă parte, ea își pierduse o armă importantă, deoarece el își încetase vizitele la Hanul Bush, dar îi mai rămăseseră câteva săgeți încărcate de cinism cu care îl înțepa pentru faptul că fusese alungat de amantă.

— Și unde mergem în seara asta? l-a întrebat ea, cu o dulceață prefăcută, când el i-a spus că îl va lua pe Brutus la plimbare. La Golden Hind ori la Plugul? Am auzit totuși că majoritatea femeilor ușoare își fac veacul la Sarazinul.

Fără a catadicsi să-i mai răspundă, John a fluierat către ogar și a ieșit trântind ușa în urma lui.

CAPITOLUL OPTSPREZECE
În care *Crowner* John își iese din fire

Cum doar bărbații puteau fi aleși ca membri ai juriului, Gwyn trecuse prin câteva cătune înșirate de-a lungul drumului ce mergea din Polsloe către Cullompton. Ar fi fost imposibil să convoace toți bărbații din cele mai apropiate patru sate, astfel că a adunat douăzeci și cinci de oameni, între care și copii de peste doisprezece ani, care au răspuns cererii lui cu inima grea. Pe aceștia, i-a mânat spre amiază în curtea spațioasă a mănăstirii, așteptând sosirea martorilor de la Exeter.

Ziua era frumoasă, însă cam vântoasă, iar când cadavrul mătăhălos al lui Oswin a fost adus pe năsălia capelei de doi slujitori ai stăreției, aceștia s-au văzut siliți să așeze niște pietre peste giulgiu pentru a nu fi purtat de vânt cine știe unde. Slujbele de dimineață se terminaseră, iar stareța și maica Madge, împreună cu trei dintre cele șase călugărițe, s-au alăturat cercului larg de jurați și de martori format în jurul scaunului așezat pentru John de Wolfe.

Mai era o persoană care ședea jos: Joan Knapman, cu o eșarfa în jurul gâtului, părea încă fragilă după cele două experiențe traumatizante prin care trecuse. Însă de Wolfe socotea că ea era la fel de vânoasă ca mama sa, care se agita ostentativ în jurul ei, ca o cloșcă în jurul singurului pui. S-a apropiat ca să o salute respectuos înainte de începerea anchetei și a întrebat-o dacă își revenise după atac. Fără să vrea, a recunoscut în sinea lui că îi făcea plăcere să se afle în preajma unei femei tinere foarte atrăgătoare, glasul gutural pe care îl căpătase după ce fusese strânsă de gât făcând-o chiar și mai seducătoare decât de obicei.

— Mă simt cât se poate de bine după asemenea întâmplări, Sir John, a spus ea aruncându-i o privire galeșă, iar apropierea ochilor ei umezi și violeți, precum și a buzelor pline l-a făcut pe John să se gândească preț de câteva clipe la lucruri care n-aveau nimic de-a face cu funcția de coroner.

— Maica Madge mi-a zis că nu s-a întâmplat nimic rău cu pruncul încă nenăscut, doamnă, a zis el, coborându-și privirea spre mijlocul ei, însă întâlnind ceva mai sus rotunjimi încântătoare.

— Nu am pățit nimic, slavă Cerului. Mă supără doar iritația din gâtlej, a spus ea, lăsându-și capul pe spate și atingându-și gâtul

cu degetele delicate.

John s-a silit să-și îndrepte gândurile către chestiuni ce țineau de ocupația lui și i-a adresat încă o întrebare:

— Când ai fost tulburată în chilia din mănăstire, l-ai văzut suficient de bine pe cel care voia să pătrundă pe fereastră? Avea un cuțit în mână? Peter Jordan neagă acest lucru.

Ea a mișcat din cap în semn că nu, rămânând cu ochii îndreptați spre fața lui.

— *Crowner,* nu te pot ajuta câtuși de puțin, pentru că dormeam buștean și, când m-am trezit brusc din cauza zgomotului produs de prăbușirea mesei și a lucrurilor de pe ea, nu am văzut pe nimeni în cadrul ferestrei. Nici măcar nu pot spune dacă a pătruns cineva în chilie – ci doar că masa a fost răsturnată –, așa că nici nu poate fi vorba să-mi fi dat seama cine era sau dacă avea vreun cuțit în mână.

Glasul ei a devenit tot mai slab și aspru după ce vorbise atât de mult, astfel că de Wolfe a renunțat să-i mai pună întrebări, mulțumindu-se să o bată ușor pe umăr și să-i mulțumească pentru ajutor. S-a îndreptat apoi spre scaunul lui, așezat ceva mai izolat, și a făcut semn din cap către ofițer să înceapă.

În vreme ce Gwyn a declanșat procedura prin anunțul făcut cu glas de crainic, invitând „toate persoanele care au ceva de spus coronerului regelui să se apropie și să participe la cele ce urmează", John a măsurat din ochi oamenii prezenți și a blestemat în barbă văzând că Richard de Revelle se apropiase călare și-și făcuse drum prin mulțime, ajungând în față, ca să se așeze alături de Robert Courteman. Philip, fiul avocatului, stătea sfios lângă tatăl său, având capul încă bandajat cu o fâșie de pânză, imagine ce-i amintea lui de Wolfe de războinicii lui Saladin. A continuat să îndruge formalitățile de rigoare, știind că ancheta nu avea să ajungă la autorii acelei urzeli încâlcite.

Întâi, s-a desfășurat cu succes procedura de „dovedire a originii englezești", care i-a făcut pe localnici să respire ușurați și a alungat orice spaimă că vor trebui să plătească o amendă pentru omor. Gwyn aflase de la Matthew că salahorul lui avea un frate în Exeter, iar acesta fusese chemat să jure că Oswin era mai mult saxon, așa cum sugera și numele. După aceea, Matthew a confirmat că Oswin muncise la depozitul lui vreme de cinci ani și că nu avusese motive să se plângă de el până atunci. Acesta lipsise fără nici o scuză încă din dimineața zilei precedente, dar i

se mai întâmplase și în alte ocazii să lipsească de la muncă după bețiile din unele seri.

În continuare, de Wolfe le-a cerut membrilor juriului să treacă prin dreptul cadavrului, iar Gwyn a ridicat pânza ce-l acoperea și le-a arătat pieptul lovit și strivit, în acele momente plin de vânătăi negricioase și de contuzii încă mânjite de sânge uscat.

— Un cal l-a lovit cu copitele în piept, a explicat el cu glas puternic, iar oamenii au privit cu gura căscată mortul însângerat. S-a ales cu coastele strivite, astfel că nu a mai putut respira.

După ce a acoperit din nou cadavrul, a chemat-o pe Lucy să povestească felul cum venise în ajutorul fiicei. Bucurându-se că ajunsese în centrul atenției, ea a descris cu numeroase gesturi largi cum își făcuse calul să se lase cu copitele peste atacator – părând peste măsură de fudulă de reușita ei și fiind pregătită să le demonstreze tuturor cât de bună călăreață era, însă coronerul i-a mai temperat elanul, întrerupând-o:

— Cu toate că, în mod legiuit, această femeie curajoasă constituie singura cauză a morții lui Oswin, omorul este perfect justificabil. Trebuia să-și salveze fiica de strangulare. Pe de altă parte, este cât se poate de limpede că ea nu avusese intenția să-l omoare pe acest om, ci doar să întreprindă o acțiune care să-l împiedice a-și duce până la capăt acțiunea ucigașă.

Sergentul Gabriel și unul dintre oșteni au povestit cum l-au găsit pe muribund în pădure, apoi au confirmat că acesta dăduse o declarație, mărturisind prin semne din cap că îl ucisese pe Walter Knapman.

— A recunoscut că ar fi avut un complice? a întrebat de Wolfe, deși știa prea bine că Oswin nu făcuse asta, dorind totuși să se asigure că în raportul întocmit de Thomas avea să fie înscrisă și acea posibilitate. A spus cumva cine l-a convins ori l-a plătit ca să făptuiască acel omor?

Nici nu a încheiat de spus aceste vorbe, că Robert Courteman a făcut un pas în față și a intervenit:

— *Crowner,* acest aspect nu este relevant pentru ancheta de față. Dreptul tău e să stabilești cum a murit acest om pe nume Oswin, lucru cât se poate de limpede.

John i-a blestemat în gând pe toți cei din tagma avocățească – dar îndeosebi pe Courteman. Din nefericire, omul avea dreptate – Oswin era mort, Lucy îl ucisese, și cu asta, basta.

Apoi i-a văzut pe *sheriff* și pe avocat schimbând câteva cuvinte

în șoaptă și a început să aibă o bănuială că era vorba despre o înțelegere secretă între ei. De aceea, a hotărât să nu se dea bătut.

— S-ar putea ca lucrurile să se prezinte astfel, dar curtea de judecată a regelui a conferit coronerilor jurisdicție în privința fărădelegilor grave, fie ele acte de violență ori viol, dar și omor. Am toate motivele să cred că încercarea de omor petrecută ieri, chiar în acest loc, are legătură cu faptele celui care l-a pus pe acest făptaș să ia viața lui Walter Knapman.

Argumentul era cam fragil, iar de Wolfe și-a dat seama de asta de îndată ce a rostit acele vorbe, pentru că avocatul l-a contrazis din nou.

— Nu ai nici o dovadă privind o asemenea legătură. Sir, încerci să întocmești un plan din simple bănuieli.

Exasperat, dar fără putință să continue pe aceeași temă, de Wolfe și-a dat seama că nu avea nici o noimă să prelungească acea discuție în contradictoriu.

— Aceste lucruri se vor decide, neîndoielnic, de o curte cu o autoritate mai mare decât a noastră. La următoarea întrunire a Curții de Judecată Itinerante, voi pune la dispoziția judecătorilor toate evidențele relevante care să îi ajute în luarea unei decizii drepte.

După aceea, s-a grăbit cu restul rutinei, spunându-le membrilor juriului că verdictul lor s-ar fi cuvenit să fie în mod inevitabil de omor, comis pentru împiedicarea desfășurării unei fărădelegi. Oamenii s-au consultat murmurând între ei, au fost de acord cu sugestia coronerului, apoi mulțimea s-a împrăștiat, iar cadavrul a fost încredințat fratelui, care adusese cu sine un cărucior ca să-l ducă la Exeter pentru a fi înmormântat.

De Wolfe s-a apropiat de *sheriff* și de avocat, care erau cufundați într-o conversație.

— Ce a însemnat intervenția aceea? l-a întrebat el pe Courteman, pe care îl respecta, căci era un avocat priceput.

— Încercai să îl acuzi pe soțul fiicei mele de o fărădelege, i-a răspuns tăios avocatul.

— Cum să fac așa ceva? Mortul nu a spus cine l-a pus să făptuiască aceste omoruri.

— Nu are importanță. Adresând acele întrebări, ai insinuat că există o legătură între moartea lui Oswin și cea a lui Knapman și neînțelegerea petrecută aici ieri.

De Wolfe l-a măsurat disprețuitor.

— Neînțelegere? Ofițerul meu l-a prins la fereastra moștenitoarei cu un pumnal în mână.

— Nu-l avea în mână. Peter Jordan l-a scos ca să se apere de atacul brutal al servitorului tău.

— Care, cu doar două zile în urmă, era cât pe ce să fie spânzurat pentru că a atacat și a ucis un alt om, la Chagford! a intervenit Richard de Revelle, reușind, în sfârșit, să prindă glas în fața lui de Wolfe.

— Nu ai nici cea mai neînsemnată dovadă că tânărul Jordan este amestecat în această tărășenie, a zis Courteman cu un aer semeț.

— Dar unde se afla în ziua când a fost ucis Walter Knapman? a întrebat de Wolfe, dându-și imediat seama că nici el nu ar fi fost în stare să răspundă.

— Asta nu are nici o legătură cu ancheta de azi.

— Dar ar putea avea când o redeschid pe aceea privitoare la Walter, l-a pus de Wolfe la locul lui. Până atunci însă, Peter .Iordan rămâne în temnița de la Rougemont.

Lui de Wolfe nu i-a scăpat muțenia îndărătnică a celor doi bărbați din fața lui. Și-a mutat privirea de la unul la celălalt, după care a rămas cu ochii ațintiți asupra feței satisfăcute a cumnatului său. Brusc, și-a dat seama ce se întâmplase fără ca el să prindă de știre.

— Doar nu cumva...? Fir-ai tu să fii de blestemat!

Sheriff-ul și-a mângâiat bărbuța și a surâs cu o expresie răutăcioasă pe față.

— John, nu aveam nici un motiv să-l reținem. Ce dovadă ai privind vreo fărădelege făptuită de el?

— Până și faptul că a fost prins încercând să-și ucidă mama vitregă, femeia care îi stătea în cale, împiedicându-l să pună ghearele pe avere, reprezenta un motiv suficient, a spus el cu amărăciune.

— Asta s-ar putea interpreta drept calomnie răuvoitoare, l-a avertizat avocatul, luând o atitudine gravă. Ai văzut cu ochii tăi cuțitul din mâna lui?

— Nu, dar ofițerul meu a observat cuțitul acela – el a salvat-o pe doamna Knapman.

Cu un gest de iritare, de Revelle s-a plesnit cu mănușile peste palme.

— Cine ar fi luat în serios vorbele unei asemenea brute? După

cele petrecute la Chagford și la Lydford, cu cât mai puțin vorbește, cu atât mai bine pentru el.

De Wolfe a pălit la față de furie auzind jignirile ce i se aduceau omului său de încredere, mai ales că ele veneau din partea cuiva a cărui situație politică era atât de șubredă.

— Ciobul mai bine să-și caute de treabă decât să râdă de oala spartă! a strigat el. Când vor sosi, luna viitoare, judecătorii regelui vor primi și alte rapoarte privind modul în care se respectă legea în Devon.

Sheriff-ul a roșit, dar a întors capul într-o parte ca să nu se dea de gol.

— Dacă tot ții atât de mult să găsești un țap ispășitor, de ce nu-l bănuiești pe el? s-a răstit de Revelle, făcând semn cu mănușile în direcția lui Matthew Knapman, care se afla pe drum și tocmai încăleca. El l-a avut ca slugă pe acel saxon și, vreme de cinci ani, a avut o influență deplină asupra lui.

Fața cu riduri adânci a avocatului aproape că a căpătat viață când acesta s-a apucat să susțină insinuările *sheriff*-ului.

— Și ginerele meu spune că voia să-l dea în vileag pe Matthew Knapman pentru că-și trăgea fratele pe sfoară când era vorba despre afaceri. El câștiga la fel de mult ca Peter Jordan în baza testamentului, astfel că probabil ar fi vrut ca necinstea lui să nu ajungă la urechile fratelui său – iar el nu poate dovedi unde s-a aflat în ziua când a fost ucis Walter Knapman.

De Wolfe a făcut un gest prin care sugera că-și pierduse răbdarea.

— Dar nu el a fost prins cățărându-se pe fereastra camerei în care se afla Joan, adevărat?

Robert Courteman s-a împurpurat la față.

— De Wolfe, ți-am spus doar, interpretezi greșit, și asta cu bună știință, un gest nevinovat. Și el ți-a explicat că nu dorea să ajungă față-n față cu fiul meu, care stătea dinaintea ușii infirmeriei.

— Acesta este motivul cel mai neconvingător pe care l-am auzit până acum invocat de cineva care se apără de acuzația de omor. Maestre Courteman, i-a răspuns coronerul pe un ton iritat, de ce Dumnezeu voia să-l ocolească, poți să-mi spui și mie?

Încurcat în propriile argumente, avocatul s-a întunecat la față.

— Astea sunt treburi de familie, *Crowner,* însă cred că a venit vremea ca lucrurile să fie scoase la iveală, dar să păstrezi discreția privind ceea ce-ți voi zice. Necugetata de fiică-mea, împinsă de

soțul ei, Peter, a insistat pe lângă fiul meu, și mai necugetat decât ea, cerându-i să-și vâre nasul în documentele mele și să afle conținutul a ceea ce-și închipuia el că reprezenta testamentul adevărat al lui Walter Knapman. A înțeles anapoda, și de aceea au ajuns Peter și Philip să se dușmănească. Iată de ce nu voia să dea ochii cu el.

— Ce mai poveste! a spus de Wolfe cu dezgust, însă viermele îndoielii începuse deja să-i roadă încrederea în ce era adevăr și ce minciună.

Richard de Revelle și-a tras mănușile cu care până atunci se jucase și s-a răsucit pe călcâie, cu gând să iasă din curtea stăreției.

— Matthew e omul pe care-l cauți, John – crede-mă pe cuvânt, a zis el cu un aer nepăsător, apoi a pornit spre locul unde-și lăsase calul.

Avocatul s-a uitat lung și întristat la de Wolfe, după care l-a urmat pe *sheriff.*

— *Crowner,* ai grijă cum te ocupi de cazul acesta. Aici nu ai de-a face cu scandalagii și cu bătăuși din taverne și nici cu țărănoi needucați.

De furie, de Wolfe s-a înnegrit la față și a decis că trebuia să aibă ultimul cuvânt înainte de despărțire:

— Peter Jordan va trebui să dea socoteală în fața judecătorilor regelui, la următoarea Curte de Judecată Itinerantă – mă voi îngriji eu să apară acolo, n-ai nici o grijă.

Robert Courteman a surâs enigmatic spre coroner și s-a îndepărtat, știind că, până la sfârșitul zilei, fiica sa și ginerele se vor afla la bordul unei corăbii ce pleca din Exmouth, *en route* spre niște rude din Normandia, unde aveau să rămână vreme îndelungată.

A doua zi după-amiază, aflat în cămăruța lui de deasupra barbacanei, coronerul comitatului Devon era într-o dispoziție groaznică. Thomas stătea în colțișorul lui de masă, străduindu-se să treacă neobservat în vreme ce întocmea rapoartele referitoare la execuțiile din acea dimineață. Nereușind să capete un răspuns omenesc din partea stăpânului său doborât de amărăciune, Gwyn o ștersese în căutarea unei plăcinte fierbinți și a unei stacane de bere, lăsându-l pe de Wolfe să bombănească în barbă în timp ce scormonea printre pergamentele aflate în fața lui, dintre care pe

multe nu le putea descifra.

Ziua începuse prost, chiar pe câmpul din afara orașului, unde se înălțau spânzurătorile. John trebuise să asiste la patru execuții. Doi dintre condamnați avuseseră bunuri suficiente ca să merite efortul de înregistra pe pergament ceea ce avea să fie confiscat pentru trezorerie. Un alt condamnat, hoț de oi din Alphington, era atât de gras, încât abia putuse urca scara proptită de stâlpul spânzurătorii. Mulțimea strânsă acolo, alcătuită în principal din bătrâni, femei și copii, care ieșeau întotdeauna din oraș să asiste la execuțiile ce se desfășurau de două ori pe săptămână, fremăta în fața acelui spectacol întristător. Când fusese împins în gol de pe scară și frânghia se rupsese sub greutatea nefericitului om, ce se prăbușise la pământ, bucuria gloatei se dezlănțuise dementă, oamenii începând să-l batjocorească pe călău fluierând și țipând, făcându-l pe acesta din urmă să turbeze de furie și să se repeadă cu pumnii la ei.

Gwyn și singurul oștean prezent acolo au fost nevoiți să intervină pentru a-l prinde de brațe, domolindu-l. Faptul că victima murise instantaneu, pentru că-și frânsese gâtul în cădere, nu a avut darul de a ogoi mândria rănită a călăului.

Însă ceea ce l-a adus de-a dreptul la exasperare pe de Wolfe s-a petrecut la o oră sau două după aceea, când și-a trimis ofițerul să ducă un ordin de sechestru pentru Peter Jordan. Acesta era un ordin prin care i se poruncea să apară în fața judecătorilor la următoarea Curte de Judecată Itinerantă și să i se sechestreze bunuri în valoare de douăzeci de mărci, pentru a se garanta prezența lui la proces.

Gwyn s-a întors și a anunțat cu un aer îmbufnat că nu-i găsise nici pe Jordan, nici pe soția lui, nici acasă, nici la depozitul lui Matthew și nici la biroul avocatului. La început, nimeni nu recunoscuse că ar fi știut unde se aflau, i-a raportat Gwyn.

— După aceea, fiul lui Courteman, acela care a încasat lovitura în cap, și care acum pare să-l urască pe Jordan, mi-a șoptit în pragul ușii că amândoi plecaseră deja cu o corabie spre Franța, așa că nu mai putem pune mâna pe ei și nici nu le putem înmâna documentul de sechestru.

Cum *sheriff*-ul avusese dreptul legal de a-i deschide ușa temniței lui Jordan – care nu fusese pus sub acuzare pentru nici o fărădelege gravă de Wolfe nu mai avea cum să acționeze decât

dacă omul s-ar fi întors în Anglia. Chiar și într-o asemenea eventualitate, cu dovezi destul de subțiri și având de luptat cu un avocat abil, la care se adăuga un *sheriff* care se punea de-a curmezișul, coronerul și-a dat seama că avea puține șanse de a-l aduce pe Jordan în fața justiției. Faptul că știa acest lucru nu-l ajuta însă să-și schimbe starea de spirit, ba iritarea i-a fost sporită când Gwyn s-a întors din următoarea misiune în care îl trimisese.

— Du-te la chei și găsește corabia aceea aflată la reparații pentru întoarcerea în Germania, i-a poruncit el.

În încercarea lui neîncetată de a dejuca eforturile cumnatului său, care se străduia tot timpul să-l facă de râs, de Wolfe hotărâse să infirme cu mărturii afirmația lui Richard cum că Matthew, nu Peter Jordan uneltise totul. Alibiul lui Matthew pentru ziua în care fratele lui geamăn fusese ucis era prezența lui în Exeter, la o întâlnire cu importatori de cositor din Köln, despre a căror corabie se spunea că s-ar fi aflat încă în portul de pe râu.

Când Gwyn a revenit, la amiază, aducând vestea că acel vas ridicase ancora în urmă cu trei zile, cuprins de o furie deznădăjduită, de Wolfe și-a trântit la pământ scaunul pe care stătuse până atunci.

— Dar, nu mai departe de alaltăieri, Matthew a zis că vasul e încă acolo, la smolit! a răcnit el, făcându-l pe copist să se ghemuiască.

— Ei, acum nu mai este, i-a zis Gwyn cu stoicism. Problema este dacă Matthew știa de plecarea vasului când a zis că nemții puteau confirma că stătuse cu ei de vorbă în ziua aceea. Pesemne că nu vom afla niciodată.

Apoi Gwyn plecase, lăsându-l pe de Wolfe să se frământe, întrebându-se cine se slujise de Oswin ca asasin și spumegând de furie că fusese păcălit de Richard Courteman și de *sheriff*.

Era convins că o grămadă de bani trecuseră dintr-o mână în alta pentru eliberarea atât de iute a lui Peter Jordan din temnița lui Stigand. Avocatul cel vârstnic nu dorise doar să-și salveze ginerele de spânzurătoare, ci și să se asigure că partea de moștenire ce îi revenea lui Peter avea să îmbunătățească situația financiară a fiicei lui. Așadar, merita să-i dea lui de Revelle o pungă de bani pentru eliberarea ginerelui: familia unui răufăcător spânzurat nu putea beneficia de prevederile testamentare ale victimei sale. Cu cât se gândea mai mult la cele petrecute, cu atât

era mai convins că de Revelle se lăsase iarăși corupt, iar faptul că îi era imposibil să dovedească acest lucru a făcut ca furia lui mohorâtă să fie și mai aprigă.

A rămas spumegând în încăperea mucedă alături de Thomas, care abia îndrăznea să respire, mânuind pana cu o delicatețe neobișnuită, pentru ca ea să nu scoată la scris vreun scârțâit care să-l supere pe stăpânul lui. După o vreme, au auzit dinspre scară pașii grei ai lui Gwyn, semn că acesta se întorcea, iar de Wolfe s-a pregătit să-și verse furia pe el pentru absența atât de lungă.

Când a tras deoparte pânza de sac ce slujea drept ușă, Gwyn avea pe mutra lui mare și bărboasă un zâmbet până la urechi.

— Ce rânjești așa? s-a răstit de Wolfe la el cu asprime.

Deloc intimidat de primirea glacială, Gwyn a continuat să surâdă, iar copistul s-a făcut și mai mic pe taburetul lui, anticipând o ceartă în toată regula între cei doi.

— Am trecut pe la Cocoșul Negru, a zis ofițerul.

— Și? Dacă n-ai altceva de făcut decât să te îndopi cu bere, îți găsesc eu imediat o treabă.

— Din bârfele ce le-am auzit acolo, cred că n-ar trebui să mai calci pe la Plugarul ori pe la Golden Hind, ci să te întorci iarăși la Bush.

Bănuitor, coronerul s-a uitat pe sub sprâncenele groase și împreunate la adjunctul lui.

— *Crowner,* dacă aș fi în locul tău, aș face o plimbare până în Idle Lane – ai putea constata că lucrurile s-au mai schimbat întru câtva pe acolo.

Înainte să bată clopotul pentru ultima slujbă de seară, de Wolfe se găsea la Hanul Bush, la masa lui preferată, având-o în față pe Nesta. Alături, se găsea o stacană goală de bere, dar Edwin rămăsese ceva mai departe de ei, grație unei uitături care ar fi acrit și laptele pe care i-o aruncase stăpâna lui.

— Și ticălosul a plecat cu mulți bani? a întrebat-o John cu un aer furios.

— Cam cinci mărci, în penny de argint – și cu Molly, cea de-a doua bucătăreasă, i-a răspuns Nesta cu amărăciune.

De Wolfe s-a abținut, deși ar fi vrut să întrebe dacă nu cumva Alan din Lyme furase și onoarea patroanei. Cu fereală, s-a uitat la Nesta, neștiind în ce ape se scălda. Se grăbise spre han imediat ce Gwyn îi povestise ultimele zvonuri ce se vânturau prin taverne,

abia așteptând ca Nesta să-i cadă la piept și, printre suspine, să-și ceară iertare pentru greșeala făcută, însă, cunoscând-o bine, de Wolfe ar fi trebuit să-și dea seama că se cuvenea să se aștepte la altă reacție din partea ei. A găsit-o întristată, dar neplânsă, cu o expresie hotărâtă pe chip, ceea ce îi făcea pe angajați să calce ca pe ace în preajma ei.

— Sunt bine-venit la bere și la ceva mâncare aici? a întrebat-o el calm.

Ea l-a privit atentă, ținându-și brațele încrucișate, cu palmele pe umeri, de parcă și-ar fi protejat pieptul de toate relele din lume, care aveau cu precădere chip de bărbat.

— Sir, ești cavaler normand. În acest oraș, poți face tot ce dorești, i-a răspuns ea – o exprimare greu de interpretat, deoarece vorbeau în galeză, limba celor mai aprigi dușmani ai normanzilor.

De Wolfe, care era foarte sensibil la orice zgândărire, a tresărit auzind aceste vorbe.

— Doamnă, ce e cu un asemenea răspuns? Ești cea mai bună prietenă a mea, iar acesta nu e nici jumătate de adevăr.

Nesta a suspinat, iar umerii i s-au încovoiat.

— John, noi doi nu avem nici un viitor, adevărat? Aventura asta cu Alan, un porc pe care mai bine nu-l cunoșteam, s-a petrecut din nemulțumire – ori din disperare.

El a privit-o lung, nefiind capabil, în simplitatea lui, să înțeleagă o asemenea gândire complicată.

— Dar am fost mulțumiți, Nesta, da, chiar am fost, în mai bine de un an de când ne știm.

Ea i-a surâs cu amărăciune.

— Mulțumiți? Poate doar tu, John, pentru că erai bine omenit și primit alături de un trup fierbinte ori de câte ori îți venea cheful, un adăpost pentru câteva ore, când voiai să scapi de cicălelile nevestei. După aceea, te puteai întoarce la casa ta și la viața de cavaler normand și mare ofițer al legii.

A privit-o cu o uimire accentuată de fața lui cu trăsături lungi. Șiret și inteligent în calitate de coroner, curajos în luptă, el rămăsese totuși un țărănoi simplu când venea vorba despre treburi ale inimii.

— Dar putem face uitat tot ce s-a petrecut, femeie, să ștergem din minte existența acelui ticălos și să mergem mai departe de unde rămăseserăm.

Un înger prietenos l-a împiedicat să adauge: „Eu te iert", vorbe

pe care le avusese pe vârful limbii.

Nesta a întins mâna peste masă și l-a bătut ușor pe dosul palmei, mai mult ca o mamă care se adresează fiului, nu ca o amantă vorbindu-i unui iubit:

— Pot uita de Alan fără nici o greutate – dar cu tine ce mă fac? Am deja douăzeci și opt de ani, și oare câți ani mai am în față? Și cu cine?

— Dacă aș fi fost liber, te luam de nevastă și mâine, a mormăit John, cu o bravură ce pornea din certitudinea unei căsătorii din care nu se putea desprinde.

— Sunt convinsă că tu chiar crezi asta, i-a spus ea cu tristețe.

El a clătinat din cap deznădăjduit, ca un taur legat pe care îl sâcâie niște câini.

— Și atunci, cum rămâne? Ce să fac pentru tine? a întrebat el.

— Să faci? Nu ai ce face, John. Vei fi oricând bine-venit la mâncarea și la berea cele mai de soi din Exeter.

Apoi și-a aruncat privirea spre treptele largi care duceau la catul de sus, de parcă ar fi adăugat: „Dar nu și acolo".

Au mai stat o vreme de vorbă pe un ton scăzut, apoi hanul a început să se umple de mușterii, mulți stând cu urechile pâlnie văzând-o iarăși pe Nesta împreună cu coronerul. Însă conversația lor părea tot mai stângace, ca și cum între ei ar fi coborât treptat o barieră, precum o hersă ce se lasă deasupra unei porți.

Când una dintre slujitoare a chemat-o în bucătărie să se ocupe de nu se știe ce treabă urgentă, John s-a ridicat greoi și, târându-și picioarele, a pornit spre ușă. În vreme ce ieșea, a aruncat și el o privire la scara ce ducea spre camera Nestei și spre patul lui franțuzesc, întrebându-se ce se petrecuse acolo în ultimele săptămâni.

Cu tristețe, a socotit că acela era un lucru pe care, asemenea identității celui care-l ucisese pe Knapman, nu avea să-l afle nicicând.

GLOSAR

AMENDĂ

O amendă stabilită arbitrar și impusă unei persoane ori unei comunități de către un om al legii pentru o încălcare a uneia dintre prevederile legale foarte complicate. Amenda era dată de coroner, care ținea evidența ei, însă judecătorii regelui stabileau plata când veneau pentru instituirea Curții de Judecată Itinerante.

APEL (RECLAMAȚIE)

Spre deosebire de înțelesul acestui cuvânt în sistemul juridic modern, un apel reprezenta o acuzație făcută de o persoană ce se considera vătămată, de obicei rudă apropiată cu victima, împotriva altei persoane pentru comiterea unei infracțiuni grave. Istoric vorbind, ea a precedat (și a concurat cu) dreptul Coroanei de a intenta procese, și se solicitau fie compensații financiare, fie judecata prin luptă sau ordalia.

BAILIV

Supraveghetor al unei moșii sau al unei reședințe care administra și organiza lucrările agricole și alte activități. El avea în subordine *reeve*-i și, la rândul său, îi dădea socoteală fie seniorului, fie intendentului sau seneșalului.

BERE

Băutură fermentată, realizată înainte de descoperirea hameiului – al cărui nume provine de la o sărbătoare sătească, în cadrul căreia se consumau băuturi alcoolice în cantități considerabile.

CAI DE POVARĂ

Animale de povară sau cărăușie, folosite de obicei în convoaie, pentru transportarea de mărfuri în baloturi sau în coșuri purtate pe spate de astfel de cai. De asemenea, pentru transportul de mărfuri se foloseau catâri și ponei.

CAL DE LUPTĂ (DESTRIER)

Cal de luptă, suficient de mare pentru a putea duce în spinare un cavaler în armură. Când armele de foc au făcut ca armurile să iasă din uz, caii de luptă au devenit cai de povară sau de

tracţiune, înlocuind boii, care se folosiseră până atunci ca animale de tracţiune.

CANONIC

Un membru ecleziastic al capitulului unei catedrale, cunoscut şi sub numele de prebendar (vezi termenul). La Exeter, existau douăzeci şi patru de canonici, aproape toţi locuind în apropierea catedralei. Mulţi se slujeau de preoţi începători (vicari), care le îndeplineau unele dintre obligaţii.

CAPITUL

Organul administrativ al unei catedrale, compus din canonici (sau prebendari). Aceştia se întruneau zilnic pentru desfăşurarea activităţilor în Casa Capitulului, denumită astfel pentru că la începutul fiecărei întruniri se citea câte un capitol din Evanghelie.

CĂMAŞĂ DE ZALE

O cămaşă alcătuită din zale metalice şi având mâneci lungi, destinată protecţiei purtătorului, de la gât până la pulpe; de obicei, avea un şliţ pe părţile laterale, pentru a permite mersul călare.

CHIRPICI

Material de construcţie pentru ziduri, alcătuit din lut, balegă şi resturi vegetale, precum ferigi sau paie.

COAFA

Accesoriu vestimentar pentru acoperirea capului, purtat de femei, denumit şi *couvre-chef,* ţinut pe cap de un cerculeţ, de obicei metalic, petrecut peste frunte şi având partea liberă a pânzei atârnată pe spate sau peste pieptul femeii.

COIF

Acoperământ de cap strâns sau cască, de obicei din pânză, acoperind urechile şi legat sub bărbie, purtat atât de bărbaţi, cât şi de femei.

CONETABIL

Termenul are mai multe înţelesuri, însă în cartea de faţă se referă la un comandant de rang înalt care avea în administrare un

castel, care în Exeter aparținea regelui.

CORONER *(CROWNER)*

Om al legii de rang înalt din cadrul unui comitat, al doilea om ca putere după *sheriff.* Primii coroneri au fost numiți în septembrie 1194, deși există mențiuni privind existența instituției ce datează de pe vremea saxonilor. În fiecare comitat, erau aleși trei cavaleri și un copist, pentru a îndeplini o gamă foarte largă de îndatoriri legale și financiare. Numele provine din latină, *custos placitorum coronas,* însemnând „păstrător al judecăților Coroanei", deoarece coronerul ținea toate evidențele privind încălcările legii, crime, decese și alte evenimente ce intrau în sfera juridicului, pentru a le prezenta judecătorilor regelui.

COROPCAR

Un negustor ambulant, care își căra marfa în spinare și care a primit ulterior numele de marchitan („packman"). Mărfuri le tradiționale ale acestuia erau materiale pentru cusut și mici obiecte de uz casnic, dar și panglici și podoabe ieftine.

COSITORII

Zonele producătoare de cositor din Devon și Cornwall, care, vreme de secole, au beneficiat de un grad sporit de autonomie, având propriile curți de judecată, închisori și sfaturi (parlamente).

CUPTOR

O colibă ce conținea un mic cuptor pentru topirea brută a minereului de cositor. În ținutul Dartmoor, existau multe asemenea cuptoare, alcătuite dintr-o vatră din piatră, în care se ardeau cărbuni laolaltă cu minereul, folosindu-se foaie, deseori acționate de o roată de apă primitivă.

CURIA REGIS

Curtea ori consiliul regelui, din rândul căreia se alegeau judecătorii.

CURTE INTERIOARĂ

La origini, zone apărate, uneori concentrice, din jurul donjonului unui castel, termen folosit ulterior și în cazul curții unei locuințe.

CURTEA DE JUDECATĂ ITINERANTĂ

Întrunire a judecătorilor regelui, introdusă de Henric al II-lea în 1166, care se deplasa prin țară, dintr-un comitat în altul, pentru a face dreptate. Existau două tipuri: „Judecători în Eyre“, predecesor al Assizes, cu alte cuvinte „adunările fixe“ (în prezent, Tribunale ale Coroanei), care trebuiau să viziteze fiecare oraș important cu regularitate, pentru a judeca o serie de cazuri grave; și Curțile Generale Itinerante, care se constituiau la intervale mari de timp, pentru a examina modul de administrare a fiecărui comitat.

DARE

În înțelesul medieval al cuvântului, un impozit global cerut de rege unui comitat. Acest impozit, colectat de *sheriff* și predat la Winchester sau la Londra de două ori pe an, reprezenta o sumă stabilită de către Coroană; dacă reușea să adune mai mulți bani, *sheriff*-ul putea păstra pentru sine diferența.

DEODAND

Însemnând, în traducere literală, „dar de la Dumnezeu[41], termenul se referea la confiscarea oricărui obiect care provocase moartea cuiva, fie că era vorba despre o spadă, o căruță ori chiar o roată de moară. Astfel de obiecte se confiscau de către coroner și se vindeau în numele Coroanei, pentru vistieria regală, dar uneori se acordau familiei celui ucis, drept despăgubire pentru pierderea suferită.

HOȚI LA DRUMUL MARE

Tâlhari care acționau pe drumuri, grupuri alcătuite de obicei din nelegiuiți și din proscriși.

ÎNCERCAREA PRIN LUPTĂ

Un drept foarte vechi pentru a soluționa un litigiu prin luptă până la moartea unuia din combatanți. De obicei, un reclamant (a se vedea Apel/Reclamație) solicita o despăgubire bănească din partea presupusului făptuitor și, dacă nu o primea, îl provoca pe acesta din urmă la luptă. Femeile ori persoanele cu handicap sau incapabile de luptă puteau apela la un reprezentant care se oferea să lupte în locul lor.

JGHEAB
Canal artificial pentru scurgerea apei, care se folosea în cadrul unui sistem de spălare a minereului.

JURAT
Reprezentant al minerilor cositorari la sfatul (parlamentul) cositoriilor, denumit uneori și „jurator" sau „cositorar jurat".

MARCĂ
Sumă de bani, deși nu în monedă reală, deoarece în circulație se găseau doar penny. Marca reprezenta două treimi dintr-o liră, adică treisprezece șilingi și *fourpence* (în prezent, egală cu șaizeci și șase de penny).

MIE
Măsură de greutate folosită îndeosebi pentru lingourile de cositor, echivalentă cu 1.200 de livre, adică 544 de kilograme.

MORTAIN, CONTE DE
Prințul John, care era și Lord de Mortain, în nord-vestul Franței.

MUTILARE
O pedeapsă obișnuită pentru tot felul de infracțiuni, ca alternativă mai ușoară față de spânzurare. Ea consta în amputarea unei mâini, a unui picior sau a organului genital la bărbați, dar putea însemna chiar și orbirea vinovatului.

NUIELE CU LUT
Tehnică destul de comună de construcție în epoca medievală, constând în realizarea de tencuieli din lut ori var pe cadre din nuiele de răchită împletite, de unde și numele.

ORDALIE
Încercare a vinovăției sau nevinovăției, cum ar fi mersul pe nouă brăzdare de plug înroșite în foc, scoaterea unei pietre dintr-un vas cu apă clocotită ori din plumb topit; dacă apăreau urme de opărire sau de arsuri, persoana era considerată vinovată. În cazul femeilor, scufundarea în apă reprezenta o ordalie, socotindu-se că

acelea care pluteau erau vinovate!

ORDIN DE SECHESTRU

Un ordin emis de un om însărcinat cu apărarea legii, inclusiv coronerul, pentru a se asigura că o persoană, fie ea suspect sau martor, avea să se prezinte în fața curții pentru audieri. Se asemăna cu cauțiunea ori cu titlul de garanție, prin care se punea sechestru pe banii ori pe bunurile unei persoane, care se confiscau în cazul în care aceasta nu se prezenta în fața curții la termenul stabilit.

PARCELĂ DEFRIȘATĂ

O suprafață nouă de pământ arabil, smulsă pădurii pentru a mări suprafața cultivabilă a unui conac manorial.

POCAL, CUPĂ

Un vas pentru băut, de dimensiuni mari, la origini confecționat din lemn de arțar.

PREBENDAR

Canonic al unei catedrale, care avea un venit din „prebendă“, adică o parcelă de pământ ce îi era acordată (vezi CANONIC).

REGULA LUI CHRODEGANG

Un regulament strict privind viața simplă în cadrul comunităților religioase, conceput de un episcop de Metz în secolul a VIII-lea. A fost adoptat de episcopul Leofric, ctitorul catedralei Exeter în 1050, dar nu a fost respectat după moartea acestuia. Canonicii au preferat un stil de viață mai confortabil, chiar luxos.

SECUNDARI

Tineri care doreau să ajungă preoți, având vârsta sub douăzeci și patru de ani; aceștia îi ajutau pe canonici și pe vicari să-și îndeplinească îndatoririle ce le reveneau la catedrală.

SOLICITANT

Persoană care era expulzată din Anglia sau care abjura regatul, după ce solicita drept de sanctuar.

STAROSTE

Un om liber înstărit dintr-un oraș sau sat mare, de obicei un negutător ori meșteșugar. Mai mulți astfel de starosti se ocupau de organizarea administrării orașului, iar la Exeter alegeau în fruntea lor doi *portreeve*-i (ulterior un primar).

SUTĂ

Subdiviziune administrativă a unui comitat, despre care se consideră că inițial reprezenta o sută de hide de pământ sau o sută de familii.

ȘAITROC

O ladă de lemn pentru colectarea de minereu spălat din scocuri în cadrul lucrărilor de minerit desfășurate pe albia râurilor.

TERȚĂ

Slujbele a treia și a noua ce se țineau la o catedrală, de obicei în jurul orei nouă dimineața.

TESTEMEL

Acoperământ din pânză ori mătase, purtat de o femeie în jurul gâtului, menit să-i încadreze fața. Părțile laterale erau prinse deasupra fiecărei urechi, iar partea de jos era vârâtă sub decolteu sau era lăsată liberă, pentru a se revărsa peste piept.

VICAR

Preot care era folosit de un cleric cu rang ceva mai mare, cum ar fi canonicul, pentru a îndeplini unele dintre obligațiile sale religioase, îndeosebi participarea la numeroasele slujbe ce se țineau în catedrală. Deseori numit și „vicar coral", datorită prezenței sale la slujbele în cadrul cărora se cânta.

Când coronerul John este chemat în mlaştinile întunecate din Devonshire pentru a investiga moartea unui miner, nu are nici o idee cât de dificilă se va dovedi investigaţia. Pe lângă un trup decapitat, un miner dispărut, un grup de mineri nemulţumiţi şi un saxon nebun hotărât să distrugă tot ce este normand, coronerul John are propriile probleme care îl copleşesc: nevasta îl urăşte, amanta şi-a găsit un bărbat mai tânăr şi ajutorul lui a căzut pradă depresiei. Numai Gwyn, mâna dreaptă a coronerului, pare să-i fie de ajutor – asta până când este arestat pentru crimă şi îşi poate pierde chiar viaţa.

Seria Mistere medievale

I. Dincolo de liman
II. Potirul otrăvit
III. Căutările coronerului John
IV. Înfricoşătoarea taină
V. Cadavrul meşterului făurar
VI. Păcate de moarte
VII. Pădurea interzisă
VIII. Vânătoarea de vrăjitoa
IX. Chipul duşmăniei
X. Elixirul morţii
XI. Nobilul nelegiuit

ISBN 978-973-103-629-8

rao
international
publishing
company